РУСКА ПРАВОПИСЬ

ЗІ СЛОВАРЦЕМ.

— Уложили —

СТЕПАН СМАЛЬ - СТОЦКИЙ І ФЕДІР ГАРТНЕР

ТРЕТЄ ВИДАНЄ.

ЦІНА **50** ЦЕНТІВ.

ВІННІПЕГ, МАН., 1918.

НАКЛАДОМ РУСЬКОЇ КНИГАРНІ, — 848—850 Main Street.

З ДРУКАРНІ „КАНАДИЙСЬКОГО ФАРМЕРА", — 852—854 Main Street.

EX LIBRIS
ІВАНА
ЛУЧКОВА

РУСКА ПРАВОПИСЬ

ЗІ СЛОВАРЦЕМ.

UKRAINIAN BAZAAR
2248 GRAYLING AVENUE
DETROIT, MICH.

ВІННІПЕҐ, МАН., 1918.

НАКЛАДОМ РУСЬКОЇ КНИГАРНІ, — 848—850 Main Street.

З ДРУКАРНІ„ КАНАДИЙСЬКОГО ФАРМЕРА", — 852—854 Main Street.

ПЕРЕДМОВА.

Все що мислимо, можемо виразити і другим людям виявити, видаючи із себе ротом певні звуки. Сей вираз мислий звуками називаємо **мовою.** Люди, що жиють при купі виражають звичайно свої мисли однаково, і длятого розуміють себе докладно; але чим дальші люди від себе і чим меньше мають із собою дїла, тим частїйше подибуємо взагалї відміни в виражуваню, так що чим раз тяжше, ба і неможливо буває їм порозуміти ся. Відти беруть ся у ріжних народів **мови,** н. пр. руська або українська, польська, росийська, анґлїйська, нїмецька.

Всеж таки мови сусїдних місцевостий або і тої самої місцевости часто стоять від себе далеко, є воно длятого, що цїлі народи, родини або поодинокі люди жиють поміж чужими народами порозкидувані.

Кожда мова зміняє ся з часом поволи і без устанку, так що наша власна мова, чим давнїйша, тим меньше для нас зрозуміла. Давні мови, що ними вже жаден нарід не говорить, і котрі задля того вже не зміняють ся, називають ся **мертвими** і до них належать такі: — латинська, єврейська, церковно - словянська.

Освічені народи также і пишуть своєю мовою, і в тій писаній мові приймає ся з часом якась одна установа, чим та мова більше або меньше відступає від звичайної мови. Отся **письменна** мова і спільна цїлому українському народови і єї повинні ми Українцї на іміґрації вивчити та знати добре...

I.

Правописні правила

приняті секциєю Наукового Товариства
імени Тараса Шевченка у Львові.

I. Азбука.

§. 1.

Руска азбука складає ся з 33 букв, що слїдують по собі в осьтакім порядку: а, б, в, г, ґ, д, е, є, ж, з, и, й, і, ї, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, ь.

§. 2.

Кожду з тих букв треба писати там, де в правильнім виговорі чуємо відповідаючий їй звук. А що руска правопись, як кожда інша, мусить узглядняти також і походженє висловів і історичний розвиток мови і звичаєм принятий спосіб писаня, тож потрібними оказались ті вказівки, що дальше слїдують.

II. Самозвуки.

§. 3.

є, ї, ю, я.

1. звучать як: **йе, йі, йу, йа:**

а) на початку висловів, пр. єго́, їсти, ю́дити, я́блоко;

б) по самозвуках, пр. ма́є, краї́, зна́ю, ши́я;

в) (винявши ї) по п, б, в, ф, м, р, пр. пя́ний, бєш, вя́нути, фя́кер, імя́, ві́рю.

ЗАМІТКА 1. ї пише ся по тих співзвуках лишень в висловах зложених з приставкою: в, об, пр. ві́хати, вїзд, вїда́ти ся, о́бїзд ітд. і в вислові: сїмі́.

2. є, ї, ю, я не пишемо по: г, ґ, к, х; ж, ч, ш, щ.

3. є, ї, ю, я мягчать попередні: т, д, с, з, ц, л, н, пр. тягáр (= тьагар), дяк, дїд, ся, зять, цїп, дя́ва, нїхто́.

ЗАМІТКА 2. Змягченя ще другого співзвука, стоячого перед змягченим т, д, с, з ітд., не означуємо в письмі з осібна, пр. стїна́ (не: сьтїна́), слїд, слїпи́й, снїг ітд. — винявши л а по части і н (гл. зам. 3.)

ЗАМІТКА 3. Однак треба окремо мягчити л:

а) в іменниках перед наростками: -ня, -ця, пр. чита́льня (не: чита́лня), почека́льня, Юльця;

б) в відмінї іменників на: -ець, -ень, пр. погорі́льця (від: погорі́лець), стрільці́в, па́льці; бі́льня (1. відм. бі́лень) ітд.;

в) перед: -ні́йший, пр. сильні́йший (не: силні́йший), пильні́йший;

г) треба мягчити л і н в цїлій відмінї тих іменників, у котрих л, н було змягчене в 1. відм. ч. од., пр. ку́льтї (від: культ), весельця́ (від: весельце́), не́ньці (від: не́нька) ітд.

§. 4.

ь = знак змягченя.

1. Тим знаком мягчимо: т, д, с, з, ц, л, н:

а) на кінци вислову, пр. зять, будь, вісь, князь, мі́сяць, сіль, ого́нь;

б) в середині слова перед твердим співзвуком, пр. ба́тько, сьвіт, цьвіт, більмо́, сьміх;

в) в середині слова перед о, пр. тьо́хкати, дьо́готь, мальо́ваний ітд.

ЗАМІТКА. Змягченя ще другого співзвука, стоячого перед змягченим ть, дь, сь ітд., не означуємо з осібна, пр. кість (не: кісьть), гвіздь, бо́язнь, мисль, кістьми́ ітд.

2. Знак „ь“ пишемо в наростках: -енько, -енька, -оньо, -онька, -їський, -їсенький, -їсінький, пр. місяче́нько, рі́ченька, соколо́нько, голово́нька, малі́ський, білі́сенький, одні́сінький ітд.

[Однак: Шевче́нко, Сторожéнко, Основяне́нко, Чайче́нко і інші імена власні.]

3. Знаком „ь“ мягчимо л перед наростками: -чик, -щина, -ший, -ство, -ский, а н тілько перед -ство, -ский, пр. па́льчик,

бува́льщина, бі́льший, нача́льство, гуцу́льский; — духо́венъство, па́ньский (але: кі́нчик, же́нщина, ме́нший ітд.).

4. Знак „ь“ пишемо в наростку: -ець, пр. краве́ць, Ні́мець, хло́пець, швець ітд.

5. Пишемо „ь“ в закінченю 3. особи ч. од. і мн.: -ть, пр. їсть, дасть, хвали́ть, несу́ть ітд.

§. 5.

а не: є

по: ж, ч, ш, щ, пр. жа́ба (не: же́ба), час, ша́фа, ша́пка, ща́сте, па́ша, душа́, жаль, ро́жа ітд.

§. 6.

е не: и

1. в 6. відм. ч од. іменників на: -я, -ї, -жа, -ча, -ша, -ща, пр. ди́нею (не: ди́нию), па́нею, ро́жею, зада́чею, душе́ю, гу́щею ітд.;

2. в середині висловів там, де ненаголошене е зближає ся в виговорі до и, пр. мені́ (не: мині́), теля́, чека́ти, терпели́вий, трева́лий, вели́кий, перо́ ітд.; бере́ш (не: бире́ш), пере́ш, дере́ш, мо́жеш (не: мо́жиш), пи́шеш ітд.; теса́ти (не: тиса́ти), мета́ти, щеза́ти ітд.

§. 7.

и не: е

1. в 5. і 6. відм. ч. од. іменників женьских, закінчених на співзвук, пр. ча́сти, ча́стию; но́чи, но́чию; мо́лодежи, -ию; ми́ши, -ию ітд.;

2. в 1. відм. ч. мн. іменників на: -янин (-анин), пр. христия́ни (від: християни́н), Василия́ни, міща́ни ітд.;

3. в закінченю 2. відм. ч. мн.: -ий, пр. люди́й, ча́стий, но́чий, ми́лий, ко́ний, го́стий, гро́ший ітд.;

4. перед р в дієсловах протягових (verba durativa): видира́ти (не: видера́ти), збира́ти, підпира́ти, розпира́ти, умира́ти ітд.

§. 8.

и не: і

1. в 1. (зглядно 4. і 5) відм. ч. мн. іменників на: -к, -г, -х, -ґ, пр. у́чeники (не: учeникі), дру́ги, ду́хи ітд.;

2. в 2. відм. ч. од. і 1. (зглядно 4. і 5.) ч. мн. іменників на: -ка, -га, -ха, -ґа, пр. руки́, дуги́, ноги́; ч. мн.: ру́ки, ду́ги, но́ги, му́хи ітд.;

3. в відмінї іменників женьских на співзвук (2. 3. 5. 6. 7. відм. ч. од. і 1. 2. 4. 5. відм. ч. мн.), пр. 2. ми́ши (не: ми́ші), 3. ми́ши, 5. ми́ши, 6. ми́шию, 7. ми́ши; ч. мн. 1. ми́ши, 2. ми́ший, 4. і 5. ми́ши;

4. в прикметникових закінченях: -кий, -гий, -хий, (не кій, гій, хій), пр. вели́кий, до́вгий, сухи́й (так само: 6. відм. ч. од.: вели́ким, 2. 3. 6. 7. відм. ч. мн.: вели́ких, вели́ким, вели́кими);

5. в приставцї: ви (не: ві), пр. виходи́ти, висьмівáти ітд.;

6. в висловах: дити́на (не: дїти́на), сидї́ти (не: сїдї́ти);

7. в наростку власних імен славяньских: ич, пр. Шашке́вич, Міцке́вич, Ка́раджич, Яґич ітд.;

ЗАМІТКА. Але на початку таких слів, як: ігла (не: игла́, ігра́, ікра, імя́, індик, інколи, іноді, ірха, іскра ітд. пишемо і, не: и.

§. 9.

і не: ї

1. там, де в замкненім складї повстало з о, пр. сіль (со́ли), не: сїль; діл (до́лу), не: дїл; стіл (стола́), спо́сіб (спо́собу), росіл (росо́лу), осіб (осо́ба) ітд.; жидівский (жидова́), я́лівка (яловий) ітд.;

2. в закінченю: -ів в 2. відм. ч. мн. тих іменників мужеских, що кінчать ся на тверді співзвуки, пр. плотів (не: плотїв), садів, возів, ву́сів, волів, панів, ко́ців ітд., бо говоримо: пліт, сад, віз, вус, віл, пан, коц ітд., [але: зятїв, князїв, країв ітд., бо говоримо: зять, князь, коро́ль, край ітд.];

3. в закінченю: -ій, -ім в 3. і 7. відм. ч. од. прикметників закінчених на: -ий, -а, -е і заіменника: той, та, то

пр. бі́лій (не: бі́лїй), бі́лім; зеле́ній, зеле́нім; твердій, твердім; білоли́цій, -цім; ру́сій, -сім; тій, тім ітд., бо говоримо: бі́лий, зеле́ний, твердий, білоли́ций, ру́сий ітд, [але: гу́сїй, -сїм; ли́сїй, -сїм, бо говоримо: гу́сїй -ся -сє, ли́сїй -ся -сє ітд.];

4. в закінченю: **-і** в 1. відм. ч. мн. прикметників закінчених на **-ий, -а, -е** і заіменника: **той, та, то**, пр. бі́лі (не: бі́лї), зеле́ні, твердї́, білоли́ці, ру́сі, ті ітд., [але: гу́сї, ли́сї, бо говоримо: гусїй, ли́сїй ітд.];

5. в приставках: **віді-, ді-, зі-, наді-, піді-, розі-, обі-** ітд. перед більше співзвуками, пр. відібра́ти (не: відїбра́ти анї відобра́ти), дігна́ти, зібра́ти, надійти́, підійти́, розібра́ти, обігра́ти ітд.

§. 10.

ї не: і

1. по: **т, д, с, з, ц, л, н** там, де оно повстало з **е**, пр. утїк (утекла́), лїд (ле́ду), нїс (не́сла), сїл (село́) ітд., [але по і н ш и х співзвуках пишемо: **і**, пр. мід (ме́ду), пік (пекла́) ітд.];

2. по самозву́ках (щоби усунути роззів), пр. Украї́на (не: Україна, ши́ї, надії; до́брої; мої, твої, свої; доїти (не: доіти), поїти, ра́їти, двоїти ітд.;

3. в заіменниках: їх, їм, їхнїй.

§. 11.

о не: у

1. там, де оно, не маючи наголосу, наближує ся в невиразній вимові до **у**, пр. оре́л (не: уре́л), она́ (не: уна́), я́блоко (не: я́блуко) ітд.;

2. в дієприкметниковім наростку: **-о́ваний**, коли на **о** падає наголос, пр. купо́ваний, дарова́ний, образо́ваний, мальо́ваний ітд. Закінчене **-ований** не зміняє ся, коли дієслово є зложене з приставкою: **ви-** і коли то **ви-** має наголос, пр. ви́образований, ви́мальований ітд.;

3. так само в іменниках, утворених від дієприкметників закінчених на: **-о́ваний**, пр. купо́ване, дарова́не, образо́ване, мальо́ване...; рівнож: ви́образоване, ви́мальоване ітд.

§. 12.

у не: о

1. в дієсловах з наростком: **-ува (-ювá)**, пр. купува́ти (не: купова́ти), дарува́ти, малюва́ти, ві́рувати, си́лувати ітд.;

2. в дієприкметниковім наростку: **-уваний (-ю́ваний)**, коли на у (ю) не паде́ наголос, пр. си́луваний, відмі́нюваний, поми́луваний ітд.;

3. рівнож в іменниках, утворених від дієприкметників закінчених на: **-уваний**, пр. си́луване, відмі́нюване, поми́луване ітд.

§. 13.

-уть, -ють

в 3. особі ч. мн. дієслів, закінчених в 2. ос. ч. од. на: **-еш, -єш**, пр. пи́шуть, товчу́ть, хо́чуть, о́рють, бо́рють ся, ко́лють ітд., бо говоримо: пи́шеш, товче́ш, хо́чеш, о́реш, бо́реш ся, ко́леш ітд.

§. 14.

-ять, -ать

в 3. особі ч. мн. дієслів, закінчених в 2. ос. ч. од. на: **-иш, -їш**, пр. хваля́ть, раня́ть, ви́дять, спять, ба́чать, мовча́ть, уча́ть, тая́ть ітд., бо говоримо: хвали́ш, рани́ш, ви́диш, спиш, ба́чиш, мовчи́ш, учи́ш, таїш ітд.

III. Співзвуки.

§. 15.

Слабі співзвуки

б, д, г, з, ж, в (а не: п, т, х, с, ш, ф)

1. треба лишати без зміни в відмінюваню слів, хотяй би стояли перед сильними співзвуками, пр. воробці́ (не: воропці́), поря́дки (не: поря́тки), нігті (не: ні́хті), образки́ (не: обраски́), ріжки́ (не: рішки́), рівці́ (не: рі́фці) ітд., бо говоримо: воробе́ць, поря́док, но́готь, образо́к, ріжо́к, рове́ць ітд.; — гребсти́ (не: грепсти́), стерегти́ (не: стерехти́),

лі́зти (не: лі́сти) ітд., бо говоримо: гребучи́, стерегучи́, лі́зучи́ ітд.;

2. треба їх лишати незміненими також перед наростками, що зачинають ся співзвуками сильними, отже перед: -кий, -ка, -ко, -ство, -ский, -ший, пр. бли́зкий (не: бли́ский), вузки́й, грузки́й, мерзки́й, низки́й, слизки́й, ховзки́й; — соло́дкий (не: соло́ткий), ле́гкий (не: ле́хкий), мягки́й; — дя́дько (не: дя́тько); — жа́бка (не: жа́пка), за́гадка (не: за́гатка), вя́зка (не: вя́ска), лі́жко (не: лі́шко); — сусі́дство (не: сусі́тство ані сусі́дзтво; — лю́дский (не: лю́тский ані лю́дзкий), се́рбский (не: се́рпский); — гру́бший (не: гру́пший), гли́бший, соло́дший, бли́зший, ву́зший, ни́зший, тя́жший, доро́жший ітд., бо говоримо: близота́, вузота́, грузо́вина, мерзо́та, низина́, слизи́стий, хо́взати ся; — солоди́ти, ле́гіт, мягу́нький; — дя́дина; — жабо́к, за́гадок, вязо́к, ліжо́к, — сусі́ди, лю́ди; Се́рби; — грубі́ти, глибина́, тяжі́ти, дорожи́ти ся ітд.

Але: ле́кший, мя́кший.

§. 16.

Сильні співзвуки

с, т лишають ся в письмі без зміни:

1. перед слабим **б** в наростку: **-ба**, пр. про́сьба (не: про́зьба), кісьба́ (не: кізьба́), боротьба́ (не: бородьба́), клятьба́ (не: клядьба́) ітд., бо говоримо: проси́ти, коси́ти, боро́ти ся, прокля́тий ітд.;

2. в висловах зложених: о́сьде (не: о́зьде), о́тже (не: о́дже), вели́кдень (не: вели́гдень).

§. 17.

об-, від-, над-, під-, без-, роз-.

Сї приставки пишемо перед кождим співзвуком без зміни, пр. обки́нути (не: опки́нути), обте́рти; відки́нути, відтя́ти, відсуди́ти; надкуси́ти, надтя́ти; підки́нути (не: піткинути), підтя́ти, підсу́нути; безко́рисно (не: бескорисно); розкува́ти, ро́зкіш (не: ро́скіш), ро́зклад, розсу́док ітд.

§. 18.

Приіменник: **з.**

1. Стоячи окремо, пише ся сей приіменник **завсїди** без зміни у всїх своїх значінях (як в значіню нїмецкого: **aus**, так також в значіню: **mit**), пр. з крйком, з ку́хнї, з па́ном, з поко́ю, з та́том, з ха́ти ітд.

2. Коли **з** є приставкою, то пише ся буквою **с** перед кождим **сильним співзвуком з виїмком: с, ш і щ,** отже перед: **п, т, к, х, ф, ц, ч,** пр. сполока́ти (не: зполока́ти), сте́рти, ски́нути, схоро́ваний, сфальшува́ти, сцїди́ти, сче-са́ти ітд.

3. Навпаки пише ся яко приставка буквою **з** перед кождим іншим співзвуком (і перед: **с, ш і щ**), пр. збудува́ти, здїла́ти, зго́да, **зира́ти ся, зжина́ти, змочи́ти, зня́ти, зроси́ти, зси-нїти, зши́ти, зщиба́ти, зщухну́ти** ітд.

ЗАМІТКА. Рівнож в приіменниках зложених з »з«, що стоять з 2. відмінком, пишемо »з«, отже: зпід (не: спід), зпо́над, зпе́ред, зпо́під ітд.

§. 19.

в не: у.

в звучить в рускій мові по самозвуках як голос посередний між **у** а **в** або як нїмецке **u** в **au**, пр. Австрия (не: Аустрия), Австра́лїя, Авґусти́н, а́втор, Евге́нїя, Евро́па, Евзе́вій, Бавм (Baum) ітд.

§. 20.

в не: л

1. звичайно в ґрупі „**ов**“ межи двома співзвуками, пр. вовк (не: волк), по́вний, до́вгий, до́вбати ітд.

Але: полк;

2. в дїєприкметнику минувшім р. муж. ч. од., пр. хвали́в (не: хвали́л), уми́в, пли́в, вив, коло́в ітд.

§. 21.

в яко придих

на початку вислову перед **і**, котре повстало з **о**, пр. він (она), від, вівця́ (ове́ць), вітчина́, вісь (о́си)), ві́стрє, ві́спа, Вірме-ни́н іт́д.

§. 22.

-вство не: **-ство**:

вітці́вство, корол́івство, князі́вство, ше́вство, законода́вство, мисли́вство, лїни́вство ітд.

§. 23.

г не: **ґ**:

госпо́дар, господа́рити, господа́рство, господи́ня, грама́тика.

§. 24.

ґ не: **г**:

ґаз, ґазда́, ґаздува́ти, ґазе́та, ґа́нок, ґату́нок, ґе́ґати, ґімна́зия, ґраф, ґрунт, ґудз, педаґо́ґія, телеґра́ф і в інших чужих словах.

§. 25.

-дство, -дский (не: -дзтво, -дзкий)

в висловах, утворених від пнїв закінчених на: **д**, пр. лю́дский не: лю́дзкий), сусі́дство, сусі́дский, шве́дский ітд.... від люд, сусі́д, Швед ітд.

§. 26.

й

1. котре пишемо **по самозвуках**, творить з ними двозвуки, пр. ба́йка, дай, дїла́й, до́брий, со́йка ітд.;

2. **перед самозвуками**: пишемо тільки перед: **о**, пр. Йов, Йонатан́, Йордан́, Йо́сиф; йой; його́; байо́к, розпайо́ваний, сойо́к ітд.

§. 27.

-тство, -тский (не: -цтво, -цкий)

в висловах, утворених від пнїв закінчених на: т, пр. адвока́тство, адвока́тский, бога́тство, бра́тство, бра́тский (не: бра́цтво, бра́цкий), сьві́тский, шляхо́тский ітд. (від: адвока́т, бога́т, брат, сьвіт, шляхт).

Але: га́лицкий (від: Га́лич), гре́цкий (від: Грек), купе́цкий, купе́цтво (від: купе́ць), рільни́цтво (від: рільни́к), тка́цтво, тка́цкий (від: ткач) ітд.

§. 28.

-чи або -гти і -кти, нїколи: -гчи

в дїєіменниках: моч**и́** або могт**и́** (не: могч**и́**), бі**чи́-гти́**, бе-реч**и́-гти́**, волоч**и́-кти́**, запряч**и́-гти́**, стереч**и́-гти́**, стрич**и́-гти́**, теч**и́-кти́**, товч**и́-кти́** ітд.

§. 29.

щ не: сч:

ща́сте, щасли́вий, ща́сний, щеза́ти, ру́щити, рущина́, щадни́ця.

IV. Чужі слова.

§. 30.

а не: ат:

в висловах присвоєних з грецкого язика, там середнього рода, а у Русинів женьского, пр. дра́ма, пое́ма, систе́ма, схе́ма, те́ма, аксио́ма ітд. (а не: дра́мат, пое́мат, систе́м, схе́мат, те́мат, аксио́м ітд.).

§. 31.

і

в середині чужих слів, а іменно в наростках: **-ія, -іян, -іянин, -ізм, -ік, -іка, -іст, -іт**, дальше в: **-ійний, -ійский, -іяльний,**

-іяньский, -ічний ітд. вкінци в закінченю особових імен хрестних і старинних: **-ій**, пишемо:

1. буквою **и** по: **д, т, з, с, ц** і **р**, пр. дидакти́чний, диє́та, диєце́зия, Диоґе́н, Диоме́д, дияльо́ґ, Тукіди́д, Арка́дия, Індияни́н, будди́зм, ме́дик, мето́дика, будди́ст, Студи́т, мельоди́йний, аркади́йский, кордия́льний, христия́ньский, методи́чний, Мето́дий; — Тибу́лль, Антио́х, антифо́н, Бео́тия, арти́зм, анти́к, кри́тика парти́йний, беоти́йский, практи́чний, Меле́тий; — фізиоґно́мія, Азия, му́зик, ази́йский, ґімназия́льний, музи́чний, Атана́зий; — Сици́лїя, Сио́н, місиона́р, Ро́сия, кля́сик, коміси́йний; — цивілїза́ция, Ци́церон, национа́льний, ака́ция, публици́ст, містици́зм, індукци́йний, провінция́льний, Гора́ций; — аристокра́ция, ориє́нт, Аристи́д, перио́да, патрио́т, Австрия, Ма́рия, істо́рик, Африка, материя́льний, григория́ньский, фабри́чний, Григо́рий ітд.;

2. буквою **ї** по **л** і **н**, пр. Клїсте́н, Га́ннїбаль, мілїо́н, Анґлїя, Емілїя́н, меха́нїк, арше́нїк, машинї́ст, мелїнї́т, сателї́т, провінциялї́зм, лїнї́йний, технї́чний, Евфрози́нїя, Верґілїй, Анто́нїй, Евге́нїй ітд.;

ЗАМІТКА 1. Однак треба писати з руска: євангели́ст, като́лик, като́лицкий, пу́блика, публи́чний, митрополи́т, Іполи́т, Васи́лий (Василияни́н, василия́ньский), Єлисавета, Ілия́, що вже від дуже давна зрущили ся.

3. буквою **і** по всїх інших співзвуках, пр. Алькібія́д, Ахілль, Кімон, Біон, біольо́ґія, кіо́ск, Бокка́чіо, а́жіо, шіртінґ, акаде́мія, Ара́бія, епіде́мія, мона́рхія, педаґо́ґія, хе́мія, Марки́я́н, акаде́мік, ґра́фіка, телеґрафіст, атавізм, льоґічний, Параске́вія, Евзе́вій, архідия́кон, архікня́зь, архієре́й ітд.

Але: ака́фист, епи́скоп, пресви́тер, Кир, Кири́ло, Дани́ло, Мико́ла, Яки́м, Фили́п, Филимо́н, Дави́д, Трофи́м, що вже від дуже давна зрущили ся.

ЗАМІТКА 2. В кількох церковних висловах задержуємо давне церковнославяньске закінченє: **-иє**, а то: водосьвя́тиє, єванге́лиє, ко́пиє, ору́жиє: впрочім пишемо: **-є**, пр. ді́ланє, пи́санє, милосе́рдє, спасе́нє, упо́ванє ітд.

§. 32.

аї, еї, ої, уї, юї... (не: аі, еі, оі, уі... юі...)

в чужих висловах (усуваючи роззів), пр. архаїзм (не: архаізм), Каїн, Михаїл, Рафаїл, Енеїда, героїчний, руїна, Люїза ітд.

§. 33.

-ия (-їя, -ія) не: **іум**

в таких іменниках загальних, як: ґімназия (не: ґімназіум), ґубернія, колеґія, консистория, міністерия, семінария ітд.

[Але: архів, ліцей, кольосей, горрендум, індивідуум, метрум, форум.]

§. 34.

ґі не: **ги**

в висловах присвоєних з грецкого: **ґіякінт, ґідравлічний, ґідроґрафія, ґідропатия, ґієна, ґієна, ґіероґліф, Ґіменей, ґіперболя, ґіперпродукция, ґіпнотизм, ґіпокрит, ґіпотека, ґіпотеза, ґістерия** ітд.

Але: гидра, гимн.

ЗАМІТКА. В кількох висловах, після утертого вже способу писаня, опускаємо: **ґ**, а то: Ілярий, Ілярион, Іполит, істория, Іспанія...

§. 35.

кс (замісць грецкого і латиньского: **х**):

ґексаметер, ексамін, ексекутор, ексистенция, експорта, експедиция, Ксенофонт, текст, оксаміт ітд.

§. 36.

ль не: **л** (перед: **о**):

антропольоґія, біольоґія, социольоґія, фізиольоґія, філософія Льомбардия, Льондон ітд.

§. 37.

с не: **з**

в висловах грецкого і романьского походженя на початку слова і в ґрупах: **нс, рс**, пр. Сократ, Сольон, Софія, софіст; бран-

соле́та, ко́нсуль, консúлїя, консоля́ция, Пе́рси, унїверсите́т ітд.; рівнож в зложенім вислові: **фільосо́фія.**

Але: **це́нзор, цензу́ра, рецензе́нт, реце́нзия.**

§. 38.

сх не: ш:

схе́да, схе́ма, схематúзм, схíзма, схоля́стика, схолїя́ст ітд.

§. 39.

т не: та

в іменниках особових мужеских, присвоєних з латиньского і грецкого язика, як: **артúст** (не: **артúста**), **архіте́кт, архімандри́т, лїнґвíст, митрополúт, поéт, софíст** ітд.

§. 40.

Подвійних співзвуків в іменах загальних чужого походженя взагалї не уживаємо, отже: **афе́кт, грама́тика, ма́па, профе́сор, ілюмінáция, ілюстрáция, ілю́зия, іновáция, анéксия, коля́тор, коре́кта, кору́пция, комíсия, проце́сия, ка́са** ітд.

Противно в іменах власних особових і назвах ґеоґрафічних ітд. чужого походженя лишаємо подвійні співзвуки, пр. **Ґрімм, Гофф, Ле́ссінґ, Шіллєр, Каппадóкія, Ассúрия. Гу́нни** ітд.—виняв ши імена і назви вже від давна цїлком зрущені, пр.: **Брита́нїя, Ро́сия, Іполúт, Пельопоне́з, Филúп, Кирúло** ітд.

§. 41.

Імена власні *місць* (країв, міст, гір, рік, озер ітд.), як старинні так і новочасні, пишемо так, як они нинї Русинами виговорюють ся, пр.: **Азия, Атéни, Беóтия, Вифлеéм, Грéция, Єгúпет, Єрусалúм, Кіпр, Лякедемóн, Мезопотáмія, Мінéвия, Пéрсия, Рим, Сиракýзи, Фенíкія** ітд.; — **Аквісґрáн, Бордó, Бретáнь, Білгрáд, Дáнїя, Женéва, Итáлїя, Липск, Льондóн, Медиоланúн, Парúж, Прáга, Тоскáна, Фрáнция** ітд.; — **Дунáй, Льоáра, Тúбер** ітд.

§. 42.

Імена власні *особові старинні*. Ті імена зрущили ся тим способом, що кінцеве: -as, -es, -os, -us по найбільшій части відпало, -ias, -ies, -ios, -ius замінило ся на: -ій (-ий, -їй), а противно кінцеве пневе: -n, -nt позістало, пр. Азі́нїй, Айсхі́ль, Алька́й, Анаксима́ндер, Анаксимє́н, Аппій, Аристоте́ль, Аристофа́н, Аттик, Верґі́лій, Гоме́р, Гора́ций, Дидим, Еврипі́д, Ене́й, Епамінóнд, Ксенофа́н, Лїку́рґ, Пери́кль, Пітаґо́р, Тибу́лль, Тиртей, Тукіди́д, Си́ммій, Федр, ітд.; — Кри́тон, Ксенофо́нт, Пля́тон, Сци́піон, Со́льон, Ци́церон ітд.

Але: Мі́нос, Не́пос, Та́лєс, Янус. Рівнож: Па́рис, Да́тис ітд.

§. 43.

Імена *особові новочасні*, котрі вже зрущили ся, пишемо рускими буквами, віддаючи по можности ориґінальний звук (хотяй би навіть проти правил, поданих в §. 31.), пр. Ба́йрон, Боккáчіо, Беранже́ (2. відм. Беранже́ра), Бра́ндес, Ва́льтер Скотт, Вольте́р, Га́йне (Heine), Ге́ґель, Да́нте, Дімá (2. відм. Дімáса), Доде́ (-е́та), Кальдеро́н, Колю́мб, Корне́йль, Ле́ссінґ, Расі́н, Руссо́, Рафае́ль, Свіфт, Стю́арт, Шекспі́р, Ші́ллєр ітд.

Передовсїм рущимо славяньскі (і литовскі) імена, пр. Ви́товт, Вук Ка́раджич, Ґе́димин, Ґощи́ньский, Да́нїчич, Добро́вский, Єлячич, Зале́ский, Міцке́вич, Мі́кльосич, Паля́цкий, Пу́шкин, Рокита́ньский, Собє́ский, Ша́фарик, Яга́йло, Скиргáйло, Яґич ітд.

§. 44.

Менше присвоєні рускій мові чужі імена власні пишемо для зрозумілости латиньскими буквами так, як они ориґінально пишуть ся, пр. Brachelli, Du Bois-Raymond, Foucault, Mirabaud, Mirabeau, Neef, ten Brink, van Houten, O'Connell ітд.

V. Великі букви.

§. 45.

Великою буквою пишемо:

1. початок кождого писаня; дальше по точці, замикаючій попередне реченє, а по двоточці тоді, коли без зміни наводимо чиїсь слова, однак ніколи перед вичислюваньем, пр. Нáродна послóвиця говóрить: Хто в бідí даé, два рáзи даé. Але: Máємо чотúри чáсти рóку: весна́, лíто, óсінь, зима́.

2. по питайнику і по знаку виклику, коли слíдує відповідь або нова гадка: Чи був ти у брáта? Був. — Гóсподи милосéрний! Не оспроти́ нас!

3. в поезиї початок кождого стиха, пр.

І дéнь ідé і ніч ідé...
І, гóлову схопúвши в рýки,
Дивýєш ся: — чомý не йдé
Апóстол прáвди і наýки?!

4. всї імена власні т. є назви осіб (людий, богів, сьвятих духів ітд.), монаших зборів, народів, держав, країв, міст, сїл і їх мешканців; імена власні давані зьвірятам; назви улиць, рік, гір, озер, морий, гербів, сьвят, тїл небесних ітд., пр. Алексáндер Велúкий; Бог (але: богú погáньскі), Пресьвята, Дíвá Петрó, Шашкéвич, Зевс, Атéна, Василияни́н, Домінїкáни, Полúк, Рýсин, Австро-Угóрщина, Галичина́, Львів, Замарсти́нів, Львовяни́н, Яворовець, (пес) Рябкó, (корóва) Красýля, (ýлиця) Городéцка, (рікá) Днїстéр, Карпáти, Мóрске Око, Чóрне мóре, герб Лю́бич, Різдвó, Велúкдень, Вéнус, Барáн ітд.

5. прикметники утворені від назви особи, о скілько не служать до означеня цїлого роду, пр. Шевчéнків заповíт, Міцкéвичеві твóри, Петрóва книжка, Могиля́ньска колéгія, слýжба Бóжа, Богорóдичин прáзник, Цицерóнів вúсказ ітд.; — але: цицерóньский стиль, могаметáньскі пýтники, лютéрска цéрков ітд.

6. заголовки і назви всяких творів, пр. Котляре́вского Енéїда, Гомéрова Ілія́да, Шевчéнкові Неофíти, Міцкéвичеві Дзя́ди, Рафаéля Мадóнна. — В довших заголовках пишемо,

тілько перше слово великою буквою, пр. Істо́рия ру́скої лїтерату́ри Огоно́вского, Скля́нка води́ Скрі́бого ітд.

7. титули і урядові назви властий і інституций, пр. ц. к. Намісни́цтво, Ви́дїл Краєви́й, Акаде́мія Нау́к в Кра́кові, Наукове́ Това́риство ім. Шевче́нка у Льво́ві, Ру́ске Това́риство педаґоґі́чне ітд., отже також Це́рков (в значіню су́сполу релїґійного, але: це́рков сьвято́го Петра́). — В назвах, що складають ся з кількох слів, треба писати великою буквою тілько слово перше або також слова виріжнюючі, пр. Ра́да Шкільна́ краєва́, Краєви́й Сою́з кредитови́й, ц. к. уприв. акци́йний Банк Гіпоте́чний ітд.

Рівнож уживає ся великої букви в скороченях титулів і урядових назв, щоби раз-враз не повторювати повного титулу або назви, пр. Акаде́мія (замісць: Акаде́мія Нау́к в Кра́кові), Ви́дїл (замісць пр.: Ви́дїл Това́риства „Про́сьвіта“), Унїверсите́т (замісць пр.: ц. к. Унїверсите́т у Льво́ві) ітд.; Намі́сник (замісць пр.: ц. к. Намі́сник Галичини́, — але: стано́вище ц. к. намі́сника в края́х репрезенто́ваних в Ра́дї держа́вній), Дире́ктор (замісць: ц. к. Дире́ктор академі́чної ґімна́зиї у Льво́ві, — але: при́писи вклада́ють на директо́рів обовя́зок чува́ти ітд.).

8. вкінци в листах і поданях пишемо великими початковими буквами не тілько титули осіб, властий і урядів (як повисше), але також заіменники особові і присвоюючі, о скілько відносять ся до особи, до котрої пишемо, пр. Висо́ке ц. к. Намісни́цтво! Висо́кий Ви́дїле Краєви́й! Високопова́жаний Па́не Профе́сор! Дороги́й Това́ришу! Про́шу Тебе́. Від да́вна чека́ю на Твій лист ітд.

§. 46.

Малі букви.

Малою буквою початковою пишемо:

1. назву днїв і місяцїв: недї́ля, понедї́лок, вівто́рок, середа́, четве́р, пя́ток, субо́та; мі́сяць сї́чень, лю́тий, март, цьві́тень, май, че́рвень, ли́пень, се́рпень, ве́ресень, жо́втень, листопа́д, гру́день.

2. прикметники, утворені від власного імени місцевости, пр. подільскі лани́; во́линьска земля́; ру́скі се́ла; по́льскі го́роди; бережа́ньский став; я́ворівскі ви́роби з де́рева ітд.

VI. Ділене слів.

§. 47.

1. Односкладних слів не розриває ся ніколи, отже не: згл-яд, мі-ст, ка-рк ітд., але ціле слово переносимо на нову лінію.

Прілменників: **в** і **з** не лишаємо ніколи на кінци записаної стрічки, бо они не творять складу. Не пишемо отже: в- Кра́кові, з- Відня, але в Кра́-кові, з Від-ня.

Однак пишемо: зі Льво́ва, зі Зо́лочева.

2. Розділюючи кількоскладні слова, треба держати ся отсих вказівок:

а) коли яке слово є так зложене або злучене з приставкою, що легко розпізнати складові части, тоді першу складову часть лишаємо на кінци записаної стрічки, а другу переносимо на слідуючу лінію, пр. повно-ви́дний, біло-ли́ций, безо́-дня, коно-ві́д, без-зу́бий, по-втори́ти, наді-сла́ти, за-ткну́ти, за-мкну́ти, зі-пхну́ти, ви́-вчити, ви́-йти, віді-гна́ти, розі-рва́ти, підо́-шва, об-уме́рти, не-дба́лий ітд.

Виїмки: о-бі́д, о-бу́х, по́-душка, ро́-зум, ро-са́да, ро-сі́л.

б) коли слово є поєдинче, а межи двома самозвуками находить ся тілько оден співзвук, то переносить ся его до слідуючої стрічки, пр. во-да́, гли́-на, ма-ра́, роз-би-ра́-ти, ро-са́, чоло-ві́к ітд.

ЗАМІТКА. **дз**, **дж** вимовляють тілько оден звук, длятого нероздільно переносять ся на слідуючу лінію, пр. са́-джа, гля-джу́, ро-дзи́нки ітд.

в) коли слово є поєдинче, а межи двома самозвуками находять ся два, три або більше співзвуків, то на слідуючу лінію переносимо тілько останний зміж них, пр. ве́з-ти, зем-ля́, кла́д-ка, крох-ма́ль, по́ч-та, бруд-ни́й; же́рд-ка, ко́рч-ма, ме́рз-нути, ме́ст-ник, скарб-ни́ця, це́рква, умер-ли́й ітд.

ЗАМІТКА. Однак групи: **ств**, **тв**, **дв**; **ск**, **сп**, **ст**, **сл**; дальше **к**, **г**; **п**, **б**; **т**, **д** з слідуючим **л** або **р** звичайно не роздільють ся і переносять ся нероздільно

на слїдуючу лїнїю, все одно, чи стоять они по самозвущї, чи по співзвущї, пр. богáт-ство, чер-ствúй, товáри-ство, па-ства; купéц-тво, жéр-тва, брú-тва; різ-дво; лé-дво; — рý-ский, чé-ский, вúй-ско; прú-спа, вú-спа; пу-стúй; вар-стáт; цир-клювати, пис-кля́, і-грá; дó-брий, рáс-пря; мýш-тра, вандрувáти ітд.

VII. Зложéні слова.

§. 48.

1. Зложені частицї, а іменно прислівники, приіменники і злучники, пишуть ся разом тодї, коли їх складові части так з собою зросли ся, що творять оден звичайний вираз. А пізнаємо се по тім, що котранебудь з складових частин сама для себе нинї вже не уживає ся або, коли і уживає ся сама з осібна, то в іншім значінню, чим в частицї зложеній. З тих причин пишуть ся разом:

а) прислівники: байдýже, безперéч, бодáй, взагалí, вúдки, відрáзу, вúдси, вúдтам, відтáк, вúдти, вкінцú, вкýпі, внáслїдок, вперéд, вперше, впóвнї, впорожнí, впрáвдї, врядúгоди, вспять, голїрýч, доокóла, дóки, долїнúць, дóраз, дорáзу, дóси, досúть, дóста, достóту, завбільшкú, завдовжкú, завглубшкú, завгрубшкú, зáєдно, зáвсїди, зáвтра, завширшкú, завчасý, газдалегíдь, залéдви, зáлюбки, занáдто, запóкотом, зáраз, заразóм, звéрха, звíдси, звíльна, згóдом, змáлку, знадвóру, знов, зóвсїм, зрáзу, зрéштою, інколи, комíтьголов, лївобíч, мимохíдь, мимохíть, мимохóдом, наборзí, навгáд, навзнáк, навúпередки, навíдворіть, нáвіть, навколíшки, навманя́, навмúсно, навпакú, навпростéць, навскíс, навстрíч, навстя́ж, надáрмо, назáд, наздогíн, назýстріч, наконéць, налíво, наóслїп, наперéд, наперекíр, напоперéк, напóслїд, напráво, нарáз, наразí, нарéштї, насамперéд, наскрíзь, натóмісць, нáтще, немóв, ненáче, нерáдо, нерáз, нїкóли, нїяк, обірýч, опíсля, опя́ть, óсторонь, повóли, подéколи, подéкуди, позáвтра, позавчéра, позаторíк, пóки, помáлу, понáйбільше, посвóлу, потím, потóму, потрóхи, правобíч, притím, самохíть, сегóдня, сейчáс, силомíць, скоросьвíт, снóчи, спершý, справдї, тогíд (-íдь), торíк, упéрше, чимáло ..

б) **прислівники**: за́для, за́мість, за́через, здовж, зза, зме́жи, знад, зпе́ред, зпід, зпоме́жи, зпо́між, зпо́над, зпо́під, довкруги́, ізза, напро́тив, недале́ко (пр. недале́ко шко́ли), оке́ло, пі́дчас, по́біч, пове́рх, повни́сше, по́за, по́зад, поздо́вж, поме́жи, поми́мо, по́між, по́над, пони́зше, попере́д, попере́к, по́під, по́при, по́руч, посе́ред, пою́з, про́між, су́против...

в) **злучники**: аби́, а́ніж, бу́цім, длято́го, за́ки, за́ким, зате́, коби́, немо́в, на́че, нена́че, нїби́, наколи́, наскі́лько, о́тже, позая́к, проте́, таж, тай, тако́ж, тимчасо́м, щоби́, щоб...

г) пишемо разом також приіменники з приналежним **іменем**, коли наголос спочиває на приіменнику, пр. до́сьвіта, за́молоду, за́муж, за́що, на́ново, на́що, по́ночи, по́що ..

2. Навпаки такі частиці, котрих складові части виступають в нашій сьвідомости осібними словами, треба писати **окремо**:

а) без су́мнїву, без числа́ (але: бе́зліч), від да́вна, від за́втра, до за́втра, до пі́зна, до ре́шти, до си́та (але: доси́ть), до тепе́р, з бли́зка (-зька), з висо́ка, з гру́бша, з да́вна, з да́вних дове́н, з але́ка, з нїме́цка, з па́ньска, з по́льска, з поря́дку, з причи́ни, з ти́ха, з уго́рска, з че́рги (але: зві́льна), з часо́м, за висо́ко (за висо́кий), за до́вго, за то́нко, на спо́вид, на по́каз, на потім, на тепе́р, о скі́лько, по давно́му, по на́шому, по ни́ні, по нїме́цки, по по́льски, по поря́дку, по про́сту, по старо́му, по ти́ху, по ча́сти, по че́рзї (але: пово́лї, пома́лу), по пе́рше, по дру́ге, по тре́те ітд.

б) **чим, що, як** пишемо **окремо**, пр. чим ско́рше, чим ху́тше, чим ра́з (пр. лїпше); що рі́к, що мі́сяць, що ти́ждень, що де́нь (але: на що́день), що дня́, що ра́з (пр. стараннїйше), що до; по́ки що; як на́йлїпше, як стій, як слі́д, як ра́з ітд.

3. Пишемо завсїгди **окремо**: **би, же, но, ся, то**, пр.: я дїла́в би; ти писа́ла би; брат же відповів; той же сам у́ченик; ходи́ но сюди́; учу́ ся; ми́єте ся; хто то там був? Котри́й то у́ченик написа́в?

Але завсїди разом: аби́, коби́, нїби́, щоби́; бу́дьто, на́дто.

4. Противно пишемо **разом** слова зложені з: **-б, -будь, -небу́дь, -де, -ж, -крат, -сь**, пр. дїла́лаб, хвали́либ, коли́б; котрийбу́дь, котрийнебу́дь, де́котрий, де́хто, де́що, деінде; **хтож**,

щож, онáж, єгóж; двакрáт, трикрáт; десь, колúсь, хтось, учýсь, мúємось, мóлитесь ітд.

5. Перечене: **не**:

а) зростає ся в одно слово не тілько з всякими іменами, т. є з іменником, прикметником і числівником, але також з прислівниками, утвореними від імен, коли слово через те набирає осібного значіня, пр. недóрід, недýга, нéлад, нéміч, непоря́док, непóтріб, неслáва, нетя́га; — невúнний, незáздрий, незря́чий, непокíрливий, немýдрий, непутя́щий; — неодéн; — небáвком, небáром, неврóком, недалéко, незабáром, немóв, непри́чком ітд.

б) в протиставленях пише ся „не“ окремо також перед іменами і прислівниками, пр.: Се не (є) харáктер, áле упря́мість. Бувáло се не раз, не два, áле мнóго разíв. Мíсто не (є) далéко ітд.

в) перед дíєсловами пишемо „не“ окремо, пр. не знáю, не мáє, не бажáючи, не написáвши, не говорú ітд.

ЗАМІТКА. Однак пишемо разом: немá (неособово), нехотячи, нéхотя і нéхоч (яко прислівники), ненáвидіти, недоставáти, недомагáти, зневóлити, зне вірúти ся, зневажáти, знемощíти, знеохóтити, унещасли́вити..., позаяк они похо дять від: невóля, невíра, нéмощі, неохóта, нещасли́вий...

6. Іменники і прикметники зложені, котрих складові части сплинули зовсім в оден вислів, пишемо разом, пр. вертúпорох, гонúвітер, жмúкрут, палúвода, перекотúполе, пройдúсьвіт, стрімголóв; дивдéрево, гололéдиця, лихолíтє, слабосúлє; Богорóдиця, водопíйло, водохрéстє, горлорíз, коновíд, костогрúз, кожемя́ка, сновúда, страхополóх, хлíборóб, богомíльний; білолúций, довговýсий, кароókий, кривобóкий, круглолúций, крутоберéгий, сивоборóдий, тонковéрхий, чорноволóсий, широколúстий; вірлоókий, серпорíг, беззýбий, безрýкий, безязúкий, безкрúлий ітд.

7. Коли складові части якогось зложеного слова лише з легка є з собою получені, то вставляємо помежи них роздíлку „-“, пр. Австро-Угóрщина, украíньско-рýский, церкóвно-славя́ньский, хірургíчно-медúчний, хлíб-сíль (хлíба-сóли), одéн-едúний, всéго-нáвсего, раз-врáз, конéць-кінцéм, яко-тáко ітд.

VIII. Перепинане.

§. 49.

Протинка (,).

Протинка означає найкоротший перестанок голосу і кладе ся:

1. між речене головне й побічне і також між два речення побічні, пр. Граб є найтвердший з дерев, які ростуть в наших лїсах. Сьвятополк післав сказати Глїбови, щоб він швиденько їхав до Києва, бо нїби Володимир дуже слабий.

2. між речення рівнорядні, коли они короткі і не мають речень побічних, пр. Реве та стогне Днїпр широкий, сердитий вітер завиває, до долу верби гне високі, горами хвилї підіймає.

3. між речене скорочене або втручене і речене головне, пр. Скінчивши свою роботу, прийду до тебе. Злість, кажуть, сатанї сестриця.

4. протинкою віддїлюємо прикладку і кождий 5. відмінок в реченю, пр. Син Володаря, князь Володимирко, переніс ся до Галича. Мене, мати, Турчин знає, медом, вином наповає.

5. протинку кладемо між рівнородні части речення стягненого (пр. між два або три підмети, присудки, такі самі придатки, поясняючі додатки ітд.), коли они не є получені злучниками: і, та, тай, або, або-або, анї, анї-анї, пр. Я прийшов, побачив, побідив. На дворі погідно, але холодно. Глубокий, наче море. Як дома, так і в школї.

Але: він і она; брат тай сестра; нинї або завтра; або я або ти; анї великий анї малий.

ЗАМІТКА. Коли згадані злучники — з виїмком „і“ = „та“ = „тай“ — получують цїлі речення, тоді кладемо перед ними протинки, пр. Він ани не був хорий, анї не прийшов до школи. Або перун ударив, або злочинець підпалив. Але: Моли ся, працюй, поступай чесно і нїкого не бій ся.

6. перед реченєм дїєіменникови м, пр. Посилає мене мати в степ, пшеницю жати. Сонце сховалось за гори, спочивать після довгого Петрівского дня.

§. 50.

Знак середний (;).

Сей знак означає довший перестанок голосу, ніж протинка, і кладе ся:

1. між довші речення рівнорядні, іменно коли мають при собі речення побічні, пр. Млин меле, мука буде; язик меле, біда буде. З небес на землю, від кінця сьвіта до кінця простирає ся воля Бога; всьо, що під сонцем і висше сонця, в сьвіті і за сьвітами, розгомонює мудрість безначальну і безконечну Єго; а перед сею мудростию марниця всї мудрости наші, як капля перед морем, як червина перед велитом, як годинка перед вікамн.

2. Між ґрупи безпосередно по собі слїдуючих рівнорядних частий речення: А були там: Русини, Поляки, Чехи; Італїйцї, Іспанцї, Французи; Нїмцї, Анґлїйцї, Шведи.

§. 51.

Двоточка (:).

Сей знак означає ще довший перестанок голосу, ніж знак середний, і кладе ся:

1. коли попередне речене головне пояснює ся реченями слїдуючими, пр. Наум Дрот був паробок на все село, де жив: батькови і матери слухняний, старшим себе покірний, між товариством друзяка.

2. коли вичисляємо подробицї або части, що належать до якоїсь цїлости, пр. Чоловік має пять змислів: зір, слух, смак, нюх і дотик.

3. перед словами якоїсь другої особи, коли їх наводимо дослівно, пр. Наум було й каже: Чоловікови треба трудитись до самої смерти.

4. в очерках (периодах), між реченєм попередним і послїдуючим, коли они є довгі, пр. Не хмара сонце заступила,

не вихор порохом вертить, не Галич чорна поле вкрила, не буйний вітер се шумить: с е в і й с к о й д е в с ї м а ш л я х а м и.

§. 52.

Точка (.).

Сей знак означає найбільше спущене голосу і найдовший перестанок; він вказує, що мисль вже скінчена. Точку кладемо:

1. на к і н ц и р е ч е н ь поєдинчих і зложених, пр. До смерти учить ся чоловік. Що се за чоловік, н ї х т о н е з н а є.

2. п о т и т у л а х, н а п и с я х і з а г о л о в к а х, пр. Руска Читанка для низших кляс. Хмари. Повість Ів. Левицкого-Нечуя.

3. по числах, означаючих п о р я д к о в і числівники, пр. Сьвятополк II.; на стор. 20. (= двайцятій); в 1904. році.

4. яко з н а к с к о р о ч е н я по всїх буквах, що заступають цїлі слова, не написані в цїлости, а то: відм. = відмінок, гл. = гляди, д. = добродій, др. = доктор, ітд. = і так дальше, іті. = і таке інше, ітп. = і тим подібне, ос. = особа, п. = пан, пр. = приміром, прикм. = прикметник, пор. = порівнай, р. = рік, р. муж. = р. мужеский, р. жень. = рід женьский, р. сер. = рід середнїй, сьв. = сьвятий, сл. = слїдуючий, стор. = сторона, тзв. = так званий, тзн. = то значить, ц. к. = цїсарско-королївский, ч. = час, ч. од. = число одиночне, ч. мн. = число многе.

ЗАМІТКА. По скороченях ріжних мір, монет і хемічних материй не пише ся точки, пр. 1 cm, 1 l, 1 K (= корона), S (= сїрка) ітд.

§. 53.

Питайник (?).

Сей знак кладемо по реченях або словах, котрими питаємо ся, пр. Хочеш похвали і нагороди? Заслужи собі. Чи ти читав поезиї Шевченка?

ЗАМІТКА. По зависимих питанях знаку питаня не кладемо, хиба що головне реченє містить в собі питанє, пр. Перше всего подумай, чи ти зможеш се зробити.

Але: чи знаєш ти, чого я прийшов до тебе? (Ту знак питаня відносить ся до головного речення: »чи знаєш ти«).

§. 54.

Знак виклику (!).

Сей знак кладе ся по тих реченях і по тих словах, котрі виговорюємо піднесеним голосом. Отже кладе ся єго по реченях і словах, що виражають зазив, подив, бажанє, радість, смуток, обуренє, гнів, біль, жаль, рішучий розказ. Рівнож пишемо єго по всїх відмінках V-тих, коли они не стоять в середині реченя (в такім случаю кладе ся по них тілько протинку), пр.

Будь здоров! Бійте ся Бога! Ох, лихо моє! О, Боже мій милий! — Іване! ходи но сюди! Будь щаслив, мій сину! (Але: Щож я тобі, друже, злого учинив?).

§. 55.

Павза (—).

Сей знак кладе ся:

1. коли означає ся мова недокінчена або перервана, пр. Дайте менї спокій, бо — ;

2. коли опускає ся в реченю таке слово, котрого легко можна догадатись, пр. Хто робить, — голий не ходить;

3. коли надумуємо ся, якого слова нам ужити, або коли приготовляємо на щось несподіваного, пр. Не хочу бути невдячним, отже заплачу тобі за твою прислугу — грішми;

4. коли заіменник **то** або **се** вказує на попередні імен, ники або на цїле реченє, пр. Добро найкрасшеє на сьвітї — то братолюбіє;

5. замісць скобок, щоби віддїлити реченє скобкове, пр. Нагло — а було то полудне — ударив грім з чорної хмари.

§. 56.

Скобки ([] ()).

Скобками замикаємо поодинокі слова або цїлі реченя, що не належать до мисли того реченя, в котрого середині они уміщені, але є додатком пишучого, пр. То дївчина ходить, й сама не знає (бо причинна), що такеє робить.

Скобки означають також, що в якімсь слові може випасти буква, пр. з(і)шити, з(і)сїсти.

§. 57.

Знак наведеня („ “).

Сего знаку уживаємо:

1. щоби виразно означити, що замкнені ним слова не походять від нас, але від іншої особи, а ми їх тілько дослівно наводимо, пр. Господь Бог сказав: „Нехай буде сьвіт!“;

2. щоби зазначити поодинокі слова або звороти (титули книжок, написи), або щоби означити, що зазначене слово має побічне значінє, пр. Шевченка „Думки“ деклямує молодіж радо. Добрий то „приятель“, коли єго до такого дїла намовив.

§. 58.

Точки (....).

Сей знак означає, що говорячий не висказує всього, що міг би або хотїв би висказати, і що мовчанєм заступає говоренє, пр. „Я не Ганна, не наймичка, я....“ Тай занїміла.

§. 59.

Роздїлка (-).

Роздїлку пишемо:

1. коли дїлимо слова на кінци стрічки;

2. в зложених словах, коли складові части лише з легка з собою сполучені, пр. Австро-Угорщина; князь-гординя, смутний-невеселий, плакати-ридати, ледви-ледви, хлїб-сїль, яко-тако ітд.

II.

СЛОВАРЕЦЬ

уложений Комісиєю, покликаною ц. к. Радою Шкільною краєвою.

Сей словарець містить в собі найчастійше уживані чужі слова і наукові вислови з граматики (знак скороченя: гр.), мітольоґії (мт.), ґеоґрафії (ґ.), історії (і.), альґебри (а.), ґеометриї (ґм.), астрономії (аст.), фізики (ф.), хемії (х.), соматольоґії (с.), зоольоґії (з.), ботаніки (б.), мінеральоґії (м.), льоґіки (лґ.), психольоґії (п.), педаґоґіки (пґ.), ґімнастики (ґн.), музики (мз.), рисунків (р.), каліґрафії (к.), господарства (г.), ґіґієни і лїчництва (л.) та технольоґії (т.) з дотичними науковими висловами польскими.

Інші скороченя.

анґл. = анґлі́йский; грец. = гре́цкий; ім. = італі́йский; лат. = лати́ньский; нїм. = нїме́цкий; поет. = поети́чний; фр. = францу́ский; церк. = церко́вний ви́слів.

ЗАМІТКА. Закінченя в скобках по іменниках означають по порядку: 2. відм. ч. од., 1. і 2. відм. ч. мн.; по прикметниках: побічну форму; по дієсловах: 1. ос. ч. од., 2. ос. ч. од., 2. ос. ч. од. спос. приказового, дієприкметник минувший.

Коли на закінченю в скобках нема наголосу, то він є такий самий, як в слові перед скобками.

А.

Аббáция (-иї) : Abbazya (ґ.)
аберáция (-иї), лат. : збóченє
аби́
абітуриє́нт (-а -и) (у́ченик, виходя́чий із шкіл, що зложи́в іспит зрілости; у́ченик, приступáючий до іспиту зрілости)
абонамéнт (-у -и), фр. : передплáта, замóвленє
Абру́цци : гóри, часть Апені́ну (ґ.)
абсолюти́зм(-у -и) : 1. безуслі́вність, 2. самодержáвство
абсóрбция (-иї) : absorbcya (ф.)
абсу́рд (-у -и) : недóріч (-и), бредня́, дурни́ця
авáнс (-у -и), фр. : посу́ненє на ви́сше станóвище
авансувáти (-у́ю) : посувáю (ся) напере́д
Авґу́ст (-а)
Авґусти́н (-а)
авдиє́нция(-иї) : пóслух(-у), послу́ханє
авдитóрия (-иї) : audytoryum (слухачі; лєкці́йна сáля, слухáльня)
Авінїóн (-у) ; авінїóньский
Авісси́нїя : Abissynia
Авлї́да (-и) : Aulis
Авраáм (-а) : Abraham
Авре́лїй (-їя) : Aureliusz
авскультáнт (-а -и) : вислу́хуючий, помічни́к су́диї
авскультáция (-и) : вислу́хуванє (л.)
Австрáлїя (-її)
Австри́єць (-и́йця) : Austryak
Австрия(-иї); австри́йский : austryacki
Австро-Угóрщина : Austro-Węgry
автонóмія (-ії) : самоупрáва ; саморя́д
автóпсия : огля́данє влáсними очи́ма (л.)
áвтор (-а -óри) : спору́дник, творець, письмéнник
áгнець (áгнця), церк. : hostya
Аґезиля́й (-я́я) : Agezylaus
аґéнт (-а -и) (справни́к, посере́дник, засту́пник)
аґрáрний : рільни́чий; прáво аґрáрне ; полі́тика аґрáрна (г.)
Аґри́коля (-лї)
Аґри́ппа (-и) ; Аґриппі́на (-и)
аґронóмія (-ії) : нау́ка рільни́цтва (г.)
адверсáрий (-ия -иї) (проти́вник, супéрник)
адвокáтский
Ади́жа (-і) : Adyga
адрéса (-и -и) : adres
Адри́йске море : m. Adryatyckie
Адрия́тик (-а) : Adryatyk
адю́нкт (-а -и) : помічни́чий уря́дник
адютáнт (-а -и) : помічни́чий офіцир, осау́л
аж
áзбука (-и -и)
азиму́т : azymut (ф.)
Ази́нїй (-їя) : Asinius
Азия (-иї) ; ази́йский : azyatycki
Малá Азия : Azya Mniejsza
áзот : azot (х.)
азотáн (-у) : azotan ; азоти́н : azotyn (х.)
азóтник (-а) : azotowiec (х.)
азури́т (-а) : azuryt ; синь гі́рна : błękit górski (м.)
Айґоспóтамос (невідм.) : Aegospotamos
Айсхіль (-ля) : Eschyl
Айсхі́н (-а) : Eschines
акадéмія (-ії) ; академі́чний ; Акадéмія Нау́к в Крáкові
акáфист (-у -и)

акваре́ля (-лї) (малю́нок во́дними краска́ми)
Аквісґра́н (-у)
акомпанїяме́нт(-у -и) : музи́чний супро́від
ако́рд (-у) : akord (ф.)
акроба́т (-а -и) : линвоско́к
аксамі́т (-у -и), тако́ж: оксамі́т
аксио́ма (-и) : pewnik (a.)
акт (-у -и -ів) : урядови́й папі́р; дїя в дра́мі
акти́ва (-вів) (стан чи́нний)
акумуля́тор (-а) : akumulator (ф.)
а́кция (-ції) : ді́ланє
альґе́бра (-и) : чи́сленє бу́квами
Альґе́рия (-ії) : Alger
а́леж
Алекса́ндер Вели́кий (Алекса́ндра Вели́кого)
алеґа́т (-у -и) : прило́га
алеґо́рия (-ії) : allegorya (образове́ предста́вленє, при́тча, іно́сказ)
алилу́я
алїя́ж (-у) : aliaż (ф.)
алїя́нс (-у -и) : союз
Алька́й (-а́я) : Alceusz
алькальої́д : alkaloid (х.)
Алькібія́д (-а) : Alcybiades
Алькіно́й (-о́я) : Alcynous
алького́ль (-о́лю) : alkohol (х.)
Аллаг! : Allah! (ара́бске: бог)
альоку́ция (-ції) : промо́ва (особли́во пап)
Альпи (Альп); альпе́йский
алу́н (-у́ -и́) : ałun
алю́зия (-ії) (при́тик, на́тяк)
Аляpих : Alaryk
аля́рм (-у) : по́клик до зброї; збі-готня́
амальґа́ма (-и) : сполу́ка мета́лю з рту́тию
амне́стия (-ії) : поми́луванє
амоня́к : amoniak (х.)
амфібо́ль(-ю) : amfibol; лучеви́к(-а́): promieniec; незго́рець (-рця) або асве́ст : asbest (м.)
амфібра́х (-а) : amfibrach (стопа́ в стиху́) (гр.)
анабапти́ст (-а -и) (второхре́щенець)
анаколю́тия (-ії) : відсту́пленє від розпоча́тої складно́ї ре́чення (гр.)
Анакрео́нт (-а) : Anakreon
Анаксима́ндер (-дра)
Анаксиме́н (-а) : Anaximenes
анали́за (-и) : розчлено́ванє, ро́збір, ро́зклад
аналь о́ґія(-ії) : поді́бність, схо́жість
анапе́ст (-а -и) : anapest (стопа́ в віршу) (гр.)
ана́рхія : бе́зряд, безпра́вє (і.)
Анаста́зия (-ії)
анато́мія (-ії) : шту́ка розчлено́вуванія; нау́ка про будо́ву ті́ла
Анґлі́єць (-і́йця) : Anglik
анґлі́йска сла́бість, крив у́ха : rhachitis (л.)
Анґлія (-ії); анґлі́йский : angielski
Андра́ші (-шого) : Andrassy
Андрі́й (-ія) : Andrzej
анекдо́та(-и) : коро́тке до́тепне опові́дане; ви́гадка, можеби́лиця
анє́ксия (-ії) : за́бір, прилу́ченє
а́нїж
Анї́за
анїлі́на : anilina (х.)
Анк (-а) Ма́рций (-ия) : Ankus Marcyusz
анке́та (-и) (збір зна́вців)
аномалія : anomalia (ф.)
анонї́м (-а -и) : безіменний
ано́нс (-у -и), фр. : опо́вістка
антаґоні́зм (-у -и) : проти́веньство
Антиґо́на (-и)
антидо́тум (невідм.) = протиотру́я odtrutka (л.)
анти́к(-а -и) : старовина́; анти́чний старода́вний, старови́нний

антикварий (-ария) (торгуючий старими книжками)
Антиллї (-їв)
Антиох (-а)
антисептичні середники : противгнильні сер. (л.)
Антитавр
антитеза (-и) : протиставa
антифон (-а)
антихрист (-а)
Антонїй (-їя)
антропольог (-а) : дослїдник чоловічої природи
аорта : головна артерия (л.)
апарат (-у -и) : прилад, пристрій
апартамент (-у -и) : сьвітлиця, горниця
апатит (-а) : apatyt; куля фосфоритна : kula fosforytowa (м.)
апатия (-иї) : тупість, безпричастність, байдужість
апелювати (-юю) : відкликую ся
апеляция (-иї) : відклик
Апенїн (-у) : Apeniny
апогей : apogaeum (punkt odziemny) (ф.)
Аполльон (Аполлїна) : Apollo
апоспопеза : замовчанє (гр.)
апострофа (-и) : промова до осіб неприсутних або істот неживотних (гр.)
Аппій Кляєвдий : Appiusz Klaudyusz
апретура (-и) : надаванє тканинам полиску (т.)
аптика (-ки)
-ар є закінченєм много іменників, що мають в 2. відмінку ч. од. : -аря, пр. : секретар (-аря), лїкар (-аря), млинар (-аря), писар (-аря), гончар (-аря), лицар (-аря) ітп.
Арабія (-ії)
араґоніт (-а) : aragonit; желїзоцьвітник (-а) : żelazokwiecie; жерелинець (жерелинця) : źródleniec; гороховик (-а) : grochowiec
арак (-у)
аргумент (-у -и) : доказ
Арденни
аренда́р (-аря́ -рі), також : орендар
аре́шт (-у -и) : хурдига, холодна, глибока
Арийцї : Aryjczycy
Ариост (-а) : Ariost
Аристид (-а) : Arystydes
Аристотель (-теля) : Arystoteles
Аристофан (-а) : Arystofanes
ария (-иї), іт. (віданє запомочию голосової музики якого чувства)
аркану́м, ч. мн. аркана : лїки незнаної уздоровляючої сили (л.)
арма́та (-и), також : гармата
а́рмія (-ії) : вийско разом взяте
а́рнїка (-и) : arnika (arnica montana) (л.)
ароґанция (-иї) : зухвалість, бута, гординя
а́рса (-си) : arsis (часть стопи, виголошувана голосом сильнїйшим) (гр.)
Артаксеркс (-а) : Artaxerxes
Артеміда (-и)
артерия або бючка : tętnica, arteryа; аорта або головна артерия тїла : aorta czyli główna tętnica ciała; артерия легкова : tętnica płucna (с.) (л.)
артилерия (-иї)
артист (-а -и) (художник, митець, мистець, штукмайстер)
а́рфа (-и) або га́рфа (-и)
архаїзм (-у -и) : застарілий вислів
Архангельск
археольогія (-ії) : дослїд старини
архів (-у -и) : archiwum (місце переховування важних паперів і документів)

архідия́кон (-а -о́ни)
архіепи́скоп (-а -и) (влади́ка)
архієре́й (-е́я)
архікня́зь (-зя)
Архіпеля́ґ
архіте́кт (-а -и) (зна́вець шту́ки будівни́цтва)
аршеніїк : arszenik (х.)
асана́ция (-иї) : uzdrowotnienie (усу́неніе всїх обста́вин сприя́ючих розши́реню зара́зи) (л.)
асекура́ция (-иї) : обезпе́ченіе
асе́сор (-а -о́ри) : засїда́тель
асиміля́ция (-иї) : присво́юваніе (л.), приподо́бляваніе (гр.)
аси́ндет (-у) : безполу́чник (гр.)
аске́т : asceta
асоциа́ция (лу́ченіе в това́риства) (г.)
Аспа́зия (-иї)
аспе́кт (-у -и) : вид
Ассі́рия (-иї) ; ассирі́йский
Астия́ґ (-а) : Astyages
Астия́накт (-а) : Astyanax
астроно́мія
асфа́льт (-у) або смола́ зе́мна : asfalt, smoła ziemna (м.)
атавізм (-у -и) : пра́лїдичність (дїди́чність характеристи́чних пра́дїдівских прикме́т) (г.)
ата́к (-у) : на́пад, у́дар
Ате́на (-и) : богиня
Ате́ни (Ате́н) ; ате́ньский
Атлянти́йский (океа́н) : Atlantycki (ocean)
атмосфе́ра : atmosfera ; атмосфе́рний ; atmosferyczny (ф.)
ато́м (-у) : atom (ф.)
атра́кция (-иї) : притя́ганіе
атраме́нт (-у) : черни́ло
атрибу́т (-у -и), прида́ток : przydawka (гр.)
Аттик (-а) : Atticus
Аттика (-и) ; аттицкий
Аттиля (-ї)
Афґанїста́н
афе́кт (-у -и) : звору́шеніе душе́вне
афе́ль : aphelium (punkt odsłoneczny) (ф.)
афе́ра (-и -и) : при́ключка, су́пе-речка, авантю́ра
а́фина (-и) : borówka (б.)
афори́зм (-у -и) : коро́тка за́мітка, га́дка
Афроди́та (-и) : богиня
ахат (-у) : agat (м.)
Ахая (-аї)
Ахи́лль (-и́лля) : Achilles
Аянт (-а) : Ajax

Б.

-б на кінци́ слів, пр.: щоб, коли́б, єсли́б, дїла́лаб, ходи́лоб, роби́либ ітд.
Ба́бенберґ
бабе́ць (-бця́, -бці́) : głowacz (ryba) (з.)
ба́бка (-и) : babka (б.)
Бава́рия (-иї) ; бава́рский
Бава́рці : Bawarowie
багр (-у) : szkarłat ; багря́ний
багровець (-вця́) : szkarłatnik (з.)
база́льт (-у) або стовпови́к (-а́) : bazalt (м.)
Базиле́я (-еї)
ба́зька (-и -и́) : kotka czyli bazia [також багні́тка (-и)] (б.)
базькова́ (расти́на) : kotkowa (roślina) (б.)
байдра́к чортопо́лох : głowacz czyli popłoch (б.)
байду́же : obojętnie
Ба́йрон (-а) : Byron ; байро́ньский : bajronowski
бакте́рия (-иї) (л.)
Бакх (-а) : Bachus ; бакхана́лії (-ій)
баль (-лю -лі́) ; бале́т (-у) ; балеви́й

баламу́тство (-а)
бальдахі́н (-а -и) : baldachin (не́бо)
бальково́ване (-я) : belkowanie (р.)
ба́льок (-лька -льки́)
бальо́н (-а -и)
бальса́м (-у)
бальсамува́ти (-у́ю)
Балти́йське (мо́ре)
балютува́ти (-ту́ю) : голосува́ти карткáми
баля́да (-и) : ballada (рід поезії)
баля́си : balaska (р.)
баля́ст (-у) (тягáр, що мáє, о скíлько трéба, понизи́ти то́чку тя́жести корабля́)
бамбу́са (-и) : bambus (б.)
банди́т (-а -и) (розбíйник)
банíт (-а -и) (ви́гнанець з краю)
Банк Гіпоте́чний
банки́р (-а -и́ри) (банкове́ць; банки́рский)
банкру́т (-а -и) (неспромо́жний плати́ти)
бараболя (-ї) : ziemniak ; карто́фля (-ї) : kartofel (б.)
бара́ка (-и -и) : ха́та в табо́рі
ба́рва : barwa (ф.)
барвíнок (-нку) : barwinek (б.)
ба́рвний : kolorowy (р.)
барвни́к : barwik (ф.)
барвúна (-и) або крас (-у) : barwik (з. б. м.)
баришівни́к(-а́ -и́):mekler; lichwiarz
ба́рка (-и -и́) : ло́дка
баро́к (-а) : baroko (ви́кривлений, дивови́жний); бароковий стиль
баромéтер : barometr
баронíвна (-и)
баронóва (-ої)
бархáн (-у -и) (рід тканúни)
басéн (-éну -éни) (водóйма, водозбíр, кóпанка)
баталíóн (-óна -óни)
батéрия : baterya (ф.)
бáтько (-а -и́)
Бáффіна зáлив
бáша (-і) (турéцкий достóйник)
Беатриче (-чі)
бедуíн (-а) (г.)
безбáрвний : bezbarwny ; кристáл безбáрвний : kryształ bezbarwny ; кр. забáрвлений : kr. zabarwiony (м.)
безвлáдність (-ости) : bezwładność (ф.)
безвóдник (-а) : bezwodnik (м.) (х.)
безвзглядний : bezwzględny (ф.)
беззýбий
безкишóчник (-а) : jamochłon; безкишóчники або звірятá безкишóчні : jamochłony (з.)
безконéчний : nieskończony; безконéчність : nieskończoność (а.)
безкóрисно : bezinteresownie
безкоролíвство : bezkrólewie
бéзкрилий
бéзлíч : bez liku
бéзмін (-у) : przezmian, skorowaga (ф.)
безóдня (-ї) : bezdnia
безпáмять (-ти) : nieprzytomność (л.)
безпéка (-и) ; безпéчно
без перестáнку : bez przestanku
безперéчний
безплатóчна (рости́на) : bezpłatkowa (roślina), roślina dwuliścienna bez okwiatu albo z okwiatem pojedynczym, przeto nie posiadająca nigdy płatków (б.)
безподóбний : bezkształtny (ф.) (м.)
безпроволóчний
безрýкий
безсторóнний
без сýмніву : bez wątpienia
бéзхвостень (-тня) : płaz kusy (з.)
безчéстити (-чещý)
без числá : bez liku
безчíльний : bezczelny
безязúкий : bez języka

Бельґія (-ії); бельґійский
белéна (-и) : psinka; беленовáті : psinkowate (б.)
белєтри́ст (-а -и) (пишу́чий поéзиї або пóвісти)
Белльóна (-и)
Белюджістáн
бемóл : bemol (мз.)
Бенедикти́н (-а -и)
бенефíс(-а -и) : добрóдїйство, хосéн; бенефісóве предстáвленє в теáтрі (на кóристь однóго з арти́стів)
бенефíция (-иї) : beneficyum (прихíдне нáданє)
бензи́на (-и)
бенкéт (-у -éти), такóж: банкéт(-у) (сьвятóчний пир)
Беóтия (-иї) : Beocya
Беранжé (-éра)
бéрег (-а -и́) : brzeg
Бережáнець (-нця -нцї)
берéза : brzoza; берéза плакýча : brzoza płacząca (б.)
березнíвка (-и) : oskoła, sok, który płynie z naciętego na wiosnę pnia brzozy (б.)
бéрест (-а) : brzost (б.)
беречи́ -гти́ (бережý -éш -и́)
Берлї́н (-а)
берлóга (-и), такóж: берлíг (-óга -и) : barłog
Бернарди́н (-а -и -ів)
Бéрно; бернéньский
бéсїдник (-а -и) : mowca
Бéскид (-а)
Бессарáбія
Бéтовен (-а)
би кладé ся звичáйно по дїєслóві, до котрóго налéжить, і пи́ше ся окрéмо, пр.: я дїлáв би; ти писáла би; ми носи́ли би ітп. Разом: аби́, щоби́, коби́, нїби́
били́на (-и) : bylina, зї́лє трівáюче бíльше нїж два рóки (б.)
били́ця (-ї) : gawęda (гр.)
билó (-á) : łodyga (б.)
би́ти (бю, бєш, бий)
біб (бóбу, боби́) : bób (б.)
біблїóтека (-и) : книгівня́ (-ї́)
Бíбуль (-ля) : Bibulus
біг вспя́тний : ruch wsteczny (ф.)
бігóвиско (-а) : bieżnia (Laufbahn) (ґн.)
бігýн (-á) : biegun; бігунóвий : biegunowy (ґм.)
бігýнка, бігýчка : biegunka (л.)
бідувáти (-дýю)
бідóванє
бій (бóю -óї) : bój
біль (бíля) : biel (б.)
біль (бóлю) : ból
Бíла (-ої) [мíсто]
Бíла Водá (Бíлої Води́)
Білгрáд (-у) : Belgrad
бíлень (бíльня) : bielmo (б.)
бíлє (-ля) : bielizna
білéт (-у -и) (паперóвий знак, даю́чий до чогóсь прáво)
бíлий · biały
білїóн (-а -и)
білї́сенький : białuśki
білкóвина (-и) : istota białkowa (з. б. с.)
більмó (-á, бíльма), полýда : bielmo (л.)
білóк (білкá) : białko (з. б. х.)
білокрóвість (-ости) : białaczka (leukaemia) (л.)
білоли́ций : białolicy
білóтка (-и) : szarotka (б.)
бíльше; бíльший
білю́х (-а) : bielinek (з.)
бíля чогó : obok czego
біля́рд (-а -и)
біоґрáфія (-ії) : житєпи́сь (-и), житéпис (-у)
біольóґія (-ії) : наýка про жи́тє орґанї́чних тїл

бір (бо́ру · и) : bór
бі́ржа (-і) : giełda
бік (-а) : bies
бі́ссон (-у) (бі́сон) : bisior (з.)
бісурмани́н : bisurmanin
бі́фштик (-а -и) : рід сма́женого мя́са
бічи́ або бігти́ (біжу́, біжи́ш, біжи́, біг -ла -ло)
блава́т (-у) : bławat (б.)
благи́й : dobrotliwy
благослови́ти (-влю́ -ви́ш -ви́)
бле́кіт (бле́коту) : szaleń (б.)
блеск (бле́ску) : połysk; блеск скля́ний : połysk szklisty ; б. дияма́нтний : p. dyamentowy; бл. воскови́й : p. woskowy ; б. товсти́й або тукови́й : p. tłusty ; бл. мета́льний, металі́чний : p. metalowy, metaliczny ; бл. перлови́й : p. perłowy czyli perłowomaciczny (м.)
блест іглясти́й або сїрча́к антимоно́вий : antymonit (м.)
блест олова́ний або сїрча́к о́лова (ґалєні́т -а) : galenit albo siarczek ołowiu (м.)
блест сріблясти́й, арґенти́т або сїрча́к сріб́ла : argentyt albo siarczek srebra (м.)
бли́зкий, бли́зший ; бли́зко, бли́зше
близкозо́рість (-ости) : krótkowidztwo ; близкозо́рий (ф.)
близота́ (-и) : blizkość
бли́скавка (-и -и́) : błyskawica
бліднича (-ї), біла́чка (-и) : blednica (chlorosis) (л.)
бльок (воротило, качало): blok (ф. р.)
блоха́ (-и́, бло́хи) : pchła (з.)
блоща́к (-а́) : pluskwiak (з.)
блоща́ця (-ї) : pluskwa (з.)
блука́ч (-а́) : nerw błędny (10. para nerwów mózgowych) (с.)
блянке́т (-у -и) (друко́ваний папі́р, зла́дженый для ви́повненя письмо́м)
Боаль́о (-а́) : Boileau
бо́бер (бо́бра, бобри́) : bóbr (з.)
Бог (але: боги́ пога́ньскі)
Бог (-у) [ріка́] : Boh
богати́р (-а́ -і́) : bogacz, bohater
бога́тство (-а)
Богда́н (-ана́) : Bohdan
богиня (-ні)
богомі́льний
Богоро́диця (-ї)
Богоро́дичин пра́зник
бода́й : przynajmniej, bodaj
бо́днар (-аря -арі́)
Бо́же Ті́ло : сьвя́то Евхари́стиї
бо́жеский : boski ; бо́жескість
бойки́й : bitny (Фри́дрих Б.)
бо́їще (-а) : boisko (ґн.)
Бокка́чіо (-ія) : Boccaccio
Болгари́н (-а -га́ри) : Bułgar
боли́голов (-а) : weszka (б.)
болона́ (-и) : błona (ф.)
Бомарше́ (-шо́го) : Beaumarchais
бонїта́ция : bonitacya (о́цїнка ви́датности землі́) (р.)
Боно́нїя (-ії), Больо́нїя (-ії) : Bologna
бор : bór (х.)
борбни́к (-а́ -и́) : zapaśnik ; борбни́цтво
Бордо́ (мі́сто)
Боре́й (-ре́я) : Boreasz
бори́вітер (бори́вітра) : pustułka, тако́ж : полови́к (-а́) (з.)
борода́ (-и́, бо́роди) : broda
боро́давинки обвало́вані або пеньковаті : brodaweczki wałowate ; б. грибча́сті : br. grzybkowate ; б. нитковаті : br. nitkowate (с.)
борозда́ (-и́ -о́зди) : brózda
боро́зний або борозе́нний : odsiebny, prawy (віл в плузі́, іду́чий в борозді́, се є по пра́вім бо́ці, є боро́зний : odsiebny, prawy; віл, по лїві́м бо́ці запря́жений, є підру́чний : ksobny, lewy) (г.)
борозня́к (-а́) : pędrak (з.)

борона́ : brona, die Egge [склада́ється з задо́вбаних бильці́в (pobronki, słupki), в котрі́ вхо́дять гли́ці (smigielki, poprzeczki), і зубці́в (zęby)] (г.)
борони́ти (-ро́ню -ниш -ни́)
боротьба́ (-и́) : walka
боро́ти ся (бо́рю ся -еш ся -и́ ся)
борщівни́к (-а́) : barszcz (б.)
Бо́снія (-ії)
Ботні́йский за́лив : zatoka Botnicka
боя́ти ся (бою́ ся, бої́ш ся, бій ся)
бра́га (-и) : braha
Бра́йсґав
Бра́ма, брамаїзм ; Брами́ни, брамі́зм
Брандебу́рґія (-ії) ; брандебу́рский
Бра́нкович (-а)
брансоле́та (-и) : окра́са на ру́ку
братова́ (-о́ї) : bratowa
бра́тство (-а) : bractwo ; бра́тский
бра́тя (-тий) : bracia
Brachelli
брахільо́ґія (-ії) : стя́гнене або скоро́чене ре́чень (гр.)
бре́мя (-ени -ена) : brzemię
Бре́ннер : Brenner (przełęcz)
брески́ня (-ї) або бросква́ (-и́, бро́скви) : brzoskwinia (б. л.)
бриґадие́р (-а -и)
бридки́й ; бри́дший, бри́дко
Бризе́їда (-и) : Bryzeis
бриля́нт (-а -и)
Брита́нія
бритва́нна (-и)
бід (бро́ду -о́ди) : bród
бров (бро́ви, ч. мн. бро́ви, бров) : brew ; повіка горішня : powieka górna ; повіка доли́шня : powieka dolna (с.)
бром : brom ; бромово́день (-дня) : bromowodór ; бромофо́рм : bromoform (х.)
броман́ (-а́) : bromek (х.)
бронз (-у -и) ; бронзови́й
бросня́ (-и́) : zarodnia (б.)
бростýля (-ї) : wypustek ; па́гонець, пі́дгонець (б.)
Бруксе́лля ; бруксе́льский
брулїо́н (-у -и) (зо́шит до пи́сання на бру́дно ; пе́рший на́черк яко́го тво́ру)
Бру́ншвік (-а)
бря́кіт (-оту) або бре́ньків (-оту)
бу́бон (бу́бна -и) : bęben
буваль́щина (-и) : przeszłość
Буг (-а) [ріка́] : Bug
-будь на кінци́ слів : хтобу́дь, котрийбу́дь ; щобу́дь, якбу́дь, дебу́дь ітд.
будь що будь ; будь як будь
Бу́дда : Budda ; буддизм ; буддист
буди́льник (-а) : budzik (ф.)
бу́дьто : bądźto
буду́чий : przyszły
бу́ква (-и -и) : litera
булавочка (-и) : maczużka (б.)
булаво́чник (а) : maczużnik (б.)
бу́льва (-и) : bulwa (б.)
будже́т (-у -и), анґл. (ви́каз до́ходів і розходів держави або інститу́ції в якімсь о́бсягу часу́)
Будієви́чі : Budziejowice
будуа́р (-а -и) (сьвітли́ця, для одино́кої особи, особли́во для пань)
бук (-а -и) : buk
буке́т (-у -и) : ки́тиця (-ї)
Бу́ковина : Bukowina
бу́кшпан (-у -и)
булїо́н (-у -и)
бу́ля (-ї) [па́пска]
бундз (-у) : owczy ser
бура́к (-а́ -и́) : burak (б.)
бурчиму́ха (-и) : mucha plująca (з.)
бу́ря (-і) : burza (ф.)
буря́н (-у́ -и́) : burzan
бу́сько (-а -и́) : bocian (з.)
буcóля (-ї) : ко́мпас
буте́лька лєйде́ньска : butelka lejdejska (ф.)
бу́ти (бу́ду -деш, будь) ; час тепер. : я є, ти є або єси́ ; він

є або єсть, ми є, ви є, они́ є (або: суть)
буфе́т (-у -и) (ша́фа, стіл з пожи́вою, тако́ж: комна́та, де продаю́ть пожи́ву)
бухгальте́рия (-ии) : книгово́дство
бу́цїм : niby
бюлєти́н (-а -и) (дне́вний звіт, особл. лїка́рский)
бю́ро (-а) (стіл до пи́сання, комната для урядо́ваня, урядівня -ї)

В.

Вавило́н (-а) : Babilon
вага́ти ся (-а́ю ся) : wahać się
вагота́ (-и́), тяга́р (-у́) : ciężar (ф.)
вагота́ пи́тома або тяга́р пи́томий : ciężar gatunkowy (м.)
Вадови́чі
ва́жка (-и -и́) : ważka
ва́за (-и) : waza
Ва́ймар ; ваймарский : Weimar
вака́ції (-ий) : wakacye
вале́ць (-льця́) : walec (гм.)
Вале́зий (-ия) : Walezyusz
валїза (-и) ; валїзка (-и -и́)
Ва́лїя (-ії)
Ва́ллєнштайн
Ва́льтер Скотт (-а Ско́тта)
вальто́рня (-ї) : мисли́вска труба́ ; вальторни́ст (-а)
вандрівка (-и -и́) ; вандрува́ти (-у́ю)
ваніля́ (-ії) : wanilia (б.) ; ваніле́вий
ва́нна (-и -и́)
вантух (-а́ -и́) : wańtuch
ван : wapń (х.) (м.)
вапни́к (-а́) : wapniowiec (х.)
вапня́к(-а́), звесть (-и), кальци́т(-а) або угля́н вапови́й : kalcyt, wapień czyli węglan wapniowy ; вапно́ па́лене або о́кис вапови́й : wapno palone ; вапно́ га́шене : wapno gaszone (водно́кис ваповий : wodorotlenek wapniowy) ; вапня́ник (-а) : skała wapieniowa, wapniak (м.)
вапня́к воню́чий або воня́к (-а́) : wapień cuchnący, kamień śmierdzący (м.)
вапня́к літогра́фний : wapień litograficzny (м.)
вапня́к отесо́вий : wapień ciosowy (м.)
вар (-у) : ви́вар з су́шених о́вочів, wywar z suszonych owoców (г.)
варвари́зм (-у) : сло́во чуже́ без потре́би перенята
ва́рінка (-и) : warzonka czyli sól topkowa ; także сіль топкова́, топча́нка (м.)
Ва́рмія ; варми́ньский
варня́ со́ли : warzelnia soli (м.)
Ва́ррон (-а) : Warro
варста́т (-у -и) : warsztat
ва́ртісність (-ости) : wartościowość (х.)
ва́ртість наконе́чна : wartość końcowa (пр. kapitału) ; ва́ртісний : wartościowy (а.)
варцаби (-ів) ; варца́бниця
Варша́ва (-и) ; варша́вский
васа́ль (-ля) : ле́нник
Васи́лий (-ия) ; Василияни́й (-и́па -я́ни -я́н) ; василия́ньский
вата́га (-и) ; вата́жко (-а)
вахля́р (-ря́ -рі́) : wachlarz
вахма́йстер (-стра -стри)
вахня́ (-ї́) : wątłusz (з.)
вбрід : wbród
вважли́вий : uważający
ввиду : wobec

в водї, в дворі́ : w wodzie itd.
вгну́тий : wklęsły ; ви́гнутий : wypukły (ґм.)
вгрузну́ти (вгрузну́-е́ш -и́) : ugrząść
вда́ча (-і) : temperament, natura (das Naturell)
в дво́є, в тро́є, в че́тверо ітд.
вдоволи́ти (-волю́ -оли́ш -оли́) : zadowolić ; вдоволя́ти (-я́ю)
вдоволя́ючий : zadowalający (пґ.)
веґета́ция (-ії) ; веґетува́ти (-у́ю) : животи́ти
вежа́ (-і́, ве́жі)
Везе́ра
везикато́рия (-ії) : ма́йка (з.)
ве́зти (везу́ -е́ш -и́, віз, ве́зла, ве́зло) : wieźć
Везу́вій (-ія)
Вели́кдень (Вели́кодня -дневи, -днем -кодні або Вели́ці́дни) : wielkanoc ; велико́дний
вели́кий : wielki
ве́лит, ве́летень (-тня) : olbrzym
велича́вий : wspaniały
величина́ (-и) : wielkość (ґм.)
величина́ ви́мірима : wielkość wymierna ; величина́ уя́вна (мни́ма) : wielkość urojona ; величина́ неви́мірима : wielkość niewymierna ; величина́ співмі́рна : w. współmierna (а.)
Вели́чка (-и)
вельоципе́д (-а -и) ; вельоципеди́ст (-а)
Велсеву́л (-а) : Belzebub
Велта́ва (-и) [не : Молда́ва]
Вене́ра (-и) : боги́ня ; Ве́нус : ті́ло небе́сне
Вене́ция (-ії) ; вене́цкий
вепри́на (-и) : agrest ; вепри́нки : jagody agrestu (б. г.)
вера́нда (-и) : рунду́к (-а́), ґа́нок (-нку)
верба́ (-и́, ве́рби) : wierzba (б.)
верблю́д (-а) : wielbłąd (з.)
Верґі́лієва Ене́їда
Верґі́лій (-ія) : Wergiliusz
ве́ред, ве́реди : wrzody (л.)
ве́рес (-а) : wrzos
ве́ресень (-сня) : wrzesień
ве́реск (-у) : wrzask
верете́но : wrzeciono, klon (u śruby), верете́їнце (-нця) (ф.)
верете́льник (-а) : padalec (także па́дальник, верете́льниця) (з.)
верещи́ти (-рещу́ -щи́ш -щи́) : wrzeszczeć
ве́ршка, ве́рша (-и) : więcierz (na ryby)
верівки́ грани́чні співчу́льника : pasma czyli pręgi graniczne nerwu współczulnego (с.)
верну́ти (ве́рну -еш -и́) : wrócić
Версаи́ль (-лю) : Versailles
ве́рсия (-ії) : толко́ване, опові́дане, пере́каз
верства́ (-и́, ве́рстви) : warstwa (ґм.)
ве́ртень (ве́ртня) : świdrak (з.)
верти́порох (-а) : pędziwiatr
верті́ти (верчу́ -ти́ш -ти́) : wierzch, szczyt ; верхи́ : wierzchem
ве́рхній (-ьо́ї) : wierzchni
верхово́да (-и) : przewódca
вершо́к (-ршка́) : wierzchołek (ґм.)
весь, вся, все, всї, всїх : wszystek
весельце́ (-льця́) : wiosełko
весля́ник (-а) : żeglarek (з.)
ве́сти (-еду́ -е́ш -и́, вів) : wieść
ветера́н (-а -и) : ви́служений вояк
ветерина́р (-ря́ -рі́) : лїка́р для зьві-ря́т
ве́тла (-и) : wiklina (б.)
Вєжи́нек : Wierzynek
вже : już
взагалі́ : wogóle
взад : wtył (ґн.)
взаміну : wzamian
взгін (-о́ну) : pęd do góry (ф.)
взір (-о́ру), взоре́ць (взірця́) : wzór
взнак : wznak

взнакій ; да́ти ся взнакій
взоре́нь (взірця́ -ці́) : wzorek (к.)
взя́ти (во́зьму -еш -й, взяв) : wziąć
ви́багливий : wybredny
ви́будованє (-я) : wybudowanie
ви́ваг (-у) : wychwyt (гн.)
ви́вар, ві́двар(-у) : odwar (decoctum) (л.)
ви́везти (-везу) : wywieźć
ви́вести (-веду) : wywieść
ви́вінованє (-я) : wyposażenie
ви́вірка(-и) : wiewiórka (також: бі́лка, бі́лиця) (з.)
ви́вчити (-вчу -вчиш) : wyuczyć
ви́гляд (-у) : widok, widoki, forma
ви́гнутий : wypukły (ф.)
ви́говір (-ору)
вид (-у) : widok, forma, kształt (гм.) (р.)
ви́даль (-ли) : wydalina (с.) (л.)
ви́датність (-ости) : wydatność, sprawność (ф.)
ви́держність (-ости) : wytrzymałość (ф.)
ви́димість (-ости) : widzialność (ф.)
видира́ти (-а́ю) : wydzierać
ви́дїль (ви́дїли) : wydzielina (с. л.) ; ви́зївка (-и) : wyziewanie (с.)
вида́лювання (-я) : wydzielanie (secretio) (л.)
ви́дїти (ви́джу -диш) : widzieć
ви́жати (-жну -еш -и) ; вижина́ти
вижина́ (-и́) : wyżyna (м.)
визби́руванє (-я) : zbieranie
ви́звук (-а -и) : koniec wyrazu (гр.)
визи́скувати (-скую) : wyzyskiwać
ви́зір мета́льний або металі́чний : wejrzenie metalowe albo metaliczne (м.)
ви́зївок (-вка, ви́зївки) : exhalatio (л.)
ви́кладний : wykładowy
ви́клик (-у -и) : wykrzyknik (гр.)
викли́кувати (-кую) : wywoływam
ви́ключний : wyłączny ; виключа́ти
вико́нувати (-ную) : wykonywani
викупо́вувати (-ку́пую)
вилкій строєві́ : widełka strojowe (ф.)
Ви́льно (-а) ; вильне́ньский
вило́ги (-ів) : wyłogi
вило́жник (-а) : wykładnik (а.)
виля́чка (-и) : widelnica (з.)
вимі́нюванє (-я) : wymiana
вимо́га (-и) : wymaganie (пг.)
ви́мя (-и́мени або ви́мя) : wymię
винахо́дець (-дця) : wynalazca
винаходи́ти (-хо́джу -диш -ди́)
ви́нен (-нна -нно -нні) : winien (dłużny)
винни́ця (-ї) : winnica
винни́ця : porzeczka ; винничкій, винці́ або поріч ки : jagody porzeczki (б.)
виногра́д (-у) : winorośl, розйнки або родзйнки : rodzynki, wysuszone na słońcu jagody winorośli (б.)
ви́носимий : znośny
вину́рювати (-рюю) : wynurzać
ви́няти (ви́йму -еш -и) : wyjąć
виображі́нє або ви́ображенє (п.)
ви́перти (ви́пру -еш -и) : wyprzeć ; випира́ти (-а́ю) : wypierać
ви́плив (-у) : wypływ (ф.)
ви́повнити (-вню -вниш) : wypełnić (р.)
ви́полокати (-лочу -чеш -чи)
ви́пороти (-порю -еш -и) : wypruć
ви́продаж (-и) : wyprzedaż
випругоно́жець(-жця) : ślimak wręgonogi (з.)
ви́прячи -гти (-пряжу -еш -и)
вир (-у) : wir (ф.)
ви́разний : wyraźny
ви́ратованє (-я) : wyratowanie
ви́речи -кти (ви́речу -еш -и)
ви́ринути (-ину -еш -и) : wynurzyć się; вирина́ти(-а́ю) : wynurzać się

ви́ріб (-обу) : wyrób, elaborat
ви́рівнанє (-я) : wyrównanie (ф.)
вирі́внувати (-вную)
ви́різати (-ріжу -еш -ріж) : wyrznąć; вирі́зувати (-ую) : wyrzynać
ви́різок (-зка) : wycinek (ґм.)
вирóблюванє (-я) : wyrabianie
ви́рядити (-ряджу -диш -ди)
висила́ч (-а́) : wysyłacz (ф.)
ви́силка (-и -и́) : wysyłka
ви́сїти (ви́шу -сиш); ви́шати (-шаю); повíсити
висказови́й -а́ -é (ре́ченє) : orzekający -a -e (zdanie) (гр.)
Ви́сла (-и) : Wisła
ви́слати (ви́шлю -еш -и) : wysłać
ви́сновід (-у) : wynik, rezultat (а.)
ви́сновідний : wypadkowy (а.)
висóкий, ви́сший, ви́сше
високоповáжаний
високопреподóбний : przewielebny
високорóвен (-у) : płaskowyż (ґ.)
висотá (-и́) : wysokość (ґм. ф.)
височинá : wyżyna (ґ.)
ви́ссати (ви́ссу -еш -и) : wyssać
ви́сшість (-ости) : wyższość
витирáти (-áю) : wycierać
Ви́товт (-а) : Witold
ви́точити (слíдство) : wytoczyć
ви́трих (-а) : wytrych
Вифлеéм : Betlejem
вихóдець (-дця -дцї), емігрáнт
вихóдство : emigracya
ви́хор (-хру -ри) : wicher
ви́хрест (-а -и) : wychrzta
ви́хровиця (-ї) : orkan (ф.)
ви́цвит (-у) : wykwit (м.)
ви́черкнути : wykreślić (к.)
Ви́шеград (-а)
ви́шня (-ї) : wiśnia (б.)
ви́щирити (-ирю -иш -и) : wyszczerzyć
ві́втар (-аря -арі) : ołtarz
вівтóрок (-втірка -ркú) : wtorek
від : od
відби́ванє (-я) : odbijanie (ф.)
відбирáч (-á) : odbieracz (ф.)
відбитé (-я) : odbicie (ф.)
ві́дбитка (-и) : odbitka
ві́двар (-у) : odwar (Absud) (л.)
відвéзти (-везý) : odwieźć
відвéсти (-ведý) : odwieść
відві́дати (-аю) : odwiedzić
відві́дини (-ин) : odwiedziny
відві́дувати (-дую) : odwiedzać; відві́дати (-даю) : odwiedzić
відвічáльність (-ости) : odpowiedzialność; відвічáльний
відгалýженє (-я) : odgałęzienie (ф.)
ві́дгомін (-ону) (луна́) : echo (ф.)
від дáвна; від недáвна
віддáленє, ві́дступ (-у) : oddalenie (ґм.)
ві́ддих (-иху -ихи) : oddech
віддúханє (-я) : oddychanie; вдих (-у) : wdychanie; ви́дих (-у) : wydychanie (с.)
віддихáти (-áю); віддúханє
ві́ддїл (-лу) : zastęp (ґн.)
віддїлóвувати (-óвую)
Ві́день (-дня); віде́ньский; Віде́нець (-нця); Віде́нка (-и)
віде́мний : odjemny (ф.)
віде́мник (-а) : odjemnik; відни́маннє : odejmowanie (а.)
віджувáч (-á -í) : przeżuwacz (з.); віджувачí мáють жолýдок злóжений звичáйно з чотирóх торбúн: 1) тé ьбух : wole, telbuch; 2) пірнáчка : czepiec; 3) книги : księgi; 4) кляґ = підпýстник : trawieniec (з.)
ві́дзвук (-а) : odbrzmiewanie (ф); відзвýчний
відзначáючий, відли́чний : celujący
відігнáти (-женý) : odpędzić
відíйти (-йдý) : odejść
ві́дки : skąd

відки́нути (-и́ну) : odrzucić
ві́дклик (-у) : rekúrs
відкло́нене (-я) : zboczenie (гм.)
відкло́нниця (-ї) : deklinatoryum (ф.)
відле́жати, відле́жувати : odleżeć się (л.)
відле́жина : odleżyna (л.)
відли́га (-и) = ві́дліж (-и) : odwilż
відмага́ти ся (-а́ю ся)
відмі́на (-и) : odmiana, klasa, gatunek (гр.)
ві́дмінок (-мінка -ки) : przypadek (гр.)
відмі́нювати (-нюю) : odmieniać (гр.)
відмовля́ти (-я́ю) ; відмо́влювати (-юю)
від ни́ні ; від за́втра ; від вче́ра
відно́сини (-син) : stosunki ; міжна́родні взаємини : internacyonalne stosunki
відно́сний : względny (гр.)
відно́шене (-я) : stosunek (а.)
відня́ти (відійму́ -е́ш -и́) : odjąć
відосере́дність (-ости) : mimośród (гм.)
відпа́рити воля́ : odparzyć wołowi kark (г.)
відпа́рити коня́ : odsednić konia (г.)
ві́дповідь (-ідн) : odpowiedź
відпові́дний : odpowiedni
відпрячи́ -гти́ (-пряжу́ -е́ш -жи́ -пря́г) : odprządz ; відпряга́ти
відра́зники = сере́дники відража́ючі : środki dezynfekcyjne (л.)
відра́зу : od razu
відрі́зна (-ої) : odcięta (гм.)
ві́дрізок (-зка), ві́дтинок (-нка) : odcinek (гм.)
ві́дси : stąd
відсила́ти (-а́ю) : odsyłać
ві́дступ (-у) : ustęp (Absatz, alinea) (пг.)
відсуди́ти (-су́джу -диш)
відта́к : potem
ві́дтам : stamtąd
ві́дти : stąd
ві́дтінок (-нка -нки) : odcień
відтру́чане (-я) : odpychanie (ф.)
відтя́ти (-дітну́) : odciąć
відхи́л (-у), відхи́лин (-о́ну) : wychylenie (ф.)
відчи́ток (відчи́тка) або ро́зходень (ро́зхідня) : wić np. u poziomki (б.)
ві́єрник (-а) : gąścioł (з.)
ві́єрниця (-ї) : palma wachlarzowata (б.)
віжки́ (-жо́к) : lejce
віз (во́за, вози́) : wóz
Візи́нтия (-ії) : Bizancyum ; візанти́йский
ві́змут : bizmut (х.)
візни́к (-а́ -и́) : woźnica
ві́йско (-а -а́) : wojsko
війт (-а -и́) : wójt ; війті́вство ; війти́ха ; війті́вна
війти́ (війду́ -е́ш -и́) : wejść
війце́ = вільце́ = ві́є : dyszel u wozu wołowego, die Ochsendeichsel beim Wagen oder beim Pflug (г.)
вікно́ (-а́, ві́кна) : okno ; віко́нний
віковічний : wiekuisty
віко́ниця і віко́нниця : okiennica
віл (-ола́ -и́) : wół
Ві́лія (ріка́)
вільноплато́чна (рости́на) : wolnopłatkowa (roślina), roślina dwuliścienna o koronie wolnopłatkowej (б.)
ві́льха (-и) : olsza (б.)
ві́ля (-ї) : willa
він, она́, воно́, они́
Ві́нер-На́йштад
віне́та (-и) (vignette, стрійни́й на́пис, окла́дина)
віольнче́ля (-ї)
ві́ра (-и) : wiara
вірлоо́кий : o orlem oku

Вірмени́н (-и́на -е́ни -е́н) : Ormianin
ві́рний (пр. вага́) : rzetelny (ф.)
Ві́ртемберґ
ві́руванє (-я) : wierzenie
вірш (-а -і) = стих (-а́) : wiersz
віршо́ванє (-я) : wierszowanie
вісь (о́си) : oś (ґм.); вісь метова́ : oś rzutu (ґм.)
Ві́сбаден (-ену)
ві́сїм ; о́смий ; вісїмна́йцять ; вісїмдеся́ть
вісни́й ніж = вісня́к : ośnik (т.)
ві́спа (-и) : ospa (л.)
вість (-и -и -ий) : wieść
ві́стрє (-я) : ostrze, kolec (ф.)
ві́тер (-тру -три́) : wiatr
вітри́ло (-а) : żagiel
вітрі́вка (-и) : wiatrówka (ф.)
віту́шник (-а) : gałęziak (б.)
вітцівский : ojcowski
вітці́вство (-а) : ojcostwo
вітчи́м (-а́) : ojczym
вітчина́ (-и) : ojczyzna
ві́ха (-и) : wiecha
віщу́н (-а́ -и́) : wieszczbiarz ; віщу́нка ; віщу́ньство
віяду́кт (-у -и) (мостова́ доро́га, ви́будована че́рез доли́ну)
ві́яти (-і́ю) : wiać
ві́яти збі́же (г.)
вія́чка, лопа́та до ві́яня збі́жа : szufla do czyszczenia zboża (г.)
вїда́ти ся (-да́ю ся) : wjadać się
вїзд (-у -и) : wjazd, zajazd
ві́хати (ві́ду -деш -їдь) : wjechać
вказі́вка (-и), вка́зувати (-зую) : wskazówka, -ywać (пґ.)
вка́зуючий : wskazujący
вкінци́ : wkońcu (przysł.)
вко́ло або наоко́ло = навкруги́, довко́ла : wkoło
вкоро́тцї : wkrótce
вкри́ти (-и́ю) : okryć
вку́пі : razem
власть (-и), вла́да (-и) : władza
влї́зти (влї́зу -зеш -влїзь) : wleźć
влу́чник (-а) : włącznik (ф.)
вми́ть, ми́ттю : w okamgnieniu
вна́слїдок, на́слїдком : wskutek
вне́сенє (-я) : wniosek ; гл. тако́ж заклю́ченє ; вноси́ти і заключа́ти (лґ.)
внїво́що : wniwecz
внї́шний (-їй) : zewnętrzny
внутрі́ (тако́ж : внутр) : wewnątrz, в сере́динї
вну́трішний (-їй) : wewnętrzny
вовк (-а -и́) : wilk (з.)
вовки́ня (-ї) : łubin (лю́пин -у) (б.)
вовня́к (-а́) : bombaks (б.)
во́вняний : wełniany
вовчо́к (вовчка́, вовчки́) : wołek ; вовчо́к жи́тний : wołek zbożowiec (з.)
вогки́й : wilgotny ; вогкі́йший
вода́ (води́, во́ди) : woda ; во́ди соло́дкі : wody słodkie ; во́ди соло́ні : wody słone ; во́ди стоя́чі : w. stojące ; во́ди теку́чі, бігу́чі або пливу́чі : wody płynące; вода́ тверда́ : w. twarda ; вода́ мягка́ : w. miękka (м.)
вода́ прибува́є : woda wzbiera
во́день (-дня) : wodór (х.)
води́ти (во́джу -диш -ди́) : wodzić
воднеки́сень (-сня) : wodorotlen (х.)
водно́кис : wodorotlenek; водно́кис желїзо́вий або лїмоні́т : wodorotlenek żelaza ; водно́кис вапови́й : wodorotlenek wapniowy (м.)
воднокро́вє : воднокро́вість (л.)
водоголо́вє (-я) : wodogłowie (л.)
водоко́монь або гіпопо́там : hipopotam (з.)
водоморо́з (-а) або морозю́к (-а́) : zimorodek (з.)
водопа́д (-у) : wodospad
водопі́йло (-а) : poisko

водопро́від (-оду) : wodociąg (ф.)
водотри́ск : wodotrysk (ф.); три́скавець (-вця) (м.)
водохре́стє (-я) : poświęcenie wody
воєво́да (-и); воєві́дство (-а); воєві́дский; воєво́жа (-і) : żona wojewody
вожд (-а -и) : wódz
вози́ти (во́жу -зиш -зи́) : wozić
Вознесе́нє Госпо́дне : Wniebowstąpienie Pańskie
во́зний (-ого) : woźny
вокó́ло або́ вóкіл : wokoło
во́ле, во́лє, ґу́ша : wól (л.)
Во́линь (-ини); во́линьский
воли́ти (-ли́ю -їєш -ли́й) : woleć
воли́чка (-и -и́) : włóczka
волода́р (-ря́ -рі́) : włodarz
Воло́дьо (-я) : Władzio
Володимúр (-а) : Włodzimierz
Володимúрия : Lodomerya
Володисла́в (-а) : Władysław
володи́тель (-теля -ї) : władca
володи́телька (-и) : władczyni
воло́ка (-и) : włóka
волоки́та (-и) : włóczęga; волоки́тство (-а) : włóczęgostwo
волокни́на (-и) : włóknik (с.)
волокни́стий : włóknisty (м.)
волокно́ (-а́ -о́кна) : włókno
вольонте́р (-е́ра), доброво́лець (-льця)
во́лос (-а -и) : włos (з. б.)
волосни́к (-а́) : włośnik (б.)
волосни́ця : naczynie włosowate (суди́на волосова́та); укла́д волосни́ць або́ укла́д волосни́чий : układ naczyń włosowatych (с.)
воло́сність (-ости) : włoskowatość; волосни́й : włoskowaty (ф.)
волосяни́ця (-ї) : włosienica
во́лоть (во́лоти) : wiecha; в. розбрі́ла : wiecha rozpierzchła; в. односторо́нна : w. jednostronna (б.)
волоси́нок (-нка) : włosień, trychina (з.)
волоцю́га (-и) : włóczęga
волочи́ти -кти́ (волочу́ -че́ш -чи́, волік -лі́кла́ -лі́кло́) : wlec
волочи́ти (воло́чу -чиш -чи́) : włóczyć
Воло́щина (-и) : Wołoszczyzna
Вольте́р (-е́ра) : Wolter
вольтиже́р (-е́ра), фр.: вітроско́к (-а)
во́ля (-ї)
вомітува́ти (-ту́ю) : womitować
во́ркати (-аю) : warczeć
Вorма́ция (-ії)
воробе́ць (-бця́, -бці́) : wróbel (з.)
во́рог (-а -и́) : wróg
ворожба́ (-и́ -о́жби) : wróżba
воро́жка (-и -и́) : wróżka
во́рон (-а -и) : kruk (з.); воро́на (-и -и) : wrona (з.)
воротá (воріт) : wrota
ворохо́бник (-а -и) : wichrzyciel
ворошня́ (-ї) : zgiełk
во́скрес (-у) : róża jerychońska (б.)
Воскресе́нє (-я) : Zmartwychwstanie
воскреси́ти (-кре́шу́ -си́ш -си́)
во́тум (nieodm.) : го́лос; обі́т; ч. м і во́ти (-ів)
во́хкість (-ости) : wilgotność, wilgoć (ф.)
впе́ред : wprzód
впе́рше : po pierwszy raz
вплав : wpław
вплив (-у) : wpływ
впо́вні : w pełni
впопере́к : wpoprzek
впорожні́ : próżno, bez ładunku
впра́ва (-и) : ćwiczenie
впра́вді : wprawdzie
впра́вний : biegły
впри́снений або́ впри́слий : wpryśnięty (м.)
впро́чім : zresztą

вражі́нє або вра́женє (п.)
вса́день (-дня) : sadzonka (б.)
все́го-на́всего : wszystkiego razem
вселе́нна (всесьві́т) : wszechświat
всїд : wsiad (ґн.)
в слу́чаю : w razie
вспир : wspieranie zamachem (ґн.)
вспять : wstecz
вста́вка (-и -и́) : wstawienie samogłoski (гр.)
вста́влене ре́ченє : zdanie wtrącone (гр.)
встечи́ ся (-ечу́ ся) або сказа́ти ся : wsciec się; встїка́ти ся
встроми́ти (встро́млю -миш -ми́) : wetknąć
встрясти́ (-рясу́ -се́ш -си́) : wstrząsnąć; встряса́ти (-аю)
вступ (-у) = вве́дене (пґ.)
вся́канє (-я) : dyfuzya (ф.)
вся́кий : wszelaki
втім : wtem
втори́чний : wtórny, drugorzędny (ф.)
втерти (втру́ -тре́ш -три) : utrzeć
вудженина́ (-и) : wędzonka
ву́дка (-и -и́) : wędka
вуж (-а́ -і́) : wąż (з.)
вузки́й : wązki; ву́зший; ву́зко; ву́зше; ву́зкість (-ости)
вузина́ (-и́ -и́ни) : węzina, cieśnina
вуй (-у́я -уї́); ву́йко (-а -и́); wuj; ву́йна (-ни) : wujenka
ву́йцьо (-ця) : wujcio
Вук Ка́раджич
вус (-а -и) : wąs
вча́сний : wczesny; вча́сно
вче́ра : wczoraj; вчера́шний (-їй)
вчисли́мий : policzalny
вшир : wszerz (ґн.)
вюн (-а́) : piskorz (з.)
вяз (-у) : wiąz (б.)
вязни́ця : więzienie
вязну́ти (вя́зну -еш -и́) : więznąć
вя́нути (вя́ну) : więdnąć

Г.

Га́бсбурґ; габсбу́рский
Гавриї́л (-а) : Gabryel
гага́ра (-и) : nur, тако́ж : про́нур (-а) (з.)
Га́ґа (-и) : Haga (Haag)
гад (-а) : gad (з.)
гадине́ць (-нцю) або серпенти́н : serpentyn (м.)
газа́рд (-у -и), фр. (припа́док, небезпе́ка, відва́га)
гай (-а́ю -аї́) : gaj
га́йворон (-а) : gawron (з.)
гайду́к (-а́ -и́)
Га́йне (-ого) : Heine
галапа́с (-а) : pasożyt; галапа́сний : pasożytny; кома́ха галапа́сна : owad pasożytny; гриб галапа́сний : grzyb pasożytny; галапасува́ти : pasożytować, prowadzić życie pasożytne (з. б.)
га́лас (-у -и)
Га́лєб : Aleppo, Haleb
галина́ о́чна : gałka oczna; твердиця (-ї) : twardówka; рогова́тка прозо́ра : rogówka przeźroczysta; суди́нниця : naczyniówka; чорні́вка (-и) або коври́на чо́рна : makat czarny; зріни́ця (-ї) або здря́чка (-и) : źrenica; дугі́вка (-и) або раду́жка (-и) : tęczówka; ті́льце ряскове́ або мяз ряскови́й : ciałko rzęskowe; сїтча́нка (-и) : siatkówka; нерв зірни́й : nerw wzrokowy; верства́ паличо́к і чо́пиків : warstwa laseczek i czopków; тїч водни-

ста : ciecz wodnista; со́чка кри-ста́льна : soczewka kryształowa; ті́ло скли́сте : ciało szkliste; скло-ва́тка : błona szklista (с.)

га́лицкий : galicyjski, halicki

га́лич (-и) : kawki

Га́лич (-а) : Halicz

Галичани́н (-ни́на -а́ни -а́н)

Галичина́ : Galicya

галівни́ця (-ї) : galasówka; гали́вка : galas; чорни́ло галівко́ве : atrament galasowy (з.)

Га́ллє, в Га́ллї : Halle

галу́зь (-и) : gałąź (ґм.); галу́зка

галу́н (-у́) : ałun (м.)

Га́льштад, гальшта́дский

галюцина́ция (-ії) : ома́на, змислове́ уро́єнє, при́вид

гама́к (-а́ -и́) (полотно́ або сі́тка в ви́дї ло́дки, привя́зувані на яки́йсь висо́кости, до ле́жаня в них)

гамбу́рский

га́мір (-ору) : wrzask

гаму́лець (-у́льця -у́льцї)

га́ньба (-и) : hańba

га́ниж (-у) : anyż (б.)

Га́ннїбаль (-ля)

га́рас (-асу) (рід тканини)

гарба́р (-аря́ -арі́) : garbarz

гарба́рня (-ї -і́) : garbarnia

гарбу́з (-а́ -и́) : arbuz, bania (б.)

гари́ця, шкарлати́на : płonica, szkarlatyna (л.)

гармоні́йний : harmoniczny (мз.)

гармо́нія (-ії) (мз.)

Га́рпії (-ій)

Га́сдрубаль (-я)

га́сло (-а)

гачо́к (-чка́ -и́) : haczek (к.)

гвіздь (гво́здя, гво́здї), гві́здє (-я)

гвозди́чник (-а) : drzewo goździkowe (б.)

Ге́ба (-и) : Hebe

геба́н (-у -и́)

Ге́ґель (-я)

геґемо́нія (-ії) : верхово́дство

Гедя́лія : Hegyalia (góry)

Гезио́д (-а)

гей, ге́й-аби : hej

гексаме́тер (-тра -три) : рід стиха́

ге́ктар (-а -и)

гектолі́тер (-тра -три)

гель : hel (х.)

Геле́на (-и) (у Гоме́ра)

Геліко́н (-а)

Геліоґа́баль (-ля)

Ге́лій (-ія) : Helios

Ге́ллєн (-а); геллє́ньский; геллє-ні́зм (-у)

Геллєспо́нт (-у); геллєспо́нтский

Гелля́да (-и)

Гельо́т (-а -и) : Helota

Ге́нрик (-а)

Гераклє́я (-є́ї)

Гераклі́д (-а -и) : Heraklida

герб (-у -и)

гермети́чний : щі́льно пристаю́чий

геро́й (-о́я -о́ї) : bohater; геро́їня (-ні); геро́йский; геро́їзм (-у)

герц (-рцю -рцї) (сти́чка поодино́ких воївників пе́ред зага́льною би́твою); герцюва́ти (-цю́ю)

Герцоґови́на

ге́тьман (-а -а́ни)

Гетьма́нщина

ге́ца (-и) (цирково́ предста́вленє, ско́ки, сьмішна́ сце́на)

ги́бель (-бля -блї); гиблюва́ти

ги́дра (-и) : hydra

ги́кавий, ги́кавець (-вця) : jąkała, jąkający się (л.)

ги́канє (-я) : jąkanie (л.)

ги́кати ся : jąkać się (л.)

гимн (-у -и) : славосло́вна пі́сня

ги́цель (-цля -цлї)

Гібри́ди

гіґіє́на (-и) : hygiena (л.)
Гіґо́ (-а́ або невідм.: Ві́ктора Гіґо́) : Hugo
гідра́вліка : hydraulika; гідроста́тика : hydrostatyka (ф.)
гідравлі́чний : вико́нуючий або ви́конаний ти́сненєм води́
гідроґра́фія (-ії) : нау́ка, що занима́єся о́писом вод: озе́р, рік ітд.
гідропа́тия (-ії) : лі́ченє зи́мною водо́ю
гідротера́пія : hydroterapia (примі́ненє води́ до лі́чення сла́бостий) (л.)
гіє́на (-и) : hyena (з.)
гієроґліфи (-ів) : староєги́петске образове́ письмо́
гільта́й (-я́ -і́) : hultaj
Гімаля́ї (-їв)
Гімене́й (-е́я) : Hymen
гін (гона́) : pęd, prąd (np. wody) (б. ф.)
Гі́ндустан
гіпаляґе́ : переміна зави́симости ви́разів (гр.)
гіпе́рболя : hiperbola; гіперболі́чний; гіпербольої́д : hiperboloida (ґм.)
гіпе́рболя (-і) : пересáда (гр.)
гіперпродýкция (-ії) : надмі́рне вироблюванє чого́
гіпно́за : шту́чно ви́кликаний сон (л.)
гіпноти́зм (-у) : нау́ка о сні шту́чно ви́кликаним
гіподро́м (-у -и) : мі́сце перего́нів для ко́ний
гіпокри́т (-а -и) : лицемі́р
гіпоте́за (-и) : до́гад (-у)
гіпо́тека (-и) (г.)
гіпохо́ндрия (-ії) : заду́ма, уро́єнє хоро́би
Гі́ппій (-ія) : Hippiasz
гі́ркий : gorzki
гість (го́стя, го́сті, го́стий, гістьми́)
гісте́рия, гістери́чний на́пад : сла́бість нервова́, обявля́юча ся надмі́рною побудли́востию не́рвів (л.)
гі́стерон про́терон : уміщенє на пе́ршім мі́сци ви́разу, котри́й льоґі́чно повúнен стоя́ти допе́рва на дру́гім мі́сци (гр.)
гіякі́нт (-а) : hyacynt (б.)
гла́дити (-ла́джу -диш -гладь) : gładzić
гла́дкий : gładki; гла́дший
гле́за (-и) : grasica (с.)
глибина́ (-и́) : głębizna
глин (-у) : glin (aluminium) (х.)
гли́на (-и) : glina; гли́нка (-и) : glinka; гл. фолю́шна : glinka folarska; гл. огнетрева́ла або печі́вка : glinka ogniotrwała; гли́нка гончáрска або здині́вка : gl. garncarska czyli zduńska (м.)
гли́нник (-а) : glinowiec (х.)
глиста́ (-и́, гли́сти) : glista (з.)
гли́стник (-а) : słodkogórz (б.)
глита́ти (-а́ю) : połykać
гліньь (гліни) : glon czyli wodorost (б.)
глот (-а́) : gardło, połyk (з.); krater wulkanu (м.)
глота́ (-и́) : zgiełk
глубо́кий або́ глибо́кий : głęboki; глу́бший або́ гли́бший
глубо́кість (або глубина́) : głębokość (ґм.)
глум (-у); глуми́ти ся (глу́млю ся -миш ся -ми́ ся)
глядíти (гляджу́ -ли́ш -ли́) : patrzeć
гна́ти (жену́ -е́ш -и́) : gnać, pędzić
гни́дник (-а) : gzik (з.)
гно́бити (-блю -биш -би́) : gnębić

гноїти (гнóю -óїш) : gnoić
гнýти (гну, гнеш, гни, гнув) : giąć
гнýчкість (-ости) : giętkość (ф.)
говорúти (-вóрю -ориш -и́) : mówić; гóвір (-ору) : gwara
Гогенцóллєрн
годúна (-и) : godzina; годúнка
годúнник (-а -и) : zegar; годинникáр (-аря́ -рí) : zegarmistrz
годувáти (-ýю); годівля (-ї -ї́)
гóжий
Гóзий (-ия) : Hozyusz
гойдáк (-á) : trapez, orczyk (Schwebereck) (ґн.)
гóйдати (-аю) : huśtać
гóйний
гоїти (гóю, гóїш, гóять) : goić
голїрýч : z próżnemi rękami
голóблї, оголóблї : hołoble (г.)
головá (-и́, гóлови) : głowa; prezes
головнúй (-á -é) (числівник, рéченє): główny -a -e (liczebnik, zdanie) (гр.)
головóнька (-и) : główka
гóлод (-у) : głód
гололéдиця (-ї) : gołoledź
гóлос (-у -и́) : głos (ф.)
голосний : głośny; гóлосно
гóлуб (-а) : gołąb (з)
Гóльштин (-а)
голя́к (-á -и́) : hołysz
Голя́ндия (-ии); голя́ндский
Голя́ндцї : Holendrzy
гомеопáтия : спóсіб лїчення дýже розвóдненими лїкáми (л.)
Гомéр (-а); Гомéровий; гомерúчний; гомерівский
Гомéрова Ілія́да
гóмін (-ону) : odgłos, echo
гонúвітер (-тра) : pędziwiatr
гонорáр (-я́) : honoraryum (вúнагорода за умовý прáцю)
гончáр (-аря́ -арí); гончáрский
горá (-и, гóри) : góra
горáльня (-нї -нí) : gorzelnia
Горáций (-ия) : Horacy
гóрдий : hardy
гóре (-я) : nieszczęście
гóри ланцовí : góry łańcuchowe (м.)
гóри масовí : góry masowe (м.)
горизóнт (або óвид) (ґ.)
горівка (-и -и́) : wódka
горíти (-рю́ -ри́ш -ри́) : goreć
горíшний (-їй) : górny (к.)
Гóрлицї : Gorlice
гóрлиця (-ї) : turkawka (з.)
гóрло (-а -á) : gardło
горлорíз (-а) : zbój
горнéць (горця́, горцї́) : garnek
горностáй (-я) : gronostaj (з.)
гóрод (-а -и) : gród; горóд (-у -и́) : огród
городúще (-а)
горóдник, рискáль : rydel (складáється з держака́ = рискáлиска : rękojęści = styliska і з желїзної лопáти з лúйкою, в котрý вхóдить держáк) (г.)
городнúчий (-ого) : horodniczy
Горóдно (-а) : Grodno; городнéньский
горожанúн (-úна -áни) : obywatel; горожáньский
гороскóп (-а -и) (астрольогічна фігýра; віщýньский знак; ворóженє із зьвізд)
горóх (-у) : groch (б.)
горохівни́к (-á) : akacya fałszywa (б.)
горохýлька (-и) : grochówka (з.)
горрéндум
гортáнь, гортáнка : krtań (л.)
гортáнний : gardłowy (гр.)
Гортéнсий (-ия) : Hortensyusz
горя́чий; горя́чо, горячíйше
Гóсподь (-а -у -а -и -ом -ї)

господа́р (-я -а́рі) ; господа́рство ; господи́ня (-ї) ; господа́рити (-рю)
гості́ць (гістця́) : gościec (rheumatismus) (л.)
гости́нець (-и́нця -и́нці) : gościniec
гости́ниця (-ї) : oberza
готе́ль (-ю -ї)
Готтенто́ти
грабки́, коса́ з грабка́ми : kosa z grabkami (г.)
грабли́ : grabie (складові ча́сти: гра́блиско=грабе́льно=держи́во : rękojeść; ва́лок : osada ; в оса́ді зубці́ : ząbki) (г.)
Градча́ни (в Пра́зі, не : Гра́дчин)
гра́йка : па́ртия (ґн.)
грама́тика (-и) : gramatyka
гра́нь (-и) : zarzewie
гра́на (-и) : krawędź ; гра́ни підстава́ві : krawędzie podstawowe; гра́ни вершкові : kr. wierzchołkowe (м.) (ґм)
грани́ця (-ї) : płucnica, „mech islandzki“ (б.)
граносто́вп (граня́к) : graniastosłup (ґм.)
граня́к (-а́) : graniastosłup ; граня́к квадра́тний : gr. kwadratowy ; гр. просторо́мбний : gr. prostorombowy ; гр. шестиба́чний : graniastosłup sześcioboczny (м.)
гребеня́тка (-и) : przegrzebka (з.)
гре́бінь (-беня -бе́ні) : grzebień
гребі́нчик (-а) : grzebyk
гре́бля (-ї) : grobla
гребсти́ (гребу́ -е́ш -и́) : grzebię
гре́ка (-и) : greczyzna
греми́ти (гремлю́ -ми́ш -ми́)
Гре́ция (-ії) : Grecya ; гре́цкий
гре́чка (-и) : tatarka (б. г.)
гриб (-а -и́) : grzyb ; гриб щи́рий або щира́к (-а́) : borowik (б.)
гри́бша (-і) : grzybnia (б.)
гривна́к (-а́) : gołąb grzywacz (з.)
Григо́рий (-ия) : Grzegorz
гризь, гриза́ : си́льне розві́льнене (л.)
гри́зти (гризу́ -е́ш -и́) : gryźć
гризу́ н (-а́ -и́) : gryzoń (з.)
гріб (гро́бу -би́) : grób
грізьба́ (-и́, гріźьби) : groźba
грім (гро́му) : grzmot (ф.)
гріш (-оша́ -о́ші -о́ший) : pieniądz
гроба́р (-аря́ -арі́) : grabarz
грома́дский : gminny
громозві́д (зво́ду) : gromochron (ф.)
гру́бий : gruby ; гру́бший
гру́бість (-ости) : grubość (ґм.)
грубі́ти (-бію) : grubieć
грубоскі́рник (-а) : gruboskórzec (з.)
грудь (-и) : pierś
гру́день (-дня) : grudzień
грузки́й : grzązki
гру́злавка (-и) : gruźlica (tuberculosis) (л.)
грузну́ти (грузну́) : grzęznąć
грузо́вина (-и) : grzęzawisko
гру́ша (-і -і́) ; гру́шка (-и -и́) : gruszka, jabłczak gruszy ; гру́шник (-а) : wino gruszkowe (б.)
гря́дка (-и -и́) : grządka
губа́та (рости́на) : wargowa (roślina), roślina dwuliścienna o koronie wargowej (б.)
губі́йка (-и) : nadecznik, gąbka słodkowodna, також : надо́шник (-а) і бадя́га (-и) (з.)
гу́бка (гу́бки, губки́) gąbka (з. к.)
гу́бка (-и) : hubka ; чири́вка (-и) : żagiew (б.)
гу́бний : wargowy (гр.)
гу́бовать (-и) : grzybianka (з.)
губча́к (-а́ -и́) : gąbczak (з.)
гуді́нє (гуді́ти) : brzmieć (ф.)
гузі́вка (-и) : kość ogonowa (с.)

Гуґено́ти (-ів) : Hugenoci
Гу́го (-она) : Hugo (-ona)
гук (-у -и) ; гуча́ти (-чу́ -и́ш -и́)
гульба́ : ćwiczenia dowolne po gimnastyce obowiązkowej (Bummel) (ґн.)
гуля́ти (-я́ю)
гумані́зм (-у) : літерату́рний на́прям оне́ртий на літерату́рі старі́нних Гре́ків і Римля́н ; гумані́ст (-а -и) ; гуманіта́рний
гу́мор (-у) : вда́ча, на́стрій ду́ха ; жартовли́вість
Гуні́я́дий : Hunyady
Гу́нни (-ів)
го́нор (-у) : честь (-и) ; гоно́рний ; гоноровитий ; гоноро́вий
гу́рмою : hurmem
гу́рт (-у -и) ; гу́ртом : hurtem
гуртівне́ (-о́го) : ryczałt, Pauschale
гусь (-си -си) : gęś
гуса́р або гу́зар (-а) : huzar
Гуси́т (-а -и) : Husyta
гу́сі́й (-я -є) : gęsi -ia -ie
гусль (-ли -ли) : gęśl ; гусля́р (-ря́)
гу́слянка (-и) : eingekochte geronnene Milch (г.)
густи́й : gęsty ; густі́йший
густота́ (-и́) : gęstość (ф.)
гу́та (-и)
Гу́цул (-а -у́ли)
гуцу́льский
гу́ща (-і) : gąszcz

Ґ.

ґа́жа (-і) : пла́та
ґаз (-у -и) : gaz
ґа́за (-и) : прозо́ра тканина
ґазда́ (-и́, ґа́зди) : gospodarz
ґазе́та (-и) : часопи́сь (-и), часо́пис (-у)
ґазетя́р (-ря́ -ря́)
ґазо́н (-а -и) : травни́к
Ґай (-а́я) : Gajus
ґальвані́зм (прикм. ґальвані́чний) : galwanizm (ф.)
ґале́рия (-ії) (ґа́нок в ви́ді коритаря́; дім служа́чий до уміщеня ста́туй, образів; на́йвисший пове́рх в теа́трах)
Ґа́ллія (-ії) ; Ґалли́йці -ів ; ґалли́йский ; ґалліци́зм : зво́рот або ви́слів власти́вий Франці́зам
Ґа́нґес (-а)
ґа́нок (-нку) : рунду́к
ґарбо́вина (-и) : garbnik (б.)
Ґарибальді (-ого)
Ґаро́нна
Ґа́штайн

Ґвадалькі́вір
Ґвадиа́на
ґва́рдия (-ії) : прибічна́ сторо́жа ; горожа́ньске ві́йско
Ґвіне́я
Ґданьск (-а)
ґе́ґати (-аю) : gęgać
ґедз (ґе́дза) : giez bydlęcy (з.)
Ґедими́н (-а)
ґенеальо́ґія (-ії) : родові́д (-о́ду)
ґене́за (-и) : похо́дженє, утво́ренє, ро́звиток
ґенера́л (-а) і єнера́л (-а)
ґенера́ция (-ії) : рід, поколі́нє
ґе́ній (-ія -ії) (дух-хорони́тель; надзвича́йна твірча́ здібність)
Ґеновефа (-и)
Ґе́нуа (-и), в Ґе́нуї ; під Ґе́нуою ; ґенуе́ньский
ґеоґра́фія (-ії) : землепи́сь (-и) і землепи́с (-у)
ґеоде́зия (-ії) : ви́сше мірни́цтво ; нау́ка о спо́собах ро́бленя мап

ґеоїд : geoida (ф.)
ґеольо́ґія (-ії) : нау́ка про тво́рене землі́ ; істо́рия ро́звитку землі́
ґеоме́трия метова́ : geometrya rzutowa ; ґеоме́трия начерко́ва́ : geometrya wykreślna (ґм.)
Ґео́рґіки (Ґео́рґік) (гр.)
ґерва́зий (-ия) : Gerwazy
ґерма́нізм (-у) : сло́во нїме́цкого похо́дженя
Ґерма́нїк (-а) : Germanikus
ґест (-у -и) (рух ті́ла, увида́тнюючий ми́сли і чувства́)
Ґе́те (-ого) : Goethe
ґзимс (-у -и)
ґімна́зия (-ії) : gimnazyum ; ґімназия́льний і ґімназі́йний
ґіпс (-у) або сїрча́н ва́пу з водо́ю : gips czyli siarkan wapniowy z wodą ; скло пречи́стої Ді́ви Ма́рії : gips lodowaty ; алява́стер (-у) : alabaster ; ґіпс волокни́стий : gips włóknisty (м.)
ґлядия́тор (-а -о́ри) : боре́ць (-рця́), бое́ць, перебі́єць
ґлїцери́на : gliceryna (х.)
ґльоб (-а) : globus
ґляґ, ґлеґ, кляґ, підпу́стник : klag, podpuszczka (г.)
ґля́ґати, ґля́жити, заґля́ґати молоко́ : klagać, zaklagać mleko, podpuścić podpuszczką (г.)
ґнайс (-у) : gnajs (т.)
Ґней (-е́я) : Gnejus, Gnaeus
Ґне́зно
ґо́нта (-и) : gont
ґорґо́на (-и)
Ґори́ция (-ії)
ґоти́цкий (стиль)
ґо́тур (-а) : głuszec ; ґо́тка (-и) : głuszyca (з.)
Ґощи́ньский (-ого)
Ґра́бінден
Ґракх (-а) : Grachus
ґрана́т (-а) : granat ; вепри́нник (-а) або ґросуля́р : agrestnik czyli grossular (м.)
ґраф (-а -и́) : hrabia ; ґра́фский ; ґрафи́ня ; ґрафя́нка
ґра́фіка (-и) : шту́ка пи́саня ; шт. рисо́ваня
ґра́фство : hrabstwo
Ґренля́ндия
ґре́мія (-ії) : gremium (нїдро́, середи́на, збір)
Ґрі́нїч : Greenwich
ґрунт (-у -и́)
ґру́па (-и -и) (гурт, грома́да, збі́рка, ку́па)
ґудз (-а -и) : węzeł
ґуст (-у -и) : смак, вкус

Д.

дава́ти (даю́ -е́ш, дава́й); да́ти (дам, даси́ або даш, дасть, дай)
давноминў́вший (час) : zaprzeszły (czas) (гр.)
даву́н (-а́) : dusiciel boa (з)
дакти́ль (-ля -лї) [стопа́ ві́рша або о́воч] (гр.)
далекозо́рість (прикм. далекозо́рий) : dalekowidztwo (ф.); hypermetropia (л.)
Дальма́ция (-иї)
Дама́ск : Damaszek
Дана́їда (-и -и -їд)
Да́нїчич (-а)
Да́нія (-ії) ; да́ньский
Да́нте (-ого)
Да́нці : Duńczycy
Да́рий (-ия) : Daryusz
Да́рмштад (-у)
дарува́ти (-ру́ю) ; дарова́нє

дасть Бі́г : niema
Да́тис (-а) : Datys
Да́фне (-и)
дахти́льник (-а) : palma daktylowa (ши́ник дахти́льник) (б.)
два і дві ; двох, двом, двома́ на всї три ро́ди
дві, три, чоти́ри ти́сячі ; дві, три, чоти́ри склянки́ ; але пять, шість, сїм, сто ти́сяч ; пять, шість, сїм, сто скляно́к
два ра́зи, дві́чи, двакра́т : dwakroć
дванайцятисти́нник пятику́тний : dwunastościan pięciokątny (м.)
дванайцятисти́нник ро́мбний : dwunastościan rombowy (м.)
две́рі (-и́й) : drzwi
двига́р (-я́ -ї) : dźwigacz (ґм.)
двига́р (-я́) : pierwszy krąg szyjny, dźwigacz, atlas ; зворо́тник (-а) : drugi krąg szyjny, obrotnik ; ви́рістак зубова́тий : zębiec (с.)
двигну́ти (двигну́ -е́ш -и́) : dźwignąć
дви́женє (-я) : рух
Дви́на
дві́йка (-и -и́) : dwójka, dwuszereg (Reihen) (ґн.)
двійни́й : podwójny (ф.) ; двійне́ число́ : dualis (гр.)
двійня́ (-ні́) : wspólnicy (Rotte) (ґн.)
дві́стї, двохсо́т : dwieście itd.
дві́чи : dwakroć
двоголо́вий : dwugłowy ; мяз дво- три- чотироголо́вий : mięsień dwu- trzy- czterogłowy (с.)
дводнє́вий : dwudniowy
дво́є люди́й ; дво́їх люди́й ; дво́їм лю́дям ; дво́їми людьми́, в дво́їх лю́дях ; або : дво́є не відміня́ється
дво́звук (-а -и) : dwudźwięk
двозна́чний : dwuznaczny
двоїти (дво́ю -о́їш, двій) : dwoić
двокра́тний : dwukrotny
дволи́тний : dwuletni
двоно́жний : dwunożny
двопе́нні (цьвіти) : dwupienne (kwiaty) (б) ; двопе́нні дїєсло́ва : dwutematowe czasowniki (гр.)
двопрозябце́ва (рости́на) : dwuliścienna (roślina) (б.)
двоси́льні (пилякй) : dwusilne (pręciki) (б.)
двосо́тний : dwusetny
двоти́сячний : dwutysiączny
двото́чка (-и -и́) : dwukropek (гр)
двочле́н (-а) : dwumian (а.)
Де́бречин
девіза (-и) : га́сло, клич
девятьдеся́ть (-яти́ або́ -ятьо́х)
девятна́йцять (-яти́ або́ -тьо́х)
Де́даль (-ля)
деж : gdzież
дезерти́р (-а -и) : бігле́ць (бігця́)
Дезиде́рий (-ия) : Dezyderyusz
дезидера́т (-у -и) : жа́даннє
дезинфе́кция (-ції) : відра́жуваннє : odrażanie (л.)
дезолю́вати (-ю́ю) : лиши́ти сами́м ; поки́нути, спусто́шити
деїнде : gdzie indziej
деклїна́ция (-ції -ії -ий) : відмі́на імен (гр.)
деклама́ция (-ції) : виголо́шуваннє з же́стами і з модуля́цією го́лосу
де́коли : niekiedy
де́котрий : niektóry
декре́т (-у -и) : постано́ва, рішеннє, на́каз
Де́льфи (Дельф) ; дельфі́йский
Деме́тер (-три) : Demeter
Демосте́н (-а) : Demostenes
день (дня, дні, днїв) : dzień
де́неде : gdzieniegdzie
департаме́нт (-у -и) : упра́вний окру́г, урядови́й ві́ддїл

депенде́нт (-а -и) : зале́жний від кого́; практика́нт у нотаря́

депо́зит (-а -и) : по́клад ; кому́сь пові́рена річ

дерева́стка (-и) : dendryt (м.)

дереві́ти (-і́ю) : drętwieć

дерев'я́ний : drewniany

дерев'но́ (-а́) : drewno (б.)

дерев'це́ (-я́ -е́вця) : drzewko

держа́ва (-и) : państwo

де́рти (дру, дреш, дра́, дер -ла -ло)

десь : gdzieś

десе́р (-у) : за́куска, за́їдки, ла́ощі

деспе́кт (-у -и) : пого́рда, легкова́жене

деспоти́зм (-у) : самовла́сть (-и)

дефе́кт(-у -и) : хи́ба (-и), недоста́ча, непо́вність

дефіні́ция (-иї) : озна́чене, опи́сане; дефінію́ю (-ю́єш) : озна́чую, опи́сую

дефіци́т (-у -и) : недо́бір (-ору)

дефравда́ция (-иї) : спроневі́рене

де́хто (де́кого) : ktokolwiek

деци́зия (-иї) : рі́шене

де́що : nieco

де́який : niektóry

джавр (-а -и́), турец. : giaur (невірний; немагометани́н)

джу́ма (-и), чу́ма : dżuma (л).

дзві́нник (-а -и) : dzwonnik

дзьоб (-а -и), клюв (-а́) ; дзюба́тий

дзьо́бати (-аю) : dzióbać

ди́вдерев(-а) : dziędzierzawa; також ди́вдир (-а) (б.)

дивіде́нда (-и) : припада́юча часть зи́ску

ди́вувати ся (ди́вую ся)

дидакти́чний : нау́чний

Дидим (-а) : Didimus

Дило́на (-и)

дие́та : лїкаре́м нака́заний спо́сіб жи́вленя (л.)

дієте́тика : нау́ка о відпові́днім відживлюваню здоро́вих і хо́рих люде́й (л.)

дієцезия (-иї) : епа́рхія (провінция під правлі́нєм епи́скопа)

ди́кий : dziki; ди́ко, ди́кше

дикта́т (-а́ту -а́ти) : dyktat (річ прока́зувана пишу́чому)

дикту́ва́ти (-у́ю) : прока́зувати

ди́кция (-иї) : вимо́ва, спо́сіб висло́влювання

дилета́нт (-а -и), іт. : любо́вник шту́ки або́ нау́ки без осно́вного зна́ня рі́чи

дими́сия (-иї) (не : демісия) : увільнене від (держа́вної) слу́жби

димови́к (-а́) або оди́мленець (-нця) : dymnik (szarawobrunatnawa odmiana kwarcu kryształowego) (м.)

Диоге́н (-а) : Dyogenes

Диоклецияя́н (-а)

Диоме́д (-а)

Дио́н (-а) : Dyon

Диони́зий (-ия) : Dyonizyusz; Дионі́з (-а) : Dyonizus

дире́ктор (-а -о́ри) : ряди́тель

дире́кция (-иї) : на́прям, за́ряд, упра́ва

дисгармо́нїя (-її) : ро́ззвук, ро́зстрій, незгі́дність

дисерта́ция (-иї) : розпра́ва

дисиде́нт (-а -и) : не визнаю́чий держа́вної реліґії

диску́рс (-у -и) : розмо́ва, розпра́ва

диску́сия (-иї), лат. : у́стне обгово́рюване спра́ви

дисона́нс (-у -и) : незгі́дність, ро́ззвук

диспе́нса (-и) : звільнене від доде́ржуваня яко́гось церко́вного при́пису

диспе́псия (-иї) : нестра́вність (л.)

диспози́ция (-иї) : уклад, по́дїл, ро́зказ; скло́нність
дисти́нкция (-иї) : розрі́жнюванє
дисциплїна́рний : дотика́ючий дисциплї́ни (ка́рности)
дити́на (-и) : dziecina
дитира́мб (-у -и) ; похва́льна, одуше́влена пі́сня
дифере́нция (-иї) : ріжни́ця
дифте́рия : błonica (л.)
дифто́нґ (-а -и) : двозву́к (-а)
ди́хавиця : dychawica (asthma) (л.)
дичі́ти (дичі́ю) : dziczeć
дишка́нт (-а -и) : на́йвисший го́лос в спі́ві
дия́вол (-а) : dyabeł
дияґно́за (-и) : розпізна́ванє
дияде́м (-у -и) : віне́ць для княги́нь; стрій голови́
дия́кон (-а -о́ни) : духо́вний, о оден сте́пень ни́зший від єре́я
дияле́кт (-у -и) : нарі́че
дияльо́ґ (-а -и) : розмо́ва
дияма́нт (-а) : dyament (м.)
дияме́тер (-тра) : попере́чник, прогі́н (-о́ну), про́лїт
Дия́на (-и) : Dyana
дия́рий (-ия -иї) (дне́вник, за́писки)
дігна́ти (дожену́) : dogonić
дійни́ця, доі́льниця : dojnica (Melkgefäss) (г.)
діл (до́лу, доли́) : dół
дім (до́му, доми́) : dom
Діма́ (-а́са) : Dumas
дістава́ти (дістаю́ -є́ш, дістава́й) ; діста́ти (діста́ну -еш, діста́нь)
дївенна́ (-и́) ; дївина́ (-и́) : dziewanna (б.)
дїво́нка (-и -и́) : chróścik (з.)
дїд (-а -и́) : dziad
дїди́чність (-ости) : dziedziczność (Vererbung) (г.)
дї́дів (-дова -дове) : dziadów
дїдуньо́ (-ня́ -нї́) : dziadek
дїєі́менник (-а -и) : bezokolicznik (гр.)
дїєприкме́тник (-а -и) : imiesłów odmienny (гр.)
дїєприслі́вник (-а -и) : imiesłów nieodmienny (гр.)
дїєсло́вний : czasownikowy (verbalis) (гр.)
дїєсло́во (-а -а́) : słowo, czasownik (гр.)
дїжа́ (-і́) : dzieża
дї́йсний, тако́ж : ді́йсний : rzeczywisty (wirklich)
дї́йсність (-ости) : rzeczywistość, fakt
дїйство́ (-а́, дї́йства) : czynność
дїла́ти (-а́ю) : działać
дїла́ючий : działający
дї́ленє : dzielenie ; дїли́мок : dzielna ; дї́льник : dzielnik (а.)
дїле́ць (дїльця́) : działka kielicha (б.)
дї́ло (-а -а́) : dzieło, czyn
дїра́ (-и́, дї́ри) : dziura
дїрча́тість (-ости) : dziurkowatość, porowatość (ф.)
дї́ти (-и́й) : dzieci
дїто́чий : dziecięcy
дїя́льний : czynny (гр.)
дї́яти (дї́ю) : czynić
длято́го : dlatego
длячого́ : dlaczego
дне́вний (пр. поря́док) : dzienny (np porządek)
дне́вник (-а) : dziennik
Днїсте́р (-тра́) : Dniestr
дно (-а́ -а́ -дон) : dno
Добро́вский (-ого)
добро́дїй (-їя -її)
до́буток (-тка -тки) : iloczyn (а.)
до́вбати (-аю) : dłubać
довба́ч (-а́ -і́) : dzięcioł pstry (з.)

довг (-ý -и́) : dług
до́вгий : długi
довгову́сий : długowąsy
довгота́ (-и́) : długość; довжи́нь (до́вжени) : dłużnia (ґм.)
дове́зти (довезу́ -е́ш -и́, дові́з -ве́зла -ло) : dowieźć
дове́ршеність, доконалість, -лий : doskonałość, -ły
довершити (-ршу́ -ши́ш -ши́) :
дове́сти (доведу́ -е́ш -и́, дові́в -ве́ла -ло) : dowieść
дові́рє : zaufanie; дові́ро́чний : ufny
довко́ла : dokoła
довкруги́ : naokoło
дово́лі : dowoli, dosyć
дога́нний : naganny
до́гляд (-у) : dozór; догля́дник, -иця; на́гляд : nadzór
дьо́готь(-гтю), тако́ж : де́готь(-гтю) і до́готь (ді́гтю) : dziegieć
до́ґма (-и) : dogmat (тве́рдженє, прия́те за пра́вду без кри́тики і до́казів)
дода́ванє (-я) : dodawanie; дода́ток (-а) : dodajnik (a.)
дода́тний : dodatni (ф.)
Доде́ (-е́та) : Daudet
до дна́ : do dna
до́жа (-і) (пе́рший уря́дник вене́цкої репу́блики)
дождя́ник (-а) : dżdżownica (з.)
до́за (-и) : кі́лькість лїка́рства, ужи́та на раз; мі́рка
до за́втра : do jutra
дозволя́ти (-я́ю); дозво́лювати (-юю)
до́зрів (-у) : dojrzenie (б.)
дозрі́лий : dojrzały
дозрі́ти (-і́ю); дозрівати (-ва́ю)
доїжджа́ти (-а́ю) : dojeżdżać
доїльник (-а) : dojacz (der Melker) (г.)
доїти (до́ю -о́їш -дій) : doić
до́каз (-у) : dowód (пґ., ґм.)
до́ки — до́ти (не : як до́вго — так до́вго)
до́ки : dopóki
докóла, доокóла : dokoła
до́ктор (-а -о́ри) (учи́тель, учёний; лїка́р)
докторá́т (-у -и) : гі́дність до́ктора
докуме́нт (-у -и) : гра́мота, до́каз на письмі́
доли́вка (-и) : posadzka
долиня́ць : na wznak
доли́шний (-їй) : dolny (к.)
долони́стий : dłoniasty; лист 5—7
долони́сто - латча́тий : liść 5—7 dłoniasto-klapowy (б.)
долóня (-ї) : dłoń
долото́ (-а́ -о́та) : dłóto
до́ма, в до́ма : w domu
домисли́ти ся (чого́)
домі́вство́ (-а́ -і́вства) : domostwo
Домінїкани́н (-и́на -а́ни -ан)
до ни́нї : do dzisiaj
допе́рва : dopiero
до пі́зна : do późna
допо́вненє (-я) : dopełniacz (гр.)
доповня́ючий : uzupełniający; dopełniający (пґ.)
дора́дний : doradczy
дора́дник (-а -и) : doradca
до́раз, дора́зу : do razu
до ре́шти : do reszty
доріжка (-и -и́) : drożyna
доро́га (-и) : droga; доро́га молочна́ (чума́цка) : droga mleczna (ф.)
дорогий (-а́ -е́); доро́жший
дорожи́ти ся (-ро́жу ся -иш ся -и́ ся)
дорожня́, дорожне́ча, дорогі́тня (-ї)
до́сьвід (-у), -ний : doświadczenie, -alny (ф. п.)
до́сьвіта : przed świtem

до́си : dotąd
до сита : do syta
доси́ть : dosyć
до́ста : dosyć
достато́чний : dostateczny (пґ.)
досто́ту : dokładnie
достроїти, настроїти (-ою -оїш -стрій) : stroić (ф.)
досяг (-у), досяглість (-ости) : dalekość (пр. rzutu) (ф.)
досягну́ти (досягну -еш -и́)
до́ти : dopóty
до́тик (-у) : dotyk
дочка́ (-и́ -до́чки) : córka
до́шка (-и -и́) : deska ; до́шка рисунко́ва, підкла́дниця : rajsbret, rysownica (р.)
дощ (-у́ -і́) : deszcz ; дощомі́р (-у) : deszczomierz (ф.)
дощеви́й : dżdżysty
доя́рка : dojarka (Melkweib) (г.)
драгома́н (-а -и) : товма́ч на Схо́дї
дражли́вий, дражни́ти
дра́ма (-и -и) : dramat (театра́льна шту́ка)
Дре́зно (-а) ; дрезне́ньский
дре́ни : dreny, sączki (г.)
дрено́ване (-я) ; відво́днюване : drenowanie (г.)
дрилюва́ти (-ю́ю) (верті́ти, вимина́ти кістки́ з о́вочів)
Дриа́да (-и)
дріб (прикме́тник: дробови́й) : ułamek; дріб і́стий : ułamek właściwy ; дріб неі́стий : ułamek niewłaściwy ; дріб періоли́чний (на́воротний) : ułamek peryodyczny ; дріб ретязни́й (ланцови́й) : ułamek łańcuchowy (а.)
дрі́ждже (-а -а́), дрі́жджі (-и́й)
дрізд (дро́зда) : drozd (з.)
дріма́ти (-а́ю) : drzemać
дрімли́вий : drzemliwy
дрімлю́х (-а́ -и́) : kozodój (з.)
дрі́мля (-і) : drumla
дріт (-о́ту -о́ти) : drut ; дротя ни́й (ф.)
дробина́, моле́ку́л : drobina (ф.)
дрова́ (дров) : drwa
дровітня́ (-і́ -і́тні) : drewutnia
дро́ване (-я) : drganie ; дро́ване подо́вжне : drganie podłużne ; дро́ване попере́чне : drganie poprzeczne; дро́ване уста́ю́не : drganie zanikające (ф.)
дрожа́ти (-ожу́ -и́ш -и́ -а́в) : drżeć
дро́хва (-и) : drop (з.)
друг (-а -и) : druh
дру́жба (-и) : drużba ; дружба́ (-и́) : przyjaźń
дружи́на (-и) : małżonek l. małżonka ; дружина́ (-и́) : orszak, towarzystwo
дру́жка (-и -и́) : drużka
Друз (-а) : Druzus
друзя́ка (-и) : dobry przyjaciel
Друї́д (-а -и)
друк (-а́) : drąg (ф.)
друка́р (-аря́ -арі́)
друка́рня (-і -і́) : печа́тня (-і)
дуб (ду́ба) : dąb (б.)
Ду́блїн (-а)
дуга́ (-и́), ра́дуга : tęcza (ф.) ; łuk (р.)
дугови́на (-и) : widmo (w fizyce)
Ду́еро
ду́же : bardzo
дуже́ць (-жця́) : zapaśnik (ґн.)
ду́жий : zdrów, silny (nie: wielki)
Дунаї́ (-аю) : Dunaj
ду́ти (-у́ю -у́єш, дуй, дув) : dąć
дутча́стий : dęty ; було́ дутча́сте : łodyga dęta (б.)
духо́веньство (-а)

душегу́бець (-бця) : zbójca
дюк сосновéць : zawisak borowiec (з.)
дя́дина (-и) : ciotka, stryjenka
дя́дько (-а) : wuj
дя́тель (дя́тля) : dzięcioł (з.)

Е.

Е́ак (-а) : Eakus
Е́бензе : Ebensee
Евбе́я (-еї) : Eubea
Евге́нїй (-їя) : Eugeniusz
Евге́нїя : Eugenia
Еврипи́д (-а) : Eurypides
Евро́па : Europa
евфе́мія (-ії) : жичли́ве гово́ренє (гр.); евфемі́зм (-у) : засту́пленє кражли́вого ви́разу ла́гідним
Е́вфрат
Евфрозѝнїя (-ії)
еґі́да (-и) : щит Зевéса; оборо́на, опі́ка
Еґі́на (-и)
еди́кт (-у -и) : на́каз прого́ло́шений ви́сшою вла́стию
Е́динбурґ
едука́ция (-иї) : ви́хованє, образо́ванє
Езо́п (-а)
екліптика (-и) : ekliptyka (ф.)
е́кльоґа (-и) [ху́тірна поéзия]
еконо́мія (-ії) : за́ряд до́му, господа́рство
екза́мін (-у -и), і́спит (-у) : egzamin
екскума́ция (-иї) : ви́гребанє тру́па і огля́дини єго́ в пі́лях судово́-лїка́рских
ексеку́ция (-иї) (ви́конанє прúсуду; стя́гненє пода́тку ітд.)
ексемпля́р (-ря́ -рі́) : приміpник
ексисте́нция (-иї) : єство́ванє
екску́рсия (-иї) : про́гулька
ексо́рта (-и) (релїґійна промо́ва, нау́ка)
експеди́ция (-иї) : випра́ва, ви́силка
експе́нс (-у -и); експенсува́ти : вида́ток; вида́тки, ко́шти новоси́ти
експеримéнт (-у -и) : до́сьвід, пра́во, до́каз
експльо́зия (-иї) : ви́бух
екста́за (-и) : уне́сенє, за́хват душі́
екстернїст (-а -и) : прива́тний у́ченик
екстра́кт, ви́тяг (extractum) (л.)
ексцеле́нция (-иї) : титу́л висо́ких досто́йників
ексце́с (-у -и) : ви́ступок, надужите́, прови́на, ви́брик
еле́ґія (-ії) : поéзия смутно́го на́строю; елеґі́йний
електризо́ванє : elektryzowanie (ф.)
електри́чність (-ости) [прикм. електри́чний] : elektryczność (ф.)
електроліза : elektroliza (ф.)
елеме́нт (-у -и) : ті́ло поєди́нче, пе́рвень (-рвня) (м.); живло́, скла́дник, почато́к
елемента́р (-аря́ -і́) : кни́жка, в котрій лі́ти уча́ть ся чита́ти
Еліза (-и)
еліпса (-и) : пропу́щенє ви́разу; еліпти́чний (пр. ре́ченє) (гр.)
елюкубра́ция (-иї) (річ з тру́дом ви́працьована, особл. письменни́ча; слаби́й літерату́рний твір)
еляборáт (-у -и) : ви́ріб
ема́лїя (-її) : emalia (т.)
еманципа́ция (-иї) : усамовíльненє, рівноупра́вненє
емблéма (-и -и) : emblemat (змисловий предмет, до котрóго привя́зує ся якéсь значíнє, симво́л)
еме́тик (-у) : emetyk (сре́дство до ви́кликаня блюво́ти) (л.)

Емі́лій (-їя) : Emiliusz
Емі́лія (-ії)
Емілія́н (-а), Омеля́н : Emilian
емісáрий (-ия -ії) (політи́чний ви́сланець з та́йним пору́ченем)
емфа́за (-и) : на́тиск, кла́дений в мо́ві на пе́вні ви́рази або склади́; пересáда, напу́шеність, помна́тність
еналяґе́ : заміна відмінків, форм або ча́стий мо́ви
Ене́й (-е́я) : Eneász
Ене́їда (-и) : Eneida
ене́рґія (-ії) : energia (ф.)
Енній (-їя) : Enniusz
ентузія́зм (-у) : одушевлене
енцикліка (-и) : окру́жник па́пи до епи́скопів
енциклопе́дия (-ії) : за́черк всіх нау́к або́ всіх га́луз пе́вної нау́ки
Епамінóнд (-а) : Epaminondas
епи́скоп (-а -и) : biskup
епіґрама (-и) : epigramat (мисль ви́ражена в коро́ткім і до́тепнім стиху́)
епіде́мія : по́між людьми́ пану́юча заразли́ва сла́бість, по́шість (л.)
епізо́д (-у -и) (у́ступ в письменни́чім тво́рі, не належа́чий до власти́вого пре́дмету)
епіле́псия (-ії), па́давка, при́дибка : padaczka (л.)
Епі́р (-у) : Epir
епіте́т (-у -и) (прида́ток да́ний комусь або́ чомусь для озна́чення яко́їсь особли́вшої прикме́ти)
епітрахи́ль (-и́ля) : stuła
епі́чний : epiczny (описови́й)
еполе́ти (-ів) : szlify
епопе́я (-ей) : epopeja (лицáрска поéма, оповідáюча о по́дїях, обходя́чих цїли́й на́рід) (гр.)
е́пос (-у) : epos (гл. епопе́я)
епо́ха : epoka (ф.)
есе́нция (-ії) : сконцентро́ваний ро́зтвір, містя́чий в со́бі на́йголовнїйші складники́, ви́тягнені з яко́гось ті́ла; ви́тяг, ви́вар, деко́кт, екстра́кт
есте́тика (-и) : нау́ка о краси́ і шту́ці
етаже́рка (-и -и́), фр. (поли́чка на книжки́ або́ папе́ри)
е́тер (-у) : eter (х.)
е́тика (-и) : нау́ка о обича́ях; ети́чний
етике́та (-и) : зага́л звича́їв, захо́вуваних в това́риских відно́синах, іме́нно на двора́х володарів
етимольо́ґія (-ії) : нау́ка про тво́рене пня слів (гр.)
Етно́пія (-ії)
етопое́я (-ї), усо́бленє : sermocinatio
Ере́б (-у) : Ereb
Ерфу́рт (-у); ерфу́ртский
Ефе́з (-у)
ефе́кт (-у -и) : вражі́нє; ва́ртосний папі́р; ефе́кта (-ів) : движи́мости
ече́ма, ви́приск : wyprysk (eczema) (л.)

Є.

євангéлиє (-ия); євангéлик
євангели́ст (-а -и) : ewangelista
Євре́й (-е́я -еї) : Hebrajczyk; євре́йский; євре́їзм (-у)
Єги́пет : Egipt; єги́петский
Єго́ва (-и)
Єзуї́т (-а -и); єзуї́тский
Єлисаве́та : Elżbieta
Єлячич (-а)
Єнісе́й

єра́рх ; єра́рхія : hierarchia
Єремі́я (-ії) : Jeremiasz
єре́тик (-а -и́); є́ресь (-еси) : herezya
Єроні́м (-а) : Hieronim
Єрусали́м (-а) : Jerozolima

єсли́, коли́, як що : jeśli
єство́ (-а́, є́ства) : jestestwo; єстве́нний : istotny
єщé, іщé, ще : jeszcze

Ж.

жа́ба (-и, жа́би albo жаби́) : żaba ; жа́ба їдо́ма або звича́йна : żaba jadalna (з.)

жабо́т (-а) (зби́рана коро́нка)
жа́бячка (-и) : żabiarka (rodzaj małża)
жада́ти (-а́ю) : żądać
жа́ден (-дна -дне) : żaden
жаде́н (-дни́й -дна́ -дне́) : żądny ; тако́ж : жадли́вий

жадо́ба (-и) : żądza.
жа́йворонок (-нка) : skowronek
жаке́т (-а -и) (ку́ртка, су́рдут)
жаль (-лю́ -лі́) : żal
жа́лісний : żałosny
жало́ (-а́, жа́ла) : żądło
жало́ба (-и) : żałoba
жа́лоба (-и) : skarga
жалю́зия (-ії) : żaluzya
жанда́рм (-а -и) ; тако́ж : жанда́р

жар (-у́) : żar
жара́ (-и́) ; тако́ж : жаро́та, спе́ка

жарго́н (-у) (проти́вний язи́кови го́вір)

жа́рити (-рю́ -и́ш -и́) : żarzyć
жарт (-у) : żart
жа́ти (жну -не́ш -ни́, жав) : żąć
жва́вий
жва́ти (жву -еш -и) : żuć
жда́ти (жду -еш -и́) : czekać

же кладе́ ся по сло́ві і пи́ше ся окре́мо: він же ; той же ; лю́ди же ітд. — ж прилу́чує ся до попере́дного сло́ва: коли́ж ; єго́ж ; она́ж ітд.

жебра́к (-а́ -и́) : żebrak
жегти́ -чи́ (ж(е)жу -еш -и́, жег)
Жеґо́та (-и) : Żegota (Ігна́тий)
жезл (-а) : berło (ф)
жела́ти (-а́ю) : życzyć (komu czego) ; тако́ж : бажа́ти

желе́за (-и) : gruczoł ; także : за́лива (-и) і зали́за (-и) ; желе́зи потові́ : gruczoły potowe ; желе́зи лоєві́ : gruczoły łojowe ; желе́зи молочні́ : gruczoły mleczne ; желе́зи сле́зні : gruczoły łzowe ; слинівки́ або желе́зи слинові́ : ślinianki ; слизівки́ або желе́зи сли́зні : gruczoły śluzowe (с.)

желе́за щитова́ або щити́вка (-и) : gruczoł tarczykowy (с.)

желі́зень (желі́зня), скале́ць желі́зний або сидери́т : syderyt (м.)

желі́зо (-а) або зелі́зо : żelazo ; ж. зе́мне : ż. ziemskie albo teluryczne ; ж. метеори́чне : ż. meteoryczne ; ж. ли́те : ż. lane ; ж. ко́ване : ż. kute ; сталь (ста́ли) або кри́ця (-ї) : stal (м.)

желі́зовець бруна́тний або лїмоні́т (-а) : limonit (воднокис желі́зовий : wodorotlenek żelazowy) ; лїмоні́т волокни́стий або бу́ра лисоголо́вка : lim. włóknisty ; лїм. збі́тий : lim. jednostajny ; лїм. охрови́й : l. okrowy ; лїм. гнїда́вина або у́мбра туре́цка : umbra turecka ; руда́ моча́рна або моча-

ри́нець (мочари́нця) : ruda łąkowa czyli bagienna (м.)

желїзо́вець черво́ний або гемати́т (-а) : hematyt (о́кис желї́за); блест желї́зний : błyszcz żelaza; гем. лосняко́вий : hematyt łyszczykowy; гем. волокни́стий або черво́на лисеголо́вка : hem. włóknisty; лю́брика : rubryka; гем. іля́стий : hem. iłowy; гвоздине́ць (гвоздинця́) : гемати́т іля́стий (о складні́ прутча́стій) (м.)

желїзо́вець маґне́тний або маґнети́т (-а) : magnetyt (о́кис желї́за і о́кисок желїза) (м.)

желяти́на (-и), фр. (кару́к з ри́би)

жемчу́г (-а -и) : perła

Жене́ва : Genewa

же́ньский, жіно́чий : żeński

женти́ця (-ї) : żętyca

женува́ти (-ну́ю) (стїсня́ти, вводи́ти в при́кре поло́жене); жена́да

же́нщина (-и) : kobieta, białogłowa

же́рдка (-и -и́) : żerdź

же́реб (-а́) : los

жеребе́ць (-бця́) : źrebię

жеребя́ (жеребя́ти, жеребя́та) : źrebię (з.)

жерело́ (-а́, же́рела) : źródło (ф.)

же́ртва (-и); також : офі́ра; жертівни́к (-а́ -и́); ві́втар (-я -і)

же́рти (жру -еш -и) : żreć

живе́нько : żywo, allegro (мз.)

живи́ця (-ї) : żywica (б. х.)

живі́т (-вота́ -и́) : brzuch; живо́т (-а́), церк. : żywot; жи́тя сьвяти́х : żywoty świętych

живни́й або трівни́й : pożywny (з. б.)

живо́кіст (живоко́сту) : żywokost; також га́вяз (-у) (б.)

живопи́сь (-и) : malarstwo

жи́вчик (-а), пульс (-а) : puls, tętno (л.)

Жи́гмонт : Zygmunt

жид (-а -и́); жидівский; жидівство; Жиди́ [о старин. Ізраелїтах]

жидівка (-и) : żydówka

Жи́жка (-и) [з Тро́цнова]

жизне́нний : żywotny; також : живо́тний

жила́ або ве́на : żyła, wena; жила́ головна́ доліша : żyła główna dolna; жила́ головна́ горі́шна : żyła główna górna; жи́ли легкові́ : żyły płucne; жила́ підключице́ва пра́ва : żyła podobojczykowa prawa; жила́ підключице́ва лїва́ : żyła podobojczykowa lewa (с.)

жир (-у) : żer; жирни́й : żerny; також : то́встий, опа́систий

жирандо́ль (-ля -лї) : сьвіти́льник, вели́кий підсьві́чник

жирува́ти : 1) żyrować [weksel]; 2) ozdabiać drutem mosiężnym (топоре́ць жиро́ваний); 3) szukać pożywienia

жите́ (-я́, жи́тя) : życie

житєпи́сь (-и) : życiorys; також : жите́пис (-у -и)

жи́тний : żytny

жи́то (жи́та, жита́) : żyto (б.)

жі́нка (-и -и́) або жена́ (-и́) : żona

Жіссіе́ (-ссіе́го) : Jussieu

жльо́пати (-аю) : żłopać

жми́крут (-а) : kutwa

жмі́нка (-и -и́) : garść

Жмудь (-и); жму́дский

жму́рити (-рю -риш -ри́) : mrużyć

жмут (жму́ток) : pęk (ґм.)

жнець (женця́ -ї́) : żniwiarz; жни́ця (-і), жа́ля або женчи́ха (-и) (г.)

жнива́рка (-и) : żniwiarka (г.)
жни́во (-а -а́) : żniwo
жо́вкнути (-вкну -еш -и́) : żółknąć
жовна́ (-и́, жо́вин) : dzięcioł zielony (з.)

жо́вни (-ів) : skrofuły (л.)
жо́внїр (-я -і) : żołnierz
жовня́к : obrzęk skrofuliczny (л.)
жовта́ниця, жовті́льниця : żółtaczka (л.)

жо́втень (-тня) : październik
жо́втий : żółty

жовто́к (жовтка́) : żółtko; жовто́к тво́рний : żółtko twórcze; жовто́к віджи́вний : żółtko odżywcze (з.)

жовч (-и) : żółć
жолд (-у) (жовні́рська платня)
жо́лоб (-оба) : żłób
жоло́бати (-аю) : żłobię
жоло́блене (-я) : żłobkowanie (р.)
жо́лудь (-ди) : żołądź

жолу́док (жолу́дка) : żołądek; мішо́к сліпи́й : worek ślepy; впуск (-у) : wpust; две́рник (-а) : odźwiernik; желе́зи травляно́кові : gruczoły trawieńcowe; слизівки́ жолудо́чні : gruczoły śluzowe żołądka; травля́нка або пепси́на : pepsyna (с.)

жо́рна (-рен) : żarna (г.)
жорства́ (-и́) : гру́бий пісо́к, дрібна́ рінь : gruby piasek; żwir (м.)

жорсто́кий : okrutny
жрець (-я́ -і́) або офіро́вник (-а)
жу́берниця (-і) : szczeżuja; także : черепа́шка (-и) (з.)

жува́ти (жую́ -е́ш) : żuć
жу́желиця (-і) : żużel
жук (-а -и́) : żuk
жула́вець (жула́вця) або ґраніт (-у або -а) : granit (м.)

жу́па (-и) (копа́льня со́ли; жу́пник
жупа́н (-а́ -и́) : żupan
жура́ (-и) або журба́ (-и́)
жураве́ль (-вля́ -влі́) : żóraw (з.)
журити́ (жу́рю, жу́риш -ри́) : martwić; журити́ ся : troszczyć się

журна́л (-у -и) : żurnal [часопи́сь (-и), часо́пис (-у), ґазе́та]; журналі́ст (-а)
журни́й : troskliwy

З.

за бе́зцінь : za bezcen
забороня́ти (-я́ю) : zabraniać; заборо́нювати (-юю) [częstotliwie]
забу́ти (-бу́ду -еш -у́дь) : zapomnieć
завбільшки́ : co do wielkości
завглибшки́ : co do głębokości
завгрубшки́ : co do grubości
завдовжки́ : co do długości
заве́дене : zakład, instytucya
заведі́я (-і́ї) : zawadyaka
заве́зти (-везу́ -е́ш -и́); завози́ти (-во́жу -зиш -зи́)
заве́ршене (-я) : uwieńczenie (р.)
заве́сти (-веду́ -е́ш -и́); заводи́ти (-во́джу -диш -ди́)

завзя́ти ся (-візьму́ ся)
завива́ти (-ва́ю) : 1) wiać, 2) wyć, 3) zawijać

за́вистний : zawistny
за висо́ко (за висо́кий) : za wysoko
запіт, старий і новий : st. i n. testament; скинія завіта : arka przymierza (пг.)

за́всіди : zawsze

за́втра : jutro
завча́сний : zawczesny ; завча́сно
завчасу́ : zawczasu
завширшки́ : co do szerokości
за́гадка (-и -и́) : zagadka
загаї́ти (-гаю́ -їш -а́ї́)
загал (-у́) ; загало́м ; зага́льний
загі́рє (-я) : zagórze
заглубча́стий : wklęsły (з. б. м.)
загнізджа́ти ся (-а́ю ся)
загої́ти (-го́ю -о́їш) : zagoić
за́головок (-вка -вки)
загорі́лий : zagorzały ; *zaczadzony (л.)
загорі́ти (-рю́ -и́ш) : zaczadzić się, zagorzeć (г.)
за грани́пю ; ви́їхав за грани́цю ; пробува́в за грани́цею; але : верну́в із заграни́ці [заграни́ця]
За́греб (-у) : Zagrzeb (Agram)
загри́зти (-гризу́ -е́ш -и́) : zagryźć
за да́рмо : za darmo
за́для : gwoli, dla
за дня́ : za dnia
за до́вгий ; за слаби́й
за до́вго; за сла́бо ; за бога́то ітд.
задумчи́вість, заду́мли́вість, заду́ма : melancholia (л.)
за́ е́дно : wciąż
важечи́ -гти́ (заж(е)жу́ -е́ш -и́) ; зажега́ти (-а́ю)
заздалегі́дь : naprzód, zawczasu,
за́здрісний : zazdrosny ; за́здрісно
зази́мчак (-а) : przedzimek (з.)
зазу́линець (-нця) : storczyk (б.)
зазу́ля (-у́лі) : kukułka (з.)
зайви́й : zbyteczny
заї́менник (-а -и) : zaimek (гр.)
за́їзний : zajezdny
закама́рок (-рка) : zakamarek
за́ки, за́ким : nim
заки́нчене (-я -я) : zakończenie
заклю́чене (-я) : wnioskowanie (л.)
заключи́ти (-чу́ -чи́ш -чи́) мир : zawrzeć pokój ; заключа́ти (-а́ю)
за́колот (-у) : zwichrzenie ; perturbacya (w astronomii)
зако́н (-у -и) : prawo (ф.) ; zakon, ustawa
зако́нник (-а) : zakonnik
зако́нниця (-і) : zakonnica
законода́вство (-а)
закри́стия (-ії) ; закристия́н (-а -и)
за́крут (-у -и) : zawinięcie (р.)
заку́пувати (-пую) ; закупо́вувати
зале́дви (-во) : zaledwie
зале́жний : zależny (гр.)
Зале́ский (-ого)
за́лив (-у -и) : zatoka
зало́манє (перело́манє, ло́манє) : załamanie (ф.)
за́любки : z zamiłowaniem
за́ляжень (за́ляжня) : zalążek (б.)
залячи́ -гти́ (-ля́жу -жеш -и́) : zaledz ; залега́ти (-а́ю) : zalegać
Замарсти́нів (-ова)
заме́рзанє (-я) : marznięcie (ф.)
заме́сти (-мету́ -те́ш -ти́) ; замі́та́ти
заміровий (-а́ -е́) (ре́ченє) : zamiarowy -a -e (zdanie) (гр.)
за́місць : zamiast
за́мітка (-и) : uwaga (Bemerkung, Anmerkung)
за мно́го : za wiele
за́молоду : za młodu
замо́ра му́ша : empuza (б.)
за́муж : za mąż
заму́же (-а) : zamęście
зана́дто : zanadto
зане́дбувати (-дбую) : zaniedbywać
занемочи́ -гти́ (-мо́жу) : zaniemódz
занима́ти (-а́ю) : zajmować
за́нігтниця, зги́тниця, за́гнїт : zastrzał, zanogcica (panaritium) (л.)
зані́жка (-и) : odwrotka (ґи.)
зану́здати (-аю) : okiełzać
заня́тє (-я) : zajęcie, zatrudnienie (пґ.)

заокру́гленє (-я) : zaokrąglenie (к.)
заосере́дний : mimośrodkowy (ф.)
заосмотри́ти (-отрю́ -и́ш -и́)]
запереча́ючий : przeczący (np. zdanie)
запе́рти (запру́ -е́ш -и́, запе́р) zaprę ; запира́ти (-а́ю)
запиля́ти : zapylać (б.)
за́пинка (-и -и́) : spinka
за́пл'їнок (за́пл'їнка) : plemnik ; запл'їно́чия (-ї) : plemnia (б.)
запові́т (-а), завіщанє (-я)
запо́котом : zaporządkiem
за́полонь (за́полони) : zaraza (б.)
за́полочник (-а) : ziele lub krzew bawełny; за́полоч (-и) або ба́вовна (-и) : bawełna, brudnożółty lub srebrzystobiały kutner, porastający nasiona rośliny bawełnianej, który się oddziela od skorupy nasion i przędzie na bawełniane nici (б.)
запо́мочию : zapomocą
Запоро́же (-а) ; запоро́ский
запору́ка (-и) : rękojmia
запри́сягну́ти (-сягну́ -е́ш -и́) : zaprzysiądz ; запри́сяга́ти (-а́ю)
запрягти́ -чи́ (-пряжу́ -е́ш -и́)
зара́дний : zaradczy
зара́за бульбяна́ : zaraza ziemniaczana (б.)
за́раз : zaraz
заразли́вий : епідемі́чний
заразо́м : zarazem
за́рево (-а) : czerwoność wieczorna (ф.)
зарі́вно : zarówno
зарі́зати (-рі́жу -еш -рі́ж) ; зарі́зувати (-зую)
за́родок (за́родка) : zarodek ; за́родок однопрозябце́вий : zarodek jednoliścienny ; з. двопрозябце́вий : z. dwuliścienny ; з. многопрозябце́вий : z. wieloliścienny (б.)
за́родочник (-а) : zarodkowiec (б.)
заса́да (-и) : zasada (w chemii)
за́сі'дка (-и) : zasadzka
заспіва́ти (-а́ю) : zanucić
заспокоїти (-кою́ -ко́їш -кі́й) ; заспоко́ювати (-ко́юю)
застереч и́ -гти́ (-режу́ -е́ш -и́) ; застеріга́ти (-а́ю)
застро́мець (застро́мця) : szołdra (rodzaj małża) (з.)
заступа́ти (-а́ю) : zastępować
заступи́ти (-сту́плю -пиш -пи́)
засува́ч (-а́) : zasuwa (w maszynie parowej) (ф.)
за́сяг (о́бсяг) ді́лання : sfera działania (ф.)
зате́ : zato
за́тичка (-и) : klapa, wentyl (ф.)
затьми́ти (-тьмлю -тьми́ш -тьми́)
затьмі́нє (-я) : zaćmienie ; з. по́вне : z. zupełne ; з. ча́стне : z. częściowe (ф.)
затро́єнє (-я) : otrucie (л.)
за́хід (-оду) : zachód (ф.) ; За́хід (-оду) : Zachód (за́мість імени вла́сного)
захлисну́ти ся, захлебну́ти ся, захлину́ти ся : zakrztúsić się (sich verschlucken) (л.)
захма́ренє (-я) : zachmurzenie (ф.)
за́хоронка (-и) : ochronka
захоті́нка (-и), заба́ганка
за́через : przez, z przyczyny
за́черк (-у), о́бсяг (-у) : zakres (пґ.) ; zarys (ґм.)
зачеркну́ти (-черкну́ -е́ш -и́) : opisać (ґм.)
за́чіпка (-и) : zaczepka
защи́тник (-а) : ochrońca, protektor
за́що, за́щож : zaco, zacóż
заява (-и) : oświadczenie
за́яць (-я -ї́) : zając (з.)
збави́ти (-а́влю -а́виш -а́в) : pozbawić ; збавля́ти (-я́ю) : pozbawiać

збáнкрутувáти (-тýю)
Збáраж (-а); збáраский
збезчестúти (-чещý -стúш -й)
збирáти (-áю) : zbierać
збíже (-а -á) : zboże
збíжний : zbieżny (a.)
збірний (-а -е) : zbiorowy (collectivus)
збіч (збóчи) : stok (góry) (ґ.)
з блúзка : z blizka
збóчене (-я) : zboczenie (ф.)
збрúднути (-úдну -еш -и)
зброяк (-á -й) : pancernik (ssawiec z rzędu szczerbaków.) (з.)
збрýя (-ї) : zbroja (ф.)
збудúти (-ýджу -диш -дй) : wzbudzić, zbudzić
збутвíти (-íю)
збýти (збýду) : zbyć; збувáти (-áю)
званé (-я́) : zawód, powołánie
зваркúй : dający się szwejsować czyli spajać; звáркість (-ости) : własność niektórych metali, polegająca na tem, że dwa rozżarzone kawałki metalu, bite młotem, dają się spoić w całość. Желíзо зваркé; желíзо звáрювати : żel. szwejsować (м.)
звéдене (-я) : sprowadzenie; звéдений : sprowadzony (a. ф.)
звéзти (-езý -éш -й, звíз) : zwieźć
звено́ (-á, звéна) : ogniwo (np. galwaniczne)
зверстнúці : gonidia, maleńkie. gołem okiem prawie niewidzialne glony wśród grzybni porostów (б.)
звертáч (-á) : zwrotnica (ф.)
звéрха : z wierzchu; з верхý : ze szczytu góry
звéрхний (-їй) : zwierzchni, zewnętrzny
звéршений : doskonały
звéсти (-едý -éш -й, звів, звéла -ло)
звúжка (-и) : zwyżka (ф.)
звпс : zwieszenie (ґн.)
з висóка : z wysoka
звúхнене сýставу : zwichnienie (luxatio) (л.)
звід (-óду) небéсний : półkula niebieska (ф.)
звíдки; звідкúнде; звíдкись
звíдси : stąd
звíдтам : stamtąd
зьвізда́ (-й, зьвíзди) : gwiazda; зьв. стáла (неподвúжна) : gw. stała (аст.)
зьвіздáня (-ї) : rozgwiazda (з.)
зьвіздúстий : gwiazdzisty (ф.)
зьвіздчáтик (-а) : mech gwiazdkowy (б.)
зьвіздчáтка (-и) : gwiazdecznica (з.)
звій (-óю -óї) : zwój (ф.)
звíльна : zwolna
звінúця (-ї) або дзвінúця : dzwonica
звінóк (звінкá) : dzwonek (б.)
зьвір (-á -í); зьвіря́ (-я́ти -я́та)
зьвірúнець (зодúяк) : zwierzyniec (zodyak) (ф.)
звíсний : wiadomy
звíстка (-и) : zapowiedź (ґн.)
звіт (-у -и) : sprawozdanie
звіщáти (-áю) : zwiastować
зворóтний : zwrotny
зворóтник : zwrotnik (ф.)
звояк (-á) : zwójkówka (з.)
звук (-а -и) : głoska, brzmienie (гр); dźwięk (ф.); ton (мз.)
звя́з (-а) : struktura (р.)
звязкúй : zwięzły; деревнó звязкé : drewno zwięzłe (б.).
згáга : zgaga (Sodbrennen) (л.)
згадáти (-áю) : wspomnieć, odgadnąć
зганьбúти (-блю́ -бúш -бй)
згаснýти (згáсну -еш -й) : zgasnąć
згíрє (-я) : wzgórze
згляд (-у) : wzgląd
згля́дний : względny (ф.)
згóдом : po jakimś czasie

з го́рда : z pyszna
згорді́ти (-дію) : zhardzieć
з гори́ : z góry
згорі́нє (-я) : spalenie
згрі́бний : zgrzebny
згрубі́лий : zgrubiały
з гру́бша : z grubsza
згу́щенє (-я) : zgęszczenie (ф.)
з да́вна ; з да́вних давє́н
з далє́ка : z daleka
здє́ржати ся (від чого)
здйвувати (-вую) : zdziwić
здихну́ти (здихну́ -е́ш -и́) : westchnąć; вздиха́ти (-а́ю) : wzdychać; здиха́ти : zdychać; здо́хнути : zdechnąć
здіб (здо́бу) : pokrój (б.)
здібність (-ости) : zdolność
здрібні́лий : zdrobniały (гр.)
здобу́ти (-бу́ду -еш -бу́дь -бу́в) ; здобува́ти (-ва́ю)
здовж : wzdłuż
здоро́в : zdrów
здури́ти (-ду́рю -риш -ри́) : zdurzyć
Зебжидо́вска Кальва́рия
зе́вґма (-и) : zeugma (синтакти́чне полу́ченє двох імéн з одним дієсло́вом, котре́ надає́ ся лишé до одного́ з імéн).
Зевє́с (-а) : Zeus
зелє́ний : zielony; Зелє́ні Сьвя́та
зелі́зний : żelazny
зелі́зник (-а) : żelazowiec (х.)
зелі́зниця (-ї) : kolej żelazna (ф.)
зелі́зо : żelazo ; зелі́за́вий : żelazawy ; зелі́зо́вий : żelazowy (х.)
зело́ (-а́, зе́ла) : ziele, zioła
Зеля́ндия
земля́ (-і́, зе́млї) : ziemia ; з. напла́вна : z. napływowa (м.)
земно́віск (-о́ску), віск зе́мний або озокери́т (-а) : ozokeryt, wosk ziemny (м.)
земново́дник (-а) : płaz (з.)
зені́т (прикм. зенїта́льний) : zenit (ф.)
Зе́нон (-а)
зеренцé (-я́ -е́нця) або зе́рнятко
зе́ркало (прикм. зе́ркальний, зерка́ленє) : zwierciadło (zwierciedlenie) (ф.)
зерна́к (-а) : ziarniak (б.)
зерня́стий або зерни́стий : ziarnisty (м.)
зєдини́ти (-ню́ -ни́ш -и́)
зжали́ти ся (-жалю́ ся -али́ш ся -али́ ся) : zlitować się
з(і)жа́ти (зіжну́ -е́ш -и́ -з(і)жа́в)
з(і)же́рти (зіжру́ -е́ш -и́) : zeżreć; пожира́ти (-а́ю) : zżerać
зжина́ти (-а́ю) : zżynać
з(і)жо́вкнути (-о́вкну) : zżółknąć
зза, ізза : z za, z przyczyny
ззира́ти ся (-а́ю ся) : spoglądać
ззу́ти (-у́ю) : zzuć
ззя́бнути (-я́бну) : zziębnąć
зиз (-а) ; зизова́тий
зизова́тість = косоо́кість = зірко́тість = зизоо́кість = zez (л.)
зикза́к (-а) ; зикзакова́тий
Зи́мна Вода́
зи́ркати (-аю) - zerkać
зівсю́ди, зусі́ль : zewsząd
зігнєнє : zgięcie (ґн.)
зігну́ти (-гну́ -е́ш -и́) : zgiąć
зімлі́нє (-я) : omdlenie (л.)
зімлі́ти (-і́ю) : zemdleć (л.)
зі мно́ю ; з мéне : ze mną ; ze mnie
зіпхну́ти (-пхну́) : zepchnąć
зір (зо́ру) : wzrok
зі́скок (-у) : zeskok (ґн.)
зісо́хнути (-со́хну -еш -и)
зі́ступ (-у) : łączenie (ґн.)
зітхну́ти (-тхну́ -е́ш -и́) : westchnąć
зї́вати (-аю) : ziewać (-вну)
зї́лечко (-а) : ziółko
зї́ниця (-і) : źrenica
зї́сти (зїм, зїси́, зїсть, зїмо́, зїсте́, зїдя́ть, зїдж)

зле : źle
злекши́ти (злекшу́ -ши́ш -ши́) : złagodzić
зли́ва (-и) : deszcz ulewny
злість (зло́сти) : złość
зли́пиво : lepiszcze (м.)
зли́пняк (зли́пняка́) : zlepieniec, konglomerat (м.)
зло́дій (-ія -ії) : złodziej
зло́жена (рости́на) : złożona (roślina), roślina dwuliścienna, mająca kwiatostan złożony, tak zwany koszyczek (б.)
зло́жене (ре́ченє) : złożone (zdanie) (гр.)
зло́чин (-у -и) ; злочи́нець (-нця)
злу́да : ілю́зия
злу́ка (-и) : złączenie (ф.)
злу́чка (-и -и́) : łącznik (гр.)
злу́чник (-а -и) : spójnik (гр.) ; łącznik (ф.)
змага́ти ся : 1) wzmagać się, 2) walczyć
зма́лку : z maleńkości
змара́ґд (-а) : smaragd (м.)
змарні́лий : zmizerniały
зме́жи : z między
зменша́ти (-а́ю) ; зме́ншувати (-ую)
зме́рзнути (-зну) : zmarznąć
змій (папе́ровий) ; latawiec (ф.)
змисл (-у) : zmysł ; до́тик (-у) : dotyk ; смак (-у) ; smak ; нюх (-у) : węch ; зір (зо́ру) : wzrok ; слух (-у) : słuch (с.)
змисло́вий : zmysłowy (гр.)
змія́ (змії́, змії) : żmija (з.)
зміна : zmienna ; змінна зависима : zmienna zależna (ґм.)
зміст (-у -и) : treść
зміша (-и) : zmieszanie (ф.)
змоло́ти (зме́лю -леш -и́, змоло́в)
змочи́ -гти́ (змо́жу) : módz, zdołać ; змочи́ ся : wzmódz się
зня́ти (зі́йму́ -е́ш -и́, зняв) ; здійма́ти (а́ю)
знадво́ру : z zewnątrz
знайти́ (знайду́ -е́ш -и́) : znaleźć
знак наве́деня : cudzysłów (гр.)
знамени́тий
зна́менник : mianownik (а.)
знамя́ (зна́мени, знамена́) : znamię
знане́ : wiedza ; znajomość
зна́ти (зна́ю) : znać i wiedzieć
знахі́дне (-ого) : znaleźne
знахо́да (-м) : znalazca
знаходи́ти (-хо́джу -диш -ди́)
значі́нє або зна́ченє : znaczenie
зневі́рити ся : sprzeniewierzyć się
знемощі́ти (-і́ю), : zniedołężnieć
зненави́дїти (-виджу -диш -иди)
зне́бачки, знече́вя : znienacka
зни́жка, о́бнижка : zniżka (ф.)
зни́мка (пр. фотоґра́фічна) : zdjęcie
з нїме́цка, з угорска
знов, зно́ву : znowu
зня́ти (здійму́ -е́ш -и́, зняв) ; здійма́ти (а́ю)
зобов'я́зане (-я) : zobowiązanie
зобра́жене : opisanie, przedstawienie
зовні́ : zewnątrz ; зовні́шний (-їй)
зо́всїм : całkiem
зогиджувати (-и́джую) : zohydzać
зодія́к (-а) : zodyak
зо́лото (-а) : złoto (м.) (х.)
золоту́ха (-и) : skrofuły
Зо́лочів (-чева) : Złoczów
зоольо́ґія (-ії) : наука о звірятах
зора́ти (-зо́рю -реш -ри́) : zorać
зо́ря (і) : zorza
зо́ря пі́внічна : zorza północna (ф.)
зо́шит (-а -и) : zeszyt = зши́ток (-тка)
з па́ньска : z pańska
зпере́ду : z przodu
зпід : z pod
зпо́за : z poza
зпо́між : z pomiędzy

зпо́над : z ponad
зпо́під : z popod
з поря́дку : z porządku
зпосе́ред : z pośród
з початку́ : z początku
з причи́ни : z przyczyny
зра́зу : zrazu
з ра́на : z rana
зре́ченє ; zrzeczenie się
зрі́зати (зрі́жу -еш -ріж) : zerznąć
зрі́лий ; тако́ж : спі́лий, доспі́лий, сти́глий, доро́слий, ді́йшлий
зрі́лість ; і́спит зрі́лости
зрі́нє (-я) : widzenie (ф.)
Зрі́нїй (-нїя) : Zrinyi
зрі́тель (-ля) : widz ; тако́ж : виде́ць (-дця́), гляда́ч (-а́)
зрозумі́ти (-мі́ю) : zrozumieć
зрослоголово́чні або су́головочні (пиляки́) : zrosłopylnikowe (pręciki) (б.)
зрослоплато́чна (рости́на) : zrosłopłatkowa (roślina), roślina dwuliścienna o koronie zrosłopłatkowej (б.)
зроста́ти : wzrastać ; зроста́ти ся : zrastać się
зрості́вка (-и) : zrost (symfyza) (с.)
зруб горішнощо́кий : zrąb górnoszczękowy (с.)
зру́шенє ста́ву : naruszenie stawu (subluxatio) (л.)
з(і)сади́ти (-аджу́ -ди́ш -ди́) : zsadzić ; зса́джувати (-джую)
з(і)сила́ти (-аю) : zsyłać
з(і)си́нїти (-нїю) : zsinieć
зсип (-у) : zsyp
з(і)сипа́ти (-а́ю) : zsypywać : з(і)си́пати (-плю -плеш -зіси́п) : zsypać
зсїд : zesiad (ґн)
з(і)ступи́ти (-сту́плю -пиш -пи́)
з(і)су́нути (-у́ну) : zsunąć
з(і)ши́ти (-ши́ю) : zszyć ; з(і)шива́ти (-ва́ю) : zszywać
зуб (-а) : ząb ; ко́рінь зу́ба : korzeń zęba ; ши́йка : szyjka ; коро́на : korona zęba ; я́мка зу́бна : zębodół ; скли́ця : szkliwo ; зубина́ або зубо́вина : kościan ; кора́ зу́бна : kora zęba, cement ; ду́тина зуба : jama zębowa ; сїкачі́ : siekacze ; кла : kły (кло : kieł) ; зу́би черенні́ або череняки́ : zęby trzonowe ; зу́би молочні́ : zęby mleczne (с.)
зуб деру́чий або драч (-а́) : ząb tnący (з.) ; зуб сука́стий : ząb sęczkowany (з.) ; зуб черенни́й : ząb trzonowy (з.)
зу́бний : zębowy (гр.)
зубня́ (-ї) : uzębienie ; także : узу́бленє (-я) і ку́сало (ку́сала) ; зубня́ спо́вна : uzębienie zupełne ; з. неспо́вна : uz. niezupełne ; з. ключна́ : u. zwarte ; з. не́ключна або щерба́та : uz. niezwarte ; ще́рба (-и) : szczerba (с.)
з у́даром : sforzando (мз.)
з часо́м : z czasem
з че́рги : z kolei
зщиба́ти (-а́ю)
зщу́хнути (зщухну́ -е́ш -и́) : zniknąć, ustać
зя́блик (-а) : zięba (także : зя́блиця -ї) (з.)
зябля́ (-ї́) : ziębla (о́рка під зи́му.) (г.)
зя́бнути (-бну) : ziębnąć
зя́ва : skrzele ; ри́ба ди́ше зя́вами : ryba oddycha skrzelami (з.)
зяви́ти ся (зявлю́ ся -виш ся -ви́ ся) : zjawić się
зять (-я -тї́) : zięć

И.

-ик в іменниках, утворених від дїєприкметника страдального, пр. ученик (не: ученник), мученик, сьвященик, післаник (післаництво) ітд.

-имо в 1. особі ч. мн. часу теп. дїєслів, котрих 3. ос. ч. од. часу теп. кінчить ся на -ить: носимо, носить; терпимо, терпить; мусимо, мусить; мовчимо, мовчить; лежимо, лежить ітд. [але: -емо в 1. ос. ч. мн. часу теп. дїєслів, котрих 3. ос. ч. од. часу теп. кінчить ся на -е: їдемо, їде; веземо, везе; несемо, несе ітд.

-иця є то наросток в іменниках, особливо утворених від дїєприкметників страдальних, пр. учениця (не: ученниця), відданиця, мучениця, післаниця; вязниця, гостиниця, камениця ітд.; але: винниця, законниця, наклонниця

-им -їм є закінч. в VI. відм. ч. од. в деклїнациї прикм. і заіменник. в роді муж. і середн., пр. з тим пильним учеником; тим красним яблоком; з своїм другом

-ими, -їми є закінч. в VI. відм. ч. мн. в деклїнациї прикм. і заімен. у всїх трох родах, пр. з тими пильними учениками; тими красними яблоками; тими хорошими книжками; своїми кіньми

ириця (ирицї): traszka (з.)

ирник (-а): ośliczka (rodzaj stonoga) (з.)

Й.

Йоанїти: Joannici (zakon)

Йов (-а): Hiob

йод (-у): jod; йодоводень: jodowodór; йодоформ: jodoform; йодяк: jodek (х.)

йой: biada

йолуп (-а -и): głupiec

йон: jon (ф.)

Йонатан (-а)

Йонїя (-ії); йоньский

Йордан (-у)

Йосиф (-а): Józef

І.

Івонич (-а): Iwonicz

ігла (-и, ігли); також: голка (-и -и)

іглоскірець (-рця): szkarłupnia; також: окольча (-і) (з.)

ігра (-и); також: гра (-и); забава (-и)

ідеал (-у -и) (то, що тілько в ідеї, в виображеню єствує); ідеальний

ідентичний: тожсамий, тотожний

ідея (-еї) (образ, стать, виображенє, понятє, первовзір змислових річий)

ідиля (-ї): idylla (рід поезиї, пісня хутірна); ідилїчний

ідиосинкразия: неоправдана відраза до декотрих річий, пр. страв, красок, лїків

ідиот (-а): слабоумний, півголовок, неук

Ізабе́лля (-ї)
ізвну́тр = з середи́ни
іззовні́ = знадво́ру, з о́кола
ізолюва́ти (-лю́ю) : відокреми́ти
Ізокра́т (-а) : Izokrates
Ізраелі́т (-а -и) : ізраелі́тский
Іква (ріка́)
іл (-і́лу) : ił; іл соли́стий : ił solonośny, ił solny (м.)
Ілїо́н (-у)
Іллірия (-иї)
Ілїя́да (-и)
ілю́зия (-иї) : пуста́ наді́я, злу́да, ома́на
ілюміна́ция (-иї) : урочи́сте осьві́тленє мі́ста, буди́нку і т. і.
ілюстра́ция (-иї) : поя́сненє; зобра́женє; карти́на, поясня́юча текст яко́го тво́ру
-ім, -їм є закінч. в VII. відм. ч. од. в деклїна́циї прикм. і заіменник. в род. муж. і середн.: в тім пи́льнім у́ченику; в тім кра́снім я́блоцї; в свої́м дру́зї
імаґіна́ция (-иї) : зобра́жанє; уя́ва
і́менник (-а) : rzeczownik (гр.)
іматрикуля́ция (-иї) : впи́санє до ме́трики ви́сшої шко́ли
іміґра́ция (-иї) : привандро́ванє; на́плив чужо́ї лю́дности
імові́рність (-ости) : prawdopodobieństwo (а.)
імпе́рия (-иї) : цїса́рство
і́мпет (-у) : на́ступ, на́пад; си́ла
імя́ (і́мени, імена́) : imię
Інн : Inn (rzeka)
іна́кше : inaczej
інвента́р (-аря́ -арі́) : спис то́го, що нахо́дить ся в да́ній хви́лї на ґру́нтї, в ме́шканю, скле́пі ітд.
інве́рсия (-иї) : переста́вленє слів (гр.)
інгаля́ция (-иї) : вди́ханє лету́чих лі́ків (л.)
Інд (ріка́)
і́ндаґа́ция (-иї) : слі́дство
і́ндекс (-у -и) : спис змі́сту, ви́каз рі́чий; ука́зник, пока́жчик
індемнїза́ция (-иї) : відшкодо́ванє, ви́нагорода шко́ди за яке́сь пра́во або річ відо́брану (г.)
Індиї (-ий); Східні́ Індиї
індиві́дуум (ч. од. : невідм.; ч. мн. : -а -їв), о́собень (-бня), осібня́к, осо́ба; індивідуа́льний : особне́вий, особи́стий, окремі́шний (-їй)
і́ндик (-а -и)
Індияни́н (-а -я́ни -я́н)
Індо-Хі́ни
інду́кция : indukcya (ф.)
і́ней (і́нею) : szron (м.)
іне́кция (-иї) : впри́скуванє
інжені́р (-іра -і́ри); інжені́рия (-иї)
інїцияти́ва (-и) : по́чин
інквізи́ция (-иї) : слі́дство
і́нколи : kiedy niekiedy
Інноке́нтий (-ия) : Innocenty
іно́ : jeno
Іно (Іно́ни) : Ino
інова́ция (-иї) : вве́денє чого ново́го; но́вість, обно́ва
інові́рець (-рця -рцї); тако́ж : чужові́рець (-рця)
Інсбрук (-а)
інсера́т (-у -и) : у́містка, оголо́шенє
інспе́кт (-у -и) : парни́к; гряда́ огрі́вана тепло́м на́возу
інспе́кция (-иї) : на́гляд, пере́гляд, контро́ля
інсти́нкт (-у -и) : приро́дник
інструме́нт (-у -и) : при́ряд, на́чинє, при́стрій
інсурґе́нт (-а -и) : бунтівни́к, повста́нець
інтабуля́ция (-иї) : за́пис набу́тої вла́сности нерухо́мої в кни́гах гіпоте́чних; екстабуля́ция : ви́писанє (г.)

інтеґра́л (прикм. інтеґра́льний) : całka (a.)
інтелєкту́альний : умови́й, духови́й
інтеліґе́нция (-ии) : здібність до пізна́ваня і поними́ваня ; образо́ване ; кля́са образо́ваних люди́й
інтенси́вний : си́льний, напру́жений
інте́нция (-ии) : на́мір, га́дка, охо́та
інтерва́л : interwał (мз.)
інтерди́кт (-у -и) : за́каз; церко́вна кля́тва
інтере́с (-у -и) : річ, занима́юча кого́; ува́га, прина́да, хосе́н, зиск
і нтерпеля́ция (-ии) : пере́рване мови ; ві́зване до дання ви́ясненя
інтерпу́нкция (-ии) : перепи́нане в письмі́
інтерре́ґнум (невідм.) : безкоролі́ве, межувла́да
інтерци́за (-и) : контра́кт ; передшлю́бний за́пис
інтуї́ция (-ии) : вгля́дане в се́бе ; предста́вленє собі́ чого́сь в сьві́домости без посередни́цтва рефле́ксиї
інфа́мія (-ії) : не́честь, пі́длість
інфлюе́нца (-и) : grypa
нфля́нти (-я́нт) ; інфля́нтский
нший (або́ : и́нший) : inny
олит (-а) : Hipolit
ан (-у)
ациона́льний (необчисли́мий ; проти́вний ро́зумови)
іржа́ти (-ржу́ -е́ш -и́) : rżeć
іриґа́ция : наво́дненє (г.)
Іри́да (-и) : Irys
ірита́ция (-ии) : подра́жненє, гнів ; іритува́ти ся
Ірля́ндия (-ии) ; ірля́ндский
іро́нія (-ії) : уда́ване, скри́тий глум (гр.)
Іртиш (ріка́)
Ісаа́к (-а) : Izak
Іса́я (-аї) : Izajasz
і́скра (-и) : iskra
і́скрити ся (і́скрю ся -иш ся)
Іслям (-у)
Ісме́на (-и)
Іспа́нія (-ії) : Hiszpania ; Іспа́нець (-нця)
і́спит (-у) : екса́мін
ісповіда́нє : wyznanie ; ісповідний ; безісповідний
ізоте́рма
і́стик, е́стик : istyk, styk (łopatka do oczyszczania pługa) (г.)
Істм (-у) ; істмі́йский
істо́рия (-ии) : historya ; дієпи́сь (-и)
Істо́рия ру́скої літерату́ри Огоно́вского
істо́та (-и) ; тако́ж : суть (-и)
Істрия
Іта́лія (-ії) : Włochy ; італі́йский
Італі́єць (-лі́йця) : Włoch
іти́ (іду́ -е́ш -и́, ішо́в, ішла́ -ло́)
Іфіґе́нія (-ії)
іхтиольо́ґ (-а -и) : до́слідник, що занима́є ся нау́кою о ри́бах

І.

їда́, їдло́ : jadło
їж (-а́ -і́) : jeż (в го́рах : яри́ч -а́ -і́) (з.)
їжине́ць (-нця́) : jeżowiec (з.)
їзде́ць (-дця́ -дці́) : jeździec
і́здити (і́жджу, і́здиш) : jeździć
і́сти (їм, їш або їси́, їсть, їмо́, їсте́, їдя́ть ; їдж, їв, і́ла, і́ло)
їх, їм [не : іх, ім] : ich, im
і́хній (-ий) -я -е : należący do nich

К.

ка́бель : kabel (ф.)
кабіне́т (-у -и) : відокре́млена комна́та; помі́щенє збо́ру специя́льних примі́рників; ра́да міні́стрів
кава́р (-ря́) : kawiarz; кава́рня
Кавка́з (-у); кавка́ский
кавтериза́ция : випа́люванє в ці́лях лїчни́чих (л.)
каву́н (-а́ -и́) : kawon (б.)
ка́вция : ко́жда річ да́на на обе́зпеченє допо́вненя яко́гось зобовя́заня (г.)
кавя́р (-у) або і́кра з ви́за і де́котрих і́нших ро́дів о́сетра : kawior (з.)
кага́л (у́ -и́) (ра́да жиді́вских вибо́рних)
кадь (-и), ка́дка (-и -и́) : kadź
кадм : kadm (х.)
казама́та (-и -и) [італ.] (Wallgewölbe)
каза́ти (ка́жу) : 1) mówić, 2) rozkazywać
Казими́р (-и́ра) : Kazimierz
ка́зка (-и -и́) : opowiadanie
Ка́зьо (-зя)
кайдани́ (-ів)
Ка́їн (-а)
какао́вець (-о́вця) : drzewo kakoowe; чоколя́да (-я́ди) : czekolada (б.)
калама́р (-аря́ -арі́)
Кальдеро́н (-а)
Калє́ (невідм.) : Calais; калєта́ньский
Ка́лєнберґ (-а)
калєнда́р (-я́ -і́) : kalendarz (ф.)
кали́ти (-лю́ -ли́ш -ли́) : hartować
калито́чник (-а) : tasznik [тако́ж : трясилу́пки (-у́пок)] (б.)
калїґра́фія (-ії) : краснопи́сь (-и)
калі́ка (-и) : kaleka
Каллїо́па (-и) : гре́цка му́за
Калі́псо (-и)
Ка́лїш (-їша); ка́лїский
Калькýтта
Камбі́з (-а)
Камене́ць Поді́льский
ка́мениця (-ї -ї́) : kamienica
Камі́лль (-лля) : Kamillus
ка́мінь (-еня -енї -енїв); ка́мінний, камяни́й
ка́мінь про́бний : kamień probierczy; lidyt; тако́ж: про́бник (-а), лїди́т (-а) (м.)
Ка́мінка Струмило́ва
кампа́нїя
камфо́ра (-и)
камяни́й, ка́мінний : kamienny
Ка́нїв (-нева)
Ка́нни (Cannae); під Ка́ннами; в Ка́ннах
канонї́чний : відповіда́ючий церко́вному пра́вилу
канцеля́рия (-иї) : писа́рня (-ї)
ка́нцлєр (-а -і) : висо́кий уря́дник; пе́рший міні́стер
ка́пати (-аю) : kapać
капеля́н (-а -и) : війскови́й сьвяще́ник
капіта́л (і́стина) : kapitał (а.); капіталі́ст (-а)
Капіто́лїй (-їя) : Kapitolium
ка́пля : kropla (ф.)
Каппадо́кія (-ії)
капу́ста (-и -и́) : kapusta (б.)
капустя́ник (-а) : kapustnik (з.)
ка́ра (-и) (пґ)
карава́на (-и) : ва́лка купці́в або пу́тників
Караї́бске мо́ре
кара́ (-а -и́) : karaś (з.)
кара́ти (-раю) : karać
Кари́нтия (-иї)

карúта (-и) (берлúн, ридвáн)
карiятúда (-и -и -úд) : велúка стáтуя лю́дска, пiдпирáюча головóю абó раменáми балькóване
кáрлик (-а -и) (пiґмéй, куцáн, куцáк)
кáрність (-óсти) (пґ.)
Кáроль Велúкий
карóокий : o czarnych oczach
Карпáти (-áт) ; карпáтский
карпéля (-ї) : karpiel [інáкше : брýква або брýков (-ви), квак] (б.)
Картáґіна (-и) : Kartagina
Картéзий (-ия) : Kartezyusz, René Descartes
карусéль (-сля́) : karuzel (крутíлка, людова́ забáва)
кáса (-и) : скарбни́ця
касáрня (-áрнї -арнí)
касáция (-иї) : знéсене, уневáжнене
касиéр (-а -и) (скарбни́к)
касúно (-а), іт. : товáриство для спíльної забáви
Кассáндра (-и)
Кáссий (-ия) : Kassyusz
катакóмби (-óмб) : печéри, в котри́х Римля́ни ховáли покíйників
катапля́зми : óклади лíчни́чі (л.)
катарáкта, сúвий мрак : zaćma (л.)
катáстер ґрунтови́й : спис і óпис всíх ґрунтíв в цíли́ ви́мiру ґрунтовóго подáтку (г.)
катафáльк (-а -и) : мáри
катерва́к (-а) : cietrzew, катерва́чка або тетери́ця : cieciorka (з.)
катихи́т (-а -и) : katecheta
като́лик (-а) ; като́лицкий : всесьвíтний (-їй), вселéньский (церк.)
Кáтон (-а) : Kato
кáчка (-и -и́) : kaczka
кашáвка (-и) : pilch, popielica (з.)
кашкéт (-а -и) (шáпка з дашкóм)
кáшляти (-яю) : kaszlać
кáштан (-а -и́) : kasztan ; к. їдóмий : k. jadalny ; к. кiньскúй або гiркокáштан : k. koński (б.)
Каяфа (-и) : Kaifasz
квáґранс (-у -и) : чверть (годúни)
квадрáт (-у -и)
кваліфікáция (-иї) :ознáчене я́кости ; уздíбнене
карантáна (-и) : вiдосíбнене о заразли́ву хоробу пiдозрíлих людúй (л.)
кварц (-у) : kwarzec (квас кремови́й або крéмянка) (м.)
квас (-у) : kwas ; квас азотóвий : kwas azotowy ; квас азотáвий : kwas azotawy ; квас боровúй : kwas borowy ; квас сíрчаний (сíрковúй) : kwas siarkowy ; квас сíркáвий : kwas siarkowy ; квас сíльний : kwas solny ; квас муравéльний : kwas mrówkowy ; квас оцтовúй : kwas octowy ; квас винний : kwas winny ; квас молочний : kwas mlekowy ; квас я́блочний : kwas jabłkowy ; квас товщевúй : kwas tłuszczowy ; квас салíцильовúй : kwas salicylowy (х.)
квасний : kwaśny
квестáр (-ара́ -арí) : закóнник, що збирáє запомóгу на монастúр
квéстия (-иї) : пúтане
квич (-á -í) : kwiczoł (з.)
квінквéнія (-її) (пятилíтний додáток до платнí)
Квінт (-а) : Kwintus
Квінтиліян (-яна)
Квірúт (-а -и) : Kwiryta
квіт (-у -и) : kwit
квот (-а) : iloraz (а.)

квóта (-и)
кедри́на (-и) : limba (б.)
Кельт (-а -и) : Celt ; кельти́йский
керáміка (-и) : прóмисл занимáючий ся ви́робами з гли́ни (т.)
кервáнич (-а) або карнеóль (-ю) : karneol czyli krwawnik (м.)
керви́сток (-стка) : krwotoczek (б.)
кéрма (-и, керми́) : ster
кермáнич (-а -í) : sternik, kierownik
керти́ця (-ї) : kret (з.)
кéфір : напíй ви́творений з молокá (г.)
ки́внути (-ну -неш -и) : skinąć
ки́дати (-аю) : rzucać
кидр (-а) : cedr (б.)
Ки́їв (-єва) : Kijów ; ки́ївский
киновáр (-у) : cynober (сїрчáк рту́тний : siarczek rtęci) (м.)
кипíнє : wrzenie (ф.)
кипíти (киплю́ -пи́ш -пи́) : kipieć
Кир (-а) : Cyrus
ки́сень (-сня) : tlen (х.)
ки́слий : kwaśny, kiszony
кисневéць (-вця́ -вцї́) : tlenowiec
киснехльóрак : tlenochlorek
ки́сть (-сти) : penzel
кистя́нка (-и) : pędzlak (б.)
кит (ки́та або китá, ки́ти або кити́) : wieloryb, wal (з.)
Китáй : Хíни ; хíньский
ки́тиця (-ї) : bukiet (р.)
китовéць (-вця́ -вцї́) : dwupletwowiec (з.)
кишки́ або яли́та : kiszki czyli jelita ; ки́шка тонкá : jelito cienkie ; дванáйцятка : dwunastnica ; ки́шка тóщна : jelito czcze; ки́шка бедровá : j. biodrowe ; ки́шка гру́ба : jelito grube; ки́шка слїпá або днóва : kątnica, jelito ślepe; ви́рісток хробаковáтий : wyrostek robaczkowy ; окру́жниця : okrężnica ; ки́шка зау́зна, ки́шка двóрня або відхíдниця : jelito odchodowe, odbytnica, jelito proste (с.)
Кíкльоп (-а) : Cyklop
кількалї́тний : kilkoletni
Кілї́кія (-ії) : Cylicya
кíлька осíб : parę osób
кíлькість (-ости) : ilość
кільця́ : kółka (ґн.)
кíльче (-а) : kiełek (б.)
кíльченє (-я) : kiełkowanie (б.)
Кíмон (-а) : Cymon
кін (конá, кони́) : naroże (м.)
кінь (коня́, кóнї, кóний) : koń (з.)
кінкéт (-у -и) (рід ля́мпи з бляшанóю стїнкою для відбитя́ сьвíтла, íменно в театрі)
кінчини́ горíшні : odnóża górne ; барк (-у) : bark ; лопáтка (-и) : łopatka; грéбінь (грéбеня) : grzebień ; ви́рісток круківкóвий : wyrostek kruczodzióby ; вершóк лопáтки : wierzchołek łopatki ; ключи́ця (-ї) : obojczyk (у лю́ду : ярмó -á) ; рáмя (-мени) : ramię ; передрáмя : przedramię ; ліктї́вка (-и) : kość łokciowa ; лучи́ця (-ї) : sprycha; рукá (руки́, ру́ки) : ręka ; передру́че : przedręcze czyli napięstek ; середру́че : śródręcze ; пáльцї або пéрсти : palce ; палю́х (палюхá) : kciuk ; зернáтки або хру́пки : trzeszczki (с.)
кінчини́ долї́шні : odnóża dolne ; лохáня (-ї) : miednica ; стегнó (-á) : udo, kość udowa ; підстéгнє (-я) : podudzie ; гóлїнь (гóлени) : kość goleniowa ; листї́вка (листї́вки) : kość łydkowa ; наколї́нець (наколї́нця) : nakolanek, rzepka [дéнеде у лю́ду : чáшка (-и)] ; стопá (стопи́, стóпи) : stopa ; приплéснє або

передспи́нє : stęp, przedstopie; пле́сна (-и) або середсті́пє : śródstopie [також: пле́сно (-а)]; па́льці : palce; зерна́тки або хру́пки : trzeszczki (с.)
кіо́ск (-а -и) : альта́на в хі́ньскім сти́лю
кі́парис (-а) : cyprys (б.)
Кіпр (-у) : Cypr
кір (ко́ру), кир (ки́ру) : kur, odra (л.)
кірасие́р (-а -и) : опанци́рений жо́вні́р тяжко́ї їзди́
Кірті́з (-а)
Кі́рке (-и) : Cyrce
кісьба́ (-и́, кі́сьби) : kośba
кісля́к (-у́) = у Гуцу́лів квасне́ молоко́ : zsiadłe mleko (г.)
кість (ко́сти) : kość; ко́сти довгі або свирілева́ти : kości długie czyli piszczelowate; ко́сти плоскі́ : k. płaskie; к. коро́ткі : k. krótkie; ко́сти голови́ : kości głowy; ко́сти ка́довба : kości kadłuba czyli tułowia; ко́сти кінчи́н : kości odnóży (с.)
кістя́нка (-и) : pestkowiec; також: камянча́к (-а́); кі́стка (кі́стки, кістки́) або́ камяне́ць (камянця́, камянці́) : pestka (б.)
кіт (кота́, коти́) : kot (з.)
кітля́р (-ря́ -рі́) : kotlarz
кла́дка (-и -и́)
клева́к (-а́ -и́) : kieł
клевета́ (-и́) : potwarz; також: по́кліп (-епу), на́клеп (-у), обмо́ва, поговір
клей (-е́ю) : klej
кле́йкість (-ости) : lepkość (ф.)
клеїти (-е́ю -е́їш) : kleić
клекота́ти (-о́чу) : klekotać
клен (кле́ну) : klon (б.)
клепни́й або клепки́й : klepalny (м.)
кле́пність, ко́вність : klepalność (ф.)
клец (-а -и) : kloc
клещіне́ць (-нця́) : obrazki (б.)
клєптома́нія (-ії) : нїчи́м незви́тяжимий на́клін до кра́дежи (л.)
клин : klin (ф.)
клич (-а -і) : га́сло, по́клик
кліє́нт (-а -и) (чолові́к зале́жний від кого́; поруча́ючий кому́ свою́ спра́ву); клієнте́ля
кліма (-и) : klimat; також: підсо́нє (-я)
клі́ніка (-и) : шпита́ль, бо́льниця, полу́чена в факульте́том лїка́рским (л.)
Кліо (Клії) : Klio
Клітаймне́стра (-и) : Klitemnestra
клітина (-и) : komórka; ядро́ клітинне : jądro komórkowe; оболо́на клітинна : błona komórkowa (з. б. с.)
клітини нюхові́ : komórki węchowe (с.)
кліщ (-а́ -і́) : kleszcz (з.)
кліщі́ (-і́в) : kleszcze, obcęgi
Кльо́двік (-а)
кльомб (-а -и) : цьвітни́к, травни́к
кло́пі́т (-оту -оти) : kłopot
клопота́ти (-о́чу -о́чеш)
клубі́вка (-и) : skulica (з.)
клу́сом і́хати : kłusem jechać
клювине́ць (-нця́ -нці́) : dzióbak (zwierzę ssące z rzędu stekowców) (з.)
ключ (-а́ -і́) : syllogizm (лг.)
ключина (-и) : zwornik (klucz, kamień lub cegła u szczytu sklepienia) (р.)
клю́чка (-и -и́) : kluczka (к.)
кляґ (-у) або підпу́стник (-а) : trawieniec czyli ślaz, czwarta i ostatnia torba żołądka przeżuwacza; підпусти́ти або закля́ґати молоко́ : dać kawałek trawieńca cielęcego do mleka, żeby się prędzej ścięło (з.)

кля́йстер (-стру)
клякéр (-а -и) (нанятий оплéскувач театрáльний)
клякни́ть : klęknąć (ґн.)
кля́са (-и); клясови́й
клясúчний : придержýючий ся кля́сиків; взірцевúй
клятьбá (-и́) : przysięga
кля́ти -сти (клену́ -éщ -и́) : kląć
клячíти (клячý -чúш -чи́) : klęczeć
кмин (кмúну) : kmin, karolek; такóж: кмúнок (кмúнку) (б.)
книгáр (-аря́ -арí) : księgarz
книгáрня (-ї -нї́ -рéнь) : księgarnia
книги (книг) : księgi, trzecia torba żołądka przeżuwacza (з.)
книжка (-и -и́ -óк) : książka
кніт (-óта -óти) : gnot
кнувáти (кнýю -éш -уй) : knuć
княгúня (-ї) : księżna
кня́жна (-и) : księżniczka
князь (-я́ -зї) : książę
князíвство : księstwo
коадю́тор (-а -óри) : помічни́к (-á)
кобú : byleby
кобúльниця або шталю́ґа : sztaluga
кóблик (-а -и) : kiełb (з.)
кóбуз мишолóв : myszołów (з.)
ковáль (-я́ -ї) : kowal
ковбасá (-и́ -áси) : kiełbasa
ковнúй або ковкúй : kowalny (м.)
кóвнїр (-а -и) або кóмнїр (-а -и)
ковчéг (-а) : arka Noego (пґ.); такóж: кіóт (-а) або ківóт (-а)
когóж : kogóż
когóрта (-и) : вíддíл піхóти, відповідáючий нúнїшньому баталїóнови
кóдекс (-у -и) : пéрвісна рукопúсь; уклáд прав; книга прав
Кодр (-а) : Kodrus
кóждий : każdy
кожемя́ка (-и) : garbarz
кожýлька (-и) : mieszek (б.)
кожýх (-á -и́) : kożuch
козá (-и́. кóзи) : koza; козéл (кізлá, кізлú) : kozieł; кóзор (-а) або козорíг (козорóга) : koziorożec
козелéць (-льця́ -льцї́) : jaskier; козелéць óстрий, терпúбіда або іскóрник : jaskier ostry czyli pryszczeniec (б.)
козорíг (-póга) : koziorożec (ф.)
козýля (-ї) : kozica (teraz jedyna antylopa europejska) (з.)
коїти (кою́ -оїш) : koić
кокосóвець (-вця) : palma kokosowa (б.)
кóлесо розгóнне : koło rozpędowe (w maszynie) (ф.)
кóлець (кóльця, кóльцї) : kolec (з. б.)
колéґа (-и) : товáриш; колєжáньство
колéґія (-ії) : kollegium (збір людúй, що мають однакóву ціль прáцї; вúсше завéдене науковé)
колєґія́та (-и) (костéл, при котрім є капíтула)
колéкция (-ії) (збір, збíрка)
колú би : gdyby
колибýдь, колинебýдь
колúворот : kołowrót (ф.)
колú дéколи : kiedy niekiedy
колúж : kiedyż
колú íнде : kiedy indziej
колúсь : kiedyś
колїґáция (-ії) (спорíдненє, побрáтанє, союз)
колíзия (-ії) (зíткненє протúвних собí рíчий; спір; рóзлад, незгóда)
колúнце (-нця -нця́) : kolanko (б.) (р.)
колїсцевáтий : kółkowy; корóна колїсцевáта : korona kółkowa (б.)
кóло : koło (w geometryi); кóлесо : koło (пр. u wozu); кóло впú-

сане : koło wpisane; ко́ло опи́сане : koło opisane (ґм.); ко́ло годи́нне : koło godzinowe (ф.)

колова́тиця, кру́тячка, кру́чена хоро́ба : kołowacizna (хоро́ба ове́ць і рогово́го ско́та ви́кликана живу́чою в мо́зку тих зьвіря́т решети́ною) (г.)

колови́й : kolisty (р.)

коло́диця (-ї) : kłodzina; іна́кше : строми́ця (-ї) (б.)

коло́дка (-и -и́) : kłódka

коло́дязь (-зя) : studnia

кольо́квія (-ії) : kollokwium (наукова́ розмо́ва, розпра́ва, ди́спута)

Коломи́я (-иї)

кольо́нїя (-ії) : оса́да, слобода́

Кольо́нїя (-ії); кольо́ньский (Köln)

ко́лос (-а -и) : kłos; к. зло́жений : k. złożony; колосо́к (колоска́, колоски́) : kłosek (б.)

коло́ти (ко́лю -еш -и́) : kłuć

колоти́ти (-ло́чу -о́тиш -и́) : kłócić

колотне́ча (-і) : kłótnia

Колю́мб (-а)

коляда́ (-и́) : kolęda

коля́дра (-и) : kolendra (б.)

коля́тор (-ора -о́ри) : kollator

коляционува́ти (-ну́ю) : провірювати

кома́р (-а -и) або кома́р (-я́ -і́) : komar (з.)

комаса́ция (-иї) : лучба́ ґрунті́в (г.)

кома́ха (-и) : owad (з.)

комахої́д (-а) : zwierzę owadożerne, ssawiec owadożerny, owadożerca (з.)

коме́дия (-иї) (театра́льна шту́ка, в котрій представля́ють ся сце́ни з житя́ прива́тних осі́б, їх хи́би та сьмі́шности)

комедия́нт (-а -и)

комента́р (-аря́ -арі́) : komentarz (поя́снене яко́го тво́ру)

коме́та (р. жень.) : kometa (ф.)

ко́мин (-а), дима́р (-а́) : komin (ф.)

коминя́р (-яря́ -ярі́)

комі́сия (-иї)

комітéт (-у -и), фр. (гурт осіб, котри́м пору́чено заня́тись яко́юсь спра́вою)

комі́ть : przerzutnie (kopfüber) (ґн.)

комі́тьголов : głową nadół

комі́чний : сьмішни́й, заба́вний

комна́та або кімна́та : sala w szkole; komnata, izba

компа́нїя (-ії) : това́риство, ві́ддїл війска

компенса́ция (-иї) : ви́рівнанє вза́їмних нале́жностий і прете́нсий

комплєме́нт (-у -и) : че́мне сло́во; підхлі́бство; ми́лощі

компле́т (-у -и) : по́вне число́ осі́б потрі́бних до чого́

компо́т (-у -и) : о́вочі ва́рені з цу́кром; узва́р

компре́с (-у -и) : при́кладка

компромі́с (-у -и) : уго́да, умо́ва; мирови́й суд

комту́р (-а -и) : нача́льник лица́рского зако́ну

комунїка́т (-у -и) : докуме́нт, уді́люваний дру́гій стороні́ до розгля́неня; повідо́мленє

комунїка́ция

комфо́рт (-у -и) : виго́да в полу́ченю з виста́вностю

конве́нт (-у -и) : на́родне згрома́дженє; монасти́р; нара́да

конверса́ция (-иї) : розмо́ва

конве́рсия : змі́на довгі́в високопроцентóвих на довг низкопроцентóвий (г.)

конві́кт (-у -и) : пансіо́н, бу́рса

конву́льсия (-иї) : корчі́, перело́ги

конґе́стия (-иї) : сильні́йший при́плив кро́ви до голови́ (л.)

конґре́с (-у) : зїзд (ви́сших осіб з ріжних земе́ль по полїти́чним спра́вам)
конґресі́вка (-и) : По́льске королї́вство, утво́рене на віде́ньскім конґре́сї 1815. р.
ко́нґруя (-ї) (платня́ духо́вним)
кондуї́та (-и), фр. : пове́денє
коне́ксиї (-ий) (роди́нні звя́зи або впливові зна́комости)
коне́ць (кінця́, кі́нцї) : koniec
конєкту́ра (-и) : до́гад, при́пуск
конкорда́т (-у) : умо́ва між па́пою а держа́вним правлї́нєм
конку́рс (-у -и) : співубі́ганє о нагоро́ду, о поса́ду
коновід (-во́да) : uprowadzający konie, koński złodziej
Ко́нон (-она) : Konon
коно́пля (-ї) : konopia (zwykle w liczbie mnogiej używane: konopie, коно́плї czyli коло́пнї); поскінки́, плоскінки́ або побірни́цї : płoskunki albo suszki; ма́тїрки або головачі́ : głowacze; сї́мя (сї́мени) або сїмене́ць (-нцю́) : „siemię“ t. j. owoce (niełupki) konopi (б.) (г.)
консе́нс (-у -и) : зго́да, до́звіл вла́сти
конси́лїя (-ії) : konsylium (нара́да лїкарі́в над хо́рим)
конси́ляр (-яря -я́рі) : ра́дник; лїка́р
консисто́рия (-иї) : konsystorz
консо́ля (-ї), фр. : підста́ва під зе́ркало, під ґіпсові́ фіґу́ри і т. и.
консоля́ция (-иї) : потї́ха, почасту́нок по по́хоронї
консо́рция (-иї) : konsorcyum (злу́ка кілько́х банків в цї́ли переве́деня яко́ї фінансово́ї опера́циї)
констеля́ция (зьвіздозбі́р) : gwiazdozbiór (ф.)
конститу́ция
ко́нсуль (-ля -лї)
консульта́ция (-иї) : нара́да, пора́да
контена́нс (-у) : сьмі́лість, прито́мність
континґе́нс (-у -и) : припада́юча кі́лькість (ві́йска, пода́тку ітд.)
континє́нт (-у -и) : су́ша, суході́л (-о́лу)
контра́кт (-у -и) : уго́да, умо́ва
контра́ст (-у -и) : протиста́вність, су́проть (-и)
контрове́рсия (-иї) : спір, ди́спута
контро́ля (-ї) : прові́рюванє, на́дзір
конту́зия (-иї) : сто́вченє
контума́ция : відосі́бненє зара́жених люди́й або зьвіря́т) (л.)
конту́р (-а -и) : грани́ця рису́нку
ко́нтуш (-а -і)
конфере́нция (-иї) : порозумі́ванє в які́йсь спра́ві, нара́да
конфіту́ри (-у́р) : о́вочі сма́жені в цу́крі
конфу́зия (-иї) : змі́шанє, заклопо́танє
Конфу́ций (-ия) : Konfucyusz
конце́пт (-у -и) : по́мисл, за́дум; уло́жений біг ми́слий
конце́рт (-и -и) : музи́чний по́пис, згі́дність зву́ків
конюґа́ция (-иї) : відмі́на дїєсло́ва
конюши́на (-и) : koniczyna (тако́ж: ко́нич, кома́н і комани́ця) (б.)
копа́льня (-нї -нї́) : kopalnia
копа́ти (-а́ю) : kopać
Копенга́ґа (-и) : копенга́ґский
коперва́с (-у), вітрио́ль (-о́лю)
копе́рта (-и), іт. : паперо́ва пі́хва на лист
ко́питень (-тня) : kopytnik (б.)
копі́йка (-и) : мі́дяний гріш роси́йский
ко́пія (-ії) фр. : ві́дпис, спи́сок; ко́пиє (-ия) або ко́пє (-я), грец. спи́са : włócznia

копрій (-ію) : koper włoski (б.)
корабе́ль (-бля́) : okręt
корабе́льник (-а -и) : żeglarz
кора́блик (-а) : łodzik (з.)
кора́ль (-я -ї) : koral (з.)
Ко́рвін
Кордиле́ри
ко́рдуб (-а), дуб корковий : dąb korkowy (б.)
коре́кта (-и) : попра́влюване блу́дів
корепети́ция (-иї) (обов'я́зок, пригото́вляти у́ченика до шко́ли з за́даних ле́кцій)
кореспонде́нция (-иї) : пере́писка (-и); до́пись (-и)
ко́рець (кі́рця -рцї) : korzec
Кориоля́н (-а)
ко́ристь (-исти) : korzyść
коритар (-я́ -арі́) : korytarz
кори́ти ся (ко́рю ся) : korzyć się
ко́рінь (ко́реня або́ ко́ріня) : korzeń (б.)
ко́рінь ма́терній : korzeń macierzysty; к. бічний : k. boczny, pochodny; к. пришляко́вий : k. przybyszowy; к. поєди́нчий : k. pojedynczy; к. креща́стий або галузи́стий : k. rozgałęziony (б.)
ко́рінь (осно́ва) : pierwiastek (zasada); коріньо́ване (добу́ване ко́ріня) : pierwiastkowanie (а.)
ко́рінь : pierwiastek w wyrazie (гр.)
ко́рінник (-а) : mangle (б.)
Корне́йль (-ля) : Corneille
Корне́лій (-їя) : Korneliusz; також: Корне́ль (-я) і Корни́ло (-а)
корня́к (-а́ -и́) : kłącze (б.)
корогри́зок (-зка) : kornik (з.)
коро́ль (-ля́ -лі́ -лі́в) : król
королева (-ої) : królowa
королевич (-а -і) : królewicz
королі́вна (-и) : królewna
королі́вскість (-ости)
королі́вство (-а)
королі́вщина (-и) : królewszczyzna
коро́мисло : belka (u wagi) (ф.)
коро́на губа́та або губа́ста : korona wargowa; гу́ба горі́шня : warga górna; гу́ба доліш ня : warga dolna (б.)
коро́на (-и) : korona; коро́на вільноплато́чна : korona wolnopłatkowa; к. зрослоплато́чна : k. zrosłopłatkowa (б.)
коро́на мотилькова́та : korona motylkowata; пра́пор (пра́пора) : żagielek; кри́льця : skrzydełka; чо́вник (чо́вника) : łódka (б.)
коро́на руркова́та або рурча́ста : korona rurkowata (б.)
коро́на явичкова́та : korona językowata (б.)
коро́нка (-и) : прозо́ра стя́жка в рі́жні десе́нї
ко́роп (-а), шара́н (-а́) : karp (г.)
коротенький : krótciuchny
коро́ткий : krótki; коро́тко; коро́тше
короткозо́рість (-ости) : krótkowzroczność (myopia, Kurzsichtigkeit) (л.)
корса́р (-я́ -і) : мо́рский розбі́йник, пірат, ушка́л
корти́на (-и) : kurtyna (заслона в теа́трі, відді́лююча сце́ну від амфітеа́тру)
кору́нд (-а) : korund (о́кис глинови́й або гли́нка) (м.)
кору́пция (-иї) (псуте́, підку́пство)
корч (-а́ -і́) : krzak
корчли́вість (-ости) : kurczliwość (с.)
ко́рчма (-и -и́) : karczma
корчува́ти (-у́ю); корчу́нок (-нку)
коса́ (-и́) : kosa, die Sense. Склада́є ся з деревя́ного кісяти (кіся́ : kosisko, der Stiel, der

Wurf) з ру́чкою (rączka, kulka, der Handgriff) і з желї́зної коси́. Широ́ка бля́ха коси́: полотно́ (ostrze, rzezak, das Sensenblatt), а єго́ хребе́т: прут(grzbiet, der Rücken). Острий бік: жело́ (die Scheide). З ши́ршого кінця́ має коса́: пя́тку (szyjka, der Hacken) з пу́пцем (uszko, der Zapfen). Пя́тка коси́ прилягає до кіся́ти, в котрі́м є я́мка на пу́пець. Желї́зний пе́рстїнь, за́ківка і клинцї́ приде́ржують косу́ ко́ло кіся́ти.

Косу́, щоби́ була́ о́стра, кле́пле ся (klepać kosę, die Sense wird gedengelt) клевце́м (młotek, der Hammer) на ба́бцї (der Amboss, babka), по́слї о́стрить ся бруско́м (osełka, Handwetzstein) і пра́вить ся = рівна́є ся ві́стрє мусако́м с. є. ку́снем ви́точеної кри́цї (г.)

ко́са (-о́си): warkocz

коса́р (-я́ -і́) або косоно́га (-и): kosarz (z gromady pajęczaków) (з.)

коса́р, коса́рик: kośnik, kosarz (г.)

ко́ситень (-тня): kosaciec (б.)

ко́смик ки́шки тонко́ї: kosmyk jelita cienkiego (с.)

косогра́нник (-а): różnokliniec (м.)

косте́л (-е́ла -е́ли): kościół

косте́р (костра́ -ри́): stos (на котрі́м в старині́ па́лено тру́пи, в пізні́йших часа́х єре́тиків)

костогри́з (-а) або костоглі́д (-о́да): grubodziób (з.)

костокри́лий: z kościanemi skrzydłami

косту́н (-а́): kostniak, osteoma (л.)

костя́к (-а́) або скеле́т (-а): kościec czyli szkielet (с.)

Косцю́шко

кося́рка (-и): kosiarka, Grasmähemaschine, ма́шина до ко́шеня (г.)

коте́л (кітла́, кі́тли): kocieł (ф.)

котилїо́н (-а -и): рід танцю́

котле́т (-а -и): стра́ва з мя́са

котри́й: który; котрийбу́дь, котри́йсь

котрийнебу́дь: którybądź

Кохінхі́на

ко́ченє: toczenie (ф.)

ко́шичок (-чка): koszyczek (б.)

кошт (-у -и): вида́ток, на́клад

краве́ць (-вця́ -вцї́)

краве́ччина (-ини): krawiecczyzna

кра́дїж (-ежи -ежи)

краєви́д (-а -и): krajobraz (ф.)

край (-а́ю -аї́): kraj

краї́на (-ни): kraina

Краї́на (-и): Kraina (князї́вство)

Кра́ків (-ова); кра́ківский; Кра́ківске (роз. передмі́стє)

Краковяни́н (-и́на -вя́ни); Краковя́нка (-и)

крама́р (-аря́ -арі́)

кра́пля (-ї), ка́пля: kropla

кра́ска (-и -и́): barwa (р.)

кра́сний: piękny; кра́сший

краснорічи́вий: krasomówczy

краснорічи́вість (-ости): krasomowstwo

красноча́шник (-а): eukaliptus (б.)

Крез (-а): Krezus

кре́йда (-и): kreda (м.) (к.)

крем: krzem; кремови́й: krzemowy; крема́н: krzemian

кре́мінь (-еня): krzemień (м.)

кремни́стка (-и): okrzemek (б., земля́ кремнистко́ва: ziemia okrzemkowa (м.)

креса́ти (-е́шу -е́шеш -еши́): krzesać

креси́ло: krzesiwo (ф.)

кречє́т (-а -и) або білозо́р: sokół białozór (з.)

крива́ (-ої) : krzywa ; кривина́ (-и́) : krzywizna (ґм.)
криви́й : krzywy (р.)
кривобо́кий : krzywoboki
кривоприся́га (-и) : krzywoprzysięstwo
кривоприся́жний : krzywoprzysięski
криву́ха : анґлі́йска сла́бість (rhachitis) (л.)
крижмо́ (-а́, кри́жма) : chrzyżmo
кри́жниця (-ї) : kość krzyżowa (с.)
кри́зка (и -и́) : kryzka
крик (-у -и) : krzyk
крила́тка (-и) : skrzydlak (б.)
крило́ (-а́ -и́ла) : skrzydło
крини́ця або кирни́ця (-ї) : studnia
криста́л : kryształ
криста́льний : kryształowy
кристалїза́ция (-иї); кристалїзува́ти (-у́ю)
Крисп (-б) : Kryspus
крите́рия (-иї) : krvteryum (позна́ка, служача до розпі́знаня пра́вди в пре́дметах умови́х)
кри́тик (той, що оці́нює ва́ртість умови́х тво́рів або ді́л шту́ки ; кри́тика ; критици́зм ; крити́чний
Кри́тон (-а) : Kryton
кри́хкість, кру́шність : kruchość ; крихки́й : kruchy (ф.)
крича́ти (-ичу́ -ичи́ш) : krzyczeć
крі́вний : krewny
кріль (-о́ля -олї́) також: крі́лик (-а -и) : królik (з.)
кріп (-о́пу) : koper (б)
крі́пкий : krzepki ; крі́пший; крі́пко, крі́пше : krzepciej
крі́сло (-ла -ла́) : krzesło
кров (-и) : krew ; посочи́на (-и) або си́ровать (-и) : osocz, surowica ; тїльце́ кро́вне : ciałko krwi ; всї́лина (-и) або сцїп (сцїпу) : skrzep ; тїльце́ безба́рве або лїмфати́чне : ciałko bezbarwne albo limfatyczne ; кров артери́йна або бючкова́ : krew arteryalna czyli tętnicza ; кров жи́льна : krew żylna (с)
кровоже́рний : krwiożerny
кровоті́к (-о́ку), кровото́к, крово́тїч (-ечи) : krwotok (л.)
кропи́ва (-и) : pokrzywa; або жали́ва (-и) (б.)
кроть або крат на кінци́ ви́разів : двакро́ть або двакра́т, кількакро́ть, многокра́т ітд.
крохма́ль (-лю)
круг (-а́) : krążek, krąg (ф.)
круглоли́ций : okrągłej twarzy
кру́голь (-гля -глї) : kręgiel
кружба́ або кру́жене кро́ви : krążenie krwi ; о́біг кро́ви вели́кий : obieg krwi wielki ; о́біг кро́ви мали́й : obieg krwi mały (с.)
кружля́нка (-и) : wrotek (з.)
кружо́к (-жка́ -жки́) : krążek
крупня́к (-а́) : ikrzak, samica ryby ; тако́ж : ікро́виця (-ї) або каша́ник (-а); ikra (szczególnie u śledzia), ка́ша або кру́пи (з.)
кру́тлик (-а) : obartlik (з)
крутобере́гий : o stromych brzegach
круторо́гий : mający kręte rogi
круча́к (-а́) : вівця́ ді́ткнена неду́гою колова́тицї; гл. колова́тиця (г.)
кручо́к (-чка) : turkuć ; тако́ж : земле́дух (-а) : медве́дик (-а) (з.)
Ксаве́рий (-ия) : Ksawery
Ксант (-а) : Xantus
Ксанти́ппа (-и), але : ксанти́па (зла жі́нка)
Ксенофа́н (-а) : Xenofanes
Ксенофо́нт (-а) : Xenofon

Ксеркс (-а) : Xerxes
ксьондз (-а -и́ -ів) : ksiądz
Ктезифо́нт (-а) : Ktezyfon
куб (-а) : sześcian (а.)
кува́ти (кую́) : kuć
куди́ : kędy
кужі́вка (-и), кужели́на : kądziel, Spinnrocken (г.)
кукі́ль (куко́лю) : kąkol (г.)
ку́кла (-и) : poczwarka ; ку́клити ся : przeobrazić się w poczwarkę; гусі́льниця заку́клила ся : gąsienica przepoczwarzyła się (з.)
кукуру́дза (-и)
кула́стра або кола́стра ; гл. моло́зиво : siara (г.)
кульга́вий : kulawy
куля́чка : kulanka (з.)
ку́млик (-а) : mustyk (muchówka długorożna, jak komar, bardzo dokuczliwa kłuciem i wysysaniem krwi) (з.)
Куна́кса (-и) : Kunaxa
ку́ндель (-для -длї) : сїльски́й подві́рний пес
куни́ця (-ї) : kuna ; тако́ж куна́ (куни́) (з.)
ку́павка (-а́вки -и́) : świetlik, świętojański robaczek (з.)
купа́ти (-па́ю) : kąpać
купе́цтво (-а)
Купі́дин (-а) : Kupido
купува́ти (-пу́ю) : kupować ; купо́ванє
купчи́ха (-и) ; купце́ва (-ої -ві)
курате́ля (-лї) : опі́ка, чу́ванє над чим
кура́тор (-а -о́ри) : правни́й опіку́н
кура́ция (-иї) : лі́ченє
курга́н (-а́на -ани́) : моги́ла
куре́нда (-и) : обі́жник (-а)
куриє́р (-а -и) : го́нець (-нця), післане́ць (-нця́)
Ку́рий (-ия) : Kuryusz
ку́рия (-иї) : ві́ддїл люду ; вибо́рчий круг; двір і правлі́нє па́пске
ку́рінь (-реня -ренї) : kureń
Курля́ндия (-иї) ; курля́ндский
курс (-у -и); біг; цїна́ торгове́льна, закі́нчений в собі́ ви́клад нау́ки ; піврі́к шкільни́й ітд.
курси́в (-у -и) : друк, наслі́дуючий письмо́
ку́рсор (-а -о́ри) ; курсори́чний ; ско́рий післане́ць
ку́рта (-и) : ку́са о́дїж
ку́сник (-а -и) : kęs, kawałek
ку́стос (-а -о́си) : завіда́тель ; догляда́ч
кут (-а́) : kąt ; кут вгну́тий : kąt wklęsły ; кут вершкови́й : kąt wierzchołkowy ; кут ви́гнутий : kąt wypukły ; кут вні́шний : kąt zewnętrzny ; кут накло́неня : kąt nachylenia ; кут о́стрий : kąt ostry ; кут одві́тний : kąt odpowiedni ; кут поперемі́нний : kąt naprzemianległy ; кут пря́мий : kąt prosty ; кут суме́жний : kąt przyległy ; кут тупи́й : kąt rozwarty (ґм.) (р.)
кут підне́сеня : kąt wzniesienia (ґм.)
кутни́й : kątowy (р.)
ку́тниця (-ї) : węgielnica (р.)
кутомі́р : kątomierz (ґм.)
кутоши́шня (-ї) : welwiczya (б.)
кучеря́вий : kędzierzawy
кушні́р (-я́ -і́) : kusznierz
кущ (-а́ -і́) : krzew (б.)

Л.

лабáтка (-и) : skolopendra (з.)
лáвка (-и -и́) : ławka
лавр (-у) : wawrzyn (б.)
лад (-ý) : tonacya (мз.)
Ладóга (-и)
лáсиця (-ї -і́) : łasica [коло Перенишля **лáска** (-и -и́)] (з.)
лáстівка (-и -и́) : jaskółka (з.)
Львів (-óва) : Lwów; **львівський**
Львовяни́н (-и́на -вя́ни -я́н)
лгар (**лгаря́** -рі), **брехýн** : łgarz
лгáти (**лжý** -éш -и), **брехáти** : łgać
лéбідь (-еди -еди) : łabędź
лев (**льва, льви**) : lew (з.)
лéвядь (-и) : lewanda (б.)
лéгіт (-оту) : powiew, zefir (ф.)
лéгкий : lekki; **лéгко**; **лéкший**
лéгкі (-их) : płuca; **прáве лéгке** : prawe płuco; **лівé лéгке** : lewe płuco (с.)
легкоми́сний, легкодýшний
легóвище (-а) : leże
ледáщо (-а) : ladaco
лéдво, лéдви : ledwie
ледня́к (-á) : lodowiec (м.) (такóж **ледни́ця** -ї)
лежáти (**лежý** -жи́ш -и́) : leżeć
лелі́я (-ї) : lilia; **лелїевáті** : liliowate (б.)
лемéха (-и) або **гáмуз жолудóчний** (**гáмузу**) : miazga żołądkowa, chymus; **мóлоч** (-и) : mlecz, chylus (с.)
лемíш (-á -і́) : lemiesz
лен (**льну**) : len; **льну рíжнять дві головні́ відмíни** : **мóлотень** (-тня) і **скóчень** (-чня) (б.)
лéнний, ленни́чий : lenny
лéнник : lennik
лéно : lenno
лéнта (-и) : szarfa
лепíх (-éха) **манновúй** (-óго) : manna (б.)
летíти (**лечý** -ти́ш -ти́) : lecieć
Лéвктра; **під Лéвктрою**
легéнда (-и) (**перéказ, тúкаючий ся якогобýдь сьвятóго; перéказ про чудóвну подíю**)
легіóн (-óна -óни) : **вíддїл рúмского вíйска, відповідáючий вúнїшньому пóлкови**
лéкция (-ії) : **вúклад якóгось прéдмету;ýступ зáданий до вúвченя**
Лéмнос (невідм.); **але такóж** : **до Лéмну, в Лéмнї**
Лéпід (-а) : Lepidus
Лéсбос (невідм.); **але такóж** : **до Лéсбу**
Лéссінґ (-а)
Лéта (-и); **летéйский**
летáргъ (-у) : letarg (**глубóкий хоробли́вий сон**) (л.)
лúжва (-и -и́)
лúзнути (**лúзну** -еш -и) : liznąć
лилúк (-á -и́) : nietoperz (з.)
Лиманóва (-и)
лúнва (-и) : lina
Литáва : Litawa
лúпень (-пня) : lipiec
липкúй : lepki
Липск (-а) : Lipsk
лúсий : łysy
лисúця (-ї) : lisica, такóж **лúшка** (-и) (б.)
лúсїй, лисúчий : lisi
лúскавка (-и) : błyskawica (ф.)
лúстє (-я) : liść (р.)
листня́ (-і́) : listowie (б.)
лúстовка (-и -и́) : listewka (р.)
листóк (-стка́) : liść, такóж : **лист** (**лúста**); **л. поєдúнчий** : l. pojedynczy; **л. пилчáстий** : liść piłkowany; **л. зарубчáстий** : l. karbowany; **л. зубчáстий** : l. ząb-

kowany; л. заточи́стий : l. zatokowy; л. пари́сто-пірна́то зло́жений : l. parzysto-pierzasto złożony; л. непари́сто-пірна́то зло́жений : l. nieparzysto-pierzasto złożony; л. долони́сто зло́жений : l. dłoniasto złożony (рука́сто- або пальча́сто зл.) (б.)
Ли́са Гора́
лихва́р (-аря́ -арі́) : lichwiarz
лихолі́тє (-я) : złe czasy
лихосло́вити (-сло́влю -иш -о́в) : lżyć
ли́цар (-аря -арі) : rycerz; лица́рский (пр. е́пос)
лице́(-я́) : twarz; ко́сти лицеві́ : kości twarzy; ко́сти носові́ : k. nosowe; к. сле́зні : k. łzowe; к. ярмові́ : k. jarzmowe albo licowe; к. що́ки горі́шьної : k. szczęki górnej; к. піднебе́нні : k. podniebienne; чаши́нки носові́ : czasołki nosowe; лемі́ш (-а́) : lemiesz; що́ка долі́шня або ви́лиця : szczęka dolna (с.)
лицемі́рний : obłudny
личи́на (-и) : maszkara
личи́нка (-и) : larwa (gąsienica) n. p. u owadów (з.)
ли́чник або кут лицеви́й : kąt twarzy (с.)
ли́чність (-ости), ли́чний : osobistość, osoba, osobisty (пґ.)
лиш : tylko
лиша́ти (-а́ю) : zostawiać
лі́жко (-а -а́)
лій (ло́ю)
Лі́мниця (-ї) : Łomnica
Лі́бія (-ії)
Лївано́н (-у) : Libanon
лі́вар (-а) : lewar (ф.)
Лі́вій (-ія) : Liwiusz
лївобі́ч : po lewej stronie
лївоні́ж : lewą nogą
лїд (ле́ду, леди́) : lód (м. ф.)
лі́дви, лі́двицї : lędźwie (л.)
лїдви́чний, лїдве́нний : lędźwiowy (л.)
Лі́дия (-иї); лїди́йский
Лїза́ндер (-дра) : Lizander
Лізий (-ия) : Lizyasz
лі́зти (лі́зу -еш, лїзь, лїз)
лі́йка ґінсова́ : lejek gipsowy (м.)
лїка́р (-аря́ -арі́) : lekarz
лїквіда́ция (-иї) : оконе́чне обчи́сленє пале́жностий, розвя́занє
Лїку́рґ (-а) : Likurg
лїмона́да (-и) : limonada
Лїндівна (-и)
лїненє (-я) : lenienie, zmiana sierści (г.)
лїне́ць (-иця́ -иці́) : rak po zlenieniu się, jeszcze białawy i miękki [або пшени́чник (-а)] (з.)
лїни́вство (-а) : lenistwo
лі́нити ся : lenić się, zmieniać sierść (г.)
лїні́йник (-а) : rajsfedra (Reissfeder) (р.)
лїнїюва́ти (-нїюю) : liniować
лі́нїя : linia; лі́нїя про́ста, крива́, ло́мана; лі́нїя пере́сїчи : linia przecięcia; лі́нїя перехре́стна : linia wichrowata; лі́нїя полови́няча : linia dwusieczna (ґм. р.)
Лїнц (-у) : Linz
лїня́к (-а́ -и́) : leniwiec (ssawiec z rzędu szczerbaków) (з.)
Лїо́н (-у) : Люґду́н
лїпоцьві́т (-а) : wiktorya (б.)
лі́пший : lepszy; лі́пше : lepiej
лі́рик (-а) : поет, виспі́вуючий чу́вства чолові́ка; лїри́чний (чувстве́нний)
лїс (-а -и́) : las
лїс листяни́й : las liściasty; л. шпильча́стий або шпильковий : l. szpilkowy, тако́ж бір (бо́ру); лїс чо́рний (б.)

Лїсбóна
лїсни́й (лїсна́ шкóла, не: лїсова́; лїсне́ господа́рство)
лїсничíвство (-а) : leśniczostwo
Лї́сса : Lissa (остров)
лїт : lit (х.)
лї́теплий : letni
лї́тер (-тра -три) : litr
лїтерáт (-а -и) : письмéнник
лїтни́й : letni; лїтни́й семéстер
лїтóта (-и) : змéншенє (гр.)
лїтопи́сь (-и) або лїтóпис (-у) : latopis
лїтóрост (-а) : latorośl
лїхтáр (-аря́ -арí) : lichtarz
лїцéй (-éю -éї), грецк. : liceum (шкóла посередня мíж середньою шкóлою а вúсшим науковúм завéденем)
лїчи́, лїгти́, лягти́, лячи́ (ля́жу -жеш, ляж, лїг, лїгла́) : ledz
лїчи́ти (лїчу́ -чúш -чи́) : leczyć
лїчни́ця, лїчéбниця : lecznica (л.)
лля́ти (ллю, ллеш, ллий, лляв) : lać
Льоáра
лоб (-обá -оби́) : łeb
лобáчка (-и) : stułbia (в.)
лобина́ (-и́) : czaszka [такóж : чéреп (-а) і лоб (лобá)]; кóсти тїмéннi : kości ciemieniowe; кóсти вúскові : kości skroniowe; кість чолóва : kość czołowa; к. ситова́ : k. sitowa; к. клинова́ : k. klinowa; к. потúлична : k. potyliczna (с.)
логáза, ячмíнна кáша (з ячмéню вúопиханого в стýпі) : pęcak (kasza z jęczmienia otłuczonego w stępie z łuski) (г.)
льóґіка (-и) (наýка о правáх, метóдах і фóрмах прáвильного мúсленя); льоґíчний
лóдка (-и -и́) : łódka
льóжа (-і) : малá кімнáта, нúша, перéгородка в театрі для кíлька осíб
лóжка (-и -и́) : łyżka
Льойд : Lloyd
лóкоть (лíктя, лíктї, лíктїв [або локóт : мíра]) : łokieć
Льомбáрдия
ломлúвість (-ости) : łamliwość (ф.)
Ломонóсов (-а)
Льондóн (-у) : Londyn
лóпатень (-тня) : grądziel żółty (grzybień żółty) (б.)
лоскотáти (-скóчу -чеш -óч)
лосня́к потасóвий : łyszczyk potasowy (м.)
лóсос (-а) : łosoś (в. г.)
Льотарúньский
лотáш (-у) : knieć (б.)
лоха́ня : miednica (pelvis) (л.)
луб (-а) або лупíш (-á) : martwica (б)
луг (-у -и́) : ług; łęg
лугівня́ (-і́) : ługownia (м.)
Лужúчі : Łużyce
лук (лукá) : łuk (ґм.)
лукáвий : nieżyczliwy, złośliwy, chytry
лукíвка (-и) : cebulica; лукíвка дволúста : cebulica dwulistna (б.)
луна́ (-и́) : łuna
лупáк (-á) : łupek; лупáк іловúй : iłołupek; лупáк табличкóвий або скрижля́к (-á) : łupek tabliczkowy; л. брусковúй : łupek oselkowy; л. галунóвий : ł. ałunowy; лупáк лосняковúй : łupek łyszczykowy (м.)
лупáк кремяни́й : krzemołupek (м.)
лупни́й : łupliwy; совершéно лупни́й : doskonale łupliwy (м.)
лусковúк (-á) : łuskowiec (ssawiec z rzędu szczerbaków) (в.)

лу́сниця (-ї) : agawa, strzelna amerykańska (з.)
лусочко́вий, лусочкова́тий : łuszczkowy; складня́ лусочкова́та : złożenie łuszczkowate (м.)
Лу́ция (-иї) : Łucya
луч (-á -í) : promień (ґм. р.)
луч провідни́й, про́водень (-дня) : promień wodzący (ф.)
луч сьвіти́льний : promień świetlny (ф.)
лучи́стий : promienisty (ф.)
лучи́ти ся : zdarzyć się
лучно́ткань (-и) : tkanka łączna; утво́ри лучнотка́нні : utwory łącznotkankowe; тїльця́ лучнотка́нні : ciałka łącznotkankowe; лучно́ткань дригля́ста : tkanka galaretowata; лучно́ткань волокни́ста : tk. włóknista
лушпа́к (-á) : łuszczyna; лушпачо́к (-чка́) : łuszczynka (б.)
люби́ти (лю́блю -биш -би́)
Лю́блин (-а); лю́блиньский : lubelski
Люґду́н (-у)
Лю́двік (-а)
лю́ди (-и́й) (тако́ж : лю́де) : ludzie; лю́ди (-ів) : ludy
лю́ди довголо́бні або довгоголо́вцї : ludy długogłowe; л. коротколо́бні або короткоголо́вцї : ludy krótkogłowe (с.)
лю́ди простоли́ці : ludy prostolice; л. ускісноли́ці : l. skośnolice (с.)
лю́дский : ludzki
Люзита́нїя (-її)
Люї́за (-и)
Люкія́н (-а) : Lucyan
Люку́лль (-лля) : Lukullus
люне́та : luneta (ф.)
Люперка́лїї (-їй) : ри́мске сьвя́то в честь божка́ Па́на
Лю́тер (-тра); люте́рска це́рков
лю́тий (-ого) : luty
лютува́ти (-ту́ю) : lutować (löten) (т.); srożyć się
Лю́ций (-ия) : Lucyusz
лябіри́нт (-у -и) (будо́ва, складаюча ся з ду́же вели́кого числа́ кімнат і коритарі́в так поплу́таних, що тру́дно з них ви́добути ся; блудни́к; замо́таність)
лябора́тория (-иї) : laboratoryum (робітня́)
ля́ва (-и) : lawa (м.)
лявіна (-и) : ку́па снїгу́, що звали́ла ся з гори́
ля́їк (-а -и́) : чолові́к сьві́тский, неви́сьвячений; не́ук; необі́знаний з яко́ю нау́кою
ляк (-у) : lak (б.)
Лякедемо́н (-у) : Lacedemon
Ляменне́ (-о́го)
ля́мпа жарова́ : lampa żarowa; ля́мпа лукова́ : lampa łukowa (ф.)
лямпіо́н (-а -и) : ля́мпка (звича́йно папі́рна) до ілюміна́циї
Ляокоо́нт (-а) : Laokoon
Лято́на (-и)
Ляфонте́н (-а)
Ля́циюм (невідм.); лати́ньский : łaciński
лящ (-á) : leszcz (з.)

М.

Маґдебу́рґ (-а); маґдебу́рский
ма́ґель (-а́ґлю -лї́) : magiel
маґістра́т (-у -и) : мі́йский у́ряд
маґн (-у) : magn; маґне́зия : magnezya (х.)

маґнéт (прикм. маґнéтний) : magnes; м. приро́дний : m. naturalny ; м. дуга́стий : m. podkowiasty (ф.)
маґнети́зм (-у) : magnetyzm ; маґнетизо́ванє : magnesowanie (ф.)
Магомéт (-а) ; магомета́ньский
Магометани́н (-а -та́ни -та́н)
ма́гонь (-ю -ї) : mahoń
Мадри́т (-а)
Ма́дяр (-а -я́ри)
ма́жа (-і) : чума́цкий віз
мазь (-а́зи)
май (-ая́ -аї́) : maj
ма́йка (-и -и́) : pryszczel lekarski, majka (з.)
майку́т (-а -и) : mańkut
майно́ (-а́) : majątek
мак (-у -и́) : mak (б.)
Маколе́й (-е́я) : Macaulay
ма́ксима (-и) : maksyma (заса́да, пра́вило посту́пуваня, за́сновок, осно́ва)
Макси́мілїя́н (-а)
Ма́льборґ (-а) : [Marienburg] ; мальбо́рский
мале́нький : malutki
маленя́ (-я́ти) : maleństwo
мали́на (-и) : malina (б.)
малї́ґна (-и), злосли́ва горя́чка (febris maligna) (л.)
малї́ський : maluśki
ма́ло коли́ : rzadko kiedy
ма́ло що (бі́льший) : nieco (większy)
ма́ло що не : nieomal
малпі́вка (-и) : małpiatka (з.)
малюва́ти (-ю́ю) ; мальо́ванє
маля́р (-ря́ -рі́) : malarz
маляхі́т (-а) : malachit ; зе́лень гі́рна : zieleń górska (м.)
мана́ во́здушна : złudzenie powietrzne (ф.)
манґа́н : mangan (х.)
манда́т (-у -и) : при́каз, пору́ченє, повновла́сть
мане́вр (-у -и) (зво́рот, у́дана війна́; підступ, хи́трощі)
манїфе́ст (-у -и) : відо́зва, ві́дклик до на́рода
ма́нїя (-ї́ї) (ро́зстрій у́ма ; хоробли́ве вподо́банє)
Ма́нлїй (-їя) : Manliusz
Мантине́я (-е́ї)
мантї́й (-їя́ -ї́ї) : szalbierz
Ма́нтуя (-ї) : Mantua
манускри́пт (-у -и) : рукопи́сь (-и) ; руко́пис (-у)
Манше́стер (-стра) (мі́сто)
манше́стер (-тру) (мате́рия)
манше́т (-а -и), фр. : рука́вник
ма́па (-и)
мара́ (-и́, ма́ри) : widmo, urojenie
ма́ри plur. tant. но́ші для поме́рших, катафа́льк
Марато́н (-а)
марґра́ф : margrabia
марґра́фство : margrabstwo, marchia
Ма́рий (-ия) : Maryusz
Ма́рия (-иї) : Marya
Мария́нна (-и)
Марк (-а) : Markus ; знационалїзо́ване імя́ : Марко́ (-а́)
Марке́ллїй (-їя) : Marcelliusz
Маркія́н (-а) : Marcyan
ма́рмур (-у -и) або́ мра́мор (-у) ; мармуро́вий
марни́ця (-ї) : fraszka, nicość
марнотра́тник (-а -и) : utracyusz
марнотра́тство (-а)
Маро́кко (-а); марокка́ньский
Марси́лїя (-ї́ї)
март (-а) : marzec
марципа́н (-а -и), іт. : пра́жена ма́са, зло́жена з мигда́лів і цу́кру
маршалкі́вство (-а)
ма́са (-и)
маса́ж (-у) : masaż, mięsienie (уміле гне́тенє мя́зів) (л.)

маскара́да (-и) (заба́ва, на котру́ пу́блика прибува́є в маска́х і переоді́ню)
масли́на (-и) : о́воч (кістянка) де́рева оли́вного : oliwa, owoc (pestkowiec) drzewa oliwnego (б.)
маслю́к (-а́) : pomrów (з.)
масля́нник (-а) : karite czyli drzewo maślne (б.)
масля́нка = сколо́тини : maślanka, Buttermilch (г.)
масни́ця, масни́чка, бо́телев у Гуцулів : kierznia, maślnica, Butterfass. (Склада́є ся з верхняка́, товчка́ (bijak, tłok) з дірча́стим кружко́м (krążek) і зі споду, на́чиня). (г.)
матема́тика прими́нена : matematyka stosowana (а.)
матери́нка (-и) : macierzanka (чабри́к) (б.)
мате́рия (-ии); материя́льний; материялїзм (-у) (ф.)
ма́ти (ма́ю) : mieć
ма́ти (-ери) : macierz, matka; ма́тїрний язи́к : język ojczysty
машерува́ти (-ру́ю) : іти́ мірови́м кро́ком
ма́шина відосере́дна : wirownica (ф.)
машинїст (а -и) : maszynista
машка́ра (-и)
ма́тїрки, головачі, коноплі́ з цьві́тами стовпикови́ми : branki, głowacze (г.)
маятни́к (коли́бень) : wahadło (ф.)
мгла, і́мла (-и) : mgła
ме́ва хохітва : mewa śmieszka (з.)
меда́ль (-ля -лї), меда́ля (-ї) : medal
медві́дь (медве́дя, медве́дї) : niedźwiedź (з.)
Меле́я (-е́ї)
ме́дик (-а); медици́на; меди́чний
Мелиоля́н (-у)
Мелицей (-ея́) : Medyceusz
медівни́к (-а́-и́) : piernik (Honigkuchen) (г.)
медни́ця (-і) : miodnik (б.)
медогу́бок (-бка) : warżka (б.)
Медуза (-и)
медуни́ка (-и) : jasnota, martwa pokrzywa (тако́ж : медни́ця, глуши́ця, глуха́ кропи́ва) (б.)
межиклїти́не (-я) : istota międzykomórkowa (з. б.)
межиле́жний : międzyległy (б.)
межи́мах (-у) : pośredni zamach (ґн.)
межиу́зле (-я) : międzywęźle або : су́тка (-и)
межиусо́бица : spór, wojna domowa
Мезопота́мія (-ії)
Ме́кка (-и); в Ме́кцї
Ме́ксик (-а); мексика́ньский
ме́лень (ме́льня) : młynarek, chrząszcz mączny; борошня́к ме́лень : mącznik młynarek (з.)
мелїора́ция земли : поліпшене землї (г.)
Мельпоме́на (-и)
мелянтери́т (-а) або вітрио́ль желї́за : melanteryt czyli witryol żelaza (м.)
мелянхо́лїя (-її), заду́ма : melancholia (хоро́ба умова́) (л.)
мемория́л (-у.-и) (кни́жка з за́писками; дипльомати́чна но́та, вика́зуюча стан річий)
Ме́ндовг : Mendog
Менеля́й (-я́я) : Menelaus
Мене́нїй (-їя) : Meneniusz
ме́нше бі́льше : mniej więcej
ме́рва (-и) : mierzwa
мере́на (-и) : brzana (з.)
мересни́ця (-ї) : strzebla (mała rybka (з.)
мерзи́ти (мержу́, мерзи́ш -зи́)
мерзки́й : plugawy

мéрзнути (-зну) : marznąć
мерзóта (-и) : szkarada; такóж : пóгань (-и); гидóта; бридóта; óгидь (-и); плюгáвство; паскýдство
Меркýрий або Меркýр : Merkury (аст.)
мертвúця, ґанґрéна : zgorzel, gangrena (л.)
мéртвиця : podłoże (todte unfruchtbare Bodenschichte) (г.)
мертвоголóвець (-вця) : trupia główka (motyl) (з.)
мéрти (мру, мреш, мри, мер -ла -ло)
мéрхня (-ї) : roztoczka (б.)
Мéсия (-иї) : Mesyasz
меск (-а) : osłomuł (з.)
мéстник (-а) : mściciel; мéстниця (-ї)
мет (прикм. метовúй) : rzut; метáти : rzucać (гм.)
метáль (-ю) : metal; метальоїд (-а) : metaloid (м.)
метáфора (-и) : перенéсенє (гр.)
Метéлль (-éлля) : Metellus
мéтер (-тра -три) : metr
меткúй, швúдкий, мотóрний : rzutki
метóда, навóд : metoda (ф.)
Метóдий (-ия) : Metody
метонúмія (-її) : заміна імени (гр.)
мéтрика (-и) : 1) наýка о мірах віршовúх; 2) книга до запúсування уродúн, хрестúн, вінчань, пóхоронів ітд.
метрум (мéтра) : metrum (мíра віршовá)
метушня́ (-ї) : kwapienie się, zgiełk
механíк (-а -и); механíка
Мéхіко : Мехук
Меценáт (-а) : Mecenas
мжа (-і́) : mżyca (Staubregen)
мжíти (мжу, мжиш) : mżeć
миготíти (мигóчу -гóчеш) : migocę
мигтя́к (-á) : awanturyn (такóж авантурúн-а́) (м.)
мúлість (-ости) : łaska; miłość
милосéрдиє або : -рдє
милостúвий : łaskawy
мúлостиня (-ї) : jałmużna
мúмо вóлї; помúмо вóлї
мимохíдь, мимохóдом
мимохíть : mimochcąc
минýвший : przeszły (гр.)
мир (-а) : pokój; мировúй (суд) : polubowny (sąd)
мúро (-а) : mirra
мúсленє, мúслити, мисль
мистéць (-стця́ -ї́) : sztukmistrz; мистéрний : mistrzowski
мистéцтво (-а) : mistrzowstwo
мистчúня (-ї) : mistrzyni
митрополúт
мúттю : wlot
Михаíл, Михáйло : Michał
миш (-и) : mysz (з.)
міґрéна : migrena (односторóнний біль головú) (л.)
мідь (-и) : miedź (м.)
мід (мéду, медú) : miód
мíдиця (-ї) : ryjówka, sorek (з.)
мідни́к (-á) : miedzianiec (х.)
мідни́ця (-ї) : miodarka (тріпáчка, центрифýга) (г.)
мідя́вий : miedziawy; мідéвий : miedziowy
мідянéць (-нця́), куприг або óкисок міди : kupryt (м.)
мíдяний : miedziany
міжýзол (-зла) : międzywęzeł (ф.)
мій, моя́, моє́ : mój itd.
Мікéни (-éн) : Miceny; мікéньска культýра
Мíкльосич (-а)
мікроскóп (-а) : mikroskop (ф.)
міль (-и), óдміль (-и) : mielizna (м.)
міль (-мóли або мóля) : mól; міль зерня́на : mól ziarnik (з.)

мільга (-и) : roztocz (з.)
Мілє́т (-у)
мілина́ (-и́ -и́ни) : mielizna
мілїо́н (-а -и)
Мільтия́д (-а) : Miltyades
мі́на (-и) : mina [1) ви́раз, по́гляд, 2) підкі́п (-о́пу), тайни́к (-а́)]
мінеральо́ґія (-ії) : нау́ка о мінера́лах
мінїсте́рия (-иї) : Мінїсте́рия Віроісповідань і Про́сьвіти
мінїяту́ра
Мі́ньо : Minho
Мі́нос (-оса) : Minos
Мі́нчіо (-я) (ріка́)
мір (мо́ру) : mór
міра (-и) : miara
Mirabaud (невідм.)
Mirabeau : Мірабо́ (невідм.)
міри́ло : podziałka (ґм.)
мі́рити (мі́рю -иш) : mierzyć
мірия́да (-и) : де́сять ти́сяч; безчисле́нна многота́
мірт (-у -и)
місиона́р (-аря́ -арі́) (пі́сланик; сьвяще́ник, належа́чий до мі́сиї, що наверта́є невірних)
міси́ти (мі́шу -мі́сиш -си́) ; мі́шенє
мі́сия (-иї) (післани́цтво; релїґі́йна експеди́ция; дипльомати́чна аґенту́ра)
Міссісі́пі
міст (-о́сту - ости́) :most
мі́стик (-а), містици́зм (-у) (на́хил до тає́мности в пре́дметах релі́ґії; релїґі́йне мрі́янє)
місцеви́й : miejscowy
мі́сяць (-ця) : miesiąc; księżyc
місяче́нько (-а) : księżyc
міт (-у -и) (оповіданє або традици́йне повірє, припи́суюче осо́бам, рі́чам, слу́чаям надприро́дні цїхи)
мітла́ (-и́, мі́тли) : miotła
мітольо́ґія (-ії) : нау́ка о мітах
Мітрида́т (-а) : Mitrydat
міх (дима́ч) : miech (ф.)
міху́р (-а́ -і́) : pęcherz
Міцке́вич (-а) ; Міцке́вичеві тво́ри
Міцке́вичеві „Дзя́ди“
міцкевичі́вский стиль
міша́ти (-а́ю) : mieszać
міщани́н (-и́на -ща́ни -ща́н)
міща́ньство (-а) : mieszczaństwo
мласк (-а) : omomiłek; мласк снї́жник : omomiłek brzeżnoplamek (з.)
млість (мло́сти) : omdlenie; (мло́сти уда́рили на ме́не; мл. обня́ли кого́сь) (л.)
мло́їти (мло́ю) : mdlić
мни́мий (уя́вний) : urojony (а.); rzekomy
мнї́нє, ду́мка : mniemanie (пґ.)
многоворо́тник : wielokrążek (ф.)
многокра́т (прикм. многокра́тний) : wielokrotność (а.)
многоку́тник : wielobok; многоку́тник пра́вильний : wielobok umiarowy (ґм.)
многолїтний : wieloletni
многоно́жник (-а) : krocionóg (з.)
многота́ (-и́) : mnóstwo
многочле́н : wielomian (а.)
мно́женє : mnożenie; множи́мок : mnożna; мно́жник : mnożnik (а.)
мно́жити (мно́жу -иш -и́ -и́в) : mnożyć
множі́нь (мно́жени), множи́на : mnogość (а.)
мно́жний (числівни́к) : mnożny (liczebnik) (гр.)
мнюх (-а́) : miętus (з.)
мня́ти або мя́ти (мну, мнеш, мни́, мняв або мяв) : miąć
мо́вити (-влю -виш) : mówić
мовча́ти (мовчу́ -чи́ш -чи́) : milczeć
могу́тний або могу́чий : potężny
могу́чість (-ости) або могу́тність (-ости) : potęga
Моґу́нция (-иї)

моде́ль (-ю -ї) : model (p.); також : зразо́к (-зка́), взір (-о́ру)
модри́на (-и) : modrzew albo яре́миш (-а) (б.)
можли́вий (спо́сіб) : warunkowy (tryb) (гр.)
Мо́за
моза́їка (-и) (шту́чно уло́жені образи́ з ріжнобарвних ку́сників мра́мору, камінців, де́рева ітд.)
Мозамбі́цкий кана́л
моздї́р (-а́ -ї) : moździerz
мозі́ль (-оля́) : mozoł, Schwiele, tyloma (л.)
мозківня́ (-ї) : mózgownica (używ. u ludu, porów. niem. Hirnschale) (с.)
мо́зок (мо́зку) : mózg ; мо́зє : mózgowie ; мо́зок або мо́зок вели́кий : mózg wielki ; мо́зочок або мо́зок мали́й : móżdżek czyli mózg mały ; полуку́лї мо́зка і мо́зочка : półkule mózgu i móżdżku ; сво́лок (-а) : spoidło; хроба́к (-а́) : robak ; го́рбики четвера́сті : wzgórki czworacze ; мости́на Варо́льска : mostek Warolowy ; бо́розди : brózdy ; завої : zakręty (с.)
Мойсе́й (-е́я) : Mojżesz
мо́кошa (-і) : lotus (б.)
мокрави́нець (-нця) : nalęgota (з.)
мокри́ця (-ї) : drewniak (з.)
Мольє́р (-є́ра) Molière
моли́тва (-и -и́) : modlitwa
моли́ти ся (мо́лю ся -лиш ся, моли́ ся) : modlić się
моло́дик : nów (ф.) ; młodzik
мо́лодїж (-дежи) : młodzież
моло́зиво, кула́стра, кола́стра : siara, młodziwo (colostrum)
молоко́ (-а́ -о́ка) : mleko (х.)
молоко́вець (-вця) : drzewo mleczne (б.)
моло́стка : emulsya (г.)
мо́лот (-а -и) : młot
молотьба́ : młócenie (г.)
моло́ти (ме́лю -е́леш -ли́, моло́в) : mleć
молоти́ти (моло́ у -ло́тиш -лоти́, -лоти́в) : młócić
молоти́льник (-а) : zmłocek (г.)
молоти́льня, молоти́лька : młocarnia (г.)
молоча́к (-а́) : ostromlecz ; молоча́к пся́рник : sosnka wilczomlecz (б.)
молоча́рня : mleczarnia (г.)
молоча́рство : mleczarstwo (г.)
молочі́й (-і́я) : mlecz (б.)
моло́чник -о́шник : mlekarz ; моло́чниця : mleczarka (г.)
моло́чник (-а) : mleczak (samiec ryby) (з.)
моме́нт (-у -и) : хви́ля
монархі́чний
мона́рхія (-ії) : держа́ва, котро́ю пра́вить мона́рх, ці́сар, коро́ль
монасти́р(-а́) : klasztor; мо́нах, монахи́ня, мона́ший ; черне́ць, черни́ця, черне́чий
Мона́хів (-ова) : Monachium
мона́шка : mniszka (gatunek prządki) (з.)
Мон-Бля́н (-ка) : Mont-Blanc
Монго́л : Mongoł
монета́рня (-нї) : mennica
монсу́н
Монтескіе́ (-ióго) : Montesquieu
Моор (-а) : Moore
Мора́вія (-ії) : Morawy
мо́рва (-и) : morwa (б.)
морґ (-а -и)
морж (-а́) : mors ; моржі́вка : kość z кłów morsa (з.)
мори́мух (-а) : muchomor (б.)
мори́ти (мо́рю -о́риш -ори́ -ори́в)
моріжни́к (-а́) : rokiet (б.)

моровúк (-á) : złowieszczyk ; тýхлян моровúк : pokątnik złowieszczyk (з.)
морóз (-óзу -óзи) : mróz (ф.)
морóн (-у) : stokrotka ; в огорóдах годóвані : морóнчики, цукрівкú (ч. од. морóнчик -а, цукрівка -и) (б.)
Мóрске Óко
мóрхва (-и) : marchew (б.)
мóрща (-і) : wlań (з.)
морщáк (-á -и́) : świnka morska (з).
морщинá (-ни́), мóрщка : zmarszczka
моряк (-á -и́) : marynarz
мóсяж (-у) : mosiądz ; мося́жний
мотúв (-у -ú ви) : motyw (р.)
мотúль (-ля́ -лі́) : motyl (з.)
мотúличник : smoczak wątrobowiec (з.)
мотильковáта (рослúна) : motylkowata (roślina) (б.)
мотóрний : rzeźki, dzielny, żwawy
мóтуз (-а) : sznur
мох (мóху, мóхи) : mech (б.)
мохнáчка (-и) : kutner ; мохначковáтий : kutnerowaty (б.)
моховáтка (-и) : mszywioł (з.)
моховéць (-вця́) : mszak (б.)
мочú або могтú (мóжу -жеш, міг)
мóчник : mocznik (х.)
мрак сúвий, катарáкта : zaćma (л.)
мрáка : mgła (ф.)
мраковúна : mgławica (ф.)
мрáмор (-у) : marmur (мáймур, мáрмур) (м.) ; мрамóряний : marmurowy
мрíя, мрíяне, мрíяти : marzenie, marzyć
мýдрий : mądry ; мудрíйший
мýжеский : męski
мýжество (-а) : męstwo
мужчинá (-и́ -и́) : mężczyzna
музéй (-éю -éї) : muzeum (збір предмéтів, що мáють вáртість для якóїсь наýки, штýки, галýзи прóмислу)
музúчний : muzykalny
музулманúн (-úна -мáни -мáн)
мýка (-и) : męka
мукá (-и́) : mąka ; мучни́й
Мукачíв (-éва) : Munkacz
мул (-а -и) : muł (з.) ; мул (-у), намул (-у) або намýл (-у) : muł, namuł (м.)
мýлич (-а) : omułek (з.)
муля́р (-ярá -ярí) : mularz
мýмія (-ії) (труп з забальсамóваних тíл, находжених в егúпетских гробáх)
муравéль (-вля́ -влі́) : mrówka (з.)
муравля́нка (-и) : mrówkolew (з.)
муравля́р (-ярá -ярí) : mrówkojad czyli mrówczarz (ssawiec z rzędu szczerbaków) (з.)
мурáк (-á), піролюзúт або надóкис манґанóвий : piroluzyt (м.)
мýрин (-а -и́) : murzyn
муркотáти (-ркóчу -ркóчеш)
мýсїти (мýшу, мýсиш) : musieć
муслíн (-у -и) : muślin (materya) ; муслíнóвий
мутня́к (-á) : mątwa, sepia (з.)
Мýций (-ия) Сцéволя (-олї) : Mucyusz Scewola
мýченик (-а -и) : męczennik
мýченица (-ї) : męczennica
мýчка : mączka (oskrobia) (х.)
мушéра (-и) або мшúця (-ї) : mszyca (з)
Мушúна (-и)
мушкéт (-а -и) (стародáвна стрільбá)
муштáрда (-и)
мýштра (-и) : впрáва жóвнїрів в вúйсковúх óборотах
муштýк (-á -и́) : munsztuk ; такóж : байрáк (-á)
Мшáна Долíшня
мягкúй : miękki ; мя́кший
мя́гко : miękko ; мя́кше
мягóнький : międziutki
мя́гченє (-я) : miękczenie

мя́жень (-жня) : kaktus; кактус (-у), ка́ктус (-а) (б.)
мяз (-а) : mięsień (muskuł); брю́шка (-и) : brzusiec; ту́жень (ту́жня) : ścięgno; стяг, встяг : powięzie; мя́зи підскі́рні : mięśnie podskórne; м. снарядо́ві : m. narzędziowe; м. скеле́тні : m. szkieletowe; мяз гладки́й : m. gładki: м. пружка́стий (попере́чно пр.); m. prążkowany; супроти́вники : przeciwdziałacze, antagonisty; содійники : współdziałacze, synergisty; згиначі́ : zginacze; пря́мники prostowniki; притягачі́ : przywodziciele; відтягачі́ : odwodziciele; скру́тники : skręcacze; відкру́тники : odkręcacze; зво́рники : zwieracze (с.)
мякýн (-а́) : mięczak (з.)
мясі́вка (-и) : mięso, soczysta część owocni; мясі́вка сли́вки, ви́шні ітд. (б.)
мяска́ (-и́) : miazga (б.) (г.)
мясни́й : mięsny
мясни́ці (-и́ць) : zapusty
мясоїд (-а) : mięsożerca, źwierzę mięsożerne (з.)
мя́ти (мну́ -е́ш -и́) : miąć

Н.

набе́зрік : w przyszłym roku
набива́нє, наря́дженє : nabijanie; на́бій, на́ряд : nabój (ф.)
на бік : na bok
наборзі́ : na prędce
на́волічка : wsiad nawleczny (гн.)
навга́д, наздо́гад : na domysł
навече́рє (-я) : wigilia
навзна́к : na wznak
навипередки : na wyścigi
навіда́ти (-аю) : nawiedzić
навідворіть або навідворот
навісти́ти (-вішу́ -істи́ш -и́)
на́віть : nawet
навко́лішки : na kolanach
навко́ло : naokoło
навле́жачки : leżąc
навманя́ : na oślep
навми́сно : umyślnie
навні́ або навве́рх : na zewnątrz
навну́тр : na wewnątrz
на́воротний (періоди́чний) : peryodyczny (ф.)
наворото́вий -а -е (дієсло́во) : częstotliwy (czasownik) (гр.)
навпаки́ : przeciwnie
навпросте́ць : prosto, naprzód
навстрі́ч : na spotkanie
навстя́ж : na oścież
на́гнїток (-тка) : nagniotek (л.)
на́голос (-у -и) : akcent
нагонасі́нна (рости́на) : nagozalążkowa (roślina) (б.)
нагоро́да (-и) : nagroda
нагро́бник (-а -и) : nagrobek
нада́льше : nadal
надаре́мно, нада́рмо : nadarmo
надбере́жє (-а) : nadbrzeże; надбере́жний
надвереди́ти (-ре́джу -ре́диш -ди́) nadwerężyć
на двір : na dwór, na zewnątrz
на дворі́ : na dworze, zewnątrz
надзвича́йно : nadzwyczaj
надиви́ти ся (-ди́влю ся -виш ся -ви́ ся) : napatrzyć się
наді́бє : przybory; гл. також : прилади : przyrządy
надійти́ (-дійду́ -е́ш -и́) : nadejść
наді мно́ю : nade mną
надір : nadir (ф.)
надісла́ти (-дішлю́ -шле́ш -шли́)

надія (-ії) : nadzieja
надкуси́ти (-ку́шу -сиш -си́) : nadgryźć
надо́кис : nadtlenek (х.)
надро́ (-а́, на́дра), на́дро́, на́зуха (-и) : zanadrze
на́дто : nadto
надтя́ти (-дітну́ -е́ш -и́) : nadciąć
на́дув (-у) або на́дма (-и) : wydma ; на́дув піско́вий : wydma piaszczysta (ж.)
на за́всїди : na zawsze
на за́втра : na jutro
наза́д : wstecz
назва́ти (-зву́ -е́ш -и́) ; називати (-а́ю)
на́звище (-а) або на́звиско (-а) : nazwisko ; про́звище або про́звиско : przezwisko
на́звук (-а -и) : początek wyrazu
наздогі́н : na wyścigi
назу́стріч : naprzeciw, na spotkanie
Найзидле́рске (о́зеро)
найпа́че : zwłaszcza
на́йперше : najpierw
найти́ (найду́ -е́ш -и́) : znaleźć
наівний, фр. : щи́рий, про́стий, отве́ртий, простоду́шний
на́їздник (-а -и́) : najezdca
накла́дник (-а -и) : nakładca
наклоне́ние : nachylenie (ф. ґм.)
наклонниця : inklinatoryum (ф.)
наколи́ : gdy, jeśli
наконе́ць : nakoniec (przysł.)
На́ксос (невідм.) : Naxos
належати (-ле́жу -иш) : należeć
наливо́чок (-чка) : wymoczek (з.)
нали́во : na lewo
на́ліпка (-и) : plaster (л.)
налягати (-а́ю) : napierać
намисто (-а) : sznur korali
на́мір (-у) : zamiar
на́метень (-тня) або зашибанець (-нця) : głaz narzutowy; кряж
наме́тний (м.)
намісник (-а) : namiestnik
намісництво : namiestnictwo
на́мітка (-и) : zarzutka
намуля́к (-а) : nieruch (з.)
на́ново : na nowo
Нансі́ (невідм.)
наобраз : na kształt
наосліп : na oślep
наоста́нку : na ostatek
наохре́стний : krzyżujący się (пр. то́ки наохре́стні) (ф.)
напа́сник (-а) : napastnik
на пе́вно : na pewno
наперед : naprzód
наперекір : na przekór
напоперемі́ну : na przemian
напів : nawpół ; напів тверезий : nawpół trzeźwy
на́пір кро́ви : hyperaemia, przekrwienie (л.)
напова́ти (-ва́ю) : napajać
на поготі́вли : w pogotowiu
Наполео́н (-а) ; наполео́ньский
напоперек : na poprzek
напо́слїд : ostatecznie ; напо́слїдний
на по́тім : na potem
напра́во : na prawo
напра́вду : doprawdy
напросте́ць : na prost
напро́тив : naprzeciw
напру́га : napięcie (ф.)
на́прям (-у) : kierunek (р. ґм.) ; на́прямний
нара́з : naraz
нарази́ : na razie
наречени́й ; наречена (-ої)
наре́шті : naostatek, wkońcu
на́рибець (-бця) : narybek (з.)
наріжни́к (-а́ -и́) : narożnik (р.)
на́різ (-а) : nacięcie (б.)

нарікáти (-áю) : narzekać
нарíстниця (-ї) : roślina nadrzewna (б.)
нарíче (-а) : narzecze
нáросток (-стка -стки) . przyrostek, suffixum (гр.)
нарýгувати ся комý : naigrawać się
насáд (-а) : nasada (з. б.)
насáд : nasada (u śruby) (ф.)
нáсадень (-дня) : podsada (б.)
насамперéд : nasamprzód
насі̂нє (-я) : nasienie ; **насі̂нє більни́сте** : nasienie bielmowate ; **н. безбільневе** : n. bezbielmowe (б.)
наскíлько : o ile
наскíс : na ukos
наскрíзь : na wskróś
наслїдкóвий -а -е (рéченє) : skutkowe (zdanie) (гр.)
нáслїдок (-дку) : skutek
нáслїдство часíв : consecutio temporum (гр.)
наслідувати (-слі̂дую)
наспíв : wespół
настóя (-ї) : instancya
нáтек (-у) : naciek ; **ви́ди натéчні** : postaci naciekowe (м.)
на тепéр : na teraz
нати́на (-и) : nać ; **нати́на барабóлї** : nać ziemniaka (б.)
натóмісць : natomiast
натýга : natężenie (ф.)
нáтще : na czczo
наýка (-и -и) : nauka, umiejętność
нáфта (-и) : nafta ; **такóж ки́пячка (-и), текýчка (-и)** : nafta czyli olej skalny ; **ропá (-и́)** : ropa ; **мазь зéмна або кинди́бал** : maź ziemna (м.)
нахи́л, нахи́льність : pociąg, skłonność (п.)
нáция (-иї) ; **национáльний** ; **националі̂зм (-у)**
начáльство (-а) : naczelnictwo
нáчерк позéмий : rzut poziomy ; **нáчерк прямовíсний** : rzut pionowy (w geom. wykreślnej) ; **нáчерк** : szkic (р.)
начеркáти, начертáти : szkicować (р.)
нáчинє, посýда : naczynie ; **нáчиня сполýчені** : naczynia połączone (ф.)
нашпікувáти (-кýю)
нáщо : na co
не, котрé заперéчує догáдну злýчку „є“, пи́ше ся окрéмо, пр. : Микóла не [є] пи́льний ; áле : непи́льний Микóла одéржить кáру. Сей чоловíк не [є] мýдрий ; áле : немýдрий чоловíк шкóдить собí і дрýгим
неабияки́й : nielada jaki
небáвком : niebawem
небáром : niebawem
небесá (-бéс) : niebiosa ; **нéбо (-а)**
небéсні (-их) : niebianie
небíжчик (-а -и) : nieboszczyk ; **небíжка (-и)**
небóга (-и) : nieboga
небожá (-áти), небожáтко : niebożę
-небýдь на кінци́ слів, пр. : хтонебýдь, котрийнебýдь, якнебýдь, щонебýдь itd.
невели́кий : niewielki
неви́нний : niewinny
неви́носимий або нестерпýчий : nieznośny
неви́черпний
невіджалóваний : nieodżałowany
невідкли́чний : nieodzowny
не вíльно [не (є) вíльно] ; **не вáрта** ; **не доси́ть**
невíрний : niewierny
невíста (-и) : niewiasta, kobieta
невми́сно : nieumyślnie

невóлити : niewolić
невро́ком
невтóмний : nieutrudzony
негáрний : niepiękny
негíдний (indignus) : **не гíдний** (non dignus)
нéго; **до нéго**
неґáція (-ії) : **перéчення**
неґлíж (-у -и) : **óдяг домóвий, рáнний, нічний**
недáвно : niedawno
недалóко : niedaleko (np. **шкóла недалéко мíста, але: мíсто не** [є] **далéко**)
недбáлий : niedbały
не дúво [не (є) **дúво**]; **не порá**; **не спóсіб**; **не час**
недíля (-лі) : niedziela
недóбре (= **зле**); **нелíпше**
недовáрений
недóвго : niedługo
недовúдíти (**вúджу -úдиш**)
недозрíлий або недоспíлий
недокрóвність, недокрóвє : niedokrewność (anaemia) (л.)
недомагáти (-аю), **нездýжати**
недорíд (-óду) : niedorodność
недосипля́ти (-пля́ю) : niedosypiać
недоставáти (-достаю) : brakować
недостижúмий, недося́жний
недотéпа (-а) : nieudolny
недýга, хорóба : choroba
недýже : niebardzo
Neef
неживúй : nieżywy
нéжит (-а) : katar, nieżyt (л.)
незабáром : niebawem
незабýдка (-и) : niezapominajka (б.)
незáвсіди : niezawsze
незадóвго : niezadługo
незáздрий : niezazdrosny
незвíсний : niewiadomy (а.)
незлóмний : niezłomny
незмíнник : niezmiennik (ґм.)
незмíрний : niezmierny
незримúй : niewidzialny
незря́чий : niewidzący
незугáрний, безугáрний : bezkształtny, niezgrabny
неінáкше : nieinaczej
нéлад (-у) : nieład
не лéгко [не (є) **лéгко**]; **не мóжна**; **не можливо**
нелéгко : niełatwo
не лишé — áле також
нелíтний : nieletni
нéлупець (-пця) : niełupek (б.)
нелю́дский : nieludzki
немá : niema
немалúй, чимáлий : niemały
немúлий (**прúкрий**) : niemiły
нéміч (-очи) : niemoc
немнóго : niewiele
немóв : niby, jakoby
немовля́ (-я́ти -я́та) : niemowlę
нéмощі (-ів), **нéміч** (-очи) : niemoc
немýдрий : niemądry
ненáвидíти (-иджу -диш)
ненáвúсний : nienawistny
ненáвисть (-и) : nienawiść
ненарóком, незнарóшне
ненастáнно, безустáнно : wciąż
ненáче : niby, jakoby
нéнька (-и) : matka; **в нéньці**
необчислúмий
неодéн : niejeden
неознáчений : nieoznaczony (np. **числівни́к**)
неольóґізм (-у) : neologizm (**слóво новоутвóрене не в дусí язúка**)
неосторóжний, необережний
неохóта (-и) : niechęć
неперéхідне (**дíєслóво**) : nieprzechodni (czasownik) (гр.)
непобíдний, непереможний
непобóрний : niezwalczony
непóдалеки : nieopodal

неподви́жний : nieruchomy (ф.)
непоздéржність
непокі́рливий, непокі́рний
непокóїти (-окóю -оїш) : niepokoić
непомáлу : niepomału
непорóчний
непоря́док (-дку) : nieporządek
непості́йний : niestały
непóгріб (-а) : ladaco
непохи́тний : niewzruszony
непрáвда (-и) ; неправдоподі́бний
непри́чком : bez przytyku
непрони́кливість : nieprzenikliwość (ф.)
непутя́щий : niezdały
нерáдо : niechętnie
нерáз : nieraz
нерв (-а) : nerw ; нерв чутеви́й або чу́тень (чу́тня) : nerw czuciowy ; нерв руховúй : nerw ruchowy ; нерв ви́дільний : nerw wydzielniczy ; волóкна стрижнúсті : włókna rdzeniowe ; волóкна безстрижне́ві або сі́рі : włókna bezrdzenne lub szare ; оне́рвна або пі́хва не́рвна : onerwie ; кліти́ни не́рвні : komórki nerwowe ; кліти́ни одно- дво- многовипусткóві : k. jedno- dwu- wielowypustkowe ; к. безвипусткóві : k. bezwypustkowe (с.)
нері́вно : nierównie
нерозлу́чний : nierozłączny
Не́рон (-а) : Nero
неру́ський : nieruski
нерядни́й : nierządny
Не́сьвіж (-а) ; не́сьвіжский
несві́й : nieswój
не́сит (не́сита) : pelikan (з.)
нескі́нчений : nieskończony
неслáва (-и) : niesława
неслу́шний : niesprawiedliwy
не́смак (-у) : niesmak
несьмі́лий : nieśmiały
несогі́рший : niezgorszy
неспóвна : niespełna
не́сти (несу́ -е́ш -и́, нїс -е́сла -е́сло)
нетерпели́вий ; нетерпели́вість (-ости)
нетя́га (-и) : człowiek bez przytułku
неувáга (-и)
неугаси́мий : nie dający się ugasić
неужи́тий : nieużyty
не́ук (-а -и́) : nieuk
неумі́лий, невмі́лий : nieumiejętny
неумоли́мий
нехáй же ; нехáй но
нехáрство (-а) : niechlujstwo
не́хіть (-оти) : antypatya, niechęć
нехотячи́, не́хотя, не́хоч : niechcący [przypadkiem]
нечу́ваний : niesłychany
нещасли́вий : nieszczęśliwy
-ни -нів : гетьмáни -ів, каштеля́ни -ів, капеля́ни -ів, терция́ни -ів, гигáни -ів ; áле :
-ни -ан : Василия́ни -я́н, Домініка́ни -а́н, Єгиптя́ни -я́н, Львовя́ни -я́н, міща́ни -а́н, парохія́ни -я́н, пога́ни -а́н, Римля́ни -я́н, селя́ни -я́н, христия́ни -я́н іти., бо в 1. відм. ч. од. кінча́ть ся на : -анин (-янин)
ни́дїти (-дїю) : niszczeć
низина́ (-и́) : nizina (м.)
ни́зка тóнів : szereg tonów (мз.)
низки́й : nizki ; ни́зший, ни́зькість (-ости)
ни́зко : nizko ; ни́зше : niżej
ни́нї : dzisiaj
ни́нїшний (-їй) : niniejszy
ни́рка : nerka (л.)
ни́тка (-и -и́) : nić
ниць : twarzą do ziemi
ни́ша (-і) : nisza
ни́шком : po cichu
ни́щити (-и́щу -иш) : niszczyć

ніж (-ожа́ -ожі́) : nóż
ні́жка (-и -и́) : nóżka
ніжни́й : nożny
ніжни́й : delikatny (fein, zart)
ні́здрі (-дер) : nozdrze
ніч (но́чи) : noc
нічлі́г (-у́ -и́) : nocleg
ніби́ : niby
ніби́ то : nibyto
ніде́ і́нде : nigdzie indziej
Ні́дерля́ндия (-ії) ; ні́дерля́ндский
ніж : niż, niżeli
ніззві́дки : znikąd
нікель : nikiel (x.)
Ні́ке́я (-е́ї) (в Біти́нії) : Nicea
ні́ко́ли : nigdy
Ні́ман
Ні́мець (-мця -мці́) : Niemiec
ні́меччина́ : niemczyzna ; Ні́ме́ччина : Niemcy
ні́ми́ця (-і) : bielun, lulek, szalej (тако́ж : люля́к -а́) (б.)
ні́тка (ні́тки, ні́тки́) : omacnica (з.)
Ні́ні́ва
Ні́о́ба (-и)
ніхто́ (ніко́го, з ніки́м, в ніки́м)
Ні́цца (-и)
нічо́, з нічи́м, в нічи́м
нічо́жість (-ости), ничево́сть : nicość
ніяк : nijak
ніяки́й : nijaki
-нник -нний в імена́х, утво́рених від іменникови́х пнів, закі́нчених на : н, пр. : голи́нник (від : голи́на) ; сторо́нник (від : сторона́), (сторонни́чий, сторонни́цтво), дзві́нник (від : дзвін) ; ка́мінний (від : камінь), реміний (від : реми́нь), ячмінний (від : ячмі́нь), ви́нний (від : вино́ і вина́), кінний (від : кінь), і́менний (від : імен), ра́нний (від : ра́но) ітд.
но : по спо́собі при́казовім пи́ше ся окре́мо, пр. : гляди́ но ; ходи́ но ; робіть но ітп.
нове́ля (-ї) : nowella (нови́на ; мале́ ці́каве оповіда́не)
Нови́й Сьвіт
нови́к (-а́ -и́), нові́ций (-ия)
нові́ський : nowiusieńki
новіциа́т (-у -и) (час про́би і нау́ки в монастирі)
нога́стка (-и) : wielonóg czyli wij (з.)
но́готь (ні́гтя, ні́гті) : paznokieć (з.)
но́готь (ні́гтя) : paznokieć u płatka korony (б.)
но́жиці (-иць) : nożyce
но́ній : noniusz (ф.)
нонсе́нс (-у -и) : ні́сеніти́ниця
Норве́гія
Норве́жці : Norwegowie
Норимбе́рґ (-у) : Norymberga ; норимбе́рский
но́рів (-ову) : narów ; гл. тако́ж ; вда́ча
носи́ти (но́шу -сиш -си́) : nosić
носокро́вленє : Nasenbluten (л.)
носорога́ч (носорогача́) : nosorożec (з.)
но́та характеристи́чна або вво́дна (муз.) : nuta charakterystyczna albo prowadząca (Leitton)
нота́р (-а|я́ -арі́) : notaryusz ; нотариа́т (-у) ; нотарія́льний
ну́дкість (-ости) : nudność (л.)
ну́жда (-и) : 1) potrzeba, 2) nędza
нум, ну́мо : nuż, nuże
ну́мер (-у) : число́
ну́нций (-ия) (духо́вний па́пский посо́л)
нутро́ (-а́, ну́тра) : wnętrze ; до нутра́ : do wnętrza
Ню́тон (-а) : Newton
нютува́ти : nitować (nieten) (м.)
нюх (-у) : powonienie, węch
ня́ти (-іму́ -е́ш -и́, няв -ла́ -ло́) : jąć

О.

оа́за

оба́, обі́; обидва́, -і́; обо́х, обо́м, обома́, обо́х; обидво́х, обидво́м ітд. на всї три ро́ди

оба́рінець (-нця -нцї) : obarzanek

обві́д (-о́ду) : obwód (ф.)

о́бвідка (и -и́) : obwódka

обволїчи́ -їкти́ (-їчу́ -е́ш -и́) ; **обволїка́ти** (-а́ю)

обду́кция (-иї) (судове́ отво́рене і огля́нене тру́па)

обє́кт (-у -и) : пре́дмет ; тако́ж : пере́дмет

обє́м (-у) : objętość (ґм.) ; rozległość (мз.)

обємйстість (просто́рність) : bryłowatość (ф.)

обжа́лувати (-лую) : oskarzyć

оби́да (-и) : obraza

оби́дливий : obelżywy

о́біг (-у) : obieg (ф.)

обі́д (-у -и) : obiad

о́бід, о́боди (н. пр. гну́ти) на коле́са обручі́ па́рені

обі́жник : okólnik (Circularé)

обійти́ ся (-ійду́ ся) : obejść się ; **обходи́ти ся** (-о́джу ся -о́диш ся : obchodzić się

обіру́ч : oburącz

обі́т (-у -и) : wotum, obietnica Bogu i świętym

о́бїздка (-и -и́) : objażdżka

обки́нути (-и́ну) : obrzucić

о́бкладка : okładka (ф.)

облє́сник (-а) : pochlebca

о́блий : obły, walcowaty (з. б.)

обліг; гл. па́ренина ; обло́гом лежа́ти : brach liegen (г.)

обло́га (-и) : oblężenie

облу́н (-а́ -и́) : obleniec (з.)

облячи́ -ягти́ (-ля́жу) ; **облягати** (-а́ю)

обме́жений : ograniczony (р.)

обня́ти (обійму́ -е́ш -и́) : objąć

обо́є Осо́льскі ; **обо́їх Осо́льских** ; **обо́їм Осо́льским** і т. д.

оболо́на (-и) : błona ; **оболо́на сли́зна або сли́зниця** (-ї) : błona śluzowa ; **оболо́на си́роватна** : błona surowicza (с.)

обопі́льний : obopólny

обо́плодень (-дня) : obowocnia ; **середо́плодень** (-дня) : środowocnia ; **внутро́плодень** : wowocnia (б.)

оборі́г (-о́га -о́ги) : bróg (г.)

о́борот (-у) : obrót (ф.) (ґм.)

о́браз (прикм. **образо́вий**) : obraz ; **о́браз дійсний** : obraz rzeczywisty ; **о́браз мни́мий** (**уя́вний**) : obraz domniemany

образо́ване : wykształcenie, kształcenie

образо́к (-зка́ -зки́) : obrazek

образува́ти (-зу́ю) : kształcić ; **образо́ваний**

о́бреск (-у) : obrzęk (л.)

обре́скнути, набрені́ти : nabrzęknąć, nabrzmieć (л.)

обрі́зувати (-ую) : obrzynać

обрі́сник (-а) : porost (б.)

обру́ч (-а́ -і́) : obręcz

о́бряд (-у -и) : obrządek

обсерваторія : obserwatoryum (аст.)

обсерва́ция (-иї) : помі́чане

обсиха́ти (-а́ю) : obsychać

о́бстяжка (-и) : szlarka

о́бсяг (-у) : obrąb

обте́рти (обітру́ -е́ш -и́) : obetrzeć

обу́ва (-и) або **обу́в** (-и) : obuwie

обумерти (-умру́) : obumrzeć

о́вид (-у) : horyzont (ф.)

Ови́дий (-ия) : Owidyusz
о́воч (-а -і) : owoc ; о́воч поєди́нчий : owoc pojedynczy ; о. многокра́тний : o. wielokrotny (б.)
овочели́сток (-стка) : owocolistek або о́вочень (-чня) (б.)
овочеста́н (-у) : owocostan (б.)
оги́да (-и), оги́дність (-ости) : ohyda
о́гірок (-ка -ки́) : ogórek
огля́нути (-ну) : oglądnąć
о́гнище (прикм. огнище́вий) : ogniskowy (ґм.) (ф.)
оголо́бля (-ї), також : голо́бля (-ї) : hołoble
ого́нь (-гню́ -гні́) : ogień
огорі́лий : ogorzały
огоро́д (-а -и) : ogród
Огра : Ohrza (Eger) (ріка́)
о́гриця (-ї) : niezmiarka (з.)
о́да (-и) : oda (лїри́чна пісня, напи́сана в чию́ честь)
оде́жа (-і), також : о́дїж (-ежи) : odzież
оде́н, одна́, одно́ : jeden itd.
оде́н-єди́ний : jedyny
Оде́сса
одини́ця (-ї) : jednostka (а. ф.)
одини́чний : jednostkowy (ф.)
оде́ржати (-ржу -ржиш -ржи́) : otrzymać
Одиссе́й (-е́я) : Odysseusz
Одиссе́я (-е́ї) : Odyssea
одна́к, одна́че, одна́кож
одні́сїнький : jednusieńki
одновязанко́вий : jednowiązkowy ; пиляки́ одновязанко́ві : pręciki jednowiązkowe ; пиляки́ двовязанко́ві : pręciki dwuwiązkowe ; пиляки́ многовязанко́ві : pr. wielowiązkowe (б.)
однодне́вниця (-ї) : jętka (з.)
однозву́чний (мз.) : jednobrzmienny
однокомі́рний : jednokomorowy ; двокомі́рний : dwukomorowy ; многокомі́рний : wielokomorowy ; за́вязок двокомі́рний : zalążnia dwukomorowa (б.)
однопе́нні (цьві́ти) : jednopienne (kwiaty) (б.)
однопрозябце́ва (расти́на) : jednoliścienna (roślina) (б.)
одноро́дний : jednorodny (ф.)
однота́ (-и́), є́дність (-ости)
одноці́льний : jednolity
одно́член (-а) : jednomian (ф.)
о́дуд (-а) : dudek (також : у́дуд -а) (з.)
оду́рювати (-юю) : odurzać
ожеле́диця (-ї) : gołoledź (ф.)
ожида́ти (-а́ю) : oczekiwać
ожи́на (-и) : jeżyna (б.)
о́зеро (-а -а́) : jezioro
Ойди́п (-а) або Еди́п : Edyp
ока́зия (-ії), лат. : нагода
Океа́н Вели́кий
о́кис : tlenek (м.) ; двоо́кис, трио́кис ітд. (х.)
окиса́к (-а) : tlenkowiec ; ч. мн. окиса́ки : tlenkowce (м.)
оки́сане (-я) : utlenianie (ф.)
оки́снений : utleniony (х.)
оки́стниця (-і) : okostna (с.)
окла́дина, окла́динка : okładka
о́клик (-у -и) : wykrzyknik (гр.) ; ви́клик : wykrzyk ; знак ви́клику : znak wykrzyknienia (!) (гр.)
окли́я : uklej (також : верхово́диця) (з.)
оклю́ча : osnówka (б.)
о́ко (о́ка, о́чи, очи́й) : oko (гл. : галина́ о́чна) (с.)
око́ло : około
O' Connel
Окоці́м (-а) : Okocim
о́криль (о́крили) : skrzydelnik (з.)

окритонасїнна (рости́на) : okrytozalążkowa (roślina) (б.)
окри́шник (-а) : okruchowiec, brekcya (м.)
о́крім, кро́мі, крім : okrom, prócz
окру́жний : okręgowy; пр. Ра́да Шкільна окр.
окру́жок (-жка) : baldach; **окруже́чок** (-чка) : baldaszek; **о́кров** (-а) : okrywa baldacha złożonego; **о́кровець** (-вця) : okrywka; **рости́ни окружко́ві** : rośliny baldaszkowe (б.)
окрутє́нний : okrutny
окру́ха (-и) : okruch
окру́чок (-чка) ; wirczyk (з.)
оксимо́ра (-и) : вда́тна недорічи́вість (гр.)
Октавія́н (-а)
о́кунь (-я -ї) : okuń (з.)
о́кур, порохно́ до підку́рювання пчіл в па́сїці : próchno do podkurzania pszczół w pasiece (г.)
Ольґерд (-а)
оле́гочна (-ої) : opłucna (pleura) (л.)
олїґа́рхія (-ії) : oligarchia (пано́ване кількох можновладців)
оли́й (-йю) : olej
оли́йни́к (-а́) : olejica (з.)
оли́йниця, оли́йня, оли́ярня : olejarnia, Oelschlägerei, Oelmühle; **оли́йничка** (-и) : Oelschlägerin, Oelverkäuferin; **оли́йник** (-а), **оли́ярник** : Oelschläger, Oelhändler
Оли́мп (-у); **олїмпі́йский**
о́лїнь (о́леня, о́ленї), тако́ж : о́лень і е́линь : jeleń; **о́лениця, лань або ла́ня** : samica jelenia, łania; **оле́нячий** : jeleni (з.)
олове́ць (олівця́, олівці́) : ołówek (х.)
оловни́к (-а́) : ołowiowiec (х.)
о́лово (-а) : ołów; **оловя́вий** : ołowiawy; **оловови́й** : ołowiowy (х
Олому́нець, Олому́ц
о́мар (-а) : homar (з.)
о́мацком : po omacku
омела́ (**омели́, о́мели**) : jemioła (б.)
о́мут пяни́чий : delirium tremens (л.)
о́нодї : onegdaj
ономатопое́я (-ї) : ви́раз наслідуючий звук
Опа́ва (рі́ка і мі́сто)
опа́д (-у) : opad (аст.)
опа́ль (-ю) : opal; (кре́мянка безподо́бна з водо́ю); **сия́к** (-а́) або **опа́ль благоро́дний** : opal szlachetny (м.)
о́пар (-у) : opar (ф.)
опера́ция (-ї) (ді́лане, справа, на́слідок; і́менно ді́лане хірурґі́чне)
о́пилки (-лок) : opiłki (ф.)
о́пис (-у -и) : opis
о́пій (опо́ю) : opium; тако́ж : опі́й, опо́ю) (б.)
опіку́н (-а -и́) : opiekun
опі́нія (-ії) (1. га́дка загалу́, 2. га́дка одини́ці)
о́пір (о́пору) : opór (ф.)
опі́рниця (-ї) : opornica (ф.)
опі́сля : potem
опла́вка (-и) : skrzydłówka (з.)
о́плодень (-дня) : owocnia (б.)
опові́щенє, опо́вістка : ogłoszenie
ополо́нка (-и) : okwiat pojedynczy tj. okwiat nie wyróżniony na kielich i koronę (б.)
опо́на мягка́ : opona miękka; **пану́тня** (-ї) : błona pajęcza; **опо́на тверда́** : opona twarda (с.)
опра́вдувати, оправда́ти
о́пріч : prócz
опубликува́ти (-ку́ю) : ogłosити, оповісти́ти

о́пуст (-у -и) : elizya samogłoski (гр.)
опя́ть, зно́ву, знов, вдру́ге : znowu
оранже́рия (-иї) : теплівня́, тепли́ця (-ї)
орґа́н (-у -и) (зна́ряд, го́лос, уря́дник, часопи́сь)
орґа́ни (-ів) : organy w kościele
орґані́ст (-а -и) : organista
о́рда -и (тата́рска)
ордина́рий (-ия -иї) : ordynaryusz (місцеви́й, власти́вий)
оре́л (вірла́, ві́рли) : orzeł
Оре́ст (-а) : Orestes
ориє́нт
ориєнта́льний : східнозе́мний
ориґіна́л (-у -и) : 1) первотві́р (-о́ру), первопи́сь (-и); 2) чудасі́й, dziwak
орі́х (-а -и) : orzech
орі́шник лїскове́ць : słonik orzechowiec (з.)
о́ркиш (-а) : orkisz (б.)
орнаме́нт (-у -и) : ornament (р.)
ортоґра́фія (-ії) : право́пись (-и)
ортокля́з (-у) : ortoklaz або скале́ць полеви́й (м.)
ору́же (-а) ; oręż, збро́я, бро́ня
Орфе́й (-е́я) : Orfeusz
орхе́стра (-и), грецк. : orkiestra [1) місце для му́зики; 2) музика́нти гра́ючі ра́зом на орхе́стрі]
Оршо́ва : Orsowa
о́рябок (-бка) : jarząbek (з.)
оса́ (оси́, о́си) : osa (з.)
о́садень (-дня) або дно цьвітяне́ : osadnik czyli dno kwiatowe (б.)
оса́нна : hosanna
Осьве́нцїм
о́сьде : tutaj
осе́л (осла́, о́сли) : osieł
оселе́дець (-дця́) : śledź (з.)
осередко́вий : centralny (р.)
о́середний : środkowy (np. ruch) (ф.)
о́середок : środek ; centrum (np. о́середок тя́жести : środek ciężkości) (ґм.); зосере́днювати ; зосере́дний (пр. нау́ка) (пґ.)
о́сетр (-тра) : jesiotr (з.)
оси́пок (-а) або і́соп (-а) : józefek czyli hizop (б.)
осироти́ти (осиро́чу -тиш -ти́)
осібня́к (-а́), о́собень (-бня) : індиві́дуум
оскверни́ти, опога́нити : splugawić
о скі́лько : o ile
оско́ма (-и), оско́мина (-и) : oskoma
оскорбля́ти (-я́ю) : ubliżać
ослабля́ти (-я́ю) ; осла́блювати (-юю)
осьме́рник (-а) : ośmiornica (з.)
осьмисті́нник (-а) : ośmiościan (ф.)
о́сміл (о́смелу) : gązewnik (во́сміл, восмі́лу) (б.)
осно́ва (-и) : spodek (w geometryi)
осно́ва, засно́вина : osnowa, zasada (пґ.)
осно́вний : zasadniczy (ф.)
Основяне́нко (-а)
особли́во : zwłaszcza
особови́й (заі́менник) : osobisty (zaimek) (гр.)
осо́ка (-и) : turzyca ; тако́ж : осока́ (-и́), різі́йка (-и), різо́ха (-и), різу́ха (-и) (б.)
осо́т (-у) : oset (б.)
оста́нок (-нку) : reszta (а.)
о сті́лько : o tyle
осторо́жний, обере́жний : ostrożny
о́сторонь : na ustroniu
остракі́зм (-у) : черепкови́й суд (в стари́нних Ате́нах)
о́стрий : ostry
остри́ця (-ї) : ostrosłup ; о. квадра́тна : o. kwadratowy ; о. просторо́мбна : o. prostorombowy ; о. ускісноро́мбна : o. skośnorombowy ; о. трискі́сна : o. trójskośny ;

о. шестибі́чна : o. sześcioboczny (м.)

о́стрів (-ова -о́ви), також : остро́в (-а) : wyspa

о́стрівка, о́стрів (-ова), остро́ва : ostew, ostwie, rogale (же́рдка, через котру́ проти́кує ся навхре́ст пали́ або́ смере́кові і яли́чні верхи́ зі сторча́чими галу́зями. Ужива́є ся до су́шеня сі́на або́ комани́чини) (г.)

остроžíна (-и) : ostrężyna [ина́кше : колодю́х (-а) або́ : дери́нник (-а) (б.)

острокрайча́тий : o brzegach ostrych, ostrokrawędzisty (м.)

остря́к (-а́) : mate (б.)

о́студи, пля́ми печі́нкові : plamy wątrobiane (л.)

осту́дженє (-я) : oziębienie (ф.)

осу́щити (-у́щу -у́щиш -щи́) : ziścić

ота́ва, ота́вица : potraw, otawa (г.)

о́твір потили́чний : otwór potyliczny (с.)

оте́ць (вітця́ або отця́) : ojciec

о́тже : więc

о́точень (-чня) або скочени́ця (-ї) : odtok

отро́вниця (-ї) : pokrzyk ; отро́вниця пе́ся ви́шня : wilczojagoda (б.)

отру́я (-у́ї), отру́та (-и) : trucizna (л.)

отсе́й, отся́, отсе́ : ten tutaj

Оттокар

Оттон

офіцир (-а -и) : oficer

офіциял (-а -и) : oficyał (уря́дник)

офіциялі́ст (-а -и) (уря́дник прива́тний)

оха́йливість (-ости) : ochędóstwo

охмістри́ня (-ї) (нача́льна господи́ня при дворі)

охо́встати (-аю) : okiełznać

охря́стниця : ochrzęstna (с.)

оцьвітина (-и) : okwiat (б.)

о́цель (-еля) : der Stollen auf dem Hufeisen (г.)

о́ціика (-и) : ocena

оці́ночна (коміся) : szacunkowa (komisya)

оча́шок (-шка) : kieliszek (б.)

очере́вня : otrzewna ; кризки́ : kryzki ; сїть або ото́ки : siatka brzuchowa czyli błona sadłowa (с.)

о́черк (-а) : okres ; о. архаї́чний (ве́тхий або пе́рвісний) : okr. archaiczny czyli pierwotny ; о. палеозої́чний (первичний, давнозьвірний) : okr. paleozoiczny czyli pierwszorzędny ; о. мезозої́чний (вторичний, середнозьвірний) : okr. mezozoiczny czyli drugorzędny ; оч. кеназої́чний (третичний, новозьвірний) : okr. kenozoiczny czyli trzeciorzędny ; оч. антропозої́чний (четверичний, людский) : okr. antropozoiczny czyli czwartorzędny (м.)

о́черт (-а) : okółek ; о́черт дволи́стий : okółek dwulistny (б.)

о́чи (-и́й -а́м -и́ма) : oczy ; (о́ка в сі́ти)

очевидно, очевисто, очевидячки, видимо : oczywiście

о́чко (-а) : oczko

ошади́на (-и), о́желест (-у), обли́й (облю́ю) або о́кить (о́кити), і́ней або сопли́ ле́ду примерзаючі на де́ревах : szron na drzewach lub sople lodu przymarzające na gałęziach drzew, okiść (м.)

о́шибка, по́милка, оми́лка : pomyłka ; ошибо́чний : mylny

П.

па́вза (-и) : myślnik (гр.)
Павза́нїй (-їя) : Pauzaniasz
павільо́н (-ну -ни), фр. (буди́нок при пала́тї)
па́гонець (-нця) : wypustek (б.)
Паґані́нї (-нього)
па́давка (-и), епіле́псия, при́дибка : padaczka (л.)
падолис́т(-а) або листопа́д : listopad
паду́щий : odpadający; ча́ша паду́ща : kielich odpadający; ч. ча́хла : k. znikomy; ч. трева́ла : k. trwały (б.)
паж (-а), чу́ра : paź
па́жига (-и) : żegawnica (з.)
Палести́на
пали́вода (-и) : paliwoda
па́листня (-ї) : listownica (б.)
паліндро́м : повторе́нє (гр.)
Палля́да (-и) : Pallas
пало́мник (-а -и), богомо́лець (-льця), прочани́н (-а) : pątnik
пальто́т (-а -и) : paltot
па́льчик (-а) : paluszek
паля́д (-а) : pallad (х.)
паля́дия (-ии) : palladyum (ста́туя Палля́ди в Трої, що ма́ла спа́сти з не́ба)
Паля́цкий (-ого)
памфле́т (-у -и) : pamflet (безче́сне зїдли́ве письмо́)
па́мять (-и) тя́мка (-и) : pamięć
па́нї (-ї) : pani
Панно́нїя (-її)
панчо́ха (-и) : pończocha
панци́р (-я́ -и́) : pancerz
па́нщина (-и) : pańszczyzna
па́па (-и) : papież; па́пский; па́пство (-а)
папі́р (-е́ру -е́рі) : papier (х.)
па́пороть (-и) : paproć; па́пороть гли́стник : zanokcica; па́поротень (-ня) : paprotnik (б.)
папу́га (-и), попуга́й : papuga (з.)
па́ра (-и) : para (пр. воло́в запря́жених)
па́ра наси́чена : para nasycona; па́ра перегрі́та : para przegrzana (ф.)
пара́боля : parabola; параболі́чний : paraboliczny; параболь-о́їд : paraboloida (ґм.)
парадо́кса (-и) : несподі́ванка (гр.)
паралле́ля (-ї) : parallela (рівнобі́жна)
паралі́ж (-а) : paraliż (шлві́й-о́ю)
паралла́кса (-и) : paralaksa (ф.)
Параскє́вія (-її)
парафія́нщина (-и) : parafiańszczyzna
па́ренина, па́рениця, облі́г (-о́гу), переліг (-о́гу) : odłóg, ugor (г.)
паренте́за (-и), вста́влене ре́ченє
Пари́ж (-а); пари́ский
Па́рис (-а) : Parys
па́рібок (-бка -бки́), па́робок (-бка), па́рубок : parobek
парляме́нт (-у -и) : держа́вна ра́да
паро́дия (-ии) : parodya (глумли́ве насліду́ване яко́їсь поезиї)
пароксизм (-у) : пропа́сниця, дрож, пере́падок
парономазия (-ии) (ужите́ ви́разів, що звуча́ть поді́бно, а ма́ють ріжне значі́не)
паро́тка (-и) : wyźlin (б.)
па́рох (-а -и) : proboszcz
парохі́я (-о́ду), пароплав : parowiec (ґ.)
паро́хія (-ії) : parafia (прихі́д -о́ду)
па́рпнї (-їв) : parple (л.)
па́ртия (-ии) : partya, сторона

пасáж (-у) : перéхід (-оду); пасажúр (-а -и) : подорóжний
пасáт (т.)
пáсия (-ії) : страсть ; прúстрасть
пасия́нс (-а -и) : pasyans
пасмó (-á, пáсма) : pasmo
пасóвиско (-а) : pastwisko
пáсти (падý -éш -й; впав) : padać
пáсти (пасý -éш -й; пас) : paść
пáстир (-я -і) : pasterz
патéнт (-у -и) : patent
Патéркуль (-я) : Paterkulus
пáтос (-осу) (терпíнє; прúстрасне зворýшенє, спóчув)
патриóт (-а -и); патриотúчний
патрициáт (-у); патрúций (-ия)
патриáрх (-а) : patryarcha
Патрóкль (-я) : Patroklus
патрóля (-ї) : patrol
паýк (-á -й) : pająk; паучúна (-и), паутúна (-и) або паутúнє (-я) : pajęczyna (з.)
паукóвець (-вця) : pajęczak (з.)
пáхнути (-хну) : pachnąć
пацiéнт (-а -и) : терпя́чий, хóрий
пашквíль (-ю -ї) : paszkwil (безчéсне зїдлúве письмó, прúкладка)
пашпóрт (-у -и) : paszport
паштéт (-а -и) (розмаїті мясúва, облúплені тíстом і упéчені)
пащéка (-и) : paszczęka
пéвно : zapewne
педаґóґія (-ії); педаґоґíчний
педéль (-ля -лї) : слýжник при вúсшій шкóлї
пéкло (-а) : piekło
Пельопонéз (-у) : пельопонéский
пéмза (-и) : pumeks (м.)
пень (пня, пні) : pień; źródłosłów (гр.)
Пенельóпа (-и)
пенсионáт (-у -и) : вихóвуюче завéденє
пéнсия (-ії) (1. річнá платня́, 2. вихóвуючий інститýт)
пеня́ (-ї́) : kara
пéрать (-и) : sagowiec ; пéратень (-тня) : roślina kłodziniasta (б.)
пéрвень (-вня) : pierwiastek ; громáда пéрвнї : gromada pierwiastki (м.)
первенéць (-нця́) : pierwiosnek (б.)
пéрвинок (-нка) : pierwotek (б.)
пéрвичний : pierwszorzędny (ф.)
пéрвище (-а) або пля́зма (-и) : plazma, protoplazma (б.)
пéрвісний : pierwotny
пéрвісник (-а) : pierwotniak (з.)
первóріст (-осту) : pierworośl (б.)
первородство (-а) : pierworodztwo
перґамíн (-у -и) : pergamin
перевéзти (-везý) : przewieźć
перевесло́ (-á -вéсла) : powrósło
перевéсти (-ведý) : przeprowadzić ; przetłómaczyć
перевисшáти ; перевúсшувати
перéвязка (-и), óбвязка (-и) : bandaż, opatrunek (л.)
перéгляд (-у -и) : przegląd
перегорóда : przegroda, przepona (ф.)
передвчéра : przedwczoraj
передíднем : przededniem
переді мнóю : przede mną
перéдник (-а) : poprzednik (а.)
передніжка (-и) : zawrotka (ґн.)
передóдень (-дня) : czas przed nastaniem dnia
передóнодї : przedonegdaj
передполýдне (-я) : przedpołudnie ; перед полýднем : przed południem
передрáжнювати (-нюю)
перéдросток (-тка) : przedrośle (б.)
передтúм : przedtem
передусíм, передовсíм

пере́звук (-а -и) : przemiana samogłoski (гр.)
перейти́ (-йду́ -е́ш -и́) : przejść
перекоти́поле (-а) : gipsówka (б.)
перекра́пленє (дестиля́ция) : destylacya (ф.)
перекону́вати (-ую) : przekonywać
пере́кутня (прикм. пере́кутний) : przekątnia (ґм.)
переме́рзлий : przemarzły
Перемишль (-ля) : Przemyśl (ґ.); перемиський : przemyski
перемі́нник (-а) : zamiennik (а.)
перемо́га (со́нця) : przesilenie (аст.)
переобра́женє (-я) : przeobrażenie; переобра́женє соверше́не : prz. zupełne; п. несоверше́не : prz. niezupełne; п. по́ступне : p. postępowe; п. вспя́тне : p. wsteczne (з.)
перепели́ця (-ї) : przepiórka (з.)
перепи́нанє (-я) : przecinkowanie, interpunkcya
пере́плив (-у) : przepływ
пере́пно (-а) : przepona (с.)
перепрячи́ -гти́ (пряжу́ -е́ш -и́) перепряга́ти (-а́ю)
перепу́ст (-у) : przepuszczalność (ф.)
переразли́вий : przeraźliwy
перері́з (-у) : przekrój (ґм.)
пересила́ти (-а́ю) : przesyłać; пере́силка (-и) : przesyłka
пере́ставний : przestawny
пере́станок (-нку) : przestanek
перестерегти́ -гти́ (-режу́)
пере́ступ (-у) : przestępność; пере́ступний : przestępny (а.)
перетво́ренє : przekształcenie (а.)
пере́хід (-оду) : przejście (ф.)
пере́хідний : przechodni (transitivus) (гр.)
переходови́й : przejściowy
перехрести́ти (-хрещу́ -сти́ш -сти́) пе́рець (-рцю) або попе́р (-прю́) : pieprz (б.); пе́рчений : pieprzony
переці́дженє (-я) : przecedzenie (ф.)
переці́ня́ти (-я́ю) : przeceniać; переці́нювати (-нюю)
пере́чити (-ре́чу -е́чиш) : przeczyć
перигеле́ль (-ю) : perihelium (punkt przysłoneczny (аст.)
периґе́й (-е́ю) : perigaeum (punkt przyziemny) (аст.)
Пери́кль (-ля) : Perykles
пери́на (-и) : pierzyna
перио́да (-и) : peryod; периоди́чний; перио́да = доба́ (в літерату́рі); перио́да, о́черк (в ре́ченю)
перифе́рия (-ії) : о́бвід (-оду -и)
перифра́за (-и), опи́санє : peryfraza
пері́й (-ію) : perz (б.)
перконо́жець (-жця) : ślimak pletwonogi (з.)
перку́н : perkoz [тако́ж : пірни́коза (пірни́кози)] (з.)
перку́сия (-ії) : опу́куванє (розслі́джуванє через опу́куванє) (л.)
перли́нець (-нця) : perłowiec (м.)
перлівни́ця (-ї) : perłopław (з.)
перло́ва ма́тиця (перло́вої ма́тиці) : perłowa macica (з.)
перо́ (-а́, пе́ра) : pióro (к.)
перо́н (-у) : peron
Перс (-а)
Персе́й (-е́я) : Perseusz
Пе́рсия (-ії) : Persya; пе́рський (ґ.)
персоні́фіка́ция (-ії) : усо́бленє (гр.)
перспекти́ва : perspektywa (ґм.)
персть порцеля́нна або каолі́н (-у) : kaolin czyli porcelanka (м.)
пе́рстень (-я) : pierścień (ґм.)
перстене́ць (-нця́) : kanianka, тако́ж : ви́лип (-у) (б.)
перстені́вка : pierścienica (gatunek prządki) (з.)

перстеня́к (-а -и) : pierścienica (z typu robaków) (з.)
пе́рти (пру -е́ш -и́, пер) : przeć
перфу́ма (-и) : perfuma
пе́рун (-а) : piorun (ф.)
перцю́га (-и) : pieprz turecki, papryka (б.)
пе́рший : pierwszy
пес Рябко́; то́му псо́ви
пестри́ти (-стрю́ -и́ш -и́) : pstrzyć; тако́ж : ряби́ти
песя́ (-я́ти -я́та) : psię
Петербу́рг (-а); петербу́рский (ґ.)
Петефі (-іого)
пети́ция (-ії) : про́шенє, про́сьба, по́даня
пе́тлї суди́ннї (петличкы́ суди́ннї) : pętelki naczyniowe (ч. од. 1. відм. : пе́тля суди́нна) (с.)
Петра́рка (-и)
Петро́ (-а́, Пе́тре!) : Piotr
петру́шка (-и) : pietruszka (б.)
печ (-чи) : piec
печа́ль (-и), сум, журба́ : troska, smutek; печа́льний : stroskany
печено́чник (-а) : wątrobowiec (б.)
печери́ця (-ї) : pieczarka (б.)
печеро́вець (-вця) : odmieniec (з.)
печи́ -кти́ (печу́ -е́ш -и́, пік) : piec
печі́нка (-и) : wątroba; воро́тниця (-ї) : żyła wrotna; жовч (-и) : żółć; про́від жо́вчний : przewód żółciowy; про́від міхурце́вий : przewód pęcherzowy; міхуре́ць жо́вчний : pęcherzyk żółciowy (с.)
педеста́ль (-ю) : поса́дище (-а), підбудо́ва (-и)
пи́гва (-и) : pigwa (б.); а́льва, а́йва (г.)
пи́жмо (-а) : piżmo
пилок (-лка́) : pyłek (б.)
пилча́стий : piłkowany; лист задви́йно пилча́стий : liść podwójnie piłkowany (б.)
пилю́к (-а́) : błotniak (ptak drapieżny) (з.)
пиля́к (-а́ -и́) : pręcik; пилячня́ (-ї) : pręcikowie; ни́тка : nitka; злу́чка (-и) : łącznik; голо́вка пило́чна (або пило́чня -ї) : pylnik (б.)
пи́поть (-птя) : pureć (г.)
пир (-а -и), бе́нкет : uczta, bankiet
пирга́ч (-а́ -і́) : nietoperz (з.)
пиріг (-ога́ -оги́) : piróg
пирій, пире́й, перій : perz (г.)
писальце́ (-я́, пи́сальця); писа́ло (-а, пи́сала) : rysik (к.)
пи́сар (-аря -арі́ -аріе́) : pisarz
писа́тель (-я), письме́нник : pisarz, literat
писа́ти (пи́шу -еш -и́) : pisać (к.)
пи́сень (-сня) або ґрафі́т (-а) : grafit (м.)
пискля́ (-я́ти) : piśklę
письме́нний : piśmienny; письменьство́ : piśmiennictwo
письмо́ (-а́, пи́сьма) : pismo; сьвяте́ Письмо́; письме́нний, письме́нник; письменьство́
пита́йний (заіменник) : pytający (zaimek) (гр.)
пита́йник (-а -и) : znak zapytania
пи́ти (пю, пеш, пий) : pić
пити́мий, пи́томий : właściwy (ф.);
пи́тимий : dający się pić
пи́томець (-мця -мцї) : alumnus
пи́щик (-а) : munsztuk
пів : pół
півдвана́йцята (-ти) : półdwanasta (-ej)
півкру́глий : półokrągły
пі́вніч (-очи) : północ (ф.); Пі́вніч (зам. і́мени вла́сного); пі́вні́чний : północny
півостро́в (-а), півості́в (-ова) : półwysep (ґ.)
півпо́вня (-ї) : półpełnia (ф.)
пі́врік (-оку) : półrocze

півсо́нний : wpółsenny
пі́втінь (-и) : półcień (ф.)
пі́втон (-у) : półton (ф.)
пі́втора (-ри) : półtora (-ej)
пі́втретя (-тї) : półtrzecia (-iej)
підбудо́ва (-и) : piedestał (р.)
підвла́дний або підвла́стний : podwładny
підво́я (-ї) : złotogłów, lilia zawojek (б.)
піджо́га (-и) або **підпа́л** (-у) : żagiew
підзо́рливий : podejrzliwy
піді мно́ю : pode mną
підійти́ (**підійду́** -е́ш -и́) : podejść
підка́нцлер (-а) : podkanclerzy (засту́пник ка́нцлера)
підки́нути (-ки́ну) : podrzucić
підко́ва (-и) : podkowa
підко́вик (-а) : podkowiec (rodzaj nietoperza) (з.)
підкомо́рий (-ия) : podkomorzy (шамбеля́н)
пі́дкущ (-а) : podkrzew (б.)
підло́га (-и), **доли́вка** (-и) : posadzka (р.)
підлячи́ або **підлягти́** (-ля́жу -еш, -ляг) ; **підляга́ти** (-а́ю)
пі́дмах (-у) : podmyk (ґн.)
пі́дмет (-у -и) : podmiot (гр.)
піднарі́че (-а) : podnarzecze
піднебі́нний (**співзву́к**) : podniebienna (spółgłoska) (гр.)
підне́сене про́сте : wzniesienie proste (ф.)
підні́же (-а) : podnóże
підозріва́ти (-ва́ю) : podejrzywać
підо́зрілий : podejrzany
підо́йма (-и) : dźwignia (ф.)
підокру́жок (-жка) : podbaldach (б.)
підо́шва (-и) : podeszwa
пі́дпир (-у) : podpór (ґн.)
підпира́ти (-а́ю) : podpierać
підпи́сувати (-сую) podpisuję
пі́дпочва (-и) : podglebie (г.)
підря́дне ре́чення : zdanie podrzędne (гр.)
підсиха́ти (-а́ю) : podsychać
підсні́жник (-а) : gładysz (б.)
підсо́нє (-я) : strefa (г.)
підста́ва (-и) : podstawa (ґм.)
підста́влене (-я) : podstawienie (а.)
пі́дстілка (-и) : podściółka
підсу́нути (-су́ну) : podsunąć
підтя́ти (-дітну́ -е́ш -и́) : podciąć
під той час : podówczas
піду́сня (-ї) : gąsienica roślinniarki (osy roślinnej) (з.)
підсу́ства : świnka (ryba) (з.)
пі́дхіп (-опу) : podchwyt (ґн.)
підхлі́блювати (-люю) : pochlebiać
пі́дчас коли́ : podczas gdy; **підчас то́го** : podczas tego
підчеркну́ти (-черкну́ -е́ш -и́) : podkreślić (к.)
Піємо́нт (-у) : Piemont
пієти́зм (-у) : pietyzm (набо́жність, сьвятошництво)
Пі́за (-и) : Piza
Пізистра́т (-а) ; **Пізистрати́д** (-а -и)
пізнава́ти (**пізнаю́** -е́ш, **пізнава́й**)
пізна́ти (**пізна́ю** -еш, **пізна́й**) ; **пі́знане**
пізни́й : późny
пізно́цьвіт (а) : zimowit
Пій (-ія) : Pius
пікє́та (-и) (фр.) (мали́й ві́дділ ві́йска на сті́йці, сті́йка)
пі́льга (-и) : ulga
піна́ (-и́) : piana
Пі́ндар (-а)
пі́ниця мо́рска : pianka morska (м.)
піоні́р (-а -и) : **жо́вні́р техні́чний, передо́вець** (-вця)
пірамі́да : piramida, ostrosłup; **пірамі́да сті́ята** : ostrosłup ścięty (ґм.)

Піре́й (-е́ю) : Pireus (ате́ньска при́стань)
Піренеї (-е́їв) : Pireneje
пі́рє (-я) : pierze
пірйстий : pierzasty
пірйт (-а) або двосїрча́к желі́за : piryt czyli dwusiarczek żelaza (м.)
пірна́тка (-и) : piorówka (з.)
пірна́чка (-и) : або чіпа́к (-а́) : czepiec, druga torba żołądka przeżuwacza (з.)
піроте́хнїк (-а -и) (виро́блюючий штучні огні́)
Піrр (-а) : Pirrus
піскоглід (-о́да, -о́ди) : minog (з.)
піско́вик (-а -и) : piaskowiec (м.)
пі́слаництво, мі́сия : posłannictwo
пі́сланиця (-і) : posłannica
післа́ти (пішлю́ -е́ш -й) : posłać
пі́сля (чого́), по (чому́) : według, np. пі́сля зако́ну або по зако́ну
пі́снь (-и), пі́сня (-і) : pieśń
пі́сний : postny; постові пі́сні : pieśni spiewane w post; по́стник (-а) : postnik
пісо́к (-ску́ -ски́) : piasek (м.)
пі́сонька (-и -й) : piosnka
пісту́н (-а́ -й) : piastun
пісту́нчик (-а) : pieszczoszek
пісча́ний : piaszczysty
Пітаґо́р (-а) : Pitagoras; Пітаґоре́єць (-е́йця) : Pitagorejczyk; пітаґоре́йский
пітй (піду́ -е́ш -й, пішо́в) : pójść
Пі́тия (-ії) : Pitya; пітийский
пі́хва (-и) : pochwa; лист піхви́стий : liść pochwiasty (б.)
Піяр (-а); піярский
пі́яти (пію) : piać
пла́ванє (-я) : pływanie (ф.)
пла́вень (-вня) або флюори́т (-а), флюора́к ваповий : fluoryt czyli fluorek wapniowy (м.)
плаве́ць (-вця́ -вці́) : pletwa; плаве́ць хребе́тний : pletwa grzbietowa; пл. підхві́стний : pl. podogonowa; пл. хві́стний : pl. ogonowa : плавці́ гру́дні : pletwy piersiowe; плавці́ чере́вні : pletwy brzuchowe (з.)
плави́нка (-и) : pływka (б.)
пла́вний (пр. співзву́к) : płynny (np. spółgłoska)
плавоно́жець (-жця) : czteropletwowiec (з.)
пла́вчик туковий : pletewka tłuszczowa (з.)
плане́та (р. женьс.) : planeta; планетоїд (а.) : planetoida (аст.)
пласти́на (-и) : blaszka koronowego płatka (б.)
плати́на (-и) або платі́вка (-и) : blaszka liścia; пл. щипна́ : blaszka wrębna; пл. латча́ста : bl. klapowana; пл. вріз́на : bl. sieczna; щіпень (щіпня) або ви́ступень (ви́ступня) : wrąb; ла́тка (-и) : klapa; ви́різ (-а) : wycinek (б.)
плато́к (-тка́) : płatek (б.)
плачу́ : płacę; пла́чу : płaczę
пле́кати (-аю), пле́канє : pielęgnować, pielęgnowanie
пле́мя (-мени -ена́) : plemię
плес (-а) : poskok (ґн.)
пле́сти (плету́ -е́ш -й; плів) : pleść
пле́чі (-чий) : plece
плебе́й (-е́я -е́ї) (ро́дом з лю́ду), плебе́йский : plebejuszowski
плеона́зм (-у) (зли́шне сло́во, до́дане над потре́бу)
плея́да (-и) : plejada
пли́ска (-и) або трясихво́стка (-и) : pliszka (з.)
плід (пло́ду -пло́ди) : płód
пліт (пло́та, плоти́) : płot
пльо́мба (-и) : plomba

плосконі́г (-о́га), плоското́пець (-пця) : płaskonogi (Plattfuss) (л.)
плóскавка (-и) : narzępik (з.)
плоска́н (-а́) : płaziniec (з.)
плоски́й : płaski (ґм.)
плоскокру́жок (-жка) : zatoczek (з.)
плоти́ця (-ї) : płoć (з.)
пло́ща (-і) : płaszczyzna (ґм.)
пло́ща похи́ла : równia pochyła (ф.)
пло́ща розме́жна : płaszczyzna rozgraniczająca (ф.)
плуг (-а́) : pług. Склада́є ся з : 1) гряді́ля (grządziel), 2) стовби́ці (słupica), 3) по́лоза з пято́ю (płoz), 4) леміша́ (lemiesz), 5) чересла́ (trzusło), 6) поли́ці (odkładnica, 7) чепи́г (rękojeście, czepigi). Плуг опира́є ся на коліснúці : koleśnica, kolce (г.)
плу́тати (-аю) : plątać
плюва́ти (плюю́ -е́ш) : pluć
Плявт (-а) : Plautus
пляґія́т (-у -и) : випи́суванє ; відпи́саний твір
плака́т (-у́ -и) (прилю́дне прибúте оповіщенє)
пля́ма со́нїчна : plama słoneczna (аст.)
плянїґльо́б (-у) : planiglob (аст. ґ.)
плянта́ция (-иї) (ґрунт засіяний або заса́джений)
пля́стер (-стра -и) : plaster
плати́на (-и) : platyna ; плати́на єсть ковна́ і зварка́, як желїзо : platyna daje się kuć i spajać, jak żelazo (м.)
плати́нник : platynowiec (х.)
платинія́н : platynian (х.)
Пля́тон (-а) : Platon
плюга́вство (-а) або́ ми́ршавство : plugawstwo
Плю́тон (-а) : Pluton
п(н)я́ти (пну́ -е́ш -и́ ; п(п)яв) : piąć
побере́же (-а) : pobrzeże : Побере́же (край)
по́біг (-у), утéча (-ї) : ucieczka
побі́да (-и) : zwycięstwo
побі́дний : zwycięski ; побі́дність (-ости) : zwycięskość
побі́дник (-а) : zwycięzca ; побі́дниця : zwyciężycielka
побільша́ти (-а́ю) : powiększać ; побі́льшувати (-ую)
по́біч : obok
побічне́ ре́ченє : zdanie poboczne
побічни́ця (-ї) : pobocznica (ґм.)
побли́зкий : poblizki
по́буд (-у) : popęd ; також : спону́ка (-и) (п.), пону́ка
по́вагом : powoli, lento (мз.)
пова́жний
пове́деніе (-я) : zachowanie
повели́ти (-велю́ -ли́ш -ли́) повéрх (-а -и) : piętro
пове́рха : po wierzchu ; пове́рхний : powierzchni
пове́рхня : powierzchnia ; пове́рхня кривоче́ртна : powierzchnia krzywolinijna ; пове́рхня просточе́ртна : powierzchnia prostokreślna (ґм.)
повзя́ти (повізьму́ -е́ш -и́) : powziąć
повúнен, повúнна, повúнно, повúнні : powinien itd.
повúсанє (-я) : pochód w zwieszeniu (Hengeln) (ґн.)
повúсше : powyżej
повідо́мленє, по́вістка : zawiadomienie (пґ.)
повíйка (-и) : powój ; także : опóнець (-нця) ; повíйка полати́ця : powój polny (б.)
по́вний : pełny
повновúдий : pucołowaty
повновла́сть (-и) : pełnomocnictwo ; повновла́сник (-а) : pełnomocnik

повнозо́лос (-го́лосу) : pełnodźwięk (Vollaut) (гр.)
повну́шка (-и) : pleszanka (б).
по́вня (-і) : pełnia (аст.)
повóли, повóлі : powoli
поворі́зка (-и) : powrozek
повспи́ране (-я) : pochód w podporze (Stützeln) (ґн.)
повсть (-и), **повсти́ня** (-и) : pilśń (г.)
повстяни́й : pilśniowy (г.)
повто́рюване (-я), **повто́рене** : powtarzanie, powtórzenie (пґ.)
поганúн (-и́на -а́ни -а́н) : poganin
по́гляд (-у), **поглядови́й** ; **нау́ка по́гляду**
погля́нути (-гля́ну -еш -я́нь)
по́говірка (-и) : rozmówka, w szkole ; pomawianie ; у нас є по́говірка : u nas mawiają (пґ.)
по́голос (-у) : pogłos (ф.)
погорі́лець (-льця) : pogorzelec
по́гріб (-ребу) : pogrzeb ; також : **по́хорон** (-у)
погро́за (-и) : pogróżka
погро́мець (-мця) : węgorz elektryczny, strętwa elektryczna (з.)
погрузи́ти (-гружу́ -зи́ш -зи́)
погу́ба, поги́бель (-ли) : zguba
погу́бний : zgubny
погуля́нка (-и)
по давно́му : po dawnemu
пода́гра (-и) : podagra (хоро́ба пір)
подви́жний : ruchomy (ф.)
подві́р'є (-я) : podwórze
поде́куди : gdzieniegdzie
поде́коли : kiedy niekiedy
подíбність (схóжість) : podobieństwo ; **подíбний** : podobny (ґм.)
Поділ'є (-ля); **Подоляни́н** (-и́на -ля́ни -я́н) ; **Подоля́нка** ; **подíльский**
по́дíлка (-и -и́) : podziałka (р.)
подíльність (-ости) (дíлúмість) : podzielność (а.) (ф.)
подíловий (числівни́к) : podziałowy, distributivus (liczebnik) (гр.)
подíя (-ії) : zdarzenie, fakt ; гл. також : дíйсність (-ости)
подóба (-и), **подóбінь** (-іни) : wzorunek
подóбина (-и) : kształt naśladowniczy ; **подóбини корчикова́ті або корчáсті** : kształty naśladownicze krzewiaste (м.)
по́дорож (-и) : podróż, wojaż
подоста́ток : podostatkiem
по́дрібний : szczegółowy
подро́бниця (-і) : szczegół
подру́же (-а) : małżeństwo
поду́мати (-аю) : pomyśleć
по́душка, ку́кла муравля́ : poczwarka mrówki ; **по́душки муравли́ні** : poczwarki mrówcze, zwykle, lecz fałszywie nazywane „jaja mrówcze“ (з.)
подя́кувати (-я́кую) : podziękować
поéзия (-ії) : poezya
поéма (-и) : poemat
поéт (-а -и) : poeta ; **поети́чний**
поéтика : нау́ка про поéзию
поєди́нче ре́чення : zdanie pojedyncze
поєди́нчий (нікóли в значíню : про́стий, скро́мний, simplex)
поéмність (-ости) : pojemność (ф.)
пожáдане (-я), **вахотíнє** : pożądanie (п.)
по́жаль (-и) : żywłoga (з.)
пожáр (-у -и) або **пожéжа** (-і) : pożar
пожелáти (-áю) або **побажáти** : powinszować
пожертвóване : poświęcenie
пожирáти (-áю) : pożerać
пожúток (-тку -тки) або **хосéн** (хісна́) : pożytek
пожóга (-и) : pożoga
пóза : poza

поза́втра : pojutrze; **поза́втрішний** (-їй)
позавче́ра : zawczoraj; **позавчера́шний** (-ї́й)
по́зад : z tyłu
позаторі́к : przed dwoma laty
позая́к : ponieważ
поздержли́вість (-ости)
позде́ржувати (-ую)
поздо́вж : wzdłuż
Позейдо́н (-а)
по́зем (-у) : poziom (ґм.)
позе́мий : poziomy (к.)
позитиві́зм (-у) : нау́ка о позити́вних (докла́дно озна́чених) ві́домостях
пози́ция (-иї) : поло́женє, стано́вище
позича́ти (-а́ю) : pożyczać
по́зичка (-и) : pożyczka
по́зір! : baczność! (ґн.)
позо́рище (-а) : pręgierz
поїти (пою́ -ї́ш, пій) : poić
пока́жчик (-а) : wskaźnik (ф.)
по́ки : pokąd, dopóki
по́ки що : do jakiegoś czasu
покі́й (-о́ю -о́ї) або **комна́та** (-и); **тако́ж** : **кімна́та** : pokój
покі́йник (-а -и) або **покі́йний** (-ого)
покла́данє, підки́дуванє : podorka (г.)
поклада́ти, підки́дувати : podorywać (г.)
покладни́к (-а́) : pokładełko (з.)
поколі́нє (-я) : pokolenie
полеви́й : polowy
по́ливка (-и) : polewka
по́лишка (-и) : pozostałość (ф.)
полїі́стор (-а -о́ри) (уче́ний, що занима́є ся мно́гими нау́ками)
Полїксе́на (-и) : Polixena
полї́п (-а) : polip
полїси́ндет (-у) : многосполу́чник
полїтеї́зм (-у) (ві́ра в бога́то богі́в)
полїте́хнїка (-и)
Полїфе́м (-а) : Polifem
полї́ция (-иї)
полїция́нт (-а -и)
полк (-у -и́) : pułk; **полко́вник** (-а)
поло́ва (-и) : plewa; **плівка** (-и) : plewka (б.)
полове́ць (-вця́ -вцї́) : bielec, termit (з.)
полови́к (-а́) : pustułka (з.)
половини́ти (-ню́) : połowić (ґм.)
поло́гий : położysty
полока́ти (поло́чу -еш -и́) : płukać
по́ломінь (-іни) : płomień (ф.)
полони́на (-и -и́), **полони́нка** : połonina, hala (пасо́виско пови́сше горі́шної грани́цї лїсі́в в Чорного́рі 1100 м — 1300 м)
поло́са (в ґеоґр.) : strefa (ф.)
поло́ти (по́лю -еш -и́, поло́в, по́лений) : pleć
полотно́ (-а -ло́тна) : płótno
по́льскі го́роди (miasta)
полуде́нник (-а) : południk (ф. ґ.)
полу́дне (-я); **по полу́дни**; **але: на пополу́дне**; **Полу́дне** (зам. і́мени вла́сного)
полу́мисок (-ска) : półmisek
полуни́ця (-ї) : truskawka (б.)
полупрозо́рий : półprzeźroczysty (м.)
По́льща (-і) : Polska; **по́льский**; **польщина́** : polszczyzna
Поля́к (-а -и́); **По́лька** (-и -и́)
поляриза́ция (-иї) : polaryzacya (ф.)
пома́лу : pomału
помара́нча (-і) : pomarańcza (б.)
поме́жи : pomiędzy
по́милка (-и) : pomyłka; **по́мильний** : mylny
поми́мо : pomimo
по́мисл (-у -и) : pomysł
по́між : pomiędzy

по́мір (-у -и) : pomiar (ф.)
помі́ченє (-я) : obserwacya (ф.)
Помо́рє (-я) : Pomorze ; **помо́рский**
по́мочи : pomocy; **помочи́** : pomódz
по́мпа згуща́юча : pompa zgęszczająca ; **по́мпа розрі́джуюча** : pompa rozrzedzająca ; **по́мпа ссу́ча** : pompa ssąca ; **по́мпа гнету́ча** : pompa tłocząca (ф.)
помпува́ти (-у́ю) : pompować
Помпе́й (-е́я) : Pompejusz
Помпо́нїй Аттик : Pomponiusz Attykus
по́над : ponad
понайбі́льше : po największej części
по на́шому : po naszemu
понеді́лок (-лка) : poniedziałek
пони́зше : poniżej
понима́ти (-а́ю) : pojmować
по ни́нї : po dziś dzień
по нїме́цки : po niemiecku
по́ночи : po nocy
понсови́й : ponsowy (ponceau)
понч (-у) : poncz
поня́тє (-я) : pojęcie (лґ.)
поокре́мний : poszczególny
по па́ньски : po pańsku
попели́ця (-ї) або **попеля́нка** (-и) : mszyca kapuściana (з.)
попере́д : poprzed
попереджа́ючий -а -е (пр. ре́ченє): poprzedni -ia -ie (np. zdanie) (гр.)
попере́к : poprzek
по пе́рше, по дру́ге, по тре́те itd. : po pierwsze, po drugie itd.
по́під : popod
по́піл (-елу) : popiół; **по́піл вульканї́чний** : popiół wulkaniczny (м.)
по по́льски : po polsku
по полу́дни : po południu
по поря́дку : po porządku
по́при : poprzy
по причи́нї : z przyczyny
по про́сту : po prostu
пора́женє (-я) : porażka
пора́за со́нїчна : udar słoneczny (л.)
порі́внувати (-ную) : porównywać
порі́внуючий -а -е (пр. ре́ченє) : porównawczy -a -e (np. zdanie)
поро́ги днїпрові́
поро́жний : próżny
порожня́ (-ї) : próżnia (ф.)
поро́ти (по́рю -еш -и́) : pruć
по́рох (-у -и́) : proch
порохно́ (-а́ -о́хна) : próchno
порохня́чка (земля напла́вна, по́чва рожа́йна, чорно́земля) : próchnica (ziemia napływowa, gleba uprawna, czarnoziem) (м. г.)
пороши́ти (поро́шу -шиш -ши́)
по́рскати (-аю) : parskać
портиє́р (-а -и), **две́рник** (-а)
портиє́ра (-и) : надве́рна занаві́са
портре́т (-у -и), **патре́т** : portret
Портуґа́лїя (-ї́ї) ; **портуґальский**
по ру́ски : po rusku
пору́ха (-и), **прі́рва** : przepuklina (л.)
по́руч : obok
пору́че (-а) : poręcz
пору́ченє (-я) : polecenie ; **пору́чений** : polecony (пр. лист, письмо́)
порфі́р (-у) або **ба́грин** (-у) : porfir (м.)
порцеля́на (-и)
порцеля́ник (-а) : porcelanka (з.)
по́рция (-иї) : пай, па́йка
поря́док (-дку -дки) : porządek
порядкови́й (числівни́к) : porządkowy (liczebnik)
поса́дник (-а -и) : burmistrz
посвоя́ченє (по́бір -ору) : powinowactwo (х.)

поселя́ти ся (-ля́ю ся) : osiadać; поселе́нець (-нця) : kolonista
посе́ред : pośród
посереди́нї : pośrodku
посе́сия (-иї) (посі́дане, зе́мска вла́сність, майно́ де́ржане в аре́ндї)
посила́ти (-а́ю) ; по́силка (-и)
посі́щуване (-я) : uczęszczanie ; навіду́ване (шко́ли), уча́щуване (до шко́ли) (пг.)
по́скінки (-нок), побі́рниці (-ниць) (коноплі́ з пилякови́ми цьві́тами) : płoskonki, suszki (г.)
по́слїд (-у) : poślad
послїду́ючий -а -е (пр. ре́ченє) : następny -a -e (np. zdanie) (гр.)
послó́вица (-ї) : przysłowie
по́слух (-у) : послуше́ньство (пг.)
поспі́льний, посполю́дний
посно́лу : pospołu
постано́ва : postanowienie
по старо́му : po staremu
по́стать (-и) : część zasiewu,mająca być wyżętą ; rzadziej : postać
постере́женє, помі́чане : spostrzeżenie, obserwacya (ф.)
постерегти́ -гти́ (-ежу́ -е́ш -и́) : spostrzedz ; постеріга́ти (-а́ю), поміча́ти : spostrzegać
постійний : stały (a.)
постійність (-ости) : stałość
по стокра́т : po stokroć
постри́жини (-жин) : postrzyżyny
постро́єнє : zbudowanie (ф.)
постуля́т (-у -и) : жа́ланє, дома́ганє
постуме́нт (-у -и) : поса́дище
по́ступ (-у) : postęp (a.)
по́ступний : postępowy (np. ruch) (ф.)
посту́пувати (-пую) : postępować
по́тас (-у) : potas (х.)
по́тасник (-а) : potasowiec (х.)
по́темки : pociemku
по́ти : póty
Потида́я (-аї) : Potydea
поти́ранє (-я) : pocieranie (ф.)
по ти́ху : po cichu
пото́м, пото́му : potem
потро́ха, потро́шка, потро́хи
поу́з : wzdłuż, obok
похва́льний : chwalebny (пг.)
по́хибка (-и) : błąd ; блуд (-у) : błędny ognik (пг. а. ф.)
похідни́й -а -е (пр. дїєсло́во) : pochodny -a -e (np. czasownik) (гр.)
похо́вз (-у) : ślizganie (ф.)
похо́взнути ся : pośliznąć się
похідня́ (-ї) : pochodnia (ф.)
по ча́сти : po części
по́чва (-и) : gleba (г.)
почві́рний : poczwórny
почере́з : poprzez
по че́рзї : po kolei
поче́сний або поче́тний : poczesny
почі́м : poczem
почкова́тий або ниркова́тий : nerkowaty ; ви́ди почкова́ті і куля́сті : postaci nerkowate i kuliste (м.)
почта́р (-аря́ -арі́) : pocztarz ; почма́йстер (-стра) : poczmistrz
по́шість (-ести), зара́за : zaraza (л.)
по́що : po co ; по́що би : pocoby
по́яс (-а -и) : pas
пояснята́ти (-я́ю) : objaśniać ; поя́снювати (-нюю)
пра́вий (-а -е) : prawy -a -e ; права́ (прав) : prawa (Rechte)
пра́вильний : umiarowy (р.)
пра́вило (-а) : reguła ; пра́вило трох : reguła trzech (а.)
пра́вобі́ч : z prawej strony
правові́ж : prawonóż (гн.)
правопи́сь (-и -и) : pisownia
Пра́га (-и) : Praga ; пра́ский
пра́жити (-жу -иш) : prażyć
пра́жуха (-и) : prażucha
Праксите́ль (-ля) : Praxyteles
пра́порець (-рця) : proporzec

пра́сїтень (-тня) : prasiatnica (з.)
пра́ти (перу́ -е́ш -и́, прав) : prać
пра́ця, робо́та : praca (ф.)
пре́дмет (тако́ж : пере́дмет -у -и) : przedmiot (гр.)
президе́нт (-а -и) : prezydent
прези́дия (-иї) : prezydyum
прелїмінар (-аря́ -арі́) : preliminarz
Прене́сте (невідм.) : Praeneste
прені́коли : przenigdy
препара́т (-у -и) (при́ладка)
препара́ция (-иї) : пригото́вленє
Пре́сбург (-а)
пресвите́рия (-иї) : prezbyteryum (часть це́ркви, де нахо́дить ся вели́кий ві́втар)
пресвитерия́ньский : prezbyteryański (i.)
Пресьвята́ Дїва
претекст (-у -и) : pretekst (по́кривка)
преферанс (-а) : preferans (відміна гри в ка́рти)
прецесия : precesya (ф.)
пре́цїнь : przecież
при́бір (-ору -о́ри) : przybór (к.)
прива́тний : ча́стний
приве́зти (-везу́ -е́ш -и́) : przywieźć
приверже́нець (-нця), **прихи́льник** : zwolennik; **приверже́ниця** (-ї) : zwolennica
приве́сти (-веду́ -е́ш -и́) : przywieść
при́вид (-у), **привиджуванє** (-я) : галюцина́ция
привіле́й (-е́ю) (пра́во ви́ключно кому́ на́дане з оско́рбленєм пра́ва зага́льного)
приго́жий : stosowny
прида́вленє (-я) : przytłumienie (ф.)
прида́ток (-а́тка) **прикметниковий** : określenie przymiotnikowe (гр.)
прида́ток (-а́тка) **приіменниковий** : określenie przyimkowe (гр.)
прида́ток (-а́тка) **прислівниковий** : określenie przysłówkowe (гр.)
при́дих (-а -и) : przydech (гр.)
придоро́жник (-а) : podróżnik, cykorya (б.)
призво́леннє, при́звіл (-олу) : przyzwolenie
при́зма (-и) : pryzmat (ф.)
прийти́ (-йду́ -е́ш -и́) : przyjść
прии́менник (-а -и) : przyimek (гр.)
прии́хати (прии́ду -еш -и́дь)
при́каз (-у) : rozkaz
приказови́й (спо́сіб) : rozkazujący (tryb) (гр.)
прикме́та (-и) : przymiot
прикме́тник (-а -и) : przymiotnik (гр.)
при́краски (-сок) : ozdobniki albo przednutki (мз.)
при́лад (-у -и) : przyrząd (к.)
при́лад сле́зний : przyrząd łzowy; **слеза́** (слези́, сле́зи) : łza; **прові́д носо́во-сле́зний** : przewód nosołzowy (с.)
прила́дити (-а́джу), **приміни́ти** (-і́ню), **приміри́ти** (-і́рю) : przystosować
при́листок (-тка) : przylistek (б.)
прили́чний : przyzwoity
при́ліпка (-и), **ці́лу́шка** : przylepka
прилячи́ -гти́ (ля́жу -еш -жи́) ; **прилега́ти** (-а́ю)
примадо́нна (-и) : пе́рша співа́чка в теа́трі
прима́на (-и), **прина́да** (-и)
приманли́вий
прима́рий (-ия), **прима́р** (-ря́) (пер шоря́дний лїка́р в шпитали́)
приме́рє (-я) : przymierze
приміни́ти : przystosować (з.
приміннли́вість о́ка : przystoso nie się oka (ф.)
при́мір (-ру -ри) : przykład
при́міром : na przykład
принагі́дний : przypadkowy
прина́да (-и) ; powab
приневоля́ти (-я́ю) : zmuszać
невóлювати (-юю)

принíжка (-и) : odboczka (ґн.)
принци́п (-у -и) : осно́вна причи́на, осно́вне пра́вило, за́сновок (-вку), осно́ва, заса́да
При́петь (-ти)
при́пис (-у) : przepis
при́плив (-у) і відплив (-у) : przypływ i odpływ (ф.)
приподо́блюванє (-я) : asymilacya
при́почки (-очок) : przynercza (с.)
припрячи́ -гти́ (-пряжу́ -е́ш) ; припряга́ти (-а́ю)
припуска́ти (-а́ю) : przypuszczać
припускови́й -а́ -е́ (ре́ченє) : przyzwolony -a -e (zdanie) (гр.)
при́путень гривна́к : gołąb grzywacz (з.)
приро́дний : naturalny (р.)
приро́дник (-а) : instynkt ; природнико́вий : instynktowy (з.) ; природо́вець (-вця) : przyrodnik; нау́ки приро́дні або природопи́сні : nauki przyrodnicze; істо́рия приро́дна : historya naturalna; нау́ка приро́дно-істори́чна або н. істо́риї приро́дної : nauka historyi naturalnej (з. б. м. ф.)
приса́да (-и), щі́пка, щи́па : ублагоро́днене деревце́; приса́джувати (-ую) : щепи́ти де́рева овоче́ві (г.)
присво́юючий (заі́менник) : dzierżawczy (zaimek) (гр.)
присила́ти (-а́ю) : przysyłać
при́сиска (-и) або при́сисень (-сня): ssawka, korzonek ssący (б.)
при́сїд (-у) : przysiad (ґн.)
приско́ренє (-я) : przyspieszenie (ф.)
прислівни́к (-а́ -и́) : przysłówek
при́смо (-а) : przylga (з.)
при́спа (-и) : przyzba
приспі́шено : accellerando (мз.)
приста́ванє (-я) : obcowanie
при́ставка (-и -и́) : przybranka, praefixum (гр.)
приста́йність (-ости) : przystawanie; приста́йний : przystający (ґм.)
приста́нок (-нку) : przystanek
при́страсно : namiętnie
при́страсть (-и) : namiętność
прису́док (-су́дка -су́дки) : orzeczenie (гр.)
присягну́ти (-ся́гну) ; присяга́ти (-а́ю)
прита́куючий : twierdzący
притиска́ч (-а́ -і́) : przyciskacz (ф.)
приті́м : przytem
при́тїнок (-нка) : przycień (ф.)
при́тча (-і) : przypowieść (гр.)
притя́ганє (-я) : przyciąganie (ф.)
причали́ти (-алю́ -али́ш) : przybić do brzegu ; прича́лювати (-а́люю)
прича́сний : biorący udział
прича́стє (-я) : komunia
причи́нна (-и) : oczarowana, lunatyczka
причи́нно-наслїдкови́й : wynikowy (гр.)
причинови́й -а -е (ре́ченє) : przyczynowy -a -e (zdanie) (гр.)
причі́м : przyczem
причі́пність (-ости) : przyczepność (ф.)
приязний : przyjazny
При́ям (-а) : Pryam
прия́тель (-еля -елї) : przyjaciel
прісни́й : przaśny
про́ба (-и) : próba
пробле́ма (-и) : problemat
провиді́нє (-я) : opatrzność
про́від (-оду) : przewodnictwo ; провідни́к (-а́) : przewodnik (ф.)
прові́дати (-аю) ; прові́дувати (-ую)
прові́нция (-иї)
провінциялї́зм (-у) : сло́во наріче-ве́; повіті́вщина
прові́ренє (-я) : sprawdzenie (з.)

провірювати (-рюю), **прóвірка** (-и): sprawdzać, -dzanie; **постерíганє провíрююче**: **аперцéпция** (п.)
провія́нт(-у -и): **зáпас** (**зáсіб**) **жи́вности**
провóд грýдний: przewód piersiowy, ośrodek dla wszystkich gałęzi układu limfatycznego (с.)
проводи́ти моли́тву: przewodzić modlitwę (пґ.)
провóрний: przemyślny
прогáлина (-и): luka
проґрáма (-и): program
проґрéс (-у): **пóступ**; **проґреси́ст** (-а -и): **поступóвець**
прóдаж (-ажи): sprzedaż
продýкт (-у -и): produkt (плід, óвоч, ви́ріб)
проéкт (-у -и): projekt (наснóва)
прозáїк (-а): prozaik
прозелі́т (-а -и): **новохрéщенець** (-нця), **навéрнений**
прозóдия (-иї): prozodya (наýка про довготý складíв; наýка про віршóванє)
прозопопéя, **уосóбленє**: personificatio (гр.)
прозóрий: przeźroczysty (м. ф.)
прозрíти (-зрю́ -и́ш -и́): przejrzeć
прóзябець (-бця) або **кільчáк** (-á): liścień (б.)
пройди́сьвіт (-а): włóczęga
прóїздка (-и -и́): przejażdżka
проклíн (-óну -óни): przekleństwo
прокуратóрия (-иї)
пролєтáрий (-ия): proletaryusz (чоловíк без майнá); **пролєтария́т** (-у): **біднóта**, **ýбіж** (-ожи)
пролóм (-у): przełom; **пролóмина** (-и): płaszczyzna przełomu; пр. **скальковий**: przełom muszlowy; пр. **нерíвний**: prz. nierówny; пр. **задеркáстий**: prz. zadzierzysty (м.)
прóлуп або **стїнá лýпности**: ściana łupliwości (м.)
Прометéй (-éя): Prometeusz
прóміж: pomiędzy
прóміжка (-и): przedział, interwał (ф.)
проміньóванє (-я), **лучи́стість** (-ости): promieniowanie (ф.)
прóмір (-у): średnica (ґм.)
промóция (-иї): promocya (посýненє на ви́сше мíсце)
прони́канє (-я): przenikanie; **проникáти** (-аю): przenikać (ґм.)
прóпасть (-и): przepaść
прóпастливий: przepastny
пропінáция (-иї): **прóдаж трýнків**; **шинк** (-у)
проповíдник (-а -и): kaznodzieja
пропóрция (-иї): proporcya (рóзмір)
пропускове́ (**елїпти́чне**) **рéченє**: zdanie eliptyczne (гр.)
проривáч (-á -í): przerywacz (ф.)
прóріз ґеольоґíчний: przekrój geologiczny (м.)
прорóчиця (-ї): prorokini
прóсьба (-и): prośba
прóсьвіта (-и): oświata
прóсьвітний: przeświecający (ф.)
просьвітля́стий: prześwietlający (м.)
просектóрия (-иї): prosektoryum
прóсо (-а): proso; **бор** (**бóру**): ber (б.)
проспéкт (-у -и) (прóзір; вид, óгляд; оголóшенє пля́ну твóру, що мáє ви́йти з дрýку)
прóсте рéченє: zdanie proste (гр.)
простирáти (-áю): rozpościerać
прости́ти (**прощý сти́ш** -и́): przebaczyć
простíр (-óру): przestrzeń (р. ґм.)
простóрий: przestronny; **такóж**: **розлóгий**, **ширóкий**
простóрний: przestrzenny (р. ґм.)
прóсув (-у): przewlek (ґн.) (Durchschub)

прота́чник (-а) : przetacznik (б.)
проте́ : przeto ; а проте́ : pomimo to
Протей (-е́я) : Proteusz
протє́ст (-у -и) : protest (спро́тив -у)
про́ти : wbrew
проти́вний : przeciwny
противоста́вний : przeciwstawny
про́тинка (-и -и) : przecinek (гр.)
протиотру́я (-тру́ї) : odtrutka (antidotum) (л.)
протиста́вленє (-я), антите́за : przeciwstawienie
протихі́д (-о́ду) : przeciwchód ; протихо́дом (ґн.)
протоко́л (-о́лу -о́ли) : protokół (за́писник); протоколува́ти (-лю́ю) : бра́ти до за́писника
протубера́нция : protuberancya (ф.)
про́тяг (-у) : przewlek (Durchzug) (ґн.)
проце́нт (-у -и), відсо́ток (-тка -тки) : procent
проце́с (-у -и) : proces (правни́й спір, тяжба́; спра́ва; по́звa; дія); процесува́ти ся (-су́ю ся) : правува́ти ся
проце́сия (-ії) : сьвято́чний церко́вний обхі́д
профе́сия (-ії) : ремісло́, зване́, стан
профе́сор (-ора -о́ри) : profesor (учи́тель в ви́сших шко́лах)
професоро́ва (-ої)
прочита́н (-а) : bluszcz (б.)
прощáти (-а́ю) : przebaczać ; прощáти ся з ким : żegnać się z kim
проява (-и), я́вище : zjawisko (ф.)
прудúти (-джу -диш) : 1) prędko płynąć, 2) silnie dąć
прудкúй : prędki
пружúвість (-ости) : sprężystość ; пружúвий : sprężysty (ф.)
пружина́ (-и) : sprężyna (ф.)
пру́жмо (-а) : hewea, drzewo kauczukowe (б.)
пружо́к (-жка́) : prążka
Пру́сия (-ії) : Prusy ; пру́ський
прутча́стий : pręcikowy (м.)
прядивни́ця (-ї) : chińska pokrzywa (б.)
пря́дка (-и) : prządka (motyl) (з.)
пря́жа (-і) : przędza
прям (-а) : pion ; пря́мка : przyprostokątnia ; прямови́й : prostopadły ; про́типрямка : przeciwprostokątnia (ґм.)
пря́мий : prosty (к.); пря́мий спо́сіб : tryb oznajmiający (гр.)
пря́мо або про́сто : wprost
прямові́сний, прямови́й : pionowy, prostopadły (к.)
прямоку́тник (-а) : prostokąt (ґм.)
пря́сло (-а -а́) : przęsło
пря́сти (прядý -е́ш -и́, пряв) : prząść
пря́ха (-и) : prządka
псáльма (-и -и́) : psalm ; також : псало́м (-льма́)
псалти́р (-и) або псалти́ра (-и) :
Психе́ (-и́) : Psyche (Душа́)
психольо́гія (-ії) : psychologia (нау́ка про ді́ланя душі)
пструг (-а́ -и́) : pstrąg (з.)
псува́ти (псую́ -е́ш -у́ї) : psuć
пта́ство (-а) : ptastwo
пти́ця (-ї) : ptak (також : птах -а) (з.)
пти́чник (-а) : ptasznik (największy pająk, z Ameryki południowej) (з.)
пу́блика (-и) : publiczność
публи́чний, прилю́дний : publiczny
пугáр (-а́ -га́ри)
пугáрик смаковúй : pączek smakowy (с.)
пугáч (-а́ -і́) : puhacz (з.)
пу́головиця (-ї) : larwa żaby, głowacz, kijanka (з.)

пу́дер (-дру) : puder
пузи́р (-а́ -і́) : pęcherz
пузиро́вець (-вця) : roztrząchwa (з.)
пу́кас (-а) : różanka (rybka) (з.)
пука́тка (-и) : pąkla (з.)
пукла́стий : wypukły (з. б. м.)
пульс (-а), жи́вчик (-а) : puls
пуля́рес (-а -и) : pulares
пункт (-у -и) : то́чка : punkt
пу́шінок (-нка -и) : pączek (р.)
пу́плишок (-шка) : pączuszek (б.)
пу́ста : уго́рский степ
пусти́й : pusty
пусторо́жець (-ро́жця) : pustorożec (з.)
пух (-у) : puch
пухлени́на, пухлина́ (-и́) : puchlina (л.)
пучо́к (-чка́) : pączek; пучо́к вершковий : pączek wierzchołkowy; п. кутови́й : pączek kątowy (б.)
Пу́шкин (-а) : Puszkin
пчола́ (-и́, пчо́ли) : pszczoła (з.)
Пше́ворск : Przeworsk
Пше́мша : Przemsza (ріка́)
пшени́ця (-ї -і́) : pszenica (б.)
пя́вка (-и́, пяво́к) : pijawka (з.)
пядь (-и) : piędź
пяди́ч (-а́) : widłak (б.)
пяду́н (-а) : miernikowiec (з.)
пялу́н (-а́) : pnącz (б.)
пя́ний : pijany
пяні́но (-а) : pianino
Пяст (-а́) : Piast; пясті́вский
пясту́к (-а́ -и́) : pięść
пять (-ти́ або пятьо́х)
пятьдеся́ть (-и́); пятьдеся́тий
пя́терниця (-ї) : pięcistka (з.)
пятьма́ во́ждами : pięciu wodzami
пятна́йцять (-и) ; пятна́йцятий
пя́тниця (-ї -і́) : piątek
пятьсо́т : pięćset; пятьсо́тний

Р.

раб (-а́ -и́), церк. : niewolnik
рабі́нки (-ок), веснянки́, пі́ги : piegi (л.)
ра́влик (-а) : rozdepka (з.)
раве́льник (-а) : lucerna (б.)
рад (-а) : rad (х.)
Ра́да Шкільна́ краєва́
Радиви́лл (-а) : Radziwiłł ; Радивилло́ва (-ої) ; Радивилліївна (-и)
Радівці́ (-і́в)
ра́дісний ; ра́дісно
ра́дник (-а -и) : radca
раз ; кілька разі́в ; пять разі́в
раз-вра́з, раз-по́раз, раз-зара́зом
рак (-а -и) : rak (з.)
раке́та (-и) : rakieta
раково́вина (-и) : łąkotek (rodzaj ślimakowca) (ж.)
Раку́зи (-куз) ; раку́зский
раку́ля (-ї) : przekopnica (з.)
ра́лити (ралю́ -и́ш -и́) : radlić, odwracać, przeszywać (г.)
ра́ло (-а -а́) : radło (склада́є ся : з по́лоза на пере́дї вако́ваного о́стрим желі́зом, сто́вбиці, гряді́ля і чепи́ги) (г.)
рамя́ (-ени -ена́) : ramię
ра́нїшний (-їй) ; ра́но ; ра́нше
рантух (-а́ -и́) : rańtuch
рапо́рт (-у -и) : raport (звіт зда́ний підкома́ндним ста́ршому в ра́нзї)
рапсо́дия (-ії) : части́на бі́льшої оповіда́ючої пое́ми
ра́спря (-і) : zwada, niezgoda
ратунок (-нку) : ratunek
Ратисбо́на (-и) : Ratysbona (Regensburg)
ра́тище (-а) : włócznia

Рафаéль ; Рафаéля Мадóнна
Рахéля (-ї) : Rachel
рáхкавка (-и) : rzekotka (з.)
рахкотíти (-óчу -чеш) : rzegotać
рахýнок (-нку -нки) : rachunek
рахýнок змíшки : rachunek mięszaniny
рахýнок спíлки : rachunek spółki (а.)
рвати (рву -éш) : rwać ; рвýчий : rwący
реáкция (-ии) : протидíланє, віддíлóвуванє
ребéрце (-я) : żeberko (б.)
ребрó (-á -а) : żebro ; 7 пар. ребéр íстих або грýдних : 7 par żeber prawdziwych lub mostkowych; 5 пар рекóмих : 5 par żeber pozornych lub brzusznych (с.)
ребрóплав (-а) : żebropław (з.)
ревáк (-á -и́) : wyjec (rodzaj małpy) (з.)
ревéрс (-у -и) (посьвíдченє на письмí, що заплáчено щось)
ревíти (ревý -éш -и́) : ryczeć
ревматúзм (-у) : reumatyzm (гостéць)
рéвний : gorliwy
рéвність (-ости) : gorliwość
регабілїтáция (-ии) : привéрнене чéсти або станóвища
реґéнт (-а -и) : regent (правúтель краю)
реґімéнт (-у -и) : полк
реґулямíн (-у -и) (збір прúписів, управúльнюючих порядок і спóсіб дíлання)
редáкция (-ии) (вéденє і видáванє якóго письмá ; виготóвлюванє рукóписи до печáти)
рéдьква (-и) : rzodkiew ; рéдьквиця, рéдьквичка : rzodkiewka (б.)
реéнт (-а -и) нотáр ; реéнтий (-ого) дяк
реéстер (-стру -стри) (спис, покáжчик); реґістратýра (-и); реґістрáтор
режисéр (-а -и) : управúтель театрáльних предстáвлень
резéрва (-и) : зáпас
резервуáр (-у -и) : водозбíр (-óру), схóвник
резиґнáция (-ии) : зрéченє чогó ; нíддане вóлї бóжій ; рівнодýшність
резидéнт (-а -и), фр. (посóл при загранúчнім дворí ; той, що пробувáє в чиíм дóмі для товáриства або полагóджуваня справ)
резонáнс (-у) ; вíдголос (-у)
резонáтор (-а -óри) : голосни́к (-á)
результáт (-у -и) : вúслїд (-у)
резурéкция (-ии) : воскресéнє (-я)
реколéкция (-ии) (духóвна впрáва зі скýпленєм дýха)
рекомендáция (-ии) ; рекомендувáти (-ýю) : поручáти, захвáлювати
реконесáнс (-у -и), фр. : рóзвіди
рекреáция (-и) : відпочúнок, відсьвíженє сил
рекýрс (-у -и) : вíдклик
релíґія (-ії) ; релíґíйний
релíквії (-íй) : мóщі (-ий)
ремíнь (-éню -éні) : rzemień
ремíнний : rzemienny
ремісло́ (á -ісла) : rzemiosło
ремісни́к (-á -и́) : rzemieślnik
ремунерáция (-ии) : вúнагорода
Рен (-у) ; рéньский
реномé (невідм.) : слáва, імя
рéнта дожизнéнна : renta dożywotna (а.)
Реомíр (-а) : Reaumur
репарáция (-ии) : напрáва
репертóрия (-ии) : repertoryum (спис, знáйдище)

репу́блика (-и) : rzeczpospolita; республика́ньский
рескри́нт (-у -и) : письме́нний ро́зказ ви́сшої вла́сти
респіціе́нт (-а -и) (старши́й при фінансо́вій сторо́жі)
реставра́ция (-иї) : харчівня́
ресу́рса (-и), фр. : публи́чна забава́; дім призна́чений на забаву
ретори́ка (-и) : нау́ка про ро́ди про́зи; про краснорічи́вість
ретрове́рсия (-иї) : зворо́тний пере́клад
рефекта́р (-я́ -рі́) : столова́ кімна́та
рефле́ксия (-иї) : відби́ване лучів; ува́га, розва́га, ро́здум
рефле́ктор : reflektor (ф.)
рефра́ктор : refraktor (ф.)
рефра́кция : refrakcya (ф.)
рецензе́нт (-а -и) : осу́дець, су́дич
рецепі́с (-у -и) : посьві́дчене віді́брання
рече́нець (-нця), також : речи́нець (-нця) : termin
ре́чене (-я -я) : zdanie
речи́-кти́ (-речу́ -че́ш -чи́, рік) : rzec
решети́на, у́гар, угра́к : wągr (г.)
решето́ (-а́ -е́та) : przetak, rzeszoto (г.)
ржа (-і) : rdza (г.)
ржи́на (-и) : rdza (б.)
риболо́вець (-вця) : rybołówka (з.)
риболо́вня (-ї), риба́льство (-а) : rybołowstwo
ри́гати (-аю) : rzygać
Ри́га (-и); Ри́ский за́лив
ри́ґель (-ґля) : за́сув (-у)
рида́ти (-а́ю) : głośno płakać
риж (-у) : ryż
ри́жий : руди́й
ри́зико (-а), іт. : небезпе́ка, припа́док, відва́га; ризикува́ти (-у́ю) : ва́жу ся на зиск і стра́ту
рильча́к (-а́) : ryjkowiec (з.)
Рим : Rzym; ри́мский; Римляни́н (-и́на -я́ни -я́н) : Rzymianin
рим (-у -и) : rym (гр.)
ри́мар (-аря -арі) : rymarz
ри́нва (-и) : rynna
ри́ба кора́льна : rafa koralowa (з.)
ри́са (-и) або ба́рва порошку́ мінера́ла : rysa (м.)
рисува́ти (-у́ю); рису́нок (-нку) : rysować, rysunek
рись (-и) : ryś, kłus. Кінь хо́дить ри́стю, трусько́м : koń biegnie rysią (г.)
ритм (-у -и) : rytm (ро́змір)
ритуа́л (-а́лу) : уста́в церко́вний
рицарство і лицарство; ри́цар і ли́цар : rycerstwo itd.
рів (рова́ -и́) : rów
рівіе́ра, побере́же (Ліґурі́йске)
рі́внане (-я) : równanie (а.)
рі́вний : równy; рі́внож : również
рівни́к (-а́) : równik (ф.)
рівнобі́жний : równoległy (ґн. р.)
рівнобі́жник (-а) : równoległobok (ґ.)
рівнобі́жник : równoległobok; рівнобі́жностінник : równoległościan (ґм.)
рівновага (-и) : równowaga; рівнова́га стійна́ : równowaga stała; рівнова́га хитка́ : r. chwiejna; рівнова́га кождополо́жна : równowaga obojętna (ф.)
рівнови́дний : równopostaciowy, równozwrotny (ф.)
рівноде́нне (-я) : porównanie (dnia z nocą) (ф.)
рівнозна́чник (-а), рівнова́жник : równoważnik (ф.)
рівнолі́жник (-а) : równoległobok (ф.) (ґм.)
рівноря́дне ре́чене : współrzędne zdanie (гр.)
ріг (-ога́ -о́ги) : róg
рід (ро́ду, ро́ди) : ród, rodzaj

рідї́ти (-дї́ю) : rzednieć
рідки́й : rzadki ; рі́дше : rzadziej
рідкозу́бий : o rzadkich zębach
рідні́ти (-і́ю) : rzednieć
ріжкове́ць (-ківця́) : chleb świętojański ; ріжки́ або біб туре́цкий : rożki, strąki tego drzewa (б.)
рі́жний : różny
ріжни́ця (-ї) : różnica ; ріжни́чка (прикм. ріжничкови́й) : różniczka (a.)
ріжнови́дний, ріжнопода́бний (-ста́тьний) : różnozwrotny, różnopostaciowy (ф.)
ріжо́к (-жка́ -жки́) : rożek
рі́зати (-рі́жу -еш, ріж) : rzezać
різьба́р (-аря́ -арі́) : rzeźbiarz
Різдво́ (-а́) : Boże Narodzenie
рі́зка (-и -и́) : rózga
різки́й : rzeźki ; рі́зкість (-ости)
різни́к (-а́ -и́) : rzeźnik
різни́ця (-ї) : rzeźnia
різня́ (-ї́) : rzeź
рій (-оя́) : rój (ф.)
рік (ро́ку, роки́ або лїта́) : rok
рік пере́ступний : rok przestępny (ф.)
рік-рі́чно : rok rocznie
ріка́ (-и́ -і́ки) : rzeka
рільни́цтво (-а) : rolnictwo
рінь (рі́ни) : wytok (w znaczeniu zbiorowem) ; jeden kamień wytoku: ріняк (-а́) albo рінє́ць (-нця́) (м.)
рі́па (-и) : rzepa ; рінак (-у́) : rzepak (б.)
рісни́й : rzęsisty
рісни́ця (-ї) : rzęsa (також: вія-ї)
рістня́ (-ї́) : roślinność (б.)
рі́ченька (-и) : rzeczółka
річпосполи́та (річипосполи́тої) : rzeczpospolita
ріша́ти (-а́ю) ; рішити (-шу́ -ши́ш -и́) Рішельє́ (-льйо́го) : Richelieu
рішє́нець (-нця), [також : рішине́ць (-нця)] : rozstrzygnięcie, wyrok
рішу́чий : stanowczy
рове́ць (рівця́ -ці́) : rowek
рогати́на (-и) : rohatyna
рогови́к (-а́) : rogowiec (м.)
рого́жа (-і) : rogoża ; рогі́жка (-и -и́) : rogóżka
Рода́н (-а́ну) : Rodan
ро́день (-дня) : rodnik (х.)
родзи́нок (-нка -нки -ів) : rodzynek (також : рози́нок)
розбира́ти (-а́ю) : rozbierać
розгомо́нювати (-нюю)
розірва́ти (-рву́ -е́ш -и́) : rozerwać
ро́жа (-і) : róża (б.) ; rozeta (р.)
рождество́ (-а́) : narodzenie
рожє́вий : różowy ; рожа́ний : różany
рожє́н (-іжна́, рі́жни) : rożen
ро́жиця (-ї) : różyczka (б.)
ро́збіг (-у) : rozbieg (гн.)
розбі́жний : rozbieżny (a.)
ро́збір (-ору) : rozbiór, analiza (ф.)
розве́зти (-везу́ -е́ш -и́) : rozwieźć
розве́сти (-веду́ -е́ш -и́) : rozwieść
ро́звязка (-и) : rozwiązanie (a.)
розгі́н (-о́ну) : wprowadzenie w ruch
ро́зговір (-ору) : rozhowor
розгри́зти (-гризу́ -е́ш -и́) : rozgryźć
роздо́л (-о́лу -о́ли) : rozdół
ро́здїл (-у) : rozdział (ф.)
ро́здїлка (-и -и́) : łącznik (Trennungszeichen) (гр.)
роздоро́же (-а) : rozdroże
роздроби́ти (-дро́блю -биш)
ро́зєм (-у) : rozejm
розжа́рити (-арю́ -ари́ш -ари́)
ро́ззїв (-у -и) : rozziew (гр.)
роззеленіти (-і́ю) : rozzielenieć się
розізна́ти ся (-зна́ю ся)
розісла́ти (-зішлю́ -е́ш -и́) : rozesłać

розки́дуване (-я) : rozrzucanie
ро́зкіш (-оши) : rozkosz
ро́зклад (-у) : rozkład (ф.)
розко́рінка (-и) : roznóżka (з.)
розкро́чка (-и) : rozkroczka (ґн.)
розкува́ти (-кую́) : rozkuć
ро́зліг (-о́га) : rozłóg t. j. pęd podobny do wąsa, płożący się tak samo po ziemi, ale ulistniony zwykłymi, zielonymi liśćmi; також розло́га (-и) (б.)
розлу́пник (-а) : rozłupnia ; відді́лень : rozłupek (б.)
розлу́чний : rozłączny
розма́й (-ю) або розма́йрин (-у) : rozmaryn (б.)
розмаїтий : rozmaity
ро́змах (-у) : obszerność drgania (amplitudo) (ф.); przedtakt (мз.)
ро́змір (-у) : wymiar (ґм.)
розну́здати (-аю) : rozkiełzać
розпа́д (-у) : dyssocyacya, rozpadanie się (ф.)
розпамя́тувати (-тую)
розпаюва́ти (-паю́ю) ; розпайо́ваний
розпира́ти (-а́ю) ; розпе́рти (розіпру́ -е́ш)
розпла́сник (-а) : tołp (або протво́рня -ї) (з.)
розпосто́рене (-я) : rozchodzenie się (ф.)
розпороши́к (-а́) : rozpylacz (ф.)
розпросте́рти (-пріструю́ -е́ш -и́) ; розпросте́рте
розпростира́ти (-а́ю) : rozpościerać
розпря́жність (-ости) : prężność (ф.)
розпрячи́ -гти́ (-пряжу́ -е́ш -и́) ; розпряга́ти
розпу́ка (-и) : rozpacz
розпу́сний : rozpustny
розріди́ти (розріджу́ -ди́ш -и́)
розрі́дка (-и) : rozwielitka (з.)
ро́зродень (-дня) : zarodnik (б.)
розря́дження (-я) : wyładowanie (ф.)
розряди́ч (-а́) : rozbrajacz (ф.)
розсі́яне (-я) : rozprószenie (ф.)
розслі́джа́ти (-а́ю), -увати (-ую) : badać ; ро́зслі́д (-у) : badanie, також : до́слі́д (-у)
розсьмія́ти ся (-ію́ ся)
ро́зставка (-и) слів : szyk wyrazów (гр.)
розста́йний : rozstajny
розсила́ти (-а́ю) : rozsyłać
розсі́яний : roztrzepany
розсо́ха (-и) : rozgałęzienie rogu u pełnorożca (з.)
розсоха́ч (-а́ -і́) або повноро́жець pełnorożec (з.)
ро́зступ (-у) : rozstęp (ґн.)
розсу́док (-дку) : rozsądek ; розсу́дний
розтя́жний : ciągliwy (м.)
розтя́жність (-ости) : rozciągłość (ф.)
розтира́ти (-а́ю) ; розте́рти (розітру́ -е́ш -и́)
розуміти (-і́ю -і́єш -і́ї) : rozumieć
ро́зхід (-оду) : rozejście się (ґн.)
ро́зчерень (-я) : rozkrza (з.)
розчи́н (-у) : rozczyn (ф.)
розчи́тувати ся (-тую ся)
розши́рене (-я) : rozszerzenie (ф.)
розши́рене ре́чене : zdanie rozwinięte (гр.)
розшира́ти (-я́ю) ; розши́рювати (-юю)
розщі́плене (-я) : rozszczepienie (ф.)
рої́ти ся (рою́ ся -ї́ш ся) : roić się
Рокита́ньский (-ого)
рококо́ : окра́шений му́шлями і ка́мінями; стиль з часів Лю́двіка XIV.
ро́ля (-ї) : rola (Rolle)
рома́н (-у́ -а́ни) : romans
рома́нса (-и -и -а́нс) : romansa (лїри́чно-епі́чна пое́ма).

ромб (-а -и); ромбоїд (-а)
ромбостїнник (-а) : rombościan (м.)
Ромуль (-ля) : Romulus
рондо (-а) : rondo (коло, круг)
ропавка (-и) : ropucha (з.)
ропіти (-ію) : ropieć (л.)
росада (-и) : rozsada
Росия (-иї); Росияни́н (-и́на -я́ни); росийский
росіл (-со́лу -со́ли) : rosół
Россі́ (-і́ого або невідм.) : Rossi
ростбіф (-а) (волова́ пече́ня по анґлі́йски)
рости́ (расту́ -е́ш -и́) : róść
рости́на (-и) : roślina (б).
рости́нець (-нця) : rośleniec (м.)
рот (-а -и) : gęba
ртуть (-и) : rtęć (м.); ртута́вий : rtęciowy; ртутови́й (ртутни́й) : rtęciowy (х.)
руба́ти (-а́ю) : rąbać
руба́ць (-бця́) : rąbek
Рубіко́н (-о́ну) : Rubikon
руїна (-и) : ruina
рука́ (-и́ -у́ки) : ręka
рукопи́сь (-и), руко́пис(-у) : rękopis
рукоя́ть (-и) : rękojeść, rączka (ф.)
рум (-у) : rum
ру́мса ренова́ : chrobotek renożywny (б.)
румя́нець (-нцю) : rumianek (б.)
рунду́к (-а́ -и́) : krużganek
ру́но (-а -а́) : runo
руня́нка (-и) : płonnik (б.)
ру́ра, смок (-а) : rura (np. kauczukowa) (ф.)
Русь (-си); ру́ский; Черво́на Русь; рущина́ (-и́) : ruszczyzna
руса́лка (-и -и́) : świtezianka (з.)
ру́сий : blondyn
Ру́син (-а -и́) : Rusin
ру́скі се́ла : wsi ruskie
русло́ (-а́), річи́ще (-а) : koryto rzeki
Руссо́ (-а́ або невідм.) : Rousseau
руся́нка пахні́вка : tonka (б.)
рух (-у) : ruch
рух оборотови́й : ruch obrotowy; рух припі́знений : ruch opóźniony; рух приско́рений : ruch przyspieszony; рух рівномі́рний : ruch jednostajny; рух хвилеви́й : ruch chwilowy (ф.)
руча́й (-а́ю -а́ї) : potok
рушт (-у) : ruszt
рябий : pstry, pstrokaty
ряд (-у́ -и́) : rząd, szereg (а.)
рядна́ : rzędna (ґм)
Ря́шів (-ева) : Rzeszów

С.

са́бат або ша́бас (-у) : szabas
сагайда́к (-а́) : kołczan
Сага́ра (-и)
саґівни́ця (-ї) : sagownica, palma sagowa (б.)
са́джа (-і) : sadza
сакраме́нт (-у -и) : та́йна
Саксо́нїя (-її); Саксо́нець (-нця -нці)
салїтра звича́йна або азота́н пота́су : saletra potasowa; салїтра хилїйска або азота́н со́лу : saletra chilijska (м.)
Саллю́стий (-ия) : Sallustyusz
Сальоме́я (-еї)
Са́льцбурґ; сальцбу́рский
Саляміна (-и) : Salamis
сам -а́ -о́ : sam
самовла́дник (-а -и) : samowładca; самовла́дність : samowładztwo
самозву́к (-а -и) : samogłoska (гр.)
самолю́бство (-а)

самостійний : samoistny, samodzielny; -ість
самотýжки (-жок) : saneczki norweskie (Rennwolf) (ґн.)
самохíть : samochcąc
Сандомíр (-а); сандомíрский
сáнна їздá : szlichtada
Санч : Sącz; сандéцкий
сáпати (-аю) : 1) sapać, 2) okopywać kartofle
Сапíга (-и) : Sapieha; сапіжúнький; Сапіжúна (-и)
Сараєво (-а)
саранчá (-í, сáранчі) : szarańcza (в.)
Сáрдес (невідм.)
Сардúнія (-ії)
сармáтский
сáсик (-а -и) : persak (з.)
сать (-и) : mróz (szron) (ф.)
сатанá (-и́) : szatan
сатúра (-и) : satyra
Сатýрн (-а) : Saturnus
Сатурнáлії (-ій) : рúмске сьвя́то
Сафóна (-и) : Safo
сафя́н (-ý -и́), саня́н : safian
Сахалúн
свавóля (-ї); свавóлець (-льця) або свавíльник (-а -и); свавíльниця (-ї)
свадьбá (-и́) : swadźba
свéкла (-и) : ćwikła (б)
свекрýха (-и) : świekra
свербля́к (-á) : świerzbowiec (з.)
свербля́к коростник : świerzbowiec (л.)
свéрдел (-дла) : świder (ф.)
сверщóк (-щкá -и́) : świerszcz
свúставка або сопíлка : piszczałka (складовá часть орґáнів) (муз.)
свистýн (-á) : świstak (з.)
свитня́ цинковá, сфалерúт або сїрчáк цинковúй : sfaleryt, siarczek cynku (м.)
сьвідомість (-ости) : świadomość
сьвідóцтво (-а) : świadectwo
сьвíжий : świeży
свій, своя́, своé, свої́
сьвítезь (-зи); сьвітéский
сьвіт (-а -и) : świat
сьвítлий : światły, świetny
сьвітлóвня : widnia (optyczna) (ф.)
сьвітлýшка (-и) : krokosz (б.)
сьвíтский, мирскúй : świecki
Свіфт (-а)
сьвíчка (-и -и́) : świeca (ф.)
свóра (-и) : swora
свóрінь (-реня) : sworzeń
сьвятúй : święty
сьвятúй Йóсиф
сьвятокрáдець (-дця) : świętokradca
сьвятокрáдство або сьвятотáтство (церк.) : świętokradztwo; сьвятотáтний : świętokradzki
Сьвятопóлк (-а) : Świętopełk
сьвящéник (-а -и) : kapłan
Севáстополь
Севéнни
Севéр (-а) : Sewerus
Сéґедин (-а)
сегóдня : dzisiaj
сезóн (-у -и) (фр.) : порá рóку, відповíдний час
сей, ся, се, сі : ten, ta, to, ci i te
сейчáс : natychmiast
секвестрáция (-ії) (лат.) : урядовúй заéм
секрéт (-у -и) (лат.) : тáйна
секретарúят (-у -и) : ýряд і канцелярия секрéтаря
секуляризáция (-ії), лат. : обéрнене духóвних дібр в сьвíтскі
сéкция (-ії) : вíддíл; отвóрене трýпа
селедéць (-дця́ -дцї́) : śledź
сéлезень (-я) : kaczor
селезíнка (-и), сéлезíнь (-ени), селединка : śledziona (л)

селехівка (-и) : kaczennica (з.)
се́лєн : selen (х.)
селитьба́ (-и) : siedziba
село́ (-а́, се́ла) : wieś ; сїльски́й
сельте́рска (вода́)
селяни́н (-ни́на -ля́ни -ля́н)
селя́ньский : włościański
Се́мерінґ
семе́стер (-стра -и), піврік (-оку)
Семиго́род : Siedmiogród
семіна́рия (-иї) : seminaryum
Семі́ти : Semici ; семі́тский
семя́ (семї́) або сїмя́ (-ї́) : rodzina
семянча́к (-а́) : rodniowiec (б.)
сенс (-у), лат. : мисль
сенса́ция (-иї) : sensacya (вражінє, по́див, звору́шенє)
сепара́тор (-а), центрифу́ґа (-и) : odśrodkowiec, separator (ма́шина відосередко́ва, видї́люючa товщ з молока́, віддїля́ч) (г.)
сепара́ция (-иї), лат. : розлу́ка
се́пія (-ії) : чо́рна кра́ска
Се́рбія (-ії) ; се́рбский
серди́тий : gniewliwy
серду́шка (-и) : sercówka (з.)
се́ред : wśród
середа́ (-и́) : środa
середко́вий : środkowy (к.)
сере́дний рід : rodzaj nijaki (гр.)
сере́дний знак : średnik (гр.)
сере́дник (-а) : środek (Mittel)
середо́вище : środowisko
серио́зний : пова́жний
серна́ (-и́, се́рни) : sarna (з.)
серп (-а -и́) : sierp (г.)
се́рпень (-пня) : sierpień
се́рпик (-а) : jerzyk (з.)
серпорі́г (-о́га), поет. : księżyc
се́сия (-иї) : засї́данє
сестри́ця (-цї) : siostrzyczka
се́рце (се́рця) : serce ; осе́рдє (-я) : osierdzie ; середсе́рдє (-я) : śródsierdzie ; при́сїнок пра́вий і лї́ви́й : przedsionek prawy i lewy ; комо́ра пра́ва і лїва́ : komórka prawa i lewa ; скорч і ро́зкорч се́рця : skurcz i rozkurcz serca (с.)
Сибі́лля (-ї́)
Сибі́р (-і́ри) ; сибі́рский
сивоборо́дий : siwobrody
Си́гот (-а)
сидї́ти (сиджу́ -ди́ш -ди́) : siedzieć
си́зий : modry
си́кавка (-и) : sikawka (ф.)
сикли́вець (-вця) : sikwiak (з.)
си́ла відосере́дна(-я) : siła odśrodkowa ; си́ла досере́дна (-я) : siła dośrodkowa (ф.)
сильві́н (-у) або хльора́к по́тасу : sylwin czyli chlorek potasu (м.)
си́льно (мз.) : forte
сильоґі́зм (-у -и) : розумове́ заклю́ченє
силомі́ць : przemocą
си́луванє (-я) : siłowanie
си́лувати (-лую) : zmuszać ; приси́лувати : zmusić
си́ляба (-и) : склад (-у́ -и́)
симво́л : symbol
Си́ммій (-ія) : Simmius
симпа́тия (-иї) : спо́чув (-у -и), спри́янє, прихи́льність
симпто́ма (-и́), грец. : позна́ка
симфо́нїя (-її) : symfonia (музи́чна компози́ция на самі́ інструме́нти)
си́ндик (-а) : syndyk (правни́й дора́дник)
сине́кдоха (-и), грец. : обмі́на ча́сти з цї́лостию
сини́льник (-а) : sinidło, urzet (б.)
сини́ця (-и́цї) : sikora (з.)
сині́вский : synowski
синова́ (-о́ї -і́й -у́ -о́) : synowa
синогу́б : certa, rybiec (з.)
сино́д (-а -и) : собо́р (-а -и)
синонї́м (-у -и), грец. : значінєм спорі́днене сло́во

синтéза (-и), грецк. : synteza (постýпуванє в розумóваню від подрóбиць до загалý, від залóження до заключень, від причúн до нáслїдків, протúвне аналізї), узагáльнюванє; синтетúчний

сúнява (синь) : błękit (ф.)

Сúон (-а); сионíст (-а); сúоньский

сир (-а -и) : ser

Сиракýзи (-ýз); Сиракузанúн (-нúна -зáни -зáн); сиракýский

сúрватка (-и), дзер : serwatka (Molken) (г.)

сúрватчаний : serwatczany (г.)

Сúрия; сирúйский

сúрота (-и) : sierota

сúруп (-у -и) (цукровúй густúй сок)

систéма (-и), грец. : умíле упорядкóванє, уклáд (-у) систематúчний

систéма лїнíйна (мз.)

ситéць (ситцю́) : żwir (м.)

Сицúлїя; сицилїйский

сичáти (-чý -чúш -чúй) : syczeć

сичáчий співзвýк : spółgłoska sycząca

сия́ти (-я́ю) : błyszczeć, jaśnieć

сіль (сóли) : sól; сіль камінна́ або хльорáк сóду : sól kamienna czyli chlorek sodu (м.) (х.)

сіль шибцева́ : sól szybikowa; трискýчка (-и) : sól trzaskająca (м.)

сївáчка (-и) : siewnik (г.)

сївбá, сїйбá : wysiew, siew; сївáч, сівéць (-вця́) : siewacz (г.)

сівня́ (-ї) : siewnia (г.)

сїдь (сїди) або бáрва (-и) : szadź; сливкú безбáрві : śliwki jeszcze niedojrzałe całkiem, bez szadzi t. j. warstewki wosku powierzchnię dojrzałego owocu pokrywającej (б).

сїдлó (-á, сїдла) : siodło

сїм (семú або семóх); сéмий

сїмя́ або семя́ (-ї) : rodzina

сїмя́ (сїмени) : siemię (np. u rodniowców) (б.)

сїнни́к (-á -и́) : siennik

сїно (-а -á) : siano

сїрка (-и) : siarka (м.)

сїрковóдень (-дня) : siarkowodór

сїрни́к (-á -и́) : siarnik

сїрчáн (-у) : siarkan; ряд : сїрчани́ : rzęd : siarkany (м.) (х.)

сїрчáн : siarczan; сїрчúн : siarczyn (х.)

сїрчень : siarczyk; сїрчáк : siarczek (м.) (х.)

сїсти (ся́ду -деш, сядь -сїв) : siąść

сїть (-и) : sieć

сїтка (-и -и́) : siatka (р.)

сїтчáк (-á -и́) : owad siatkoskrzydły, sieciarka (з.)

сїчна : sieczna (ґм.)

сїяти (сїю) : siać

скаженúця, скаженúна, шáльга : wścieklizna (л.)

сказúти ся (-ажý ся -зúш ся -зúй ся) : wściec się

скалá (-и́, скáли), скéля (-ї) : skała; скáли поєдúнчі : skały pojedyncze; ск. злóжені : sk. złożone; ск. вирáзно злóжені : sk. wyraźnie złożone; ск. невирáзно злóжені : sk. niewyraźnie złożone; ск. злїпнúсті : sk. zlepkowe; ск. óкрушні : sk. okruchowe; ск. вибухóві (огнерóдні) : sk. wybuchowe (ogniorodne); ск. осадóві (водерóдні) : sk. osadowe (wodorodne); ск. плютонíчні : sk. plutoniczne; ск. вулканíчні : sk. wulkaniczne (м.)

скалéць полевúй або ортоклáз (-у) : ortoklaz czyli skaleń (м.)

скáлька (-и) : małż (з.)

скалóсїч (-и) : skałotocz (з.)

скальчáк (-á) або мрáмор скальковúй : marmur muszlowy (м.)

скальчáтка (-и) : grzępik (з.)

скандáл (-у -и), сóблазнь (-и)
скандувáти (-дýю) : skandować (читáти відзнáчуючи метри́чні стóпи)
скáнзия (-иї) : вирáзне віддї́люванє стіп в чи́таню ві́ршів
скáп (-у) : okap (р.)
скаралýпник (-а) : skorupiak (з.)
скарбни́ця (-ї) : skarbnica
скáрпа (-и) : skarpa (внýтрішня збіч ровá)
скарпи́тка (-и) : нóгавка (-и)
сквирчáти (-рчý -рчи́ш -рчи́)
скéптик (-а) : sceptyk (фільосóф, що сумнївáє ся о всїм, недові́ра)
скигля́к (-á) : orlik, krzykacz (з.)
ски́нути (-и́ну) : zrzucić
ски́петр (-птра) : sceptr, berło
ски́пка (-и -и́) : wiór
Скиргáйло (-а) : Skirgiełło
скі́лькість (-ости) : ilość ; скі́лькісний : ilościowy (а.)
скі́пченість (-ости) : skończoność (а.)
скі́ра (-и) : skóra ; мя́здра (-и) або ремі́нниця (-ї) : miazdra czyli skóra właściwa; нáскірень (нáскірня) : naskórek ; борóдавинка чутевá або дотикóва : brodaweczka dotykowa (с.)
скі́ряний : skórzany
скісни́й : skośny (ґм.)
склад (-ý -и́) : zgłoska, syllaba
склáданє : składanie (np. sił) ; складови́й : składowy (ф.)
склáдень (-дня) або складóвина (-и) : składnik (м.)
склáдник (-а -и́) : składnik
склáдня (-ї) або синтáкса (-и)
склóнність, нáклін (-ону) : skłonność
скляни́й : szklany
скнáра (-и) : sknera
скобéль (-бля́) : skobel
скóбка (-и) : nawias (а.) ; скобки́ (-бóк) : klamry (гр.)
сковичáти (-и́чу -чеш -и́ч) : skowyczeć
сковíрений кристáл : wypaczony kryształ (м.)
скóйка (-и) : skójka (з.)
скóком : wskok
сколóти (скóлю -леш -ли́) : skłuć
сколоти́ти (сколóчу -тиш -ти́)
скомлї́ти (-млю́ -мли́ш -мли́)
скóрбний : smętny, zakłopotany
скорбóта (-и) : zgryzota, smutek
скóрість (-ости) : prędkość ; скóрість провóдна : prędkość rozchodzenia się (ф.)
скоросьві́т : z brzaskiem dnia
скороспі́лка (-и) : śnieżyca (б.)
скóротень (-тня) : pęd skrócony; гін скорóчений (б.)
скороти́ти (-орóчу -óтиш -ти́)
скорóчений : skrócony
скóрпня (-ї) : niedźwiadek (з.)
скостенї́ти (-ї́ю) : skostnieć
скотáр (-ря́ -рí) : skotarz (pastuch)
скрáпленє (-я) : skroplenie (ф.)
скрéбло (-а -á) : zgrzebło
скрéгіт (-оту) : zgrzyt
скреготáти (-óчу -óчеш -óч)
скригулéць (-льця́, скригульцї́) : krogulec (з.)
скрипі́ти (-плю́ -пи́ш -пи́) : skrzypieć
скри́пка (-ки) : skrzypce (мз.)
скрипкáр (-ря́ -рí) : грáючий на скри́пцї)
скрипт (-у -и) : skrypt (письмó)
скрізь : wskróś
скрі́плий : skrzepły
скрут (-у) : skręt (ф.)
скрутьвагá : szalka skręcenia (ф.)
скрути́нїя (-ї́ї) (чи́сленє голосі́в)
скрýчаль (-я) : śrubinek (з.)

скру́ченє (-я) : skręcenie (ф.)
скрушúти (кру́шу -шиш -шúй)
скрушíти (-íю) : skruszeć
ску́лець (-у́льця) : kłykieć (також : горбо́к, горбка́) (с.)
скупúй : skąpy
скупо́вувати (-о́вую) : skupować
слабосúлє (-я) : słabość
Славянúн (-нúна -вя́ни -вя́н) : Słowianin ; славя́ньский
сла́ти (шлю, шлеш, шли́) : słać
слеза́ (-и́, сле́зи) : łza
сли́ва (-и) : śliwa ; сли́вка (сли́вки, сливкú) : śliwka ; довгастúнки : śliwki podługowate, węgierki ; округля́нки : śliwki okrągławe, lubaszki (б.)
слиз (-у) : ślaz (б.)
слизь (сли́зи) : śluz ; густа́ слизь : gęsty śluz (з. і б.)
слизи́ти : wydzielać śluz (з.)
слизкúй : ślizki
слизни́ця (-ї) : błona śluzowa (с. з.)
слима́к (-а́ -и́) : ślimak (з.)
слимачни́ця (-ї) : ślimacznica (р.)
слїд (-у́ -и́) : ślad
слї́дник (-а) : następnik (а.)
слї́дство (-а) : śledztwo
слї́дуючий : następujący
слї́дчий : śledczy
слїпúй : ślepy
слїпота́ ку́ряча : ślepota kurza (вечі́рнє, перемина́юче заневúдженє по я́снім дни) (л.)
слобі́дка (мз.) : kasownik
слове́сність (-ости) : piśmiennictwo
Слові́нець (-нця -нцї) : Słowieniec ; слові́ньский
сло́во (-а -а́) : słowo
словотві́р (-тво́ру) : etymologia, słoworód
слон (-а -и) : słoń ; слоні́вка : kość słoniowa, кість слонова́ (з.)
слуква́ (-и, слу́кви) : słomka [або слонь (сло́нu)] (з.)
слух (-у) : słuch
слуха́ня (-ї) : słuchota (з.)
слухня́ний : posłuszny
Случ (-чи)
случа́й (-а́ю -а́ї) : przypadek, wypadek ; случа́йний : przypadkowy
слюб, шлюб або ві́нчанє : ślub
слю́за або шлю́за : śluza
слю́сар (-ря -рі) : ślusarz
Слявóнїя
сма́жити (-а́жу -иш, смаж) : smażyć
смак (-у́), вкус : smak (п.)
сма́лець (-льцю) : smalec
смере́ка (-и) : świerk ; рі́дше : сме́рек (сме́река) (б.)
смерть мнúма, с. спо́видна : śmierć pozorna (л.)
смерте́льник (-а) : cykuta (б.)
сме́ртний : śmiertelny
сми́кавець (-вця) : ciбora ; сми́кавець папі́рник : papirus (б.)
смирнúй : skromny ; сумі́рний : cichy, spokojny (пт.)
сми́чок (-чка -чкú) : smyczek
сьмі́ти (сьмі́ю -і́єш -ій, сьмів)
сьміх (-у́) : śmiech
сьмія́ти ся (сьмію́ ся -є́ш ся -і́й ся, сьмія́в ся) : śmiać się
смо́лич (-а) : smołowiec (м.)
сморж (-а́ -і) : smardz (б.)
смочи́дерев (-а) : dracena, smocze drzewo (б.)
снаря́д ви́дїльний : narząd wydzielniczy (с.)
снаря́д голосо́вий : narząd głosowy ; горта́нь (-и) : krtań ; хря́стка щитова́ : chrząstka tarczykowa ; хрястки́ ливанко́ві : chrząstki nalewkowe ; вя́зла голосо́ві : więzadła głosowe, wstęgi głosowe ; голоспи́ця (-ї) : głośnia ;

нагорта́нник(-а) : nagłośnia czyli krtaniokrywka (с.)
снаря́д ди́шний : narząd oddechowy; горта́нь (-и) : krtań; ди́шиця (-ї) : tchawica; о́зяви : oskrzela; пра́вий. о́зяв : prawe oskrzele; лїви́й о́зяв : lewe oskrzele; о́зявки : oskrzelka; мішо́чки лїйкова́ті : woreczki lejkowate; міхурцї́ возду́шні : pęcherzyki powietrzne; олего́чна : opłucna (с.)
снаря́д слу́ху : narząd słuchu: 1) внї́шна (-я) часть у́ха: чашина́ у́шна : małżowina; прово́д слухови́й внї́шний : przewód słuchowy zewnętrzny [вощ (-і) або сї́рка у́шна: woskowina uszna]; оболо́на тараба́нна : błona bębenkowa або тараба́нчик : bębenek; 2) сере́дна (-я) часть у́ха: ямина́ тараба́нна : jama bębenkowa; кісточки́ слухові́ : kosteczki słuchowe; кле́вчик (-а) або молото́чок (-чка́) : młoteczek; ковальце́ (-льця́) : kowadełko; зеренце́ (-я́) : kosteczka Sylwiusza; стременце́ (-я́) : strzemionko; віко́нце ова́льне і окру́гле : okienko owalne i okrągłe; 3) вну́тренна часть у́ха : перево́йник (-а) : błędnik; при́сїнок : przedsionek; три лукова́ті про́води : trzy łukowe przewody; слима́к (-а́) : ślimak; води́ця : płyn w błędniku; нерв слухови́й : nerw słuchowy (с.)
снаря́д тра́вленя чолові́ка : narząd trawienia człowieka; ямина́ ротова́ : jama ustna; го́рло (-а) : або глот (-а́) : gardło; ї́жниця (-ї) : przełyk; жолу́док (-дка) : żołądek; кишки́ або яли́та : kiszki, jelita (с.)
снаряди́ти (снаряджу́ -ди́ш -ди́) : sporządzić
снасть (-и) : naczynie, narzędzie, sprzęt
сніп (снопа́) : snop; долї́шна (-я) часть снопа́: гу́зїр (-а) : knowie; горі́шна (-я) часть: коло́сє, чівки, ря́са : kłosie. Сніп вя́же ся переве́слом : powrósło (г.)
снїг (-у́ -и́) : śnieg
снїго́виця (-ї), мете́лиця : śnieżyca; снї́жка (-и -и́) : śnieżka
снїгу́р (-я́ -і́) : gil (з.)
снї́данє (-я) : śniadanie
снїдове́ць (-вця́) : jams (б.)
снїть (-ти), снїтї́й (-їю́) : śnieć (г.) (б.)
снови́да (-и), мі́сячник, причи́нний : lunatyk; снови́данє : lunatyzm (л.)
сно́чи : wczoraj wieczór
снува́ти (сную́ -є́ш -уй) : snuć
Собє́ский (-ого)
Собі́тка (-и) : Sobótka; купа́льний ве́чір
сова́ (-и́, со́ви) : sowa (з.)
соверше́ний, церк. : doskonały; соверше́но : doskonale
сови́нка (-и) : sówka (motyl nocny, ćma) (з.)
со́вісний : sumienny
сод (-у) : sód (х.)
сойм (-у) : sejm
соки́ра (-и) : siekiera
со́кіл (-ола) : sokół (з.)
сокі́лка(-и), соколи́ця : sokolica (ґн.)
соколо́нько (-а) : sokół
Сокра́т (-а) : Sokrates
солєнїза́нт (-а -и) (той, котро́го обхо́дить ся урочи́стість імени́н або уроди́н)
соли́нець (-и́нця) : solowiec (м.)
Сольного́род : Salzburg
солові́й (-і́я) : słowik (з.)
со́лод (-у) : słód (г.)
солоди́ти (-ло́джу -диш -ди́)

соло́дкий : słodki; соло́дший
Солокі́я (-ії)
Соломо́н (-а) : Salomon
соло́мянка (-и) : nieśmiertelnik (б.)
Со́льон (-а)
соляни́ця (-ї) або си́ровиця (-ї) : solanka (м.)
сом (-а -и) : sum (з.)
сон (сну, сни) : sen
со́нда (-и), фр. : sonda [глубомі́р (-у)]
соне́т (-у -и) : sonet (відміна лїри́чної поезиї)
со́нїчник (-а) або просо́нцьвіт (-а) : słonecznik (б.)
со́нце (-я) : słońce (ф.); со́няшний : słoneczny
сопе́ль (-пля́ -плї́) або сопля́к : sopel; ви́ди соплякова́ті або соплева́ті : postaci soplowate (м.)
сопі́вка (-и) : piszczałka; с. гу́бна : p. bezstroikowa; с. язичко́ва : p. stroikowa (ф.)
сопілча́к (-а́) : organecznik (з.)
соро́ка (-и) : sroka (з.)
сорокопу́д (-пу́да) : dzierzba (з.)
сорокосьмисті́нник (-а) : czterdziestoośmiościan (м.)
соря́дний : współrzędny (ґм.)
сосна́ (-и́, со́сни) : sosna (б.)
Сотвори́тель або Тво́рець (-рця) : Stwórca
сотворі́нє (-я) : stworzenie
соу́зник (-а -и) : współwięzień
Софії́вка (-и) : Zofiówka
софі́ст (-а -и) (спо́видний мудре́ць, крута́р)
Со́фія (мі́сто)
Со́фія (-ії) : Zofia (імя́ хре́стне)
Софо́кль (-кля) : Sofokles
соха́ (-и), розсо́ха : socha (г.)
социольо́ґ (-а) : дослї́джуючий суспі́льне житє́
сочи́нник (-а) : spółczynnik (ф. а.)
со́чка (-и -и́) : soczewka (ф.)
спад (-у) : spadek (ф.)
спа́дниця (-ї) : spadkownica (ф.)
Спартани́н (-и́на -а́ни -а́н) : Spartanin
спасе́нє (-я) : zbawienie
спасе́нний : zbawienny
спаси́тель (-еля) : zbawiciel; спаси́телька (-и) : zbawicielka
спасне́ (-о́го) : spaśne
спа́ти (сплю, спиш, спи) : spać
спе́ка (-и) : spieka, upał (ф.)
спекуля́ция (-иї) : розумове́ дослї́джуванє; торгове́льне передприня́тє
спершу́ : z pierwszego razu
специялї́ст (-а -и) (фахове́ць (-вця); той, що занима́є ся ви́ключно яко́юсь нау́кою, ремісло́м або іншим ді́лом)
специя́льний : окре́мий, окремі́шний
спиж (-у) : spiż; спижеви́й
спижа́рня (-ї) : spiżarnia
спи́ник (-а) або хво́стик (-а) : ogonek liścia; лист безспинико́вий : liść bezogonkowy або л. сидя́чий : l. siedzący (б.)
спи́нка (-и -и́) : spinka
спиня́ти (-я́ю) : zatrzymywać
спів (-у), також : сьпів : spiew; співни́й; спів зі слу́ху; спів з нот (мз.)
співани́к (-а́ -и́) : spiewnik
співа́ти (-а́ю) : spiewać
співзву́к (-а -и) : spółgłoska (гр.); współbrzmienie (ф.)
співря́дний : współrzędny (гр.)
співчуте́ (-я́) : współczucie
спійня́ (-ї́), спі́йність (-ости) : spójność (ф.)
спі́йниця (-ї) : spojówka (с.)
спі́лий : dojrzały
спі́лка (-и -и́) : spółka
спільни́й : wspólny (р.); спільни́к (-а́ -и́) : wspólnik

спіри́тус (-у) або спирт (-у) : spirytus
спіши́ти (спішу́ -и́ш -и́) : spieszyć
сплет серцеви́й : splot sercowy; сплет со́нячний : splot słoneczny (с.)
спло́щене (-я) : spłaszczenie (ф.)
спля́чка (-и) : spiączka (л.)
спо́вид (-у) : pozór
спо́видний : pozorny
сповіда́льниця (-иці -иці) : konfesyonał
спо́вна : spełna
споки́й (-о́ю) : spokój; споки́йний
споки́йно (муз.) : spokojnie; andante
сполока́ти (-поло́чу -еш -и́)
спо́лом : wespół
сполу́ка (-и), злу́ка : połączenie (х.)
спомочи́ -гти́ (-мо́жу -еш -и́)
спонде́й (-е́я) : spondeus (стопа віршова); спонда́їчний
споре́ць (спірцю́) : sporysz; тако́ж: прися́пір (-спору) і ма́тка (-и) (б.) (г.)
спорт (-у), англ. (залюбо́ване, і́грá, тілесна вправа)
спо́сіб (-обу -оби) : tryb (гр.); sposób
спостері́гане (-я), поміча́не : spostrzeganie (пт.)
спра́вдї : zaiste
спра́вець (-вця), спра́вник (-а -и) : sprawca
справу́нок (-нку -нки) : sprawunek
спра́вниця (-ї) : sprawczyni
спра́га (-и), жажда́ : pragnienie (л.)
спри́ха (-и) : sprycha
спромо́жність (-ости) : zdolność (ф.)
спря́гане (-я) : асоциа́ция (п.)
спря́жка (-и -и́) : sprzążka
спрячи́ -гти́ (спряжу́ -е́ш -и́); спряга́ти (-а́ю)
спуст (-у) : upust (w maszynach elektrycznych) (ф.)
спя́ти (зіпну́ -е́ш -и́) : spiąć
сріблó (-а) : srèbro (м.); сріблови́й : srebrowy (х.); срібни́й : srebrny
ссаве́ць (-вця́ -вці́), ссач : ssak, zwierzę ssące, ssawiec (з.)
ссáти (ссу -еш -и́) : ssać
ставáти (стаю́ -е́ш, ставáй) : stawać; стáти (стáну -еш, стань) : stanąć; стоя́ти (стою́ -їш, стій) : stać
ста́дия (-ії), грец. : stadyum (старогре́цке мисце перегонів; про́тяг часу́; стан).
ста́йня (-ні -ні́ -е́н) : stajnia
сталина́ (-и́) : ląd stały; во́ди сталино́ві : wody lądu stałego, wody lądowe (м.)
ста́лї (-їв) : stalle (w kościele), місця для крилоша́н
Стамбу́л (-а) : Stambuł
стампі́ля (-ї), іт. : stampilla
стан (-у -и́) : stan; strona (гр.)
стан ску́пности : stan skupienia (ф.)
Станїсла́вів (-вова)
ста́нция (-ії) : stancya
старосьвітщина (-и) : staroświetczyzna
ста́роста (-и -о́сти і -о́ве) : starosta
старости́ня (-ї) : starościna
стать (-и) : postać
ста́тиця (-ї) : statua (пт.)
стату́т (-у -и) : уста́в (-у -и)
ста́туя (-ї -ї -у́й) : statua
стаття́ (-і́, ста́тї -ий) : artykuł (n. p. w gazecie)
ста́я (-аї -аї -ай) : staja
ствердżáти (-а́ю) : stwierdzać; ствéрджувати (-ую)
стебло́ (-а́, сте́бла) : źdźbło (б.)
стебнува́ти (-ну́ю) : stebnować
стегно́ (-а́, сте́гна) : ścięgno
сте́жка (-и -и́) : ścieżka
сте́жний : gończy (list)

стекýн (-á -и́) : stekowiec (з.)
стели́ти (сте́лю -лиш -ли́) : słać (ścielę)
сте́ля (-ї), пова́ла (-и) : sufit
стемни́ти (стемню́ -ни́ш -и́)
сте́мпель (-пля -плї) : stempel (клеймо́ -а́)
сте́пень (-я) : stopień; сте́пень (-и) : potęga; степено́ване : potęgowanie (a.); stopniowanie (гр.); climax (гр.)
сте́рвиско (-а) : grzebowisko, ścierwisko (л.)
сте́рво (-а) : ścierwo
стервони́ця (-ї) : rafflesia (б.)
стереч и́-гти́ (стережу́ -е́ш -и́)
стерна́дка (-и) або стерни́к (-а́) : trznadel (з.)
стерни́ще (-а) : rżysko
стерня́ (-і́, сте́рні -ре́нь) : ścierń
сте́рти (зіґру́ -е́ш -и́) : zetrzeć
Стефа́нїя (-її)
стечи́ (-чу́ -е́ш -и́) : ściec
стид (-у) : wstyd; стидли́вий; стида́ти ся
стиль (-лю), лат. (рильце́, спо́сіб пи́саня, мо́ва, напрям, спо́сіб буду́вання; стари́й стиль : старе́ чи́слене часу́; нови́й стиль : нове́ чи́слене часу́)
стилїзува́ти (-у́ю) : stylizować (р.)
стили́стика (-и) : нау́ка про стиль
Сти́рия (-ії); стири́йский
сти́рка (-и -и́) : ścierka
сти́рта (-и) або ски́рта (-и) : styrta
стиск (-у) : ścisk
сти́сність (-ости) : ściśliwość (ф.)
стиснути (стисну́ -е́ш -и́) : ścisnąć
стих (-а́ -и́), грецк., або ві́рш (-а -і), лат. : wiersz
стиха́р (-я -і́) : komża
сти́чна (-ої) : styczna (ґм.)
стіг (-ога́ -о́ги) : stóg
стіжо́к (-жка́ -жки́) : stożek (ґм.)
сті́йка (-и -и́) : posterunek
сті́йність (-ости) : wartość (мз.)
стіл (стола́ -ли́) : stół
стіс (-о́са -оси́) : stos
стїб (сте́бу) : ścieg
стїна́ (-и́, стїни) : ściana
стлань (стла́ни) : plecha (б.)
стла́нник (-а) : plechowiec (б.)
стн; з сеї ґру́пи „т“ випада́є, коли́ не захо́дить двозна́чність або́ неясність, пр.: дійсний, звісний (nie : звістний), намісник, облесний, пе́рвісний, при́страсний, пісни́й, розпу́сний, стра́сний, че́сний, ща́сний. — Але: на́пастник, підвла́стний, повновла́стник (від : власть, а вла́сник від : вла́сний), у́стний, хре́стний, ча́стний (від : часть, а дочасний від : час) ітд.
сто, ста, сту, стом, в стї; ста, сот, стам, ста́ми, в стах; сто мужів, сто мужів, сто мужа́м, сто мужа́ми, в сто мужа́х
стовб хребови́й : słup kręgowy (з.)
стовп (-а́ -и́) або стовб : słup (ф.); kolumna (р.)
сто́впик (-а) : słupek; стовпня́ (-і́) : słupkowie; за́вязок (-зка) : zalążnia; ши́йка : szyjka; комори́на : komora; за́ляжень : zalążek; сто́вник горі́шний (-їй) : słupek górny; ст. доли́шний (-їй) : sł. dolny; ст. однокра́тний : sł. jednokrotny; ст. двокра́тний : sł. dwukrotny; ст. многокра́тний : sł. wielokrotny (б.)
сто́гін (-ону), стон (-у) : stęk
стогна́ти (сто́гну -еш -и́)
стоголо́вий : stugłowy
стоже́ць (стіжця́) : stożek (rodzaj ślimaka) (з.)
стоїци́зм (-у) (нау́ка фільосо́фа Зе́нона; обича́єва стро́гість; непохи́тність)
столи́стка (-и) : centyfolia (б.)

столі́тний : stuletni
стопо́га (-и) : stonóg (з.)
стончаќ (-а́) : ściennica (с.)
стопа́ (-и́, сто́пи) : stopa
сто́рож (-а -і) : stróż
сторо́жа (-і) : straż
Сторожéнко (-а) : Storożenko (-і)
сторо́нник (-а -и) : stronnik; сторонни́чий; сторонни́цтво
сторча́ти (-рчу́ -рчи́ш -рчи́)
стотúсячний : stutysięczny
стоя́ти (стою́ -їш, стій) : stać
страда́льний : bierny (гр.)
страйк (-у -и́), анґл. (умóвлена застанóва робóти)
стра́сний : pasyjny
Стра́ссбурґ (-а) : Strassburg; страссбу́рский
страстя́нка (-и) : pasyflora (б.)
стратéґія (-ії) : шту́ка ве́деня вíйни
страхополóх (-а) : bojaźliwy
страхопу́д (-а) : straszydło
стрека́вка (-и -и́) : ważka (з.)
стреміти (-млю́ -ми́ш -и́) : tkwić, sterczeć, dążyć
стремлíнє, змáганє (-я) : dążenie (пґ.)
стре́мя (-ени -ена́), стре́мінь (-еня), стре́мено (-а) : strzemię
Стрúвігор : Strwiąż
стриж (-а́) : rdzeń [також: стрижíнь (-жня́)] (б.)
стриж хребéтний або спиновúй : rdzeń pacierzowy; прóвід хребовúй : kanał rdzeniowy (с.)
стрúйна (-и) : stryjenka
стрúкати (-аю) : strzykać
стрихувáти (-у́ю); стрихýлець (-ýльця)
стричú -гти́ (стрижý -éш -и́) : strzydz
стріла́ (-и́, стріли) : strzała
стрíлка магнéтна : igła magnetyczna (ф.)
стрімголóв : na łeb na szyję
стрімголóвка (кýкла) : zawieszka (poczwarka) (з.)
стріха (-и) : strzecha
стрíча (-і) : spotkanie; стрíтити (стрíчу -тиш -ти́) : spotkać
стрóгий : surowy, ścisły (пґ.)
строїти (строю́ -оїш -óїш, стрій)
стрóфа (-и) : strofa (стрíчка)
струк (-а́) : strąk (б.)
струна́ (-и) : struna; струни́ шовкóві; стр. металéві; стр. кишкóві
струс (-а -и) : struś; струсс, струсове, струсине або струсяче перó : strusie pióro (з.)
стýгва (-и) : stągiew
студенúця (-ї) : zimno, studnia
стýдія (-ії), лат. : studyum; студіюва́ти (-ю́ю) : досліджую, прикладáю ся до наýки
стýпа (-и) : stępa (в стýпі опихáє ся ячмíнь, прóсо) (г.)
ступакува́ти (-ку́ю) : ходúти стýпóю. (Кінь іде́ стýпóю : koń idzie stępem) (г.)
ступа́ти (-а́ю) : stąpać; ступúти (-плю -пиш -ни́) : stąpić; постýпувати (-пую) : postępować
ступенúця (-ї) : gama (мз.)
ступенúця дурова́ або мажóрна : gama durowa albo maior (мз.)
ступенúця мольова́ або мінóрна : gama molowa albo minor (мз.)
Стю́арт : Stuart
стяг (-у -и́) : sztandar
стя́гнений -а -е (пр. ре́ченє) : ściągnięty -a -e (np. zdanie)
стягнýти (стя́гну -еш -и́) : ściągnąć
стя́жка (-и -и́) : wstążka; szlak, wstęga (р.)
стя́ти (вітну́ -éш -и́) : ściąć
субє́кт (-а -и) : subjekt (w handlu), помічни́к
сублíмат (-у), хльорáк ртýти : sublimat, chlorek rtęciowy (л.)

субо́та (-и) : sobota
сува́ч (-а́) : suwak (w maszynach parowych) (ф.)
сувóрий : surowy
суд (-у) : sąd ; Gericht, Urteil (пґ.)
суда́к (-а́) : sandacz (з.)
судьба́ (-и́) : los
сулиїна (-ї) : sędzina
суди́на (-и) : naczynie; суди́ни кровоно́сні : naczynia krwionośne; суди́ни лїмфати́чні або лїмфові́, вгли́тниці : naczynia limfatyczne, chłonice (с.)
су́дия (-иї -и́ -иїв) : sędzia
су́дороги (-ів) : drgawki, konwulsye (л.)
Су́ес (мі́сто і ка́нал)
сукно́ (-а́, су́кна -ко́н) : sukno
су́кня (-ї -і́ -о́нь) : suknia
сукце́с (-у -и) : успі́х (-а -и)
су́лтан (-а -а́ни) : sułtan ; султа́нка
су́ма (-и) : suma
сума́рий (-ия) : ви́гяг ; сумари́чний : звязки́й, скоро́чений
сумлі́нє (-я) або со́вість (-и) : sumienie
су́мнів (-у), сумні́вний : wątpliwość, wątpliwy
сумнівáти ся (-ва́ю ся)
сумра́к (-у) : zmierzch (ф.)
Сунд (г.)
суни́ця (-ї) : poziomka (б.)
су́ніжка (-и) : nibynóżka albo ви́хлинка (-и) (з.)
суп (-а) : sęp (з.)
суплїка́ция (-иї) : блага́льне богослу́женє
супокі́й (-о́ю) : spokój
су́проти або су́против : wobec, przeciw
суроґа́т (-у -и), підмі́на (-и) : surrogat
сус (-а) [да́ти су́са ; одни́м су́сом]
сусі́дство; сусі́дский
сусїк (-а -и) : sąsiek
су́слик (-а) : suseł (з.)
суспе́нса (-и) : suspensa (завішенє в урядо́ваню)
суспі́льність (-ости), -ний : społeczność, społeczny
суспі́льство (-а) : społeczeństwo
су́став (-а), тако́ж суста́ва (-и) : staw ; су́став колїно́вий : staw kolanowy (с.)
суть (-и) : istota
сута́на (-и) : sutanna (ряса духо́вного)
сутере́ни (-ів), фр. : ме́шканє ни́вничне
суфлє́р (-а -и) : підповіда́ч (в теа́трі)
Сухá (-о́ї) : Sucha
сухопу́тє (-я) : suchy ląd
сухоре́бриця (-і) : ciosa czyli koza (ryba) (з.)
су́ша (-і), суході́л (-до́лу) : ląd
сушени́ці (-ни́ць), су́шені о́вочі : suszone owoce (г.)
сушня́ (-ї), во́зниця, о́зниця, сушá́рня, сушáльня : suszarnia (г.)
сфальшувáти (-шу́ю) : sfałszować
Сфінкс (-а) : Sfinx
схе́да (-и) : scheda (часть майна́, припада́юча з по́ділу на ко́жду дити́ну)
схе́ма (-и), грец., взоре́ць, спис : schemat ; схемати́зм (-у) : спис уря́дників, сьвяще́ників ітд.
схід (-о́ду) : wschód (ф.) (г.) ; Схід (-о́ду) : Wschód (зам. і́мени вла́сного)
схі́зма (-и), грец., ро́злім (-ому), і́менно церко́вний : schizma; схізмати́цкий
сховáти (-а́ю) : schować
схо́ди (-ів) : schody
схо́дни (-ин) : schadzka
схоля́стик (-а) (середновічний христия́ньский фільософ ; схоластичний : школя́рскій, мудру́ючий)
схопи́ти (схо́плю -пиш -пи́)
схоро́ваний : schorzały

сцизо́рик (-а) : но́жик до затина́ня пер
Сципіо́н (-о́на) : Scypio ; Сц. Африка́ньский
сцїди́ти (сцїджу́ -ди́ш -ди́) сцїп (-у) кро́ви : skrzep krwi (л.)
сці́пнене (-я) : stwardnienie (ф.)
сці́пнене посме́ртне : tężec pośmiertny (с.), skostnienie pośmiertne (л.)
счервоні́ти (-і́ю) : sczerwienieć
сче́ркнути (-кну -еш -и́) : skreślić
счеса́ти (сче́шу -шеш -ши́)
счини́ти (-и́ню -ниш -ни́) : wszcząć ; счина́ти (-а́ю) : wszczynać
счорні́ти (-і́ю) : sczernieć
ся кладе́ ся по дїєсло́ві і пи́ше ся окре́мо : брат учи́ть ся ; сестра́ мо́лить ся
-сь (= ся) прилу́чує ся до попере́дного дїєсло́ва : моли́лась ; сьмія́лись ; наду́малась
ся́єво (-а) : światło mgliste (ф.)
ся́жень (-жня -жні) : sążeń
ся́ник (-а) : ciernik (rodzaj ryby) (з.)

Т.

табе́ля (-ї) : tabella (пере́глядний ви́каз, спис)
табли́чка (-и -и́) : tabliczka (к.)
табуре́т (-а), фр. : taboret (ни́зке кре́сло)
Та́ври : Taury (pasmo Alp)
тавтольо́гія (-ії) : тожсамі́, тото́жні слова́ в ре́ченю
та́же або таж : wszakże
тай, та : i
та́йно, по́тайно : tajemnie
таї́ти (таю́ -ї́ш, тай) : taić
таль (-ю) : tal (х.)
тала́н (-у́) : szczęście, los ; тала́нт (-у́) : talent ; таланови́тий, талантли́вий : utalentowany
Та́лїя (-ії), грец. : му́за коме́дії
тальк (-у) : łojek ; лупа́к талькови́й : łupek talkowy ; пату́чня або стеати́т : steatyt czyli słoniniec ; горшко́вина (-и) : kamień zduński (м.)
таки́й же то : takiżto
тако́ж : także
та́кса (-и) : ці́на, о́ці́нок (-нку)
так са́мо : tak samo
такт (-у -и) : takt (мв.)
Таміза (-и) : Tamiza (г.)
тамо́шний (-ї́й) : tameczny
тамто́й -та́ -то́ -ті́ : tamten itd.
тамтуди́ (-да́) : tamtędy
тандита (-и) : tandeta
та́нець (-нцю -нці́) : taniec
тане́чник (-а -и) : tancerz ; тане́чниця (-ї) : tancerka
тантие́ма (-и) : нале́жна часть в до́ходах
тара́с (-су́) : taras ; тарасува́ти (-у́ю)
Тара́сова моги́ла : mogiła Szewczenki
тарга́н (-а́ -и́) : karaczan (з.)
Таре́нт (-у) : Tarent
таріль (-е́лю -е́лї) : talerz
Тарквіній (-ія) : Tarkwiniusz
Та́рло (-а) : Tarło
Тарно́бжеґ (-у) (г.)
Тарс (-у) : Tarsus
Та́три (-тер) : Tatry
Та́хо : Tajo
Та́цит (-а) : Tacyt
твар (-и) : stworzenie, twarz
тве́рдженє (-я) : twierdzenie
твердий : twardy ; тве́рдший, на́йтвердший

твердота́ (-и́) : twardość (м. ф.)
твердя́к (-а́) : twardziel (б.)
твере́зий : trzeźwy
твій, твоя́, твоє́, твої́
твір (-о́ру -о́ри) : utwór, dzieło
тво́рець (-рця) : twórca
теа́тер (-тру -три) : teatr
Те́би (Теб) : Teby; Теба́нець (-нця); теба́ньский
Тезе́й (-е́я) : Tezeusz
Теке́лїй (-їя) : Tekely
текст (-у -и) : tekst (вла́сні слова́ а́втора)
телєґра́ма (-и) : telegram
телєґра́ф (-у); телєґрафі́ст (-а); телєґрафі́чний
Теле́мах (-а)
телєфо́н (-у) : telefon (ф.)
телєско́п (-у) : teleskop (ф.)
тельмо́м : obces
те́люр (-а) : tellur (х.)
телю́риюм : teluryum (ф.)
теля́ (-я́ти -я́та) : cielę
те́ма (-и -и), грец. : temat (предло́жене ре́ченє, пре́дмет, зада́ча)
Темі́стокль (-ля) : Temistokles
те́мня опти́чна : ciemnia optyczna (ф.)
темпераме́нт (-у -и) : temperament (вла́сність ті́ла, вда́ча, успосо́бленє, приро́да)
темперува́ти (-ру́ю) : temperować (злаго́джувати, повде́ржувати)
те́мпо (в му́зицї)
тенеса́ (-не́с) : trzewia, wnętrzności (л.)
теольо́ґія (-ії), грец. : богосло́вє (-я)
тео́рия (-иї), грец. : teorya (науко́вий по́гляд, нау́ка, при́пис, тве́рдженє)
тепе́рішний (-їй) : teraźniejszy
тепло́ (-а́) : ciepło (ф.)
терако́та (-и), іт. : terrakota (па́лена гли́на)
тера́са (-и) : земе́льний на́сип, схо́ди з дерни́ни
тере́бити (-блю́ -би́ш -би́) : obierać z łupy, trzebić
Теребо́вля (-ї) : Trembowla
тере́зка : szalka (u wagi) (ф.)
те́рем (-у -е́ми) : pałac
тере́н (-у) : teren (земля́, я́кість землї́, по́ле)
терито́рия (-иї) : terrytoryum (о́бласть, краї́на, о́кіл)
те́рлиця (-ї) : międlica, tarlica (те́рлиця стої́ть на ніжка́х, со́хах, в котри́х задо́вбані ре́бра (сте́гна) тво́рять жо́лоб; в жо́лобі бі́гає ві́стрє з ручи́цею, оса́джене на чо́пику) (г.)
те́рмін (-у -и), рече́нець (-нця) : termin
термітє́ (-я́), паздеро́ : paździerze (г.)
термоме́тер (-тра -три) : termometr (тепломі́р)
Термо́пілї (-їв) : Termopile
тернь (-я) : cierń, тако́ж терн (-а) (б.)
Терно́піль (-оля), Тарно́піль : Tarnopol
терно́струч (-а) або ака́ция правди́ва : akacya prawdziwa (б.)
терори́зм (-и́зму -и́зми) : terroryzm (жорсто́ка вла́да, послу́гуюча ся по́страхом)
терпели́вий : cierpliwy
терпенти́на (-и)
терпі́ти (терплю́ -пи́ш -и́) : cierpieć
Терси́т (-а) : Tersytes
те́рти (тру, треш, три, тер) : trzeć
терция́н (-а -и) : tercyan
теса́ти (те́шу -шеш -и́) : ciosać
те́сля (-ї -ї́ -ї́в) : cieśla
тесове́ць (-вця́) або ка́мінь тесови́й : kamień ciosowy (м.)
Тесса́лїя (-ії); тессалі́йский
Тети́да (-и) : Tetys
те́хнїка (-и); техні́чний
течи́ -кти́ (течу́ -че́ш -чи́) : ciec

тéща (-і) : teściowa
Ти́бер (-бру) : Tyber
Тибéрій (-ия) : Tyberyusz
Ти́бет (-у)
Тибу́лль (-ля) : Tybullus
тигр (-а) : tygrys (з.)
Тигр (рікá)
ти́ждень (ти́жня, ти́жні) : tydzień
ти́кає ся (чого́) : tyczy się (czego)
тим рáдше, тим лу́чше, тим сьмілі́ше — що : tem bardziej, tem lepiej, tem śmielej — że
тимчасо́м, міжти́м : tymczasem
тинк (-у) : tynk; тинкувáти (-ку́ю)
тинктýра (-и) : tynktura (ви́тяг з зїль, вар)
тиранія (-ії), грец. : наси́льне пано́ване; тиран (-а -и) : жорсто́кий самовлáдець (душмáн, живоїд)
Тиртáй (-áя) : Tyrteusz
тис (-а) : cis (б.)
тиск (-у) : ciśnienie (ф.)
Тиссафéрн (-а) : Tyssafernes
ти́сяч (-и -и -ий); однá ти́сяч; три ти́сячи; пять ти́сячий; двікрáт сто ти́сячий; такóж: ти́сяча (-і); однá ти́сяча; дві ти́сячі; пять ти́сяч ітд. : tysiąc itd.
ти́сячний [ти́сячний девятьсóтний четвéртий; або корóтше: ти́сяч девятьсóтний четвéртий] : tysiączny itd.
титýл (-у -и), нáдпись (-иси), нáголовок (-вка -вки), (означене; правнá причи́на): tytuł itd.
тиф (-у), глухáня : tyfus, dur (л.)
Ти́фліс (-а)
ти́хо : piano (мз.)
Ти́ціян (-а) : Tycyan
тишинá (-и́) : cisza (ф.)
тия́ра (-и) : tyara (покритé головй у Пéрсів, потрíйна корóна пап)
тік (тóку) : boisko, klepisko, tok (г.)
ті́лько : tylko
тільколі́тний : tyloletni
тількомá грішми́ : tylu pieniądzmi
Ті́чино (-а) (рікá)
тїлéсний : cielesny
ті́ло (-а) : ciało, bryła; тїло грáнчасте : bryła graniasta; ті́ло кругле : bryła okrągła; ті́ло оборотóве : bryła obrotowa; ті́ло прáвильне : bryła umiarowa (ґм.)
тїльцé зéлени (тїльця́ зéлени) : ciałko zieleni (б.)
ті́мятко, ті́мячко, тімя (-я) : ciemię (л.)
ті́мятко (-а) або дúхалка (-и) : ciemiączko (с.)
тїнь (-и) : cień; тїнь глухá : jądro cienia (ф.)
тїсни́й : ciasny
ті́сто (-а -á) : ciasto
ті́тка (-и -и́) : ciotka
тіч (тéчи), теч : ciecz (ф.)
Ті́шин : Cieszyn
ткань (-и) : tkanka (з. б. с.)
ткань хря́стна : tkanka chrząstkowa; ткань кíстна : tk. kostna; тк. мязовá : tkanka mięsna; ткань нéрвна : tkanka nerwowa (с.)
ткань наболóнна : tkanka nabłonkowa; нáболонь : nabłonek; ткань железóва : tkanka gruczołowa (с.)
ткáти (тчу -еш -и́ або : ткáю -áєш -áй) : tkać
ткáцтво (-а) : tkactwo; ткáцкий
тлик (-а) : psotnik (з.)
тлі́ти (тлі́ю) : tleć
тлумúти (-млю -миш -и́) : tłumić
тлумóк (-окá) ; клýнок (-пкá -нки́)
то по ви́словах пи́ше ся окре́мо: він то, ти то, вже то, де то, як то, кíлько то, áле: бýдьто, нїбúто

тоале́та (-и) (стіл і прибо́ри до вби́рання; о́дяг, стрій; місце до вби́раня)
тоа́ст (-у -и), **за́здоров** (-а)
тобі́лка (-и -и́) : torebka (б.)
Това́риство ім. Шевче́нка
товсти́й : tłusty
товстя́к (-а́) : pingwin (з.)
товчи́ -кти́ (**товчу́ -че́ш -чи́**) : tłuc
товщ (-и) : tłuszcz; **біла товщ** : biały tłuszcz (з. б. х.)
тогі́д (-дь) : przeszłego roku
тоді́ : wtedy
той, та, то, ті : ten itd.
той же : tenże; **таж, тож, то́гож** : taż, toż, tegoż itd.
той же сам : tenże sam
той сам, та сама́, то само́; то́го само́го, тої само́ї
той то : tento
ток (-у), **стру́я** (-ї) : prąd (ф.)
тока́р (-аря́ -арі́) : tokarz
толкува́ти (-ку́ю) : tłómaczyć
толо́чник (-а) : tłok (ф.)
то́мбак (-у) : мета́лева мішани́на
томи́ти (**то́млю -миш -и́**) : nużyć
тон (-у) : ton; **т. горі́шний** (-ї́й) : ton górny; **т. згі́дний** : ton zgodny; **т. осно́вний** : ton zasadniczy (ф.); **тон головни́й** : t. główny (w organach); **тон помічни́й** (в ор-ґа́нах (мз.)
тонки́й : cienki; **то́ншний**
тонкове́рхий : o cienkim wierzchu
топа́з (-а) : topaz (м.)
то́пливо (-а), **па́ливо** (-а), **огрі́ва** (-и) : opał
топні́ти (-ні́ю) : topnieć
топо́ля (-ї) : topola; **т. острове́рха** : t. włoska (б.)
топта́ти (-о́пчу -еш -чи́) : deptać
торбу́н (-а́ -и́) : torbacz (z gromady ssawców) (з.)
торг (-у́ -и́) : targ
торжестве́нно : majestatycznie; maestoso (мз.)
торжество́ (-а́), церк. : uroczystość; **торжестве́нний** : uroczysty
торі́к : tamtego roku; **торі́чний** : tamtegoroczny
торкота́ти (-ко́чу -о́чеш -о́ч) : terkotać
торо́чка (-и) : strzępka czyli nitka grzybni (б.)
Торричє́ллї (-лього) : Torricelli
Тоска́на (-и)
тото́жний, тожса́мий : tożsamościowy (identyczny); **тото́жність** (-ости), **тожса́мість** (-ости) : identyczność (а.)
торф (-у) : torf; **також** : **болоти́на** (-и) і **ти́рса** (-и) (м.)
тьо́хкати (-аю) : pukać (o sercu); świerkotać
точа́н (-а́ -и́); roztocz (б.)
то́чка (-и -и́) : kropka (гр.); punkt (ґм. р.)
то́чка ви́лету : punkt wylotu (ф.)
то́чка ви́ходу : punkt wyjścia (р.)
то́чка зави́шення : punkt zawieszenia; **то́чка за́чепу** : punkt zaczepienia (ф.)
точки́ (**точо́к**) : kropki (гр.)
трава́ (-и́, **тра́ви**) : trawa (б.)
Тра́вна : Truna (ріка́)
травоко́ник (-а) або **ко́ник** (-а) : pasikonik (з.)
траґе́дия (-ії -ий) : tragedya
тради́ция (-ії) (у́стний пере́каз, звича́й, оді́ди́чена нау́ка)
тракт (-у -и) (шлях, гости́нець)
тракта́т (-у -и) : traktat [переспра́ва, до́говір (-ору)]
трамва́й (-а́ю -а́ї), **анґл.** : **кінна́ або електри́чна доро́жна зелі́зниця**
транса́кция (-ії) : переспра́ва
транспаре́нт (-у -и) : **просьві́тча́стий о́браз**

транссильва́ньский (-кі Алпи)
трапе́з (-а) : trapez ; трапезоїд (-а) : trapezoid (ґм.)

тра́са (-и) : trasa (ґм.)
тра́тити (тра́чу -а́тиш -а́ть) : tracić
трахі́т (-у) або шорохан (-у) : trachit (м.)

тре́ба : trzeba
трева́лий ; wytrwały ; ви́тревалий ; тривки́й : trwały (шґ.)

тревожли́вий : trwożliwy
тре́ля (-ї) : trel ; трелюва́ти (-ю́ю)
тремтіти (-мчу́ -мти́ш -и́)
тре́нзель (-зля), трензе́лька, тре́нзля (-ї) : trenzla

трепе́та (-и) або оси́ка (-и) ; osika, osina (б.)

тресува́ти (-су́ю) : tresować (dressieren), виу́чувати, вправля́ти

три, трох, тром, трома́, в трох
Трие́ст (-у) : Tryest
Тридє́нт (-а) ; тридє́нтский
тризву́к (-а) : trójdźwięk (мз. ф.)
тризу́б (-а -и) : trójząb
триклясови́й : trzyklasowy
трикра́тний : trzykrotny
трику́тник (-а) : trójkąt ; трику́тник остроку́тний : trójkąt ostrokątny ; трику́тник прямоку́тний : trójkąt prostokątny ; трику́тник скісноку́тний : trójkąt skośnokątny ; трику́тник рівнора́менний : trójkąt równoramienny ; трику́тник тупоку́тний : trójkąt rozwartokątny (ґм.)
трили́тний : trzechletni
трима́ти (-ма́ю), держа́ти (-жу́ -и́ш -и́) : trzymać
тринайцятитисячний : trzynastotysiączny
триоле́т (-а -и) : tryolet
триповерхо́вий : trzypiętrowy
трисо́тний : trzechsetny
три́ста мужі́в ; три́ста або трохсо́т мужі́в ; три́ста мужа́м ; три́ста мужа́ми ; в три́ста мужа́х

Три́тон (-а) : Tryton
триумві́р (-а -и) : tryumwir
три́йка (-и -и́) : trójka
три́пати (-аю) : trzepać
тріпота́ти (-по́чу -по́чеш -почи́)
тріск (-у) : trzask (ф.)
тріска (-и -и́) : trzaska
тріскіт (-оту) : trzask
тріснути (-і́сну -еш -и) : trzasnąć
тріща́ти (-іщу́ -іщи́ш -іщи́)
тріщу́к (-а́) : strzyżyk albo wołowe oczko (також : воло́ве о́чко) (з.)

Троа́да (-и) : Troas
тро́исть (-и) : przydacznia (з.)
троїстий : troisty
троп (-у), образови́й зво́рот : tropus
трость са́харна (тро́сти са́харної) : trzcina cukrowa (б)
тростина (-и) : trzcina ; або́ очере́т (-у)

тротуа́р (-у -и) : хідни́к (-а́ -и́)
трофе́й (-е́ю -е́ї) : tropaeum (па́мятник побі́ди)

тро́ха, тро́хи : trochę
трохе́й (-е́я -е́ї) : trochej (стопа́ віршова́) ; трохеї́чний

тро́шка, тро́шки : troszkę
Тро́я (-ої) ; Трояне́ць (-нця) ; трояньский

труба́ (-и́, тру́би) : trąba
труба́ во́здушна : trąba powietrzna (ф.)

трудя́щий : skrzętny
тру́нва, тру́мна, домови́на : trumna
тру́нок (-нку -нки) : на́питок
Трускаве́ць (-вця) : Truskawiec

труськóм : rysią, im Trab (кінь ідé трускóм) (г.)
трусли́вий : tchórzliwy ; **трусли́вість** (-ости) : tchórzostwo
тру́фля (-ї) : trufla (б.)
трухцéм : truchtem
трясти́ (трясу́ -éш -сй) : trząść
ту, тут : tutaj ; **тутóшний** (-їй) або **тутéшний** (-їй) : tutejszy
тугá́ (-и́) : tęsknota
тугúй : tęgi (steif) ; **тужíйший** : tęższy
тужи́ти (ту́жу -иш -и́) : tęsknić
Тукіди́д (-а) : Tucydydes
тули́ти (ту́лю -лиш -ли́) : tulić
Ту́ллій (-їя) : Tullius
тундрá́ : tundra
ту́піт (-оту) : tętent
Турéччина (-и) : Turcya ; **туреччина́** (-и́) : turecczyzna
турні́й (-і́ю -і́ї) : turniej (рицáрські боєві́ і́грища)
ту́ча (-і) : burza, ulewny deszcz
тхір (-оря́ -орí) : tchórz (з.)
Тшебíня (-ї)
тю́лень (-я) : foka, pies morski
тютю́н (-ю́ -и́) : tytoń
тяг (-ю́ -и́) : ciąg (ф.)
тягáр (-ю́ -і́) : ciężar
тя́глий : ciągły (а.)
тягну́ти (тя́гну, тя́гнеш -ни́)
тяготі́нє (-я) : ciążenie (ф.)
тя́жень (тя́жня) або **барúт** (-а) : barut (м.)
тя́жість (-ести) : ciężkość (ф.)
тяжі́ти (-і́ю) : ciężeć
тяжкúй, тя́жший : ciężki, cięższy
тя́ти (тну, тне́ш, тни́) : ciąć
тятивá́ (-и́) : cięciwa (ґм.)

У.

у кладé ся часóм зáмісць приíменника **в**, особли́во перéд ви́словами, що зачина́ють ся двомá або́ бíльше співзву́ками, пр.: у Львóві зáмісць : в Львóві. Проси́ го́стий у сьвітли́цю (зáмісць : в сьвітли́цю). Проти́вно **в** кладемó часóм зáмісць приíменника **у**, особли́во по ви́словах, що кінчать ся самозву́ком, щоби́ усу́нути ро́ззів, пр. : Не ставáло си́ли в козаків (зáмісць : у козакíв). В мéне ду́мка (зáмісць : у мéне)
убíйник (-а -и) : zabójca ; **убíйство** (-а) : zabójstwo
облагородня́ти : uszlachetniać, **облагоро́днювати** (-нюю)
убóжество (-а) : ubóstwo
убожíти (-íю) : ubożeć
ува́га (-и) : uwaga (Aufmerksamkeit)
уважáти відповíдним, гíдним (а не : за відповíдне, за гíдне)
увéсти (-веду́ -éш -и́) : uwieść
у Ві́дни, у Львóві : w Wiedniu, we Lwowie
угúнанє сьвíтла : uginanie światła (ф.)
углевúй (**угляни́й**) : węglowy (х.)
углево́дан (-у) : węglowodan (х.)
углево́день (-дня) : węglowodór (х.)
угловéць (-вця́) : płachtarz (pająk domowy) (з.)
угля́н (-у) : węglan (х.)
у́гнїтний : podatny, plastyczny ; **у́гнїтність** (-ости) : podatność, plastyczność (ф.) ; **у́гнїтний** або **гнети́мий** : ugniatalny (м.)

у́гол (у́гла) (прик. уго́льний) : narożе (гм.)

у́гол = кін (-ону) : narożе (ф.)

у́голь (у́гля, у́глї) : węgiel; у́голь камінни́й або чо́рний : węgiel kamienny czyli czarnowęgiel; у́голь бу́рий : węg. brunatny czyli rudowęgiel; падрове́ць (-вця́) : w. br. drzewny; у́голь пласткови́й : węg. blaszkowy; мороквинець (-нця) : w. moczarowy; у́мбра кольо́ньска : umbra kolońska (м.) (х.)

уго́льник (-а) : węglowiec (х.)

у́гор (-я -і) : węgorz (з.)

Уго́рщина (-и) : Węgry; Угор (-гра) : Węgier

уда́р (-у) : uderzenie (ф.); уда́р мозкови́й, пора́за : udar mózgowy (л.)

увда́ (-и́, у́зди) : uzda

у́злич (-а) : prątnik (б.)

у́зол (у́зла) : węzeł (б.) (ф. р.); у́зол віступа́ючий : węzeł zestępujący; у́зол підступа́ючий : węzeł wstępujący (ф.)

узори́стий : ozdobny (р.)

узрі́ти (узрю́ -зри́ш -зри́) : ujrzeć

узурпа́тор (-а -о́ри) [протиза́конний посїда́ч тро́ну; самозва́нець (-нця)]

уїзджа́льня (-ї) або їзда́рня (-ї) : ujeżdżalnia

уїзджа́ти (-а́ю) : ujeżdżać

у́кір (-о́ру) : zarzut; тако́ж : до́кір (-о́ру), дога́на

укісни́й, скісни́й : ukośny (к.)

уклад кістний чолові́ка : układ kostny człowieka (с.)

уклад мязови́й чолові́ка : układ mięsny człowieka, układ mięśniowy czł. (с.)

уклад не́рвний : układ nerwowy; уклад мозкострижеви́й : ukł. mózgordzeniowy; уклад узлови́й, нерв співчу́льний, співчу́льник : układ zwojowy, ukł. współczulny czyli sympatyczny (с.)

уклі́нний : uprzejmy

укороти́ти (-рочу́ -оти́ш -ороти́) Украї́на (-и); украї́ньский

украшати́ (-а́ю) : zdobić (р.)

у́лан (-а -а́ни) : ułan

улекши́ти (-екшу́ -кши́ш -кши́) : ulżyć

у́лий (-я), ву́лий : ul (г.)

улі́стнене (-я) : ulistnienie; улі́стнене оскрутове : ulistnienie skrętoległe; у. очертове : u. okółkowe (б.)

у́лиця Городе́цка

Улі́кс (-а) : Ulixes

улягти́ -чи́ (уляжу -еш -и́) : uledz; улягати́ (-а́ю) : ulegać

ум (-а) : rozum; umysł

умали́мок (-и́мка) : odjemna (а.)

Умань (-и) : Humań

умира́ти (-а́ю) : umierać

у́мич (-а) : grzybień biały, lilia wodna (б.)

уміліть (-ости), уміли́й : umiejętność, umiejętny

умі́ло : umiejętnie

умі́рене підсо́не : strefa umiarkowana

умі́рено (мз.) : umiarkowanie; moderato

уміти (-і́ю -і́єш) : umieć

умови́й : umysłowy

умо́вний -а -е (пр. ре́чене) : warunkowy -а -е (np. zdanie); тако́ж услі́вний

умори́ти (-орю́ -ори́ш -ори́)

універса́л (-у -и) (кня́жий окру́жник, або гетьма́ньский лист зве́рнений до всїх)

універса́льний : зага́льний, всесьві́тний

університе́т (-у -и)
уні́т (-а -и) або уні́ят (-а) : unita ; уні́тский
у́нія (-ії)
у́нция (-ії) : uncya (аптика́рска вага́ містя́ча в со́бі 25-32 ґрамів)
упе́ртий або впе́ртий : uparty ; упе́ртість (-ости)
упе́рти ся (упру́ ся -пре́ш ся -при́ ся) : uprzeć się
упе́рше : po pierwszy raz
упира́ти ся (-а́ю ся) : upierać się
упімну́ти (-пімну́ -е́ш -и́) : upomnieć
уподі́бнене (-я) : assymilacya (гр.)
упра́ва : zarząd, kierownictwo ; упра́вник, упра́вниця ; упра́ва, правлі́нє, правительство : rząd ; також : у. педаґоґі́чна (пґ.)
упра́вильнене : uregulowanie (ф.)
управи́тель (-еля) або упра́вник (-а)
у́пряж (-и) : uprząż
упря́мий : uparty
упря́мість (-ости) : upor
упря́тати (-пря́чу -я́чеш -я́ч)
ура́ ! : hura !
ураґа́н (-а -и) : uragan
у́ран (-а) : uran (х.)
уріза́ти (уріжу -жеш -ріж) ; також : врізати
у́ряд (-у -и) : urząd
уря́джувати (-джую), ула́джувати : urządzać ; також : устро́ювати (-о́юю)
усиха́ти (-а́ю) ; також : всиха́ти (-а́ю)
Усїкнове́нє (-я) (церк.)
усі́льниця (-ї) : gąsienica (з.)
усло́вє (-я), усло́вний : warunek, warunkowy
усмири́ти (-смирю́ -ри́ш -ри́)
успіх (-у -и) : skutek
уста́в (-а -и) : statut ; ustawienie, ułożenie (ф.)
устеречи́ -гти́ (-режу́ -же́ш -жи́) ; також : встеречи́
у́стє (-я) : ujście (ріки́)
Устияно́вич (-а)
у́стриця (-ї) : ostryga (з.)
у́стрій (-ою) : ustrój, układ, organizm
устрої́ти (-строю́ -о́їш -стрі́ї)
-уть (-ють) є закі́нчене в 3. ос. ч. мн. дїєсло́в закі́нчених в 2. ос. ч. од. на : -еш (-єш), пр. несу́ть, везу́ть, пи́шуть, дїла́ють, лїта́ють, бо в 2. ос. ч. од. : несе́ш, везе́ш, пи́шеш, дїла́єш, лїта́єш ітд.
у́твір простóрний : utwór przestrzenny (ім.)
утечи́ -кти́ (утечу́ -че́ш -чи́) ; також : втечи́
Утика (-и) : Utyka
утоми́ти (-то́млю -миш -ми́) : znużyć ; уто́млений : zziajany ; також : втоми́ти
уто́пія (-ії) (місце, яке́ не єствує ; уро́єнє, небили́ця)
у́треня (-ї) : jutrznia
утяжли́вий : uciążliwy
у́хо (у́ха, ч. мн. у́ха) : ucho ; у́хо вни́шне, серéдне і вну́тренне : ucho zewnętrzne, średnie i wewnętrzne (гл. : снаря́д слу́ху) (с.)
уча́сник (-а -я) : uczestnik
у́ченик (-а) : uczeń
у́ченица (-ї -ї) : uczenica
учи́тель (-я) ; учи́телька
у́щерб (-у) : uszczerbek
уя́ва (-и) : wyobraźnia
уя́вний (пр. і́менник) : oderwany, abstrakcyjny (пр. rzeczownik) (гр.)

Ф.

фабрика́т (-у -и) (фабри́чний ви́ріб)
Фабри́ций (-ия) : Fabrycyusz
фа́вна : fauna (ґ.)
фа́за (-и) : faza (ф.)
факт (-у -и) : поді́я (-ії)
фальшівни́к (-а́ -и́), фа́льшер (-а), фальсифіка́тор (-а) : fałszerz
фамі́лія (-ії), роди́на (-и), сїмя́ (-ї)
фа́рба (и) : farba (р.)
фарба́р (-ря́ -рі́) : farbiarz
фарисе́й (-я -еї) : faryzeusz
фармакоґно́зия (-ї) (товарозна́вство аптика́рске) (л.)
фармакольо́ґія (-ії) (нау́ка о ді́ланю ліків) (л.)
фармакопе́а (-еї) (урядови́й спис лі́ків анти́чних) (л.)
фармаце́вт (-а -и) : farmaceuta (л.)
фа́рса (-и) фр. (коме́дия з плиткими жартами)
фаса́да (-и) фр. (фронтова́ часть буди́нку, чоло́)
фа́сия (-ії) (податкова́ вия́ва, в котрій контрибуе́нт означує висо́кість сво́го до́ходу)
фасо́н (-у -и) (крій, стрій, фо́рма о́дежи або ме́блів)
фасци́кул (-а) : зви́ток (-тка), жму́ток (-тка) папе́рів, зо́шит
фат (-а) : гар, boleń; хват (з.)
фа́таморґа́на (-и) : опти́чна злу́да, ма́рево
фая́нс (-у -и) фр. (рід бі́лої гли́ни, півпорцеля́на)
Феб (-а) або Фойб (-а) : Feb (мт.)
февдали́зм (-і́зму) : ленни́цтво
Федо́н (-а) або Файдо́н (-а) : Fedon
Федр (-а) : Fedrus
фейлето́н (-у -и) фр. (ві́дтинок в часо́писях на по́вість)
Фе́лїкс (-а) : Ща́сний
Фені́кія (-ія) : Fenicya
Феніки́яни́н (-яни́на -я́ни -я́н) : Fenicyanin
фено́мен (-у -и) : я́вище; річ небува́ла, надзвича́йна
фе́рії (-ий) (час свобі́дний від пра́ці)
ферме́нт (-у -и) : ferment (ро́зквас)
фесто́н (-у -и) : feston (ни́зка звиса́ючих ві́нців з цьві́тів і зе́лени)
фили́нник (-а) : kokornak (б.)
фи́ля (-ї) : fala; фи́ля плоска́ : fala płaska; фи́ля сьвіти́льна : fala świetlna; ф. стоя́ча : f. miejscowa; ф. по́ступна : f. postępowa (ф.)
фіґель (-ґля -ґлї) : псо́та, шу́тка, зби́тки
фіґу́ра (-и) : вид, ви́гляд; уклад слів (гр.); фіґу́ра в рису́нках
Фі́дий (-ия) або Фе́йдий (-я) : Fidyasz
фізиоґно́мія (-ії) : ви́раз лиця́, че́рти лиця́
фізиольо́ґія (-ії) : нау́ка про чи́нности житя́ (л.)
фі́кция (-ії) : ви́гадка, ви́думка, ви́говір, уя́ва
філі́піка (-и -и -ік) : filipika (о́стра, си́льна мо́ва полемі́чна про́ти кого́)
Філїпі́ни (остро́ви)
Філі́ппі (невідм.) : Philippi; би́тва на Філїппійских поля́х
філі́стер (-стра -стри) (чоловік байду́жний до справ грома́дских; вдово́лений самолю́б; чоловік без ви́ших стремлі́нь)
фі́лія (-ії) : дочка́ (ві́ддїл або това́риство ме́ньше, зале́жне від головно́го); філія́льний : до́черний
Фільокте́т (-а) : Filoktetes
фільольо́ґія (-ії) (зага́л нау́к, обнима́ючих язикозна́вство, літерату́ру і істо́рию)

фільосо́фія (-ії) залюбо́ване до знання, до му́дрости; нау́ка, що дослі́джує за́сновки бутя́, пі́знаня і ді́ланя)

фі́льтер (-тру -три) (верства́ мате́рії, служа́чої до перепу́сканя те́чи, а до заде́ржуваня ті́ла ста́лого; ці́ди́ло)

фіна́нси (-ів) (держа́вний скарб, скарбо́вість; адмініструва́ция до́ходами держа́вними)

фіне́зия (-ії) (ні́жни́й, тонки́й до́теп; хи́трість, умова́ бистрота́)

Фінля́ндия

фіоле́тний : fioletowy

фі́ртка (-и -и́) : furtka

фісгармо́нія (-ії); **фісгармо́нїка**

фі́скус (-у -и) також: **фіск** (-у) : fiskus (держа́вний скарб)

фія́лка (-и) : fijołek; **паху́ча фія́лка** : pachnący fijołek (б.)

фія́лча́к (-а́) або́ **амети́ст** (-а) : ametyst

Фльория́н (-а) : Floryan

фльоти́ля (-ї) (мала́ фльо́та, зло́жена з кількох кораблі́в)

флю́ксия (-ії)

флю́ор (-у) : fluor (х.); **флюороводе́нь** : fluorowodór (х.)

флюора́к : fluorek (х.)

Флякк (-а) : Flakkus

Фо́кіон (-а) : Focyon

фолія́л (-у -и) (кни́га або жмут папе́рів листово́го (аркушо́вого) ви́ду)

фонд (-у -и) (грошеви́й за́сіб)

фонта́на (-и), **три́скавець** (-вця), **водогра́й** (-а́ю), **водоме́т** (-у)

форма́ция (-ї), **утво́рня, у́твір** : formacya; **ф. напла́вна (алювія́льна)** : f. napływowa; **ф. крейдяна́** : f. kredowa; **ф. юра́йска** : f. jurasowa; **ф. углева́** : f. węglowa; **ф. силю́рска** : f. sylurska; **ф. пе́рвісна** : f. pierwotna (м.)

формуля́р (-я -і́) (припи́саний спо́сіб яко́гось письма́; взоре́ць, схе́ма)

фортепія́н (-у -и)

фо́рум (nieodm.) (мі́сце збо́рів лю́ду у Римля́н; мі́сце судово́ї розпра́ви)

фосфо́р (-у) : fosfor; **фосфорови́й, фосфо́рний** : fosforowy (х.)

фосфора́н : fosforan (х.)

фотосфе́ра : fotosfera (ф.)

Foucault

фра́за (-и) : frazes (ви́речене, язикови́й зво́рот, пусти́й ви́сказ без зми́сту)

Франкфу́рт (-у); **франкфу́ртский**

Фра́нция (-ії)

Франці́шкани́н (-и́на -а́ни -а́н)

Франці́шок (-шка)

Францу́зка (-и) : Francuzka

францу́ский : francuski

францущина́ (-и́) : francuszczyzna

Фре́дро (-а)

фре́нзель (-зля -злі) (торо́ка, торо́чка)

Фри́дрих

фриз (-а) [прикрасови́й по́яс, що тя́гне ся позе́мо під головни́м о́краєм (ґзи́мсом) буди́нку]

фризие́р (-а -и) (той, що стриже́ і че́ше воло́сє; голя́р -я́)

фро́нт (-у -и) : **чоло́, пере́дна** (-я) **часть, пере́д** (пр. війска, буди́нку)

фундаме́нт (-у -и) : **підва́лина, осно́ва, пі́друби, підму́ри**

функціона́р (-ря́ -рі) (уря́дник, викона́вець)

Фу́рия (-ії) (боги́ня пімсти, я́га, ба́ба-я́га)

фя́кер (-кра -кри) (візни́к, дорожка́р -я́)

фя́ско (-а), іт. : **невда́ча**

X.

хазя́їн (-а -и) : gospodarz
Халде́я (-ї) ; **халде́йский**
халькантит (-а) або **вітріо́ль мі́ди** : chalkantyt czyli witryol miedzi [у лю́ду: си́ний(-їй) ка́мінь] (м.)
халу́га (-и) : morszczyn (б.)
хан (-а -и́) : chan
ха́ос (-у) (замішане, бе́злад)
хара́ктер (-у -и) (че́рта, знамя́, титул, вда́ча, ста́лий на́прям во́лї, ста́лий спо́сіб посту́пування ігд.)
Харито́да́ (-и)
ха́ркати (-аю) : charkać
харч (-у́ -і́) : wikt
харча́ти (-чу́ -чи́ш) : charczeć
хащі́ (-і́в) : chaszcze, zarośla
хвали́ти (-лю́ -ли́ш -ли́) : chwalić
хвата́ти (-а́ю) : chwytać
хвати́ти (-ачу́ -а́ти́ш -ти́) : chwycić
хвильо́ване : falowanie
хви́ля (-ї) : 1) chwila, 2) fala
хвіст (-оста́ -ости́) : ogon
хворо́ст (-у́) : chróst
хвоста́ч (-а́) : płaz ogoniasty (з.)
хвощ (-а́) : skrzyp (ина́кше : сосо́нка -и або́ скрипе́й -ю) (б.)
хе́мія (-ії) (нау́ка о пе́рвнях тїл і о їх сполу́ках)
Хероне́я (-еї) : Cheronea
хиба́ : chyba, wyjąwszy że
хи́ба (-и) : chyba, błąd; **хибни́й** : chybny (fehlschlagend)
хижа́к (-а́ -и́) : drapieżca (з.)
хита́ти (-а́ю) : chwiać
хи́щний : chyży
хід (-о́ду) : tok (np. myśli)
хідля́ (-ї́) : szczudło (гн.)
хіме́ра; хімерува́ти (-у́ю) : kaprysić
Хіос (невідм.) : Chios
хірурґія (-ії) (нау́ка лїче́ня неду́г запомо́чию опера́ції)
хлепта́ти (хле́пчу -пчеш -пчи́)
хли́зень (-зня) : ślinik (з.)
хлиня́к (-а́) : chełbia (з.)
хлїб (-а -и́) : chleb
хлїб-сіль : chleb i sól (симво́л госги́нности)
хлїбове́ць (-вця́) : drzewo chlebne (б.)
хлїборо́б (-а) : rolnik
хлїв (-а́ -и́) : chlew
хло́пець (-пця -пцї) : chłopiec
хльор : chlor ; **хльора́вий** : chlorawy; **хльоро́вий** : chlorowy; **хльорово́день** (-дня) ; chlorowodór; **хльорофо́рм** : chloroform ; **хльора́ль** : chloral (х.)
хльора́к : chlorek (х.)
хльора́н : chloran (х.)
хльорни́к : chlorowiec (х.)
хлоста́ти (хло́щу -щеш -щи́)
хлюсня́ (-ї) : strzykwa (з.)
хма́ра (-и) : chmura
хміль (хме́лю) : chmiel (б.)
хо́бот (-а) : trąba u słonia (з.)
хоботя́к (-а́ -и́) : trąbowiec (zwierzę z gromady ssawców (з.)
хо́взати ся (-заю ся) : ślizgać się
ховзки́й : ślizki
ховзтя́к (-а́) : kiełż (з.)
хо́встати (-а́ю) : kiełznać
холе́ра (-и)
хо́лод (-у) : chłód
хомля́к (-а́ -и́) : chomik (з.)
хому́т (-та́ -ти́) : chomąt (г.)
хоп (-у) : chwyt (гн.)
хо́пта (-и) : chwast (г.)
хор (-у -и) : chór
Хорва́т (-а) : Kroat
Хорва́ция (-ії)
хоросте́ль (-ля) : chróściel
хоро́ший : piękny
хорт (-а -и́) : chart

Хоружчина́ (-и́) : Chorążczyzna
хоть би, хотя́й би, хоч би : choćby
Хо́тин (-а) : Chocim
хоті́нє : chcenie, Wollen
хоті́ти (хо́чу -чеш -чуть) : chcieć
хотя́й : chociaż
хохота́ти ся (хохо́чу ся -чеш ся) : chichotać się
храм (-у -и́) : świątynia, chram
храни́ло (-а), со́хрон (-у) : ochraniacz (p.)
хра́пати (-аю) : chrapać
хреб (-а́ -и́) : krąg, kręgu, kręgi; 7 хребі́в ши́йних : 7 kręgów szyjnych; 12 хребі́в пле́чних : 12 kręgów plecowych; 5 хребі́в лїдви́чних : 5 kręgów lędźwiowych; 5 хребі́в кри́жних : 5 kręgów krzyżowych; 4 хреби́ гузівко́ві : 4 kręgi ogonowe (гл. : чере́н хреба́) (с.)
хребе́т (-бта́) : grzbiet, grzbietu (з.)
хреби́ і́сти : kręgi prawdziwe (є їх 24); хреби́ спо́видні, реко́мі або фальши́ві : kręgi pozorne (tj. kręgi krzyżowe i ogonowe) (с.)
хребове́ць (-вця́, -вці́) : kręgowiec, zwierzę kręgowe (з.)
хре́ст (-а́ -и́) : krzyż (р.)
хре́стик (мз.) : krzyżyk
хрести́льниця (-ї) : chrzcielnica
хрести́ни (-и́н) : chrzciny
хрести́ти (хрещу́ -сти́ш -сти́) : chrzcić
хре́стний : chrzestny
хрестома́тия (-ії) : ви́бір ви́їмків з тво́рів
хрестоцьві́та (рости́на) : krzyżowa (roślina) (б.)
хрестя́к (-а́) : krzyżak, pająk krzyżowy (з.)
Хризе́їда (-и)
христия́ни́н (-а -я́ни -я́н) : chrześcijanin
христия́ні́зм (-у) : chrześcijaństwo
Христо́с (-ста́ -сту́ -ста́, Хри́сте, -сто́м -сті́) : Chrystus
хри́я (-ії) : chryja (коротка розпра́ва, напи́сана по пе́вному взірцю́; заміша́нє, авантю́ра, скандал)
хрін (хрі́ну, тако́ж: хро́ну) : chrzan (б.)
робак (робака́, робаки́) : robak
хром : chrom; хрома́н : chromian (х.)
хро́мий : chromy
хромни́к : chromowiec (х.)
хроні́чний (застарі́лий, безнаста́нний, довготрева́лючий)
хронольо́гія (-ії) (нау́ка, що занима́ється озна́ченєм дат істори́чних поді́й)
хрущ (-а́ -і́) : chrząszcz; хрущ звича́йний або маєви́й : chrząszcz majowy czyli chrabąszcz (з.)
хря́стка (-и) : chrząstka; хрястки́ кістнїючі : chrząstki kostniejące (с.) (л.)
хря́стун (-а) : chrzęstniak (л.)
хто, з ким, в кім : kto, z kim, w kim
хтобу́дь (когобу́дь), хтонебу́дь (когонебу́дь) : ktobądź
хтож (кого́ж) : któż
хтось (кого́сь) : ktoś
худо́ба (-и) : bydło
худо́жництво, твір худо́жництва; худо́жник або арти́ст : sztuka, artyzm; artysta
хули́ти (-лю́ -ли́ш -ли́), церк. : bluźnić; лихосло́вити; хули́тель (-я) : bluźnierca
хульни́к (-а́) : bluźnierca, zrzęda
хутки́й : prędki
ху́хати (-аю) : chuchać

Ц.

цапі́штрайх (-а) (знак на бу́бні або тру́бці ве́чером, взива́ючий жо́внірів до спочи́нку)
царина́ (-и́) : dziedzina (a.)
цвинта́р (-аря́ -арі́) : cmentarz; також : кладо́вище, те́метів
цвісти (цвіту́ -е́ш -и́, цвив) : kwitnąć
цьвіль (-и) : pleśń (б.)
цьві́ркати (-аю) : świergotać
цьві́т (цьві́та) : kwiat (цьвіт, цьві́ту, цьві́те, цьві́тя : kwiecie). цьвіт лучи́стий або промінясти́й : kwiat promienisty; цьв. спиня́стий : kw. grzbiecisty; цьв. надзавязко́вий : kw. nadzalążniowy; цьв. підзавязко́вий : kw. podzalążniowy; цьв. колозавязко́вий : kołozalążniowy; цьв. пилякови́й : kw. pręcikowy; цьв. стовпико́вий : kw. słupkowy
цьвіт сі́рковий, сі́рко́цьвіт або о́ціп сі́рки : kwiat czyli wznios (sublimat) siarki (м.)
цьві́тань (-и) : ukwiat (з.)
цьві́тень (-тня -тні) : kwiecień
цьвітни́к (-а́ -и́) : ogródek kwiatowy (г.)
цьвітоста́н (-у) : kwiatostan (б.)
цьвях (-а -и) : ćwiek
Це́зар (-а) : Cezar
цезу́ра (-и) або пере́сі́чка (-и) : średniówka (гр.)
Цельове́ць (-вця́) : Celowiec (Klagenfurt)
целюльо́за : celuloza (х.)
цеме́нт (-у) : cement
це́нзор (-а -о́ри) : cenzor; цензу́ра
центиме́тер (-метра)
центр (-а), осере́док (-дка) : centrum
це́рбер (-а)
церемо́нія (-ії) (урочи́стий о́бряд; пересадне, етикета́льне пове́денє згля́дом кого́)
Цере́ра (-и) : Ceres
це́рков (-кви), це́рква (-и) : cerkiew
церко́вно-славя́ньский
цертифіка́т (-у -и) : сьвідо́цтво на письмі
це́сия (-ії) : відсту́пленє
це́тнар (-а -и)
цианя́к (пр. потасо́вий) : sinek (potasowy) (х.)
цибу́ля (-і) : cebula; цибу́ля луска́та : c. łuskowata albo szyszkowa; ц. огортча́ста : c. powłoczysta) (б.)
цивілїза́ция (-ї) (ро́звиток про́сьвіти і обра́зо́ваня; ро́звиток усуспі́льненя)
ци́ган (-а -а́ни -а́нів) : cygan
циґа́ро (-а -и) : cygaro
ци́на : cyna; цина́вий : cynawy; циновий : cynowy (х.)
цинк (-у) : cynk; цинковий : cynkowy (х.)
Цинцинна́т (-а) : Cyncynnatus
циня́к або каситери́т (-а) : cyniak czyli kasyteryt (м.)
ци́ркель (-кля) : cyrkiel (р.)
циркуля́р (-ря́ -і) : обі́жник
циру́лик (-а -и) : cyrulik
цисте́рна (-и) (обмуро́ваний діл на во́ду, басе́н)
цитаде́ля (-і) : кріпость
цита́та (-и) : наве́дені в те́кстї чужі́ слова́
Ци́церон (-а) : Cicero; цицеро́ньский (пр. стиль)
ці́вка (-и) : cewka (ф.)
цівку́нка (-и) : cewiopław (з.)
цівку́ха (-и) : rurecznica (б.)
цїди́лко, цїди́вко, цїди́льце : cedzidło (г.)

цїди́ти (-джу́ -ди́ш -ди́) : cedzić
ці́ль (-и) : cel
ці́лий : cały
ці́лком : wcale
Ці́ллї, Ці́ллея : Cilli (miasto)
ці́локра́їй : całobrzeżny ; плати́на ці́локра́я : blaszka liścia całobrzeżna lub całobrzega (б.)
ці́лува́ти (-лу́ю) : całować
ці́лю́щий : uzdrawiający
цїп(-а -и́) : cep ; складові ча́сти цїпа : цїпи́вно : dzierzak (держи́ть ся в рука́х) ; би́лень, бия́к : bijak (би́льнем бє ся по збі́жу) ; ву́голова, ву́голов : gęzwa (зло́жена з двох шкі́ряних ви́лиць, счі́плених рухо́мо ремінцем, реми́нником). Ви́лиці (ка́пиця) обнима́ють кінці́ би́льня і цїпи́вна (г.)
цїпени́ти (-ни́ю) : trętwieć
цїпки́й : sztywny, stały (ф.)
цїпя́к (-а́) : tasiemiec czyli soliter [за́родок : zarodek ; решети́на (-и) : bąblowiec czyli wągr ; черві́й (черві́я) : czerwioch ; ши́шня (-ї) : taśmień ; ві́дшибень (ві́дшибня) : odrywek] (з.)
ці́сар (-аря -арі) : cesarz
ці́саре́ва (-ої -ій -у -о!)
цу́кор (-кру) : cukier (г.)
цу́кор грознови́й : cukier gronowy ; цу́кор тростино́вий : cukier trzcinowy ; цу́кор моло́чний : cukier mlekowy (х.)
цукрова́рня (-ї) : cukrownia (г.)
Цю́рих (-у) : Zürich
цямври́на (-и) або цемри́на і цимбри́на : cembrzyna ; цямврува́ти (-у́ю) і цимбрува́ти : cembrować

Ч.

чага́р (-я́ -и́) : czahar
чад (-у) : zagar, czad (л.)
чай (-ю) : herbata (б.)
ча́йка (-и -и́) : czajka, або́ : кикиги́ця (-ї) (з.)
ча́йти ся (чаю́ ся, чаїш ся) : czaić się
час (часу́ -и́) : czas
часть (-ти -ти -тий) : część
ча́сть складова́ : składnik (р.)
части́нний : cząstkowy
части́ця (-ї -і́) : partykuła
частковий (2. відмінок) : partitivus (genetivus)
частота́ : częstość (n. p. drgań) (ф.)
ча́ти (-атів) : czaty
ча́ша (-і) : kielich (б.)
ча́ша кули́ста : czasza kulista (ґм.)
чашівка (-и) : kielichówka (з.)
чашогу́бок (-бка) : płozik (б.)
чвал (-у), про́чвал, ґальо́п : galop, przeczwał ; (кінь біжи́ть чвало́м, в про́чвал, чвалу́є : koń biegnie czwałem, galopem) (г.)
чвани́ти ся (-аню́ ся -ни́ш ся) : chełpić się
чва́ти (чву -еш -и) або цькува́ти (-ую́ -е́ш) : szczwać
чві́рка (-и -и́) : czwórka (Doppelreihen) (ґн.)
чвірня́ (-і́, чві́рні) : czwórka (Rottenpaar) (ґн.)
че́люсть (-и) : czeluść, szczęka górna ; ви́лиця : szczęka dolna, żuchwa
чемери́ця (-ї) : ciemierzyca (б.)
че́мний : grzeczny
Ченстохо́ва (-и) : Częstochowa
чепе́ць (-пця́ -пці́) : czepiec
чепірна́тка (-и) : piórolotek (з.)

черв (-а -и) : czerw t. j. larwa (gąsienica) beznożna u owądów n. p. muchy, pszczoły (з.)
че́рвень (-вня) : czerwiec
черви́на (-и) : robaczek
черві́нка (-и) : крова́ва бігу́нка (л.)
черві́нка (-и) : wzdręga (ryba) (з.)
череви́к (-а -и) : trzewik
черевосли́нниця : trzustka ; сли́на чере́вна : sok trzustkowy, sok pankreatyczny (с.) (л.)
череда́ (-и́, че́реди) : trzoda
че́рез : przez
чере́мха (-и) : czeremcha ; черемши́на
чере́н (-у) : trzon (р.)
чере́н хреба́ : trzon kręgu або лук пере́дний (-їй) ; лук ти́льний : łuk tylny; ви́рісток терня́стий : wyrostek ościsty; ви́рістки попере́чні : wyrostki poprzeczne : ви́рістки ускі́сні : wyrostki skośne ; отво́ри межихре́бні : otwory międzykręgowe (с.)
чере́нка (-и -и́) : czcionka
черенору́жник (-а) : małżynek (з.)
че́реп (-а), лобина́ : czaszka (л.)
черепа́ха (-и) : żółw; черепа́шина : żółwina, tartarug, szylkret (з.)
че́рес (-а -и) : trzos
чере́шня (-ї -ї́) : trześnia, czereśnia (б.)
черешо́к (-шка́) : szypułka (б.)
че́рінь (-ени) : ognisko
черне́ць (черця́ -ці́ або ченця́ -нці́) : mnich
че́рпати (-аю) : czerpać
черстви́й : czerstwy
че́рта (-и) : rys, zarys, diagram (ф.)
че́рта (-и -и) : kresa, kreska (к.)
че́рта (че́ртка) гру́ба : kreska gruba cz. cieniowa (к.)
че́рта (че́ртка) клинова́ : kreska klinowa (к.)
че́рта ова́льна (яйцева́) : kreska owalna (к.)
че́рта (че́ртка) подві́йно-клинова́ : kreska podwójnie klinowa (к.)
че́ртка (-и -и́) : kreska (к.)
че́ртка филя́ста (поломіни́ста) : kreska falowa cz. płomykowa (к.)
черта́ти (-а́ю) : kreślić (к.)
че́рча (-і) : koszenila (з.)
че́сний : uczciwy
чеснотли́вий : cnotliwy
чета́р (-я́ -і) : plutonowy (ґн.)
четве́р (-ерга́) : czwartek
четверня́ (-ї) або чві́рка : czwórka
чети́нні, шпильча́сті або шишкові́ (де́рева) : iglaste, cetyniaste albo szpilkowe (drzewa) (б.)
Че́хія (-ії) : Czechy ; Чех (-а) ; че́ский ;
чи́гати (-ю) : czyhać
чиж (-а -і́), чи́жик (-а) : czyż (з.)
чиж ? : czyż ?
чи́жми (-ів) : ciżmy
чи́кавка, щи́кавка (-и) : czkawka
чим ху́тше, чим пильні́йше, чим раз лі́пше і т. д.
чима́ло : niemało, dosyć
чи́нність (-ости), ору́дуванє (-я) або спра́ва житєва́ : czynność, sprawa życia (з. б. с.)
чира́к (-а́ -и́) : czyrak
чи́рка : cyranka (з.)
чиру́н (-а́ -и́) : wielka panew do warzenia soli, тако́ж : черу́н (м.)
чисе́льний : liczbowy (а.)
чисе́льник (-а) : licznik (а).
числи́ло (-а) : liczydło
числівни́к (-а́ -и́) : liczebnik (гр.)
число́ (-а́, чи́сла) : liczba
число́ злу́чене : liczba zespolona ; число́ на́зване : liczba mianowa-

na; число́ пари́сте : liczba parzysta; число́ пе́рве : liczba pierwsza; число́ спря́жене : liczba sprzężona; число́ ці́ле́ : liczba całkowita (a.)

числови́й : liczbowy

чи́стий : czysty; чистіи́ший

чисти́лище (-а) : czyściec

чистокро́вний : czystej krwi; кінь чистокро́вний : koń czystej krwi (г.)

чита́льня (-ні -ні́) : czytelnia

чіп (-опа́ -опи́) : czop (ф.)

чіпля́ти (-я́ю) : czepiać

чісни́к (чісни́ку́) : czosnek (б.)

член (-а) : członek (towarzystwa)

член : człon, wyraz (a.)

членоно́жець (-жця) : zwierzę członkonogie (з.)

чміль (-еля́ -елі́) : trzmiel

чо́біт (чо́бота, чо́боти, чобі́т) : but

чове́н (-вна́ -чо́вни) : czółno

чоколя́да (-и) : czekolada

чолоби́тня (-ї) : hołd

чолові́к (-а) : człowiek

чому́? : dlaczego?

Чо́рне мо́ре

чо́рний : czarny

чорни́ло (-а) (атраме́нт -у) : atrament (х.)

чорни́ти (чорню́ -рни́ш -рни́) чорні́ти (-ію) : czernieć

чорноволо́сий

чорно́зем (-му) : czarnoziem (г.)

чорнокни́жний : czarnoksięski

чоти́ри (-ро́х -ро́м -рма́) : czterej -у

чотироклясови́й : czteroklasowy

чотироку́тник : czworobok (ґн.)

чотиросильні (пилякі́) : czterosilne (pręciki) (б.)

чотиросо́тний : czterechsetny

чотирості́нник (-а) : czworościan (ґм.)

чу -чеш -че і т. д. (cę, cesz, ce itd.) в бага́то дієсло́вах, вакі́нчених в дієі́менникy на : та́ти, пр. допта́ти : до́пчу, до́пчеш; • клекота́ти : клеко́чу; хлепта́ти : хле́пчу

чуда́к (-а́ -и́) : tetryk, dziwak

чу́до (-а -а́) : cud; • в ч. мн. також : чудеса́, чуде́с ітд.

чужи́й : cudzy, obcy

чужозе́мний : cudzoziemski

чужозе́мщина (-и)

чума́ (-и́) : dżuma

чуте́, чу́вство, чу́ство (-а -а́), почуте́ : uczucie

Ш.

шабльо́н (-у) : зразо́к (-зка́), взоре́ць (взірця́)

шала́ш або сала́ш (-у́ -і́) : szałas; також : ку́рінь (-еня)

шальві́я (-ії) : szałwia

шалю́па (-и) : човен весловий

Шампа́нія (-ії); шампа́ньский

шапи́нка (-и) : czapeczka okrywająca koniec korzenia (б.)

ша́пка (-и -и́) : czapka

ша́пка (-и) : kapelusz grzyba; також : капелю́х (-а́) і шапу́рка (-и) (б.)

шара́н (-а́ -и́) : karp (з.)

ша́рварок (-рку) : szarwark (Scharwerk)

ша́ржа (-і) (тягар, у́ряд, сте́пень службови́й)

шарлята́н (-а -и) : szalbierz ; шели́хвіст, шалві́р

шарпати́не (-я) : szarpia, skubanka

ша́фа (-и) : szafa

Ша́фарик (-а) : Szafarzyk

шафра́н (-у) : szafran

Шафу́за (-и) : Szafuza (Schaffhausen)

шах (-а) : пе́рский мона́рх

Шашке́вич (-а)

Швайца́рия (-ії) ; швайца́рский

Шве́рин

швець (шевця́ -вці́) : szewc

Шве́ция ; шве́дский

шев (шву) : szew ; шев вінцеви́й : szew wieńcowy ; шев стріловий : sz. strzałkowy ; шев лямбдоїдови́й : sz. lambdoidowy ; ш. луковий або висковоти́менний : sz. łuskowy (с.)

ше́вский ; ше́вство (-а)

шевце́ва (-ої) або шевчи́ха (-и) : szewcowa

шевці́вна (-и) : szewcówna

Шевче́нко (-а)

Шекспі́р (-а) ; шекспірівский (пр. гу́мор)

шепота́ти (-по́чу -по́чеш -почи́)

шерсть (-и) : sierść

шершу́н (-а́ -и́) : szerszeń (з.)

ше́стий : szósty

шестику́тник : sześciobok (ґм.)

шестили́тний : sześcioletny

шестисти́нник (-а) : sześcian (м.)

шийкони́тка (-и) : szyjkonitka (б.)

шильдкре́т (-у) : szylkret (Schildkröte) ; гл. черепа́шина

шипу́н (-а́) або їжа́тець (-тця) : jeżatka (з.)

ширина́ (-и) : szerokość (ґм.)

широ́кий : szeroki

широ́ко (мз.) : szeroko; largo

широколи́стий : z szerokimi liśćmi

шия (-ії -ії -ий) : szyja

Ші́ллєр (-а)

шіро́кко : sirocco

шісдеся́ть (-и́) : sześćdziesiąt ; шісдеся́тий

шісна́йцять (-и́) : szesnaście ; шісна́йцятий

шкалюва́ти (-ю́ю) : szkalować

шкапли́р (-а́ -і́) : szkaplerz

шкаралу́па (-и), скаралу́па : skorupa

шква́рити (-арю -ариш) : skwarzyć

шкільний : szkolny

шко́ла ; шк. на́родна : szk. ludowa ; шк. зага́льна, поспі́льна : szk. pospolita ; шк. нар. видїлова́ (мі́йска, городя́ньска) (пґ.)

шко́нтро : skontro (обчи́слене, взаїмне ви́рівнане) ; шконтрува́ти (-у́ю)

Шко́ция (-ії) ; Шкот (-а -и) ; шко́тский

шкро́бати (-аю) : skrobać

шкут (-а) : szkuta (байда́к до спла́вляваня збіжа)

Шлеск : Śląsk ; шле́ский

шле́ндриян (-у) : стари́й на́вик, старода́вний спо́сіб

Шле́свік (-у)

шлия́ (шлиї, шли́ї) : szleja (г.)

шлюфі́р (-а́) : szlifierz (точи́льник)

шлям (-у) ; шлямува́ти (-у́ю) (на́мул -олу ; боло́то)

шля́фрок (-а) : szlafrok

шлях (-у́) : droga, tor (ф.) ; szlak

шля́хта (-и) : szlachta ; шляхо́тский ; шляхо́тний

шмукля́р (-аря́ -ярі́) : szmuklerz (пасама́нник) ; шмукля́рка

шнур (-а́, шну́ри) : sznur ; шнурі́вка (-и)

шовк (-у) : jedwab

шо́вковать (-и) : zielonka (б.)

шовко́вик (-а) : jedwabnik (з.)

шо́лов (-а) : trąboróg (з.)

шоло́м (-а -и) : hełm
шолупи́на (-и) : szczeżuja
шпалі́р (-а -и), фр. (живи́й пліт в огоро́дах, але́я, ряд)
шпа́льта або про́дїлка (-и), тако́ж : стовпе́ць (-пця́) : kolumna (в кни́жцї, ґазе́тї)
шпара́ґ (-у) : szparag (б.)
шпарки́й : prędki, rzeźwy
шпа́рчик (-а) : oczlik (з.)
шпи́лька (-и -и́) : szpilka
шпи́рати (-аю) : szperać
шпи́рка (-и) : szperka
шпита́ль (-лю́ -лі) : szpital
шпихлі́р (-а́ -і́) : śpichlerz
шпігу́н (-а́ -и́) : szpieg
шпік (-у) : szpik; гл. стрижи́нь
шпунт (у) (чіп -опа́, за́тичка, кілок -лка́)
шрам (-у) : szram; рубе́ць (-бця́), бли́зна (-и)
шріт (-о́ту) : śrut
шру́ба (-и) : śruba
штахе́ти (-е́т) : sztachety
штиле́т (-у -и) : sztylet
штих (-у) : sztych (уко́ленє, стег, сте́бен (-бна); рито́вина)
Што́кгольм (-у)
што́льня (-нї) : sztolnia (Stollen)
што́пати (-аю), церува́ти (-у́ю) : cerować
штукату́ра (-и) : sztukaterya (-i) (прикра́са з ґіпсу і вапна́ на фаци́ятах, ґзи́мсах, суфі́тах)
шту́ркати (-аю) : szturchać
штурм (-у) або при́ступ (-у) : szturm
Шту́тґарт (-у)
шу́лька (-и) або кия́ха (-и) : kolba (б.)
шуля́к (-а́) або кобе́ць (кібця́, кібці́) : kobuz (з.)
шумели́нє (-я) : pochwiaste liście otulające kolby kukurudzy (б.)
шурува́ти (-ую) : szorować
шу́тий : pozbawiony rogów, bezrożny; се́рниця шу́та, вівця́ (самиця) шу́та (з.)
шу́тка (-и), жарт (-у) : żart; шу́точний : жартовли́вий
шу́тка (-и -и́) : kotka (б.), іна́кше : ба́зька, багні́тка
шу́я (-ї) : szuja, gałgan

Щ.

щадни́ця (-ї -і́) : kasa oszczędności
ща́стє (-я) : szczęście; щасли́вий; ща́сний
щебета́ти (-бе́чу -еш -и́)
ще́дрий : szczodrobliwy; ще́дрість (-ости)
щеза́ти (-а́ю) : znikać
щемели́на (-и) : miodunka (płucnica) (б.)
ще́па (-и) або ші́па (-и) : szczepa; щепи́ти (щеплю́ -и́ш -и́) : szczepić
щерб (-у) або ще́рба (-и) : szczerba
щербу́н (щербуна́, щербуни́) : szczerbak (z gromady ssawców) (з.)
щети́на (-и) : szczecina
щи́бати (-аю) пр. я́блока
щипа́ти (-а́ю) : szczypać
щи́пці (-ів) : szczypce
щи́рий : szczery; щи́ро : szczerze
щи́рити (-рю -риш) [зу́би]
щит (-а -и́) : tarcza
щі́тка (-и -и́) : szczotka
що, з чим, в чім; щось : co, z czem, w czem; coś
щоби́ або щоб : ażeby, aby

щобу́дь, щонебу́дь (чогобу́дь, чогонебу́дь) : cobądź
щóгла (-и) : maszt
щоде́нний : codzienny; щомісячний; щорічний
що до ме́не : co do mnie
щож (чогóж) : cóż (czegoż)
що інó або : що йнó : co tylko
щóка (-и -и́) : szczęka
що рік, що місяць, що ти́ждень, що день (але : на щóдень), що дня, що ра́з ітд.
щось (чогóсь) : coś (czegoś)
щу́ка (-и) : szczupak (з.)
щур (-а́ -и́ або -я́ -і́) : szczur (з.)

Ю.

ювелі́р (-а -и) (торгу́ючий дорогим камі́нєм); бісерник (-а)
ювіле́й (-éю) (ра́дісне сьвя́то, церко́вна урочи́стість полу́чена з цїлкови́тим ві́дпустом; обхі́д чийóї дїя́льности); ювіля́т (-а)
Юда (-и) : Judasz
юдаізм (-у) : judaizm
Юди́та (-и)
ю́дити (-джу -диш, юдь) : podżegać
Юлій (-їя) : Juliusz; Юлія (-ії) : Julia
Юліян (-а) : Julian
юна́к (-а́ -и́) : dzielny młodzieniec; rycerz
Юно́на (-и) : Juno
юрба́ (-и) : zgraja
юрге́льт (-у) : jurgielt (Jahrgeld); юрге́льтник (-а -и)
Юрий (-ия) : Jerzy
юриди́кция (-ії) : судівни́цтво
юри́ст (-а -и), правни́к (-а́ -и́)
юроди́вий : obłąkany, głupi; також : навісни́й, навіжений
ю́ха (-и); ю́шка (-и) : jucha, juszka

Я.

я́бко (-а) або я́блоко (-а) : jabłko
я́блінь (-они) : jabłoń (також : я́блінка -и) (б.)
ябло́ (-а́, я́бла) : jabłczak; я́блоко (я́блока) : jabłko, jabłczak jabłoni; ябло́чник (-а) : jabłecznik, wino jabłkowe (б.)
я́вір (-ора -ори) : jawor (б.)
явірни́ця (-ї) : porzeczka; порічка (-и) (б. г.)
Яво́жно : Jaworzno
я́ворівскі ви́роби з де́рева
Ягайло (-а) : Jagiełło; ягайло́ньский
Ягайло́вич (-а) : Jagiellończyk
Ягайло́ни (-ів) : Jagiellonowie
яглу́ша (-і) : sorgo (б.)
ягня́ (-я́ти -я́та) : jagnię
я́года (-и) : jagoda (б.)
Яґич (-а) : Jagič
Ядви́га (-и)
я́дерний : jędrny; я́дерність (-ости). jędrność
ядро́ (-а́) : jądro (ф.)
яз (-у -и) : jaz (гать -и; гре́бля; при́лад до ло́вленя риб)
я́зва (-и), церк.: plaga, zaraza
язи́к (-а -и́) : język, mowa

язи́чок (в сопі́вцї) : stroik (ф.)
язка́р (-я́) або лазка́р (-я́) : jazgarz (з.)
Язон (-а) : Jazon
язу́лька або кість підязи́чна : gnyk, kość podjęzykowa (с.)
яйце́ (-я́, я́йця) : jaje ; я́єчко (-а)
як : jak, gdy, jeśli
як би : jakby
якбу́дь, якнебу́дь : jakbądź
якийбу́дь, якийнебу́дь (якогобу́дь ітд.) : jakibądź
яки́йсь (яко́гось) : jakiś
яки́й-таки́й : jaki taki
Яки́м (-а) : Joachim
Яків (-ова) : Jakób
я́кір (-ора -и), ко́тва : kotwica (ф.)
я́кість (-ости) : jakość ; я́костний : jakościowy (а.)
як коли́ би : jak gdyby
як на́йлїпше : jak najlepiej
яко : jako (=będąc) : Ци́церон оборони́в вітчину́ я́ко ко́нсуль (=бу́дучи ко́нсулем, коли́ був ко́нсулем)
я́ко-та́ко : nie najlepiej
як слїд : jak się należy ; як стій : natychmiast ; як ра́з : w sam czas, właśnie ; як на́йскорше : jak najprędzej
як ті́лько : jak tylko
як то : jakto
яли́на (-и) : jodłowe drzewo
яли́ця (-ї) : jodła (б.)
я́лівка (-и -и́) : jałówka
ялове́ць (ялівцю́) : jałowiec (б.)
ямб (-а́ -и) : jamb (стопа́ віршова́) (гр.)
ямина́ ло́бна : jama czaszkowa ; я́мини о́чні : oczodoły ; ямина́ носова́ : jama nosowa ; ямина́ ротова́ : jama ustna ; я. гру́дна : jama piersiowa ; я. чере́вна : j. brzuszna (с.)
ямина́ ротова́ : jama ustna ; при́сїнок : przedsionek ; гу́ба (-и) : warga ; я́сна (ясе́н) : dziąsła ; удильце́ (-я́) : wędzidełko ; піднебе́нє (підні́бє, поні́бє) тверде́ : podniebienie twarde ; піднебе́нє мягке́ : podniebienie miękkie ; язи́чок (язи́чка) : języczek ; лу́ки піднебе́нні : łuki podniebienne ; мікда́лики : migdałki ; слинівки́ приу́шні : ślinianki przyuszne ; сл. ви́личні : sl. podszczękowe ; сл. підязико́ві : śl. podjęzykowe ; сок ротови́й : ciecz jamy ustnej ; го́рло (-а) : gardło
-яний (не : янний) в прикме́тниках, що означа́ють мате́рию, пр.: скляни́й, бляшани́й, деревя́ний, мі́дяний, камяни́й ітд.
янича́р : janczar
янта́р (-у) : bursztyn (бу́рштин) (м.)
Япус (-а) : Janus
Япо́нїя (-ї́ї)
яр (-и́) : wiosna ; я́рий : wiosenny
ярина́ (-и́) : jarzyna
я́рмарок (-арку -арки́) : jarmark ; я́рмарочний : jarmarczny
ярмо́ (-а́, я́рма) : jarzmo. Складові́ ча́сти ярма́ : пле́че = тягло́, опира́єсь на карка́х волі́в ; підго́рлиця іде́ попід го́рло ; сно́зи, берці́, сми́ки лу́чать тягло́ з підго́рлицею ; занізки = зало́зи, замика́ють ши́ю вола́ між тягло́м, сно́зом і підго́рлицею ; живе́ць, уже́вка, гужва́ лу́чить ярмо́ з війце́м
я́сир (-а) : jasyr
я́сїнь (я́сеня) : jesion (б.)
я́смин (-ину) : jaśmin
Ясна Гора́
я́сність (-ости) : jasność, blask (ф.)

я́струб (-а) : jastrząb (jastrzębia) (в.)

-ять, -ать є закі́нченє в 3. осо́бі ч. мн. дїєсло́ів закі́нчених в 2. ос. ч. од. на : -иш, -їш : хваля́ть, но́сять, стоя́ть, ни́щать, мно́жать, бо в 2. ос. ч. од. : хвали́ш, но́сиш, стоїш, ни́щиш, мно́жиш ітд.

ятри́ти (-трю́ -триш -три́) : jątrzyć

ятру́н (-а́) : gąsienicznik, ichneumon (в.)

Яффа (-и)

ячмі́нь (ячме́ню, ячмена́) : jęczmień; я. двогра́нний (двійня́к) : j. dwurzędowy ; я. чотирогра́нний (четверня́к) : j. czterorzędowy ; я. шестигра́нний (шестерня́к) : j. sześciorzędowy (б.)

я́щірка (-и) : jaszczurka (в.)

я́щур (-а) : jaszczur, salamandra ; я́щур жо́втосорока́тий : jaszczur plamisty (в.)